

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

27. C. 113

L V C I A N I

SAMOSATENSIS

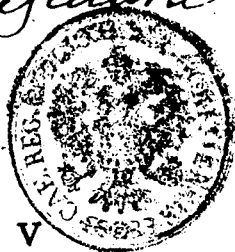
O P E R A

GRAECE LATINE

CVM NOTIS SELECTIS

Ex

Praefectura

T O M V S I V

CYRAVIT

IO. PETR. SCHMIDIUS

MITAVIAE

APVD IACOBVM FRIDER. HINZIVM

M D C C L X V I I.

B. 4

I-Ga 4/IV

Ἀληθῆς ἱστορίας λόγος πρῶτος.

Ὡς περ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σώ-
μάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις, ἔ τῆς εὐε-
ξίας 1) μόνον, ἔδὲ τῶν γυμνασίων Φροντίς ἔστιν,
ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνάσεως,
μέρος γὰρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπο-
λαμβάνουσιν· ἔτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἑσπε-
δακόσιν ἡγῆμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν
σπερδακιοτέρων ἀνέγνωσιν, ἀνείναι τε τὴν διά-
νοιαν,

Veræ historiae liber primus.

Quemadmodum athleticis, et his qui circa cor-
poris curam exercentur, non habitus modo
boni, neque exercitationum cura est, sed op-
portunae etiam remissionis, quippe quam partem
exercitationis vel maximam arbitrentur: ita et-
iam his, qui studium in literis posuerunt, con-
venire arbitror, ut post multam severiorem le-
ctio-

1. Εὐεξίας] Medicis εὐεξία est perfecta sanitas.
Εὐεξία vero athletica aliquanto plus signifi-
cat: est enim ea quidam excessus sanitatis,
id est corpus musculosum, torosum plenius
que nutricum exhibens. Reitz.

νοϊαν, καὶ πρὸς τὸν ὕπαιτα κάματον ἀκμαϊστέραν παρὰ σκευάζειν.

Γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιαύτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ἐμιλοῖεν, ἃ μὴ μόνον ἐκ τῆς ἀσεία τε καὶ χαρίεντος ψιλῆς παρῆξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ τινὰ καὶ θεωρίαν ἐκ ἁμρόν ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε τῶν συγγραμμάτων Φρονήσεν ὑπολαμβάνω. ἔ γάρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως, ἐδὲ τὸ χαρίεν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσται αὐτοῖς, ἐδ' ὅτι ψεῖσματα ποικίλα, πιθανῶς τε καὶ ἐναλήθως ἐξηγνήσαμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν ἰσορραμῆνων ἕκαστον ἐκ ἀνωμωδότητος πρὸς
τινάς

etionem remittant cogitationem, et ad futuros labores alacriorem reddant.

2. Conueniens autem illis requies contingat, si in iis legendis versentur, quae non nudam modo ex urbanitate et venustate delectationem praebent, sed cognitionem etiam non inruditam suppeditent, quale quid etiam de hisce libellis ut sentiant *lectores*, futurum existimo. Neque enim sola argumenti peregrinitas, neque quod in ipso consilio venustum est, ipsos alliciet, neque quod mendacia varia probabili et verisimili oratione protulimus, sed etiam quod eorum, quae narrantur, vnumquodque non sine comica quadam hilaritate respectum occultum habent ad quosdam
vete-

τινας ἡνικταί τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράσια καὶ μυθώδη συγγεγραφότας· ἃς καὶ ὀνομασίαι έγγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε.

- Κτησίας ὁ Κτησιόχης, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μῆτε αὐτὸς εἶδε, μῆτε ἄλλος εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβέλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γνώριμον μὲν ἅπασιν τὸ ψεῦδες πλασάμενος, ἐκ ἀτερπῆ δ' ὁμῶς συνθεῖς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τέτοις 2) προελόμενοι, συνέγραψαν,

veterum poetarum, et historicorum et philosophorum, qui portentosa multa et fabulosa conscripserunt, quos nominatim scripsissem, nisi futurum esset, ut tibi ipsi inter legendum appareant.

3. Scripsit Ctesias Ctesiochi F. Cnidius de Indorum regione, et his quae ibi sunt, quae neque vidit ipse, neque alio dicente audiuit. Scripsit autem Iambulus etiam de magni maris rebus multa admirabilia, manifestum quidem omnibus mendacium fingens, non indelectabile tamen componens argumentum. Multi vero alii etiam eodem instituto scripsere velut suos quosdam errores,

A 2

2. Τα αὐτὰ τέτοις] Eadem atque illi. Sic mox

ψαν, ὡς δὴ τινὰς ἑαυτῶν πλάνας τε, καὶ ἀπο-
δημίας, θηρίων τε μεγέθη ἰσορῶντες, καὶ ἀν-
θρώπων ὁμώτητας, καὶ βίων καινότητας. ἀε-
χνηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς ποιαύτης
βωμολοχίας, ὁ τῶν Ὀμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς
περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγόμενος, ἀνέμων τε δε-
κείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὁμοφάγους, καὶ
ἀγρίους τινὰς αἰθρώπους. ἔτι δὲ πολυκέφαλα
ζῷα, καὶ τὰς ὑπὸ Φαρμάκων τῶν ἑταίρων με-
ταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τὰς
Φαίαντας ἐτεραπεύσατο.

Τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι τοῦ ψεύσασθαι
μὲν, οὐ σφάδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμφάμην,
ὁρῶν

res, et peregrinationes, vbi bestiarum magnitu-
dines enarrant, et hominum crudelitates, et no-
uas victus rationes. Dux autem illis et magister
eius scurrilitatis, Homericus ille Vlysses, enar-
rans Alcinoο, venforum feruitia, et coclites,
cripiduorosque, et siluestres quosdam homines;
qd haec multorum capitum animalia, et verlos
in animalia medicamentis quibusdam socios, quod
genus multa ille ad imperitos Phaeaces prodigiose
enarravit.

4. In hos igitur cum incidissem, omnes, men-
daciōrum causā non valde reprehendi homines,
quī

mox §. 5. τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχον-
τας. Quem Graecisινum et Latini amant,
dicentes, *idem facia illi*, pro *idem quod*
ille. Reitz.

VERAE HISTORIAE LIB. I.

ἔργων ἤδη σύνηδες ἐν τᾷτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν
 ὑπισχνάμενοις. ἐκεῖνο δ' αὐτῶν ἐθαύμαζα, εἰ
 ἐνόμισαν λήσειν ἐκ ἀληθείᾳ συγγράφοντες. διότι
 περ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι
 σπαράσσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἀμοι-
 ρος ᾧ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπὶ
 μηδὲν ἀληθές ἰσορεῖν εἶχον (ἐδὲν γὰρ ἐπεπεόν-
 θειν ἀξιόλογον) ἐπὶ τῷ ψεύδος ἐτραπόμην, πολ-
 λῶ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον. καὶ ἐν γὰρ δὴ τᾷ-
 το ἀληθεύειν λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ἔτι δ' αὖ μοι
 δοκῶ καὶ τὴν περὶ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυ-
 γεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθές λέγειν. γρά-
 φω τοίνυν περὶ ὧν μὴτ' εἶδον, μὴτ' ἑπαθόν, μὴτ'
 τε

qui viderem, olim solenne hoc esse his etiam,
 qui philosophiam promitterent; at illud miratus
 sum, si putarunt, fieri posse vt lateat, se non
 vera scripsisse. Quare et ego, cum gloriolae quo-
 dam studio impulsus ipse quoque relinquere ali-
 quid vellem posteris, ne solus expers essem illius
 fingendi libertatis, quando veri nihil narrare pot-
 eram, cui nihil dignum dictu vsu venerit, ad
 mendacium conuersus sum multo aliorum men-
 daciis rationabilius: quandoquidem vel vnum hoc
 certe verum dico, me mentiri. Ita autem mihi
 videor etiam crimen circa reliqua effugere, qui
 ipse veri nihil me dicere fatear. Scribo igitur,
 de quibus neque vidi, neque expertus sum, ne-

τε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἔτι δὲ μηδὲ ἔλως
 ὄντων, μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων.
 διὸ δεῖ τὰς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν
 αὐτοῖς.

Ὁρμηθεὶς γὰρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων σπηλῶν,
 καὶ ἀφείς ἐς τὸν ἐσπέριον Ὠκεανόν, εἰρῶ ἀνέμω
 τὸν πλῆν ἐποιέμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδη-
 μίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία,
 καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βέλε-
 σθαι μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τῷ Ὠκεανῷ, καὶ
 τίνες οἱ πέραν κατοικῶντες ἄνθρωποι. τὰ τε
 γέ τοι ἔνεκεν, πᾶμπολλα σιτίᾳ ἐνεβλάδμην,
 ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ πῶν
 ἡλικιωτῶν προσεποιησάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώ-
 μην

que audiui ab aliis; adhaec, quae neque sunt,
 neque fieri omnino possunt. Nullo modo igitur
 fidem adhibere illis par est, si qui lectores mihi
 contigerint.

5. Iam soluens aliquando de columnis Hercu-
 lis, et in Occidentalem Oceanum delatus, secun-
 do vento nauigabam. Causa mihi peregrinatio-
 nis et institutum mentis quaedam inanis seduli-
 tas, nouarumque rerum cupido, et quod discere
 vellem, quis sitis esset Oceani, quique in diuer-
 so illius litore habitarent homines. Huius igitur
 rei causa, magnam vim ciborum, et aquae quod
 satis esset imposueram. Porro aequalium quin-
 quaginta mihi adiunxeram, qui consilium idem
 habe-

μην ἔχοντας· ἔτι δὲ καὶ ὀπλων πολὺ τι πλη-
θος παρεσκευασμένην, καὶ κυβερνήτην τὴν ἄρι-
στον μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον, καὶ τὴν
ναῦν, (ἄνατος δὲ ἦν) ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον
πλῆθ' ἐκρατυνάμην.

Ἡμέραν μὲν ἔν καὶ νύκτα ἐρίψ' ἀνέμῳ πλέον-
τες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, καὶ σφόδρα
βιαίως ἀνηγόμεθα· τῇ ἐπίσει δὲ ἄρα ἡλίῳ ἀ-
νίσχοντι, ὃ, τε ἄνεμος ἐπεδίδε, καὶ τὸ κύμα
κῶζάνστο, καὶ ζόφος ἐπεγίγνετο, καὶ ἐκ ἐτ'
ἐδὲ σείλαι τὴν ὀθόνην δυνατὸν ἦν. ἐπιτρέψαν-
τες ἔν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς,
ἐχεμαζόμεθα ἡμέρας ἐντέα, καὶ ἐβδομήκοντα,
τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐλαμψαντες ἡλίῳ,
καθο-

habere: adhuc armorum magnam vim para-
ueram, gubernatoremque optimum magna mer-
cede inductum adsciueram: ac nauim, erat autem
acatium, ut ad magnam violentamque nauigatio-
nem, firmaueram.

6. Igitur diem quidem unum ac noctem secun-
do vento nauigantes, adhuc apparente aliquan-
tum tellure, non admodum violenter prouecti
sumus. Ast postridie eius diei, cum sole oriente,
et ventus increbuit, et fluctus auctus est, et cali-
go ingruit, et neque velum iam contrahi potuit.
Vento igitur cum concessissemus, nosque tradi-
dissemus, tempestate vnde octoginta dies iactati
sumus: octogesimo vera subito cum sol illuc esce-

καθορῶμεν ἂν πρόσθ' ὧ νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν,
 ἂν τραχεῖ περιηχασμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤ-
 δὴ τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόν-
 τες ἄν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς τα-
 λαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκεί-
 μεθα. διανασάντες δὲ ὁμῶς, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν
 αὐτῶν τριάκοντα μὲν Φύλακας τῆς νεῶς παρα-
 μένον, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀνελθεῖν ἐπὶ κατα-
 σιοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

Προελθόντες δὲ ὅσον σαδίξας τρεῖς ἀπὸ τῆς
 θαλάττης δι' ὕλης, ἑρῶμεν τινα σήλην χαλκῆ 3)
 πεποιή-

ret, videmus non procul insulam eminentem at-
 que siluestrem, non aspero fluctu circumsonan-
 tem. Etenim maior tempestatis pars resederat.
 Appulsi igitur et egressi, ut a longa aerumna,
 longo quidem tempore humi iacuimus. Sed sur-
 gentes tamen, delegimus e nobis ipsis triginta,
 qui custodes navis manerent, viginti autem, qui
 mecum interiora, ad explorandum insulae sta-
 tum, peterent.

7. Progressi vero per siluam stadia ciciter a
 mari tria, videmus columnam ex aere factam
 Grae-

3. Χαλκῆ] Genitiuus materiae, ut Gramma-
 tici aiunt, ut mox 2. Ver. Hist. c. 33. κε-
 ράμῃ πεποιημένη. Vere autem est ellipsis
 praeposit. ἀπὸ, quam Noster alibi addit,
 ut in *Asina*, c. 53. κλίνῃ ἢ μοχλῇ ἀπὸ χε-
 λωνης

πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγε-
γραμμένην, ἀνδρῶν δέ, καὶ ἐκτετριμμένοις,
λέγουσαν Ἀχρε τέτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος
ἄφικοντο. ἦν δὲ καὶ ἵχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέ-
τρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τὸ δ' ἑλαττον, ἐμοὶ
δοκεῖν· τὸ μὲν, τῷ Διονύσῳ τὸ μικρότερον,
θαύτερον δέ, Ἡρακλέας. προσκυνήσαντες οὖν,
προήειμεν. ἔπῳ δὲ πολὺ παρήειμεν, καὶ ἐφι-
σάμεθα ποταμῷ οἶνον ῥέοντι ἐμοιωτάτῳ μάλη-
λιστα οἶος ὁ Χιὸς ἐστίν. ἄφθενον δὲ ἦν ῥεῦμα,
καὶ πολὺ, ὥς ἐνίαχ' καὶ ναυσίπορον εἶναι δύ-
νασθαι. ἐπῆρι οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεῖν
τῷ

Graecis inscriptam literis, obscuris autem et ex-
esis, in hanc sententiam: *Huc usque Hercules et
Bacchus pervenere.* Erant autem vestigia duo pro-
pe in petra, alterum iugeri magnitudine, alte-
rum vero minus. Vt mihi videbatur, Bacchi
erat minus illud, alterum vero Herculis. Adora-
tis igitur *Diis*, progredimur. Nondum autem
multum progressi eramus, cum adstamus fluvio,
qui simillimus omnino esset vinum fluenti, ma-
xime quale Chium est. Flumen erat copiosum
et multum, ut quibusdam locis etiam posset na-
vigari. Subiit ergo tanto magis credere inscri-
ptioni

A 5

λῶνῃς Ἰνδικῇς πεποιημένη. Vel potius et-
lipf. τῷ ἐν. Reitz.

τῷ ἐπὶ τῆς σήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ ση-
μεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ
ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνῆλθον
παρὰ τὸ ρεῦμα· καὶ πηγὴν μὲν σὺδαιάν εὔρον
αὐτῇ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλή-
ρεις βοτρυῶν, παρὰ δὲ τὴν ῥίζαν ἐκείνης, ἀνέ-
ρει σαγῶν οἶνα διαυγῆς, ἀφ' ὧν ἐγένετο ὁ πο-
ταμὸς. ἦν δὲ καὶ ἰχθυὺς ἐν αὐτῷ πολλὰς ἰδεῖν,
οἶνω μάλιστα καὶ τὴν χροιάν καὶ τὴν γεῦσιν προσ-
εοικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς,
καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν ἀμέλει, καὶ ἀ-
νακτερόμενοι αὐτοὺς, εὐρίσκομεν τρυγὸς μεσοῦς.
ὑσερον μάντοι ἐπινοήσαντες τὰς ἄλλους ἰχθυὺς,
τὰς

ptioni columnæ, cum signa præsentiæ Bacchi
videremus. Cum autem mihi placeret discere,
vnde oriretur fluuius, aduerso itinere iuxta pro-
fluentem perrexī. Ac fontem quidem illius nul-
lum reperi, sed multas et magnas vites, vuarum
plenas. Ad radicem veto vniuscuiusque gutta-
tim fluebat vinum liquidum, vnde colligebatur
fluuius. Erat autem pisces quoque in eo videre
multos, vino, quantum ad colorem et gustum,
similes. Nos enim captos eorum aliquot cum
deuorasset, inebriati sumus: quin et resectos
inuenimus sæce ac vinaceis plenos. Deinde ve-
ro illud commenti sumus, ut aliis de aqua pi-
scibus

τὰς ἀπὸ τῆς ὕψους, παραμεινόντες, ἐκεράννυ-
μεν τὸ σφοδρὸν τῆς εἰνοφροσύνης.

Τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἡ διαβα-
τὸς ἦν, εὗρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράσιον· τὸ
μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς εὐερνῆς
καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυνῶνες ἦσαν, ὅσον
ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. τοιαύ-
την παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γραφῶσιν ἄρτι τῆ
Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδραμένην.
ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἀκρωτ' ἐξεφύοντο αὐταῖς
οἱ κλάδοι, καὶ μεσση ἦσαν βοτρυῶν. καὶ μὴν
καὶ τὰς κεφαλαὰς ἐκόμιων ἐλιξί τε, καὶ φύλλοις,
καὶ βότρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἡσπάζον-
το καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδι-
κήν,

scibus admistis temperaremus, quod in vinoso
cibo nimium erat.

8. Tum traiecto flumine, vbi vadofum est,
prodigiosum vitium genus inuenimus. Quod
enim terrae continens est, truncus ipse viridis et
crassus: superius autem mulieres erant, ab ilibus
inde membra omnia perfecta habentes: talem
apud nos Daphnen pingunt, Apolline iam iam
comprehendente in arborem mutatam. Summis
autem digitis enascebantur illis palmites pleni vu-
rum. Verum capita etiam pro coma clauiculas
habebant, et folia et vuas. Caeterum acceden-
tes nos salutabant et prensabant, vocemque partem
Lydiam,

κῆν, αἱ πλεῖσαι δὲ τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν προΐε-
μεναι. καὶ ἐφίλκεν δὲ ἡμᾶς τοῖς σώμασιν· ὁ δὲ
Φιληθεῖς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παράφορος ἦν.
δρέπεσθαι μέντοι ἐπαρῆχον τᾷ καρπῷ, ἀλλὰ
ἤλκεν, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμένους· αἱ δὲ καὶ μί-
γνυσθαι ἡμῖν ἐπαθύμεν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἐ-
ταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, ἐκ ἑτ' ἀπελύον-
το, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεκτο· συνεφύοντο
γάρ, καὶ συνεβρίζοντο. καὶ ἤδη αὐταῖς κλάδοι
ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἐλξι περιπλεκόμε-
νοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν
ἐμελλον.

Καταλιπόντες δ' αὐτὰς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν,
καὶ τοῖς ἀπκλειφθεῖσι διηγόμεθα ἐλθόντες,
τα

Lydiam, partim Indicam, Graecam vero pleraque emittentes. Sed nos etiam osculabantur: at is quem osculo contigissent, inebriatus statim incerto vestigio oberrabat. Vindemiare tamen de fructu suo non praebebant, sed prae dolore exclamabant eo detracto. Quaedam etiam mīsceri nobis cupiebant: ac duo quidam sociorum congressi illis, dissolui non amplius potuere deuincti genitalibus. Coaluerunt nempe illis, et ipsis radicibus permixti sunt: iamque palmites qui modo digiti fuerant, et claviculis implexi, iam iam fructum et ipsi laturi videbantur.

9. Nos autem relictis illis ad nauim fugere, et his qui remanserant, narrare tum reliqua, tum
illam

τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐταίρων τὴν συμπλοκήν,
καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας
τινάς, καὶ ὑδρευσάμενοι τε ἅμα, καὶ ἐκ τῶ πο-
ταμῷ οἰνισάμενοι 4), καὶ αὐτῷ πλησίον αὐλισά-
μενοι, ἔωθεν ἀνήχθημεν ἐ σφόδρα βραχίῳ πνεύ-
ματι. περὶ μεσημβρίαν δέ, ἐκ ἐτι τῆς νήσου
φαινομένης, ἄφνω τυφὼν ἐπιγεγόμενος, καὶ
περὶ-

illam sociorum complexionem et commitionem
cum vitibus. Tum sumtis aliquot amphoris aqua-
ti cum essemus, vinumque petissemus de fluvio,
atque in ipsa illa vicinia pernoctassemus; mane
vento non nimis vehementi solvimus. Circa me-
ridiem, cum iam disparuisset insula, subito in-
gruens

4. Οἰνισάμενοι] Minus etiam quam in aliis
adsequemur in hisce libris Luciani suavitatem:
quod inollis et in partes omnes sequax
lingua liberrimam illi fingendi voces pote-
statem tribuit, quam Romana refugit mode-
stia. Quis enim ferat nos, si hic presse se-
cuti verba Graeca poneremus, *aquari simul
et ex fluvio vinari?* Atqui a ligno lignari est,
quidni vinari a vino? Simili de causa Hippo-
grypos, Hippomyrmeces, et id genus composita,
semel quidem in parenthesi interpretamur
equiultrures, et *equiformicas*: caeterum ut
propriorum formam retineant, et illam pe-
reginitatis commendationem, Graecis ordi-
narie utimur. *Gesner.*

περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ
 σαδίκῃ τρισχιλίῃς, καὶ ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλα-
 γος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρημένην ἄνεμος ἐμ-
 πεσὼν ταῖς ἰστίαις, ἔφερε κολπώσας τὴν ὁδόνην.

Ἐπταὶ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἰσας νύκτας ἀερο-
 δρομήσαντες, ὁγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγά-
 λην ἐν τῷ αἰέρι, καθάπερ νῆσον λαμπράν, καὶ
 σφαιροειδῆ, καὶ Φωτὶ μεγάλῳ κηταλαμπομέ-
 νην· προσενεχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ἄρμιστάμενοι,
 ἀπέβημεν. ἐπισκοπῶντες δὲ τὴν χώραν, εὐρί-
 σκομεν οἰκημένην τε, καὶ γεωργημένην· ἡμέρας
 μὲν ἔν, καὶ δὲν αὐτόθεν καθορῶμεν· νυκτὸς δ'
 ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλα νῆσοι πλη-
 σίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ, μικρότεροι, πυρὶ
 τὴν

gruens turbo circumactam vertigine navim ad
 tria millia stadiorum sustulit, nec demisit iterum
 in mare, sed supra in aëre suspensam ventus in
 vela irruens, eaque sinuans, abstulit.

10. Septem dies et noctes totidem per aëra ve-
 sti, octavo terram videmus magnam in aëre, in-
 sulae instar, splendide, globosam, et multa
 luce illustratam. Delati ad illam atque appulsi
 exscendimus, explorataque regione habitari eam
 colique invenimus. Ac interdiu quidem nihil
 inde videmus: superueniente vero nocte, aliae
 in conspectum nobis veniunt in propinquo insu-
 lae, maiores, minores, colore igneo: alia au-
 tem

τὴν χερόαν προσεοικυῖαν· καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κα-
τω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὶς· ἔχουσα,
καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην ἂν τὴν
καθ' ἡμᾶς οἰκαμένην εἰκαζομεν.

Δόξαν 5) δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι πορρωτέρω πρὸς ἐλ-
θεῖν, συνεληφθήμεν τοῖς Ἱππογυίοις παρ' αὐ-
τοῖς καλεμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππό-
γυιοι ἔστωι, εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων
ὀχήμενοι, καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρενοῖς χρώ-
μενοι· μεγάλοι γὰρ οἱ γυπες, καὶ ὡς ἐπίπαν
τρικέφαλοι. μάθουσι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐ-
τῶν ἐντεῦθεν· νεῶς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἰσθ',
ἐκα-

tem infra terra, et vrbes in se fluminaque habens,
et maria, et silvas, et montes. Hanc igitur no-
stram esse coniecimus.

II. Cum vero placuisset nobis ultra progredi,
comprehensi sumus ab his, qui Hippogypi (*Equi-
vultures*) apud illos vocantur, in quos incidera-
mus. Sunt autem Hippogypi viri magnis vultu-
ribus vecti, iisque avibus vtentes velut equis.
Magni enim illi vultures, et vt plurimum trici-
pites: magnitudinem eorum inde discat aliquis,
quod pennam vnamquamque onerariae magnae
navis

5. Δόξαν] Sic absolute, pro, cum placuisset,
cum decretum esset, supra Harmon. c. 4. et
hac Hist. c. 7. Reitz.

ἕκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον
 Φέρεσι· τῆτοις ἔν τοις Ἱππογύποις προστέ-
 τανται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὗρε-
 θεῖν ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ
 ἡμῶς ξυλλαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν· ὁ δὲ θεα-
 σάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σολῆς εἰκάσας, Ἑλλήνες
 ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι· συμφησάντων δὲ,
 πῶς ἔν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσῶτον ἄρα διελ-
 θόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα·
 καὶ ὃς ἀρχάμενος τὸ καθ' ἑαυτόν, ἡμῖν διεξήει,
 ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τένομα Ἐδυμίων, ἔν
 ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθεῖν
 ποτὲ, καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσεις τῆς χώ-
 ρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν
 κατω

navis malo maiorem crassiorēque habent. His
 igitur Hippogypis iniunctum est, uti circumuo-
 lantes terram, si quis peregrinus inueniatur, de-
 ducant ad regem. Itaque nos quoque compre-
 hensos ad eum deducunt. Ille vero, conspectis
 nobis coniectura ex habitu ducta, Graeci ergo,
 inquit, vos estis, hospites? Fatentibus nobis,
 Quomodo igitur, inquit, huc venitis tanto super-
 fuso aëre? Et nos, quidquid erat, illi narramus.
 Atque ille exorsus suas nobis res enarrat, ut ipse
 quoque, homo qui esset, Endymion nomine, de no-
 stra terra inter ipsum somnum sursum quondam ab-
 verpius esset, et huc delatus regioni imperitum. Esse
 autem terram illam dicebat eam, quae infra nobis
 luna

κάτω Φαινόμενην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρῆεν τε παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσσεσθαι ὧν δεόμεθα.

Ἦν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τὰς τὸν ἥλιον κατοικῆντας, ἀπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσετε· καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τε εἰεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δὲ, Φαέδων, φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικῆντων βασιλεὺς, (οἰκῆται γὰρ δὴ ἀρκέϊνος ὥσπερ καὶ ἡ Σελήνη) πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον, ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τὰς ἀπορωτάτας συναγαγὼν, ἐβέβληθην ἀποικίαν ἐς τὸν ἑωσφόρον σείλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικῶμενον· ὁ τοίνυν

luna videatur. Sed bono nos animo esse iussit, et periculum suspicari nullum: praesto quippe nobis futura, quibus opus esset, omnia.

12. Si vero, inquit, bellum feliciter confecero, quod iam Solis incolis infero, felicissimam apud me vitam viuetis. Interrogantibus nobis, quinam hostes essent, et quae dissidiorum causa? ille Phaëthon, inquit, Rex eorum, qui Solem incolunt (habitatur enim ille quoque non minus quam Luna) diu iam bellum aduersus nos gerit. Coepit autem ex causa tali. Collectis aliquando tenuissimis imperii mei, coloniam mittere in Luciferum statui, desertum; et inhabitatum a nemine. At Phaëthon

τοίνυν Φαέθων Φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποικίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ὑπαντήσας ἐπὶ τῶν Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν ἔν νικηθέντες (ὁ γὰρ ἡμεῖς ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δέ, βάλομαι αὐτοῖς ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι 6) τὴν ἀποικίαν. ἦν ἔν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τῷ πόλεμῳ, γῦπας δέ ὑμῖν ἐγὼ παρέξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἐκάστῳ, καὶ

prae invidia prohibuit coloniam, in media se via obiciens nobis in Hipponymyrmecibus (Equiformicis.) Igitur cum quidem superati discessimus; neque enim apparatu pares eramus. Iam vero denuo inferre bellum volo, et coloniam deducere. Quodsi ergo voveritis, in partem expeditionis meae venite. Vultures autem vobis ego praebebo de regibus singulos, et

6. Παραγγεῖλαι] Aldina lectio παραστῆλαι, licet verbum satis infrequens sit, si fides Lexicis; tamen multo nobis ad seriem orationis videbatur commodius accidere, cum non de imperanda scribendaque colonia, quod est παραγγεῖλαι, sermo sit, sed de deducenda et firmanda, misso exercitu, cui rei παραστῆλαι aptissimum esse, si minus aliorum inductione locorum probari potest, tamen ex usu verbi simplicis, et ratione qua duplicatum est verbum, satis apparet. Idque in interpretatione nostra secuti sumus. Gesner.

καὶ τὴν ἄλλην ὄπλισιν. αὐριον δὲ ποιησόμεθα
τὴν ἔξοδον. ἔτως, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπει-
δὴ σοι δοκεῖ.

Τότε μὲν ἔν παρ' αὐτῷ ἐσιαθέντες, ἐμείνα-
μεν· ἔωθεν δὲ διανασκάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ
γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τὰς πο-
λεμίας. τὸ μὲν ἔν πληθος τῆς στρατιάς, δέκα
μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ
τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν
ξένων συμμάχων. τέτων δὲ ὀκτακισμῦρισι μὲν
ἦσαν οἱ Ἱππόγυπτοι, δισμῦρισι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν
λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τετὸ ἐσι μέγι-
σον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντῃ λάσιον·
τὰ δ' ὠκύπτερα ἐχει, θριδακίνοις φύλλοις μά-
λιστα

*et armaturam reliquam. Caeterum crastino die egre-
diemur. Ita fiat, inquam ego, quandoquidem
tibi sic videtur.*

13. Ac tum quidem in conuiuio ipsius mansi-
mus. Postridie eius diei vero mane surgentes,
in aciem processimus, cum prope esse hostem si-
gnificarent speculatores. Numerus exercitus fuere
centum millia, praeter calones et machinarios,
et pedites, et auxilia peregrina, nempe octua-
ginta millia Hippogyporum, et viginti millia qui
Lachanopteris (*oleripennibus*) vehuntur. Est illa
avis maxima, pro pennis undique hirsuta oleri-
bus, alas habens lactucae foliis maxime similes.

λιστα προσεικότα. ἐπὶ δὲ τέτων, οἱ Κενχρο-
 βόλοι τετάχατο γ), καὶ οἱ Σκοροδομάχοι.
 ἤλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἀρκτε σύμμαχοι, τρισυύ-
 ριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνε-
 μοδρόμοι. τέτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται,
 ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν
 προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσων
 δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ
 μὲν

Iuxta hos collocati in acie erant Cenchroboli
 (*iaculatores milii*) et Scorodómachi (*alliis pugnantes*).
 Venerant etiam de septentrione auxiliares, trige-
 sies mille Pphyllotoxotae (*pulicisagittarii*) quin-
 quagies mille autem Anemodromi (*venticusfores*).
 Horum autem isti magnis in pulicibus equitant,
 unde etiam nomen habent: magnitudo *singulorum*
 pulicum, quanta duodecim elephantorum: Ane-
 modro-

7. Τετάχατο] Velut τετάχεται, pro τετα-
 γμένοι εἰσὶ, et ita τετάχατο pro τεταγμέ-
 νοι ἦσαν Iones dicunt. Verum et Atticos
 interdum iisdem vti, ex Thucyd. aliisque
 probat Cl. *Maittaire* de Dialect. p. 354. Edit.
Haganae. Nec mireris augmentum abesse;
 neque credas ἐτετάχατο scribendum; in
 huiusmodi enim temporibus, per se satis
 polysyllabis ita frequens est abiectio au-
 gmenti, etiam in soluta oratione, ut mirex
 qui de eo dubitari queat. *Reitz*.

μέν εἰσι, Φέρονται δ' ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ τῶν πτε-
 ρῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς Φορᾶς τοῖος δε. χιτῶ-
 νας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτὰς
 τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἰστία, Φέρονται ὥσπερ
 τὰ σκάφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ τοῖστοι ἐν ταῖς
 μάχαις πελτασταί εἰσιν· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ
 τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀσέρων ἥξεν, Στρε-
 θοβάλανοι μὲν ἐπτακισμῦριοι, Ἱππογέραννοι δὲ
 πεντακισχίλιοι. τέτρες ἐγὼ ἐκ ἐθεασάμην, ἃ
 γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ ἐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς
 Φύσεις ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα πε-
 ρὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τῶν Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ
 δὲ πάντων ἡ αὐτή· κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων·
 μεγά-

modromi pedites illi quidem, sed sine alis in aëre
 feruntur. Ratio progressionis talis. Togas tala-
 res substringunt, easque vento velorum instar
 sinuandas cum permiscere nauigiorum more ferun-
 tur. Plerumque hi in praellis peltastae sunt. Di-
 cebantur vero etiam de stellis Cappadociae immi-
 nentibus venturi, Struthobalanorum (*passeriglan-
 dium*) septuaginta millia, Hippogeranorumque
 (*equigrumum*) millia quinque. Hos ego non vi-
 di, neque enim venerunt. Ideo neque naturas
 illorum ausus sum scribere, prodigiosa enim et
 incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hae Endymionis copiae. Cacterum
 arma omnium eadem. Galcae de fabis: magnae
 B 3 enim

μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ κρητε-
ροί. θώρακες δὲ Φολιδωτοὶ πάντες θέρμιοι·
τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρρέζπτοντες, ποι-
ῶνται θώρακας. ἄρρηκτον δ' ἐκεῖ γίνεται τῷ
θέρμῳ τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ
ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά.

Ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δε-
ξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἰππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς
τὰς ἀρίστas περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τέ-
τοις ἤμεν· τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Λαχανόπτεροι,
τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἔκαστοι, τὸ δὲ
πεζὸν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριά-
δας· ἐτάχθησαν δὲ ἔτως· ἀράχλαι παρ' αὐ-
τοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίνονται, πολὺ τῶν

Κυκλά-

enim apud illos fabae ac robustae. Loricæ squa-
matae omnes de lupinis: lupinorum nempe pel-
liculis confutis loricas sibi faciunt. Impenetrabi-
lis enim ibi nascitur lupini pellicula, cornu instar.
Clypei et gladii Graecis similes.

15. Cum vero opportunum iam esset, aciem
formabant eiusmodi: Dextrum cornu Hippogypi
tenebant, et ipse Rex qui circa se habebat quos-
que fortissimos; in his nos quoque: sinistrum
Lachanopteri: mediam aciem auxiliares, suum
sibi agmen quique implentes. Peditum ad sexa-
gies mille millenos ita collocati. Araneae apud
eos multae magnaeque nascuntur; Cycladum in-
sula-

Κυκλάδων νήσων ἕκτος μείζων. τάτοις προσ-
έταξε διωφῆναι τὸν μεταξὺ τῆς Σελήνης καὶ τῆς
Ἑωσφόρου ἀέρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξεργάσαντο,
καὶ πεδίον δ' ἐπαίησαν, ἐπὶ τὰτα παρέταξε τὸ
πεζόν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάν-
ακτος, τρίτος αὐτός.

Τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ
Ἰπποκύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων· θη-
ρία δὲ ἐσι μέγιστα, ὑπέπτερα, τοῖς παρ' ἡμῖν
κύρμηξι προσεικότα, πλὴν τῆ μεγέθους. ὁ γὰρ
μέγιστος αὐτῶν, καὶ δίπλεθρος ἦν. ἐμάχοντο
δὲ, ἔ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μά-
λιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ ἔτοι εἶναι ἀμφὶ
τὰς πέντε μυριάδας· ἐπὶ δὲ τῇ δεξιᾷ αὐτῶν,
ἐτάχ-

fularum flagulis singulae multo maiores. His
obtexere imperavit interiectum Lunam inter et
Phosphorum aëra. Hoc celeriter perfecto, para-
toque sic campo, in eo instruxit pedestrem aciem,
quam ducebat Nycterion Eudianaetis (Nocturnus
Sereni regis) filius, cum tertio collega.

16. At hostium sinistrum cornu tenebant Hip-
pomyrineces, atque in illis Phaëthon. Animalia
autem sunt maxima, volucra, formicis nostris
similia a magnitudine si discesseris: maximum
enim illorum vel duorum iugerum erat. Pugna-
bant autem non scissores modo, sed et ipsa maxi-
me, cornibus: dicebanturque esse quinquaginta
circiter millia. In dextro cornu collocati erant

ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώϊωπες, ὄντες καὶ οὗτοι
 ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώ-
 νωψι μεγάλοις ἐποχόμενοι· μετὰ δὲ ταῦτας, οἱ
 Ἀεροκόρακες, φίλοι τε ὄντες καὶ πεζοί, πλὴν
 μάχιμοί γε καὶ ἄλλοι· πρόρρωθεν γὰρ ἐσφενδό-
 νων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ὁ βληθεὶς ἄδ'
 ἐπ' ἐλάχιστον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δέ,
 δυσοςμίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγενο-
 μένης· ἐλέγοντο δὲ χρεῖν τὰ βέλη μαλάχης ἰῶ.
 ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκη-
 τες, ἐπλίταί ὄντες, καὶ ἀγχεμάχοι, τὸ πλῆ-
 θος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι
 ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δέραςι δὲ καυ-
 λίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ
 αὐτῶν,

Aëroconopes, quinquies mille circiter et ipsi, sa-
 gittarii omnes magnis culicibus inequitantes.
 Post hos vero Aërocoraces, levis armaturae pe-
 dites, sed pugnaces ipsi quoque . . . E longin-
 quo enim fundis iaculabantur raphanos supra
 modum magnos, quibus percussus ne paullum
 quidem durare poterat, moriebaturque foedo sta-
 tim odore superueniente vulnere: dicebantur au-
 tem vngere tela veneno maluae. Continuo post
 illos stare iussi Caulomycetes (*Caulifungi*) grauis
 armaturae milites cominus pugnantes, decies
 mille, appellationem inde naçti, quod scutis qui-
 dem e fungis, hastis autem vterentur e caulibus
 asparagorum. Prope hos collocati Cynobalani
 (Cani-

αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, ἔς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικῆντες, πεντακισχίλιοι, καὶ ἔτοι ἀνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμετοι. ἐλέγοντο δὲ κηκείων ὑπερίξιν τῶν συμμάχων, ἔς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίᾳ μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελονένταυροι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης, ἀφίκοντο, ὥς μὴ ποτε ὦφελον. οἱ σφενδονήται δὲ, ἔδ' ὅλως παρεγένοντο. δίοπερ Φασὶν αὐτοῖς ὑπερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν· τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπῆει παρασκευῇ.

Συμμιζαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ὠγήσαντο ἐκατέων οἱ ἔναι, (τάτοις γὰρ ἀντί

(*Caniglandarii*) quos submiserant, qui habitant Sirium, quinquies mille. Hi caninis capitibus viri, in alatis glandibus pugnantes. Dicebantur autem de illorum quoque auxiliis quidam abesse, tum quos de Lactea via arcessiverat funditores, tum Nephelocentauri (*Nubicentauri*). Verum illi acie iam inclinata venerunt, et utinam nunquam venissent! funditores autem plane non venerunt, propterea aiunt, iratum deinde illis Phaëthontem, regionem illorum igni vastasse. Hoc quidem apparatu Phaëthon inibat praelium.

17. Cum vero commissa esset pugna, sublatis signis, rudituque ab asinis vtrinque edito, his

B 5 enim

τὶ σαλπιστῶν χροῶνται) ἐμάχοντο· καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον τῶν Ἑλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, ἔδ' ἐς
 χεῖρας δεξάμενον τὰς Ἱππογύπας, καὶ ἡμεῖς
 εἰπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκρά-
 τει τῷ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐωνύμῳ· καὶ ἐπεξήλ-
 θον οἱ Ἀεροκίωνες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τὰς
 στεῖρας· ἐνταῦθα δὲ κακκείνων ἐπιβουλεύοντων,
 ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἦσθον-
 το τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενικημένους.
 τῆς δὲ τροπῆς λαμπρῶς γενομένης, πολλοὶ μὲν
 ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνηρεῖντο, καὶ
 τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥς
 αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα
 παρ' ἡμῖν δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνονται, πο-
 λὺ

enim vtuntur loco tubicinum, certabant. Ac
 sinistrum Heliotarum cornu statim fugere, cum
 nec ad manus admisisset Hippogynos, et nos in-
 sequi caedibus: dextrum vero illorum cornu si-
 nistram nostram aciem superauit, impetuque fa-
 cto persecuti Aëroconopes ad pedites vsque per-
 uenerunt. Hic vero et illis subsidio venientibus,
 inclinata acie fugerunt, et maxime cum sentirent,
 suos in sinistro cornu victos. Cum effuse iam fu-
 gerent, multi quidem viui capti sunt, multi ve-
 ro etiam interfecti, copiosusque tum per nubes
 sanguis fluxit, vt tinctae illo, rubicundae vide-
 rentur, quales apud nos occidente sole apparent;
 tum

λὺ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσασεν, ὥς τε με εἰκά-
 ζειν, μὴ ἄρα τοιάτῃ τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενο-
 μένῃ, "Ομηρος ὑπέλαβεν ἄμικτι ὕσσει τὸν Δία
 ἐπὶ τῷ τῷ Σαρπηδόνοιο θανάτῳ.

Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρέ-
 παιζ ἐσήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς
 πεζομαχίας· τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν
 νεφῶν. ἄρτι δὲ τέτων γιγνομένων, ἡγγέλλει-
 το ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσ-
 ελαύνοντες, ὧς ἔδει πρὸ τῆς μάχης ελθεῖν τῷ
 Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέα-
 μα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ
 ἀνθρώπων συγκείμενοι· μέγεθος δὲ, τῶν μὲν
 ἀνθρώπων, ὅσον τῷ Ῥωδίῳ κολοσσῷ ἐξ ἡμι-
 σείας

tum stillavit in terram, adeo quidem ut conice-
 rem ego, numquid forte tale quid olim apud su-
 peros factum cum esset, Homerus putauerit, san-
 guine pluuisse Iovem ob mortem Sarpedonis.

18. A persequendis hostibus reuersi tropaea
 duo statuiimus, alterum de pedestri praelio, in
 araneorum tela; alterum vero pugnae in aëre
 commissae, in nubibus. Commodum ista gere-
 bantur, cum nuntiantur a speculatoribus aduen-
 tare Nephelocentauri, quos ante pugnam venire
 Phaëthonti oportebat. Et sane apparebat cum
 accederent admirabile in primis spectaculum, ex
 alatis equis et hominibus compositi: hominum
 magnitudo, quanta est qua superiorem partem
 dimi-

Τιτ
 σείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεῶς με-
 γάλῃς Φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν ἐκ
 ἀνέγραψα, μὴ τὸ καὶ ἄπισον δοῖται, τοσούτον
 ἦν. ἤγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τῆς Ζωδιακῆς τοξότης.
 ἐπεὶ δὲ ἦσθοντο τὰς Φίλας νενικημένους, ἐπὶ μὲν
 τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν, αὐτοῖς ἐπισ-
 ναί· αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμ-
 πίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν
 δίωξιν, καὶ τὰ λάφυρα διωκεδασμένοις· καὶ
 πάντας μὲν τρέψουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα
 καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα
 τῶν ὀρνέων αὐτῶν κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ
 τὰ τροπαία, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν
 ἄραχυνῶν πεδίου ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ, καὶ δύο
τινάς

dimidium Colossi Rhodiorum; equorum, quanta
 magnae navis onerariae. Numerum eorum non
 adscripsi, ne cui incredibilis videretur, adeo in-
 gens erat. Dux illorum ille de Zodiaco Sagitta-
 rius. Cum; vero victos amicos suos esse sensissent,
 Phaëthontem misso nuncio in praelium reuoca-
 runt: ipsi vero instructa acie in Selenitas irruunt
 perturbatos, palantes, et in persequendis hosti-
 bus, praedaeque legenda dispersos. In fugam
 vertunt omnes, ipsumque regem ad urbem usque
 persequuntur, plerisque volucrum ipsius inter-
 fectis: tropaea reuellunt, totumque campum ab
 araneis textum percurrunt: me vero et sociorum
duos

τινας τῶν ἐταίρων, ἐξώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν
καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὐτὸς ἄλλα τροπαια ὑπ' ἐκεί-
νων ἴσατο. ἡμεῖς μὲν ἔν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἡ-
λιον αὐθιμυρόν, τῷ χεῖρε ὀπίσω δεδόντες ἀρα-
χνίᾳ ἀποκρίματι.

Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν ἔν ἐγνωσαν τὴν πόλιν·
ἀνασρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τῆ ἀέρος ἀπετεί-
χιζον· ὥς τε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τῆ ἡλίας πρὸς
τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλῆν,
νεφελωτέν· ὥς τε σαφὴς ἐκλείψις τῆς Σελήνης
ἐγεγένει· καὶ νυκτὶ διενεκεῖ πᾶσα κατείχετο.
πιεζόμενος δὲ τέτοιοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἐκέ-
τευε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς
περιόρῃν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτα δὲ
καὶ

duos viuos capiunt. Iamque Phaëthon adest, et
rursus alia ab illis tropaea statuuntur. Nos qui-
dem igitur eodem adhuc die ad Solem abducimur,
manibus ad terga reuinctis filo de araneae tela
abscisso.

19. Atque oppugnare quidem urbem non sta-
tuunt, reuerſi autem quod interiectum est aëris
muro interposito absciderunt, vt splendor a sole
non iam peruenire ad Lunam posset, iam murus
ille duplex erat nubibus constans. Itaque aperta
Lunae eclipsis efficiebatur, vt perpetua nocte
vniuerſa tegetetur. His cum vrgeretur malis En-
dymion, legatione missa supplicauit vt demolirē-
tur illam munitionem, nec reuiceret se degentes
in te-

καὶ Φόρους τελέσαι, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμήρεος ἐπὶ τῆτοις
δῶναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενε-
μένης δις ἐκκλησίης, τῇ προτεραίᾳ μὲν, οὐδὲν
παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνω-
σαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τῆτοις 8).

Κατὰ

in tenebris: promisitque tributa pendere, ac mit-
tere auxilia nec amplius rebellare, obfidesque
harum rerum causa obtulit. Phaëthon autem
cum suis, concilio bis habito, priori quidem
irarum nihil remittere, sed posteriore sententiam
mutarunt. Conuenit autem pax his legibus:

20. *Lu*

8. [Ἐπὶ τῆτοις] Ἐπὶ de conditione in quam
aliquid paciscimur, frequens. In primis
vero solemne historicis ἐπὶ τῆτοις et ἐπὶ
τοῖσδε dicere, in describendis foederis con-
ditionibus. At iam videndum, an igitur
ὁμήρεος ἐπὶ τῆτοις δῶναι, quod modo prae-
cessit, non simili fere modo reddendum,
obfides dare in has conditiones, i. e. se in fi-
dem promissorum obfides daturus. Potest
sic intelligi, ac tamen *super* verti, non *insu-*
per; nam obsidum traditio non adeo est noua
actio; sed continuatio et confirmatio prioris.
Etsi non adeo multum interlit, si quis no-
uam actionem statuat, et *insuper* vertat,
quum distinctio paullo maior quam sim-
plex comina praecedat, quam distinctio-
nem seruandum duxi, quia nouum verbum
ἡθε-

Κατὰ τὰδε συνθήκας ἐποίησαντο οἱ Ἡλιῶται
καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τὰς συμ-
μάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τὰς Ἡλιώτας
τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι εἰς τὴν Σελήνην
ἐσβάλλειν, ἀποδῆναι δὲ καὶ τὰς αἰχμαλώτους,
ῥητῶν ἑκάσον χρημάτων· τὰς δὲ Σεληνίτας,
ἀφείναι μὲν αὐτονόμους τὰς γε ἄλλας ἀσέρας,
ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμα-
χεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων ἢν τις ἐπὶ· Φόρον δὲ ὑπο-
τελεῖν ἑκάστω ἔτῳ τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν
τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας
μυρίας. καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δῆναι μυρίας,
τὴν

20. In has condiciones foedus fecere Heliotae
ipsorumque socii, cum Selenitis ac sociis illorum,
ut Heliotae quidem demoliantur munitionem inter-
positam, nec amplius irruptionem in Lunam fa-
ciant, reddantque captivos pretio, de quo inter sin-
gulos conuenerit. Selenitae autem uti liberas et sui
iuris esse patiantur stellas reliquas; neque bellum
inferant Helioris, sed auxilia potius mittant inui-
cem, si quis illos inuadat, tributumque pendat quic-
annis Heliotarum regi rex Selenitarum, rovis am-
phoras decies mille eiusque rei obfides det decies mille;
colo-

ἢ θελεν sequitur, quod posteriorem sensum
aliquantum dirimit a prioribus, quae ab
alio verbo pendent, nimirum ab ὑπισχνεῖτο.
Reitz.

τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφέρον, κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βελλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας σήλη ἡλεκτρίνη, καὶ ἀνασῆσαι ἐν μέσῳ τοῦ ἀέρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμωσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής.

Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος κατήρρετο, καὶ ἡμᾶς τὰς αἰχμαλώτους ἀπέδωσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἳ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἥξις μῆναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς

coloniam autem in Luciferum communiter mittant, et in partem eius veniat aliorum etiam quisquis voluerit; inscribantque foedus hoc columnae ex electro, eamque statuant in medio aëre, ipsisque in finibus. Iurarunt in hoc foedus Heliotarum Pyronides (Igneus) et Therites (Aestivus) et Phlogius; (Flammeus) Selenitarum vero Nyctor (Nocturnus) et Menius (Menstruus) et Polylampes (Multilucius).

21. Haec talis igitur pax facta est. Statimque munitio deiecta, nosque captivos reddiderunt. Cum autem rediissemus in Lunam, occurrerunt nobis et cum lacrimis complexi sunt tum socii, tum ipse Endymion. Et hic quidem rogabat; maneremus apud se, et coloniae nos adscribi pateremur,

τῆς ἀπειρίας, ὑπισχνόμενος δώσειν πρὸς γάμον
τὸν ἐαυτῷ παῖδα· γυναῖκες γὰρ ἐκ εἰσὶ παρ' αὐ-
τοῖς· ἐγὼ δὲ ἔδαμῶς ἐπειθόμεν, ἀλλ' ἡξίου
ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὥς δὲ
ἔγνω ἀδύνατον ὂν πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς,
ἑξιάσας ἑπτὰ ἡμέρας.

Ἄ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ Σεύρ-
νῃ, κατενόησα καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα
βέλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναι-
κῶν γενεᾶσθαι αὐτάς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων·
γάμοις, γὰρ τοῖς ἀρρέσι χρῶνται, καὶ ἔδ' ὄνο-
μα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν ἔν πέντε
καὶ εἴκοσιν ἔτων, γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τῶν
των, γαμεῖ αὐτός· κύκσι δὲ ἐκ ἐν τῇ νηδύνι,
ἀλλ'

mur, pollicitus se nuptui daturum mihi puerum
suum: mulieres enim apud illos non sunt. At
ego nullo modo persuaderi mihi passus sum, sed
demitti in mare petii. Cum vero videret, per-
suaderi mihi non posse, post septem nos dierum
epulas diimitit.

22. Quae autem toto hoc, quo in Luna com-
moratus sum tempore noua atque admiranda anim-
aduenterim, ea dicere iam volo: ac primum il-
lud, non nasci illos ex mulieribus, sed e viris.
Masculis enim nuptiis vtuntur, mulierisque plane
nomen ignorant. Ad quinque igitur et viginti
annos nubit eorum vnusquisque, ab eo inde
tempore alium ipse ducit. Foetum gerunt non

ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκημίαις· ἐπειδὴν γὰρ συλλα-
βῇ τὸ ἐμβρυον, παχύνεται ἡ κρήμη, καὶ χρό-
νῳ ὕστερον ἀνατεμόντες, ἐξάγασιν νεκρά· ἐκθάν-
τες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἀνέμον κεχηνότα, ζωο-
ποιῶσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὰς Ἑλληνας ἐκεί-
θεν ἦκειν τῆς γαστροκημίας τὸ νομα, ὅτι παρ'
ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς κυοφορεῖ. μείζον δὲ τῆς
ἄλλο διηγήσεσθαι. Γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώ-
πων, οὐ καλέμενοι Δενδρίται· γίγνεται δὲ τὸν
τρόπον τῆτον· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀπο-
τεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δ' αὐτῶν δέν-
δρον ἀναφύεται μέγιστον, σάκκινον, οἷον Φαλ-
λός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα, ὃ ἐκ
καρπὸς ἐστὶ βάλανοι πηχυαῖοι. τὸ μέγεθος. ἐπει-
δὴν

in vtero, sed in furis: cum enim conceptus est
embryo, crassescit fura: atque aliquando post
educunt mortuos, et expositisque hianti ore ad
ventum vitam conciliant. Videtur autem inde
ad Graecos descendisse furae nomen, quam *furae*
ventrem appellant, quod ea apud illos pro ventre
grauida est. Sed hoc maius etiam aliud enarrabo.
Genus est apud illos hominum Dendritae, (*Ar-
korei*) quod hunc in modum nascitur. Testicu-
lum hominis dextrum resectum in terra depo-
nunt. Ex illo deinde arbor enascitur maxima,
carnea, phalli instar. Habet vero etiam ramos
et folia. Fructus illius glandes cubitales. Has,

vbi

δὲν ἔν πεπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτὰς ἐκκο-
λάπτεισι τὰς ἀνθρώπους. αἰδοῖαί μέντοι προσ-
θετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένη-
τες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ τέτων ὀχεύουσι,
καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν.

Ἐπειδὴν δὲ γηράσῃ ὁ ἀνθρώπος, ἐκ ἀπο-
θνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, ἀήρ
γίγνεται. τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτὴ· ἐπειδὴν γὰρ
πῦρ ἀνακαύσῃ, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν
ἀνδράκων, πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ
ἀέρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ, περικαθεσθέν-
τες, ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτουσι τὸν
ἀναθυμιώμενον καπνόν, καὶ εὐωχῶνται. σίτω
μὲν δὲ τρέφονται τοιᾶτω· ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐστὶν
αἷρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνιείς
ὥσπερ

vbi maturuere, decerpunt, hominesque inde ex-
cudunt. Pudenda habent adsciticia, eburnea alii,
ligna vero pauperes, iisque coeunt, suosque
nuptos subigunt.

23. Cum consenuit homo, non moritur, sed
fumi instar in aërem dissoluitur. Cibus omnibus
vnus est. Accenso enim igne ranas in prunis
assant: sunt autem apud ipsos multae volantes in
aëre. Assidentes vero circa eum in quo assantur
focum, surgentemque inde nidorem ore captan-
tes, epulantur. Ac cibo quidem nutriuntur
eiusmodi. Potus vero illis est expressus aër in
calicem, vbi liquidum quiddam toris instar di-
mittit.

ὥσπερ δρόσων· ἔ μιν ἀπχεῖσσί γε, καὶ ἀΦοδεύ-
 χουν, ἀλλ' ἄδὲ τέτρηνται, ἤπερ ἡμεῖς· ἀλλ' ἔδὲ
 τὴν συνάσιν· οἱ πᾶδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχου-
 σιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστροκη-
 μίαν· ἐκτὶ γὰρ εἰσι τετρημένοι· καλὸς δὲ νο-
 μίζεται παρ' αὐτοῖς, ἣν πᾶ τις Φαλακρὸς καὶ
 ἄκρμος ἦ, τὰς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται.
 ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀσέξων, τέτανττον, τοὺς
 κομήτας καλὸς νομίζουσι· ἐπεδύμαν γὰρ τινες,
 οἱ καὶ περὶ ἐκείνων διηγᾶντο. καὶ μὴν καὶ γέ-
 νεια· Φύσσι, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ οὐ-
 χας ἐν τοῖς ποσὶν ἔκ' ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ
 μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἐκάστω αὐ-
 τῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρά,
 θάλ-

mittit. Verumtamen neque urinam emittunt,
 neque alterius rei causa fecedunt: quin neque
 iisdem quibus nos locis perforati sunt. Sed ne-
 que praebent quod pueri nostri amatoribus, sed
 supra furam poplites, ibi enim perforati sunt.
 Pulcher autem apud illos habetur, si quis caluus
 et sine comis sit: comatos vero etiam abominan-
 tur. Contra ea in Cometis (*stellis comatis*) co-
 matos pro pulchris habent: peregrini enim inde
 quidam aderant, qui de illis etiam narrarent.
 Barbas tamen habent paullum supra genua. Un-
 gues in pedibus non habent, sed vnum modo
 omnes ibi digitum. Supra podicem braccia vni-
 cuique enata est magna, caudae instar, iui-
 rens

θάλασσα εἰς αἶθρ, καὶ ὑπὲρ ἀναπίπτουσι, οὐ
κατακλωμένη.

Ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· καί πει-
δὲν ἢ ποιῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶν
τὸ σῶμα ἰδρᾶσιν, ὥστε καὶ τυρεὺς ἀπ' αὐτῶ πη-
γνυσθαι, ὀλίγον τῷ μέλιτος ἐπιστάξαντες· ἐλ-
λατον δὲ ποιῶνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πάνυ λι-
παρόν τε, καὶ εὐψδες, ὥσπερ μέρον. ἀμπέλαι
δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρας· αἱ γὰρ ῥᾶγες τῶν
βοτρυῶν εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα· καὶ μοι δοκεῖ,
ἐπειδὴν ἐμπέσῃ ἀνεμος διχασεῖσθαι τὰς ἀμπέλαι
ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλα-
ζα, διαρρέαχέντων τῶν βοτρυῶν. τῇ μέντοι
γαστρὶ, ὅσα πῆρα χρωῖται, τιθέντες ἐν αὐτῇ
ὀσων δέοντα· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πα-
λιν

rens semper, quae nec frangitur, si quis supi-
nus cadat.

24. Emungunt mel acerrimum, et cum aut
laborant aut exercentur, lacte totum corpus dif-
fluunt, adeo ut caseos etiam inde, exiguo instil-
lato melle, efficiant. Oleum sibi parant de cepis
pingue admodum et vnguenti instar fragrans. Vi-
tes habent multas aquae feraces, acinis vuarum
grandini similibus: et, ut mihi videtur, cum
ventus ingruentis illas vites commouet, tum ru-
ptis vis decidit apud nos grandis. Ventre vtun-
tur pro pera, in qua reponant, quibus opus est
aperiri enim ille potest et sursum claudi. Inteste

λιν κλεισὴ ἔσιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ εἰς ἥπαρ φαίνεται, ἢ τᾷτο μόνον, ὅτι δασεῖα εἰσσοθε, καὶ λασίος ἔσιν, ὥς τε καὶ τὰ νεογνά, ἐπεὶ δὲ ῥιγῶσιν, εἰς ταύτην ὑποδύεται.

Ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλασίοις, ὑαλίνῃ, μαλθακῇ· τοῖς πένησι δὲ, χαλκῇ ὑφαντῇ· πολὺ χαλκὰ γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρεῖα, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια· περὶ μὲντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἷος ἔχουσιν, οὐκ ἔστι μὲν εἰπεῖν, μή τις με νομίσει ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπισον τῆ λόγου, ὅμως δὲ καὶ τᾷτο ἐρῶ· τὰς ὀφθαλμοὺς περιαιρετὰς ἔχουσι· καὶ ὁ βεβλόμενος, ἐξελὼν τὰς αὐτὰς, φυλάττει ἕως ἂν δεηθῇ ἰδεῖν. ἔτι δὲ ἐνθήμενος, ὁρᾷ· καὶ πολλὰ τὰς σφ-

τέρους

num autem in eo *nullum* neque hepar apparet, nisi hoc solum, quod hirsutus intus et villosus est, adeo ut etiam recens nati, cum frigent, in eum irrepant.

25. Vestis diuitibus ex vitro mollis; pauperibus textilis ex aëre: aeris enim feraces illae regiones, tractantque illud, affusa paucula aqua, tanquam lanam. Verum de oculis, quales habeant, piget dicere, ne quis mentiri me putet, adeo a fide abhorret oratio. Tamen hoc etiam dicam. Habent igitur oculos exemtiles, et qui vult exemptos suos seruat, dum opus sit videre aliquid, ubi imposito sibi oculo videt: ac multi
cum

τέρως ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι ὁ-
ρῶσιν· εἰςὶ δ' οἱ καὶ πολλὰς ἀποθέτας ἔχουσιν,
οἱ πλείους. τὰ ὦτα δέ, πλατάνων Φύλλα ἐσὶν
αὐταῖς, πλὴν γὰρ τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖ-
νοι γὰρ μάνοι ξύλινα ἔχουσιν.

Καὶ μὲν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς Βασιλείοις
ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ
Φρέατος, ὃ πάντι βαθέος. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ
Φρέαρ καταβῇ τις, ἀνέειπάντων τῶν παρ' ἡμῶν
ἐν τῇ γῇ λεγομένων· ἐὰν δέ εἰς τὸ κάτοπτρον
ἀποβλεψῇ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δέ ἔθνη
ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφесῶς ἐκάστοις· τότε καὶ τὰς οἰ-
κείας ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα·
εἰ δὲ καὶ κείνοι με ἐώρων, ἃν ἐτι ἔχω τὸ ἀσφαλές
εἰπεῖν.

cum suos perdidere, commodato acceptis alio-
rum oculis cernunt. Sunt autem diuites, qui re-
positos seruent plures. Aures ipsis sunt folia pla-
tanorum, praeterquam his, quos e glandibus na-
sci diximus: ligneas enim soli habent.

26. Vidi etiam aliud in regia miraculum; spe-
culum impositum est maximum puteo non adeo
profundo. Si quis igitur descendat in puteum,
audit, quae in terra nostra dicuntur, omnia: si
vero in speculum inspiciat, verbes omnes atque
gentes non minus videt, quam si adstaret singu-
lis. Tum familiares ego quoque vidi, vniuer-
samque patriam. Vtrum vero illi me quoque
viderint, nondum habeo certo dicere. Quisquis

εἰπεῖν· ὅσις δὲ μὴ πιθεύει ταῦτα ἄτιός ἔχειν,
 ὅν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκείσε ἀφίκηται, εἴσεται ὡς
 ἀληθῆ λέγω.

Τότε δ' ἐν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ
 τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ
 καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑα-
 λίνων χιτῶνων, πέντε δὲ χαλαῆς, καὶ πανο-
 πλίαν θερμίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κῆτει κατέλι-
 πον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἴππογύπης χιλίας,
 παραπέμψοντας ἄχρι Σαδίων πεντακισίων.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας
 χώρας παρημεΐσαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ
 ἑωσφόρῳ ἄρτι συνοικιζομένῳ, καὶ ἀποβάντες,
 ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακόν,
 ἐν ἄρισεραῷ περιήειμεν τὸν ἥλιον, ἐν χερῷ τὴν
 γῆν

vero non credit ita rem habere, si quando et ipse
 eo delatus fuerit, vera a me dici intelliget.

27. Tum igitur salutato Rege et ipsius amicis,
 conscensa naui soluimus. Dedit mihi etiam dona
 Endymion, duas quidem togas vitreas, aeneas
 autem quinque; et de lupinis armaturam inte-
 gram, quae in ceto reliqui omnia. Misit etiam
 nobiscum Hippogypos mille, qui ad quingenta
 nos stadia deducerent.

28. Inter nauigandum multas alias praeteruecti
 terras, appulimus etiam Luciferae colonis nuper
 auctae; egressique aequatum sumus. Inuecti deinde
 in Zodiacum, sinistrum solem praeteruimus, pro-
 xime

γῆν παραπλέοντες· ὃ γὰρ ἀπέβημεν, καίτοι
πολλὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἀνε-
μος ἐκ ἀφῆκεν. εὐθώμεθα μέντοι τὴν χώραν
εὐδακῇ τε, καὶ πίδακι, καὶ εὐδρον, καὶ πολλῶν
ἀγαθῶν μέσῃ. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκέν-
ταυροι, μίσθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι,
ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ ραδόντες ἐνσπύον-
τες, ἀπεχώρησαν.

Ἦδη δὲ καὶ οἱ Ἰππόγυποι ἀπεληλύθεισαν·
πλεύσαντες ὡς τὴν ἐπιῆσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν,
περὶ ἐσπέρην ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνόπολιν κα-
λεμένην, ἥδη τὸν κάτω πλὴν διώκοντες· ἡ δὲ
πόλις αὕτη κεῖται μεταξὺ τῆς Πλειάδων, καὶ τῆς
Ἰάδων ἀέρος, ταπεινότερα μέντοι τῆς Ζωδιακῆς
ἀπο-

xime terram illam praeternavigantes: neque enim
exscendimus, multum licet cupientibus focis;
sed non sinebat ventus. Vidimus tamen regio-
nem virentem, pinguem, irriguam, et bonis
multis plenam. Sed cum viderent nos Nephelo-
centauri, qui mercede apud Phaëthontem inilitant,
inuolarunt in nauim, cognitoque, foscere nos
comprehendi, recesserunt.

29. Iamque Hippogypi etiam discefferant. Na-
uigaueramus noctem proximam et diem, cur-
sum deorsum persequuti, cum versus vesperam
delati fumus in eam quae Lychnopolis vocatur.
Iacet vrbs inter aërem qui Pleiades ambit, et
qui Hyades, humilior tamen Zodiaco. Exscen-

ἀποβάντες δέ, ἀνθρώπον οὐδένα μὲν εὖρομεν,
 λύχνους δὲ πολλὰς περιθεόντας, καὶ ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τὰς μὲν
 μικρὰς, καὶ ὥσπερ εἰπεῖν, πένητας· ὀλίγους
 δέ, τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπρὰς
 καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶ-
 νες· ἰδὲ αἱ ἐκαστοὶ πεποιήντο, καὶ αὐτοὶ ὀνόματα
 εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ Φωνὴν προίε-
 μένων ἤκούμεν, καὶ ἔδδεν ἡμᾶς ἡδίκην, ἀλλὰ καὶ
 ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλειν· ἡμεῖς δέ, ὅμως ἐφοβήμεθα·
 καὶ ἔτε δεκνῆσαι, ἔτε ὑπνώσασθαι τις ἡμῶν ἐτόλ-
 μησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πε-
 ποιήται, ἐνθα ὁ ἀρχὼν αὐτῶν, δι' ἅλης νυκτὸς
 κάθηται, ὀνομασί καλῶν ἐκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ
 ὑπακού-

fione facta hominem vidimus neminem; lychnos
 vero multos circumcurrentes, et in foro atque
 circa portum versantes, paruos alios et, ut ita
 loquar, pauperes, paucos vero de magnorum et
 potentium numero, claros omnino atque illu-
 stres. Habitationes illis et lucernaria suum uni-
 cuique facta erant: ac nomina habebant velut
 homines. Audiuius etiam voces emittere; ne-
 que vlla nos affecerunt iniuria, sed ad hospi-
 tium nos inuitarunt. Nos vero nihilo secius ti-
 mere, neque cibum capere, neque somnum
 quisquam nostrum audere. Principis aula in me-
 dia vrbe exstructa est. Hic princeps illorum to-
 ta nocte sedet, nominatim vnumquemque vo-
 cans:

ὑπακῆσιν, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν
 τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρ-
 εσῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ
 ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογυμένων, καὶ
 τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ἐβράδυνον. ἔνθα
 καὶ τὴν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσει-
 πὼν αὐτόν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐπυνθανόμεν
 ὅπως ἔχοιεν; ὁ δὲ μοι πάντα διηγῆσατο. τῆς
 μὲν ἔν νύκτα ἐκείνην, αὐτῷ ἐμείναμεν· τῇ ἐπι-
 ῆσιν δὲ, ἄραντες, ἐπλέομεν πλησίον τῶν νεφῶν.
 ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πάλιν ἰδόντες,
 ἐθαυμάσαμεν, ἃ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῆς· ἔχασ-
 εῖα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μέντοι αὐτῶν Κορω-
 νὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀρισο-
 Φάνης

cans: qui non obedierit, morte damnatur, ut
 stationis suae desertor. Mors autem est exstingui.
 Adstantes nos etiam simul audiuimus causas ly-
 chnorum, quas tarditatis suae dicerent. Hic no-
 strum etiam lychnum agnoui, eumque allo-
 cutus, quomodo domi se res haberent, interro-
 gauī: isque enarrauit mihi omnia. Noctem igitur
 illam ibi mansimus; sed postridie soluentes
 prope nubes nauigauimus: ibi etiam Nephelo-
 coccygia (*Nubicuculia*) vire conspecta admirati
 sumus. Nec tamen in illam egressi sumus, vento
 non permittente. Caeterum regnat apud illos
 Coronus Cottyphionis F. (*Cornix Merulae*). Ac
 recor-

Φάνες τῷ ποιητῷ, ἀνδρὸς σοφῷ, καὶ ἀληθῶς;
καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστομένε. τρίτη
δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρα, καὶ τὸν Ὀκεανὸν ἤδη σα-
φῶς ἑωρῶμεν· γῆ δὲ εὐδαίμων, πλὴν γὰρ τῶν ἐν
τῷ αἵρει. καὶ αὐτὰ δὲ, πυρρῶνδεες ἤδη; καὶ
ὑπεραυγεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ
μεσημβρίαν, μετὰ κωὶ ἐνδιδόντος τῷ πνεύμα-
τος, καὶ συνιζόντος, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατε-
τέθημεν.

Ὡς δὲ τῷ ὕδατος ἐψύσαμεν, θαυμάσιον ὡς
ὑπερῆδόμεθα, καὶ ὑπερῆχαίρομεν, καὶ δεῖπνον
πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιήσαμεθα, καὶ ἀπορ-
ρίψαντες 9); ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἐτύχε· γὰρ
ἀληθῆ

recordatus sum Aristophanis poetæ, viri sapien-
tis ac veracis, cuius scriptis fidem frustra negant.
Tertio inde die Oceanum satis iam clare videba-
mus. Terra vero nusquam, præter eas, quæ
in aëre pendent, atque ipsæ quoque iam igneæ
et supra modum fulgentes nobis videbantur.
Quarto die circa meridiem, molliter cedente ven-
to, subsidenteque in mare depositi sumus.

30. Cum vero tangeremus iam aquam, mi-
rum quam supra modum delectati et gaudiosi sumus!
coenamque omnibus pro præsentī copia præbui-
mus, et in mare nos abicientes natavimus, forte
enim!

9. Ἀπορρίψαντες, ἐνηχόμεθα] Elliptice pro
ἀπορρίψαντες ἑαυτάς ἐκ τῆς νεῶς, ἐνηχο-
μεθα. Bos.

λήνῃ ἔσα, καὶ εὐχαθῶν τὸ πέλαγος. "Εοικε δὲ
 ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς
 τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας
 ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑπο-
 φαινέσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἀφνω ὤ-
 ρωμεν θηρία καὶ κήτη, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἐν
 θὲ μέγιστον ἀπάντων, ὅσον σαδίων χιλίων καὶ
 πεντακοσίων τὸ μέγεθος· ἐπῆει δὲ κεχηγνῆς, καὶ
 πρὸ πολλῆ ταραττον τὴν θάλατταν, ἀφρῶ τε
 περικλυζόμενοι, καὶ τὰς ὀδόντας ἐκφαίνον, πο-
 λὺ τῶν παρ' ἡμῶν φαλλῶν ὑψηλοτέρης, ὅς τινες δὲ
 πάντας ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευκὰς ὥσπερ ἐ-
 λεφαντίνης. ἡμεῖς μὲν ἔν τῷ ὕδατι ἀλλήλας
 προσειπόντες καὶ περιβάλλοντες, ἐμένομεν· τὸ
 δὲ

enim serenitas erat, et tranquillum mare. Vide-
 tur vero maiorum saepe malorum initium esse
 mutatio in melius. Etenim nos solos duo dies
 in mari cum nauigassemus, illucescente tertio, ad
 orientem solem subito videmus belluas ac cetos,
 multos quidem etiam alios, vnum vero omnium
 maximum mille et quingentorum stadiorum ma-
 gnitudine, contra nos autem veniebat hians et
 longe ante se mare perturbans, spuma undique
 alludente, dentes exferens, multum phallis apud
 nos excelsiores, palorum instar omnes acutos, et
 eboris in modum candidos. Nos igitur ultimum
 allocuti et complexi nos invicem, expectare: at
 ille

δὲ ἤδη παρῶν, καὶ ἀναρρόφησαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ κατέπιεν. ἔ μὲντοι ἐφθη συναρράξαι τοῖς ὁδοῦσιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναὺς εἰς τὸ εἶσω διεξέπεσεν.

Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ ἔδδεν ἐωρῶμεν· ὕπερον δὲ αὐτᾷ ἀναχάνοντος, εἶδομεν κῦτος 10) μέγα, καὶ πάντῃ πλατύν,

ille iam adest, et resorbens ipsa nos cum naui haurit. Neque tamen dentibus nos statim comminuit, sed per interstitia eorum navis illa est.

31. Cum vero intus iam essemus, primo tenebrae, neque videbamus quidquam. Postea illo hiantē, videmus cetum magnum, (*specum alui*) et

10. Κῦτος] Lubens adripui scripturam Florentinae; nam vulgata κῆτος, *cete*, sensum exhibet satis absurdum. Nihil autem in sequentibus est, unde liqueat, homines in *Cero* sedentes, alium *cetum* vidisse. Sed quid simplicius est, quam ut in eo latentes, partes eius internas perlustrarint? Quare κῦτος hic intelligo *tartareum capaxis alui specum*, ut Phaedr. loquitur IV. 5. quem tum perspicere dabatur cum bellua hiaret, lumenque ante negatum per os admitteret. Est vero κῦτος proprie alueus navis et *venter*. Versio Cl. *Gesii*. ad vulgatam est composita, ideo reliqui eam, sed mutatae lectionis versionem

πλατὺν, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει
 εἰσποιεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες,
 καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συνηκομισμένα, καὶ πλοί-
 ων ἱστία καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὄσσεα, καὶ
 φορτία· κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ, καὶ λάφοι ἦ-
 σαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν κατέπινε
 συνιζάνουσα. ὕλη ἔν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παν-
 τοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλασθήκει, καὶ
 ἐώκει πάντα ἐξεργασμένοις· περίμετρος δὲ τῆς
 γῆς σάδιον διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δὲ
 ἰδεῖν καὶ ὄντα τὰ θαλάττια, λάρες, καὶ Ἀλ-
 κυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα.

Tότε

et latum vndique et altum, satis capaceim, vt de-
 cies mille hominum in eo vrbs habitaretur. Pro-
 iecti in medio et pisces minores, et animalia mul-
 ta alia concisa, et nauigiorum vela atque ancorae,
 et hominum ossa et sarcinae. In medio et terra
 et colles erant, vt mihi videbatur, de limo quem
 glutiebat confidentes. Igitur silua in illis et o-
 mnigenae arbores nascebantur, et olera germi-
 nauerant, cultisque omnia similia. Ambitus ter-
 rae illius stadia ducenta quadraginta. Videre au-
 tem erat marinas aues, laros, Halcyones, quae
 pullos in arboribus educerent.

32. Tunc

ei adiiciens, ne mihi nimis sumfisse dicar:

Reitz.

Τότε μὲν ἔν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν· ὕστερον δὲ ἀναστήσας τὰς ἑταίρας, τὴν μὲν ναῦν ὑπεσχηρίξαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνακαύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποίημεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τῆς ἐσφόρας εἶχομεν. τῇ ἐπίσῃ δὲ διανασάντες εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν ἑρανὸν, πολλάκις δὲ καὶ νῆσους. καὶ γὰρ ἡσθανόμεθα, φερούμενου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκέψασθαί τὰ πάντα βουλόμενος.

ἄνω

32. Tunc quidem igitur abunde plorauimus. Deinde vero, excitatis a me sociis, nauem firmauimus, atque igni filicibus excusso, coenam de his, quae ad manum essent, parauimus: iacebant autem copiosae et omnis generis carnes piscium; aquam vero de Lucifera adhuc habebamus. Postridie cum surrexissemus, quoties hia-ret cetus, vidimus alias quidem montes, alias caelum solum, saepe etiam insulas; sensimusque adeo, ferri illum celeriter in omnes maris partes. Cum iam huius commorationis consuetudinem quandam contraxissemus, assumtis septem sociis, in siluam ingressus sum, perspecturus omnia.

Quia-

ἔπω δὲ ὅλγας πέντε διελθὼν σαδίους, εὖρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλα ἡ ἐπιγραφὴ, καὶ μετ' ἐπὶ πολὺ, καὶ τάφους πολλὰς, καὶ σήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τῆς πηγῆς ὕδατος διαυγῆς, ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούμεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πᾶρρῶθεν, καὶ τινα καὶ ἑπαυλιν εἰκάζομεν.

Σπαρδῇ ἔν βαδίζοντες, ἐφισάμεθα πρεσβύτη καὶ νεκνίσκῳ, μάλα προθύμως πρασίαν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν· ἡσθέντες ἔν ἅμα, καὶ Φοβηθέντες, ἔζημεν· καὶ κείνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἰκὸς παθόντες, ἀναυδοὶ παρεξήκесαν· χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐσὶ ὧς ξένοι;

Quinque nondum integra stadia progressus, Neptuni templum inueni, vt indicabat inscriptio: neque multo post sepulcra etiam multa, et in iis columellas, atque in proximo fontem aquae pelucidae. Adhaec canis latratum audiuius, et fumus apparuit e longinquo. Habitationem etiam conicere quodam potuimus.

33. Diligenter igitur progressi, seniori cuidam et iuueni adstitimus, studiose exercentibus hortum olitorium, atque de fonte aquam in eum deriuantibus. Delectati simul et territi constitimus: et illi quoque eadem qua nos ratione, vt facile est ad existimandum, affecti, voce interclusa stabant. Post morem aliquam senex, *Qui vos igitur*
Lac. Op. T. IV. D iur

ξένοι; πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίω δαιμόνων,
ἢ ἄνθρωποι δυσυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέν-
τες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν, καὶ συνιηχόμε-
θα τῷ περιέχοντι τέτρω θηρίῳ, ἐδ' ὃ πάσχο-
μεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνάνημεν γὰρ εἰκό-
ζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶ-
πον, καὶ ἡμεῖς τοὶ ἄνθρωποι νεήλυδες, ὦ πά-
τερ, ἐσμέν, αὐτῷ σκάφει πρώην καταποθέν-
τες. προήλθαμεν δὲ νῦν, βεβλόμενοι μαθεῖν τὰ
ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γὰρ τις καὶ λίσσιος
ἐφαίμετο. δαίμων δέ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἤγα-
γε, σὺ τε ὀψομένους, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μό-
νοι ἐν τῷδε καθεύδουμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φρά-
σον

tur estis, inquit, hospites? Verum marini quidam
daemones, an homines infelices, nobis similes? Et-
enim nos quoque homines nati et in terra nutriti
marini iam facti sumus, et cum bellua hac, quae
nos continet, natamus, nec accurate, quid de nobis
fiat, scientes: mortuos enim nos esse coniicimus,
vivere tamen credimus. Ad haec ego, Et nos sa-
ne, inquam, homines novi advenae sumus, pater,
ipsa cum navi nudius tertius hausti. Modo vero
progressi sumus, exploraturi haec se silva quomodo
habeat: multa enim et proluxa videbatur. Duxit
autem nos genius aliquis, te ut videremus, disce-
renusque, non solos nos in hac includi bellua. Sed
enarra

σον ἡμῖν τὴν σεαυτοῦ τύχην, ὅστις ὢν, καὶ ὅπως
 δεῦρο εἰσῆλθες· ὁ δὲ, ἂν πρότερον, ἔφη, ἐρεῖν
 ἀδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν
 παρόντων μεταδῆναι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἤγεν ἐπὶ
 τὴν οἰκίαν, ἐπεπαίητο δὲ αὐτάρκη, καὶ σιβά-
 δας ἐνωκοδόμητο, καὶ τὰλλα ἐξήρτισο· παρα-
 θείς δὲ ἡμῖν λάχυνά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ
 ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς
 ἐχορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἂν ἐπεπόνθειμεν· κα-
 γὰρ πάντα ἐξῆς διηγησάμεν, τὸν τε ἰχθυῶνα,
 καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἁέρι πλοῦν,
 καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τὰλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ
 κῆτος καταδύσεως.

O

*enarra tuam nobis fortunam, qui sis, et qua ra-
 tione huc intraueris? Ille vero negavit, se prius
 vel dicturum nobis, vel quidquam a nobis quae-
 siturum, quam hospitali nos munere, prout co-
 pia iam esset, impertiiisset, assumptosque nos in
 domum deduxit, quam sibi fecerat vsibus satis
 commodam, et lectos in ea struxerat, parauerat-
 que reliqua. Hic cum apposuisset nobis olera et
 arboreos fructus, et pisces, vinumque ministras-
 set, satiatos interrogavit, quid nobis accidisset?
 Hic ego ordine enarraui omnia, tempestatem,
 et quae in insula contigerant, et nauigationem
 per aëra, et bellum, et reliqua ad descensum vs-
 que in piscem.*

Ὁ δ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ
καθ' αὐτὸν διεξήει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμὶ,
ὧ ξένοι, Κύπριος· ὀρμηθεῖς δὲ κατ' ἐμπορίαν
ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παιδός, ἐν ὁρᾷ τε, καὶ
ἄλλων πολλῶν σικετῶν, ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποι-
κίλον Φορτίον καμίζων ἐπὶ νεῷς μεγάλης, ἣν
ἐπὶ σῶματι τῷ κήτης διαλελυμένην ἴσως ἑώρα-
κατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διε-
πλεύσαμεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμῳ
σφοδρῷ, τριταῖοι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν,
ἐνθα τῷ κήτει περιτυχόντες, καὶ ἄνθρωποι
καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθα-
νόντων, ἐσώθημεν· θάψαντες δὲ τὰς ἑταίρας,
καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τεκτονὶ τὸν
βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ
σιτᾷ

34. Ille vero admiratus supra modum, vicissim
ipse suas res enarravit, sic exoritur: *Genere, Ho-*
spites, sum Cyprius. Mercaturae causa patria
egressus cum filio, quem videtis, et servis multis
aliis, in Italiam nauigavi, onera varia magna naui
vehen, quam in ore ceti solutam forte vidistis. Ac
ad Siciliam usque feliciter nauigauimus. Inde vero
valido vento abrepti, tertio die in Oceanum delati
sumus. Hic incidentes in cetum et viri cum naue
glutiti, duo nos, mortuis reliquis, seruari sumus.
Sepultis vero sociis, atque aede Neptuno aedificata,
hanc vitam viuimus, olera in hortis colentes, in
reliquo

σιτᾶμενοι καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ δὲ ὡς ὁρᾶτε ἡ ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλεις ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν ἡδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως εἶδετε καλλιῆ καὶ ψυχροτάτη ὕδατος. εὐνὴν δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιεῖμεθα, καὶ πῦρ ἀφ' ὅθον καίομεν, καὶ ὄρεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπτόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθύς ἀγρεύομεν ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία· τῶ θηρία, ἐνθα καὶ λαίμεθα, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἀλκυρά, σαδίων εἴκοσι τὴν περιμέτρον, ἰχθύς ἔχουσα πάντοδαπές· ἐν ἣ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σιάφους μικρῶ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην· ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς καταπόσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ εἴκοσι.

Καὶ

reliquo cibo piscibus utentes et arborum fructibus. Silva autem, ut videtis, proluxa, vites etiam habet multas, de quibus vinum sit suavissimum. Et fontem forte vidistis pulcherrimae aquae et frigidissimae. Cubilia facimus de foliis, et igne utimur copioso, et aves aucupio capimus inuolantes, et viuos piscamur pisces, exeuntes in branchia beluae, ibi etiam ubi volumus lauamus: nam et lacus non porro est salus, viginti stadiorum ambitu, pisces atens omniugenos, in quo natamus etiam, et in parua scapha navigamus, quam ego fabricatus sum. Anni nobis processerunt, a quo hausti sumus, septem et viginti.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως Φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ, καὶ βραβεῖς εἰσιν, ἀμικτοὶ τε ὄντες, καὶ αἰγριοί. ἢ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν ἔν, ἔφη, καὶ ἄξενοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπέρια καὶ ἔραϊα τῆς ὕλης, Ταριχᾶνες οἰκᾶσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ καρaboπρόσωπον, μάχιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τριτωνομενδῆτες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις ὁμοῖοι τες, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις· ἦττον μὲν τοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λοιπὰ δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ

35. *Ad reliqua ferre forte possumus: ast vicini nostri, qui iuxta habitant, difficiles admodum et graues sunt, infociabiles atque feri. Ecquid enim, inquam, alii quoque sunt in ceto? Multi vero, inquit, iique inhospitales, et figura horribili. Occidentales enim partes siluae et versus caudam sitas, Tarichaneas (Salsamentarii) habitant, gens anguillinis oculis, et vultu cancrino, pugnax, audax, crudiuora. Alterum vero latus, ad parietem dextrum, Tritonomendetes tenent, superiori parte hominibus similes, inferiore autem mustelis. Minus tamen hi iniusti sunt reliquis. Sinistra vero Carcinocbires, (cancrimani) et Thynnocephali (canicipites) qui belli*

καὶ Φιλίαν πρὸς ἑαυτὰς πεποιημένοι. τὴν δὲ
 μεσόγαιαν νέμονται Παγαράδαι, καὶ Ψιττέπο-
 δες, γένος μάχιμον, καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑῶα
 δὲ πρὸς αὐτῶ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μὲν, ἔρη-
 μά ἐστι, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὁμῶς δὲ
 ταῦτα ἐγὼ ἔχω, Φόρον Ψιττέποσιν ὑπετελῶν
 ἑκάστῃ ἔτας, ὅσους πεντακόσια.

Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμεῖς δὲ χρὴ ὁρᾶν
 ὅπως δυνησώμεθα τοσάτοις ἔθνεσι μάχεσθαι,
 καὶ ὅπως βιοτεύσωμεν. πόσοι δ' ἐφην ἐγὼ
 ἔσθι πάντες εἰσὶ; πλείους, ἔφη, τῶν χιλιῶν
 ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; ἔδεν, ἔφη, πλὴν
 ὅσα τῶν ἰχθύων. ἔκεν, ἔφη ἐγὼ, ἄρισ' ἂν
 ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε ἔσιν ἀνό-

πλοῖς,

*belli societatem atque amicitiam inter se fecere. Me-
 diterranea habitant Paguradæ et Psitropodes, belli-
 cosum genus et cursu valens maxime. Orientales
 vero et vicinæ ori partes, desertæ sunt maiorem
 partem, quod mari alluuntur. Tamen hæc ego ha-
 beo Psitropodibus vectigal pendens quingenta quot-
 annis aſtreæ.*

36. *Ac talis quidem est regio. Nobis vero vi-
 dendum est quomodo possimus tot contra gentes pu-
 gnare, et victum quomodo quaeramus. Quot vera,
 inquam, hi omnes sunt? Mille, inquit, amplius.
 Quæ sunt illis arma? Nulla, inquit, præter spi-
 nas piscium. Igitur optimum, inquam, fuerit
 pugna cum illis congregari, inermibus nempe, nos qui*

πλοῖς, αὐτὰς γὰρ ὠπλισμένους. εἰ γὰρ κρατή-
σομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τολοιπὸν αἰκήσομεν. ἔδο-
ξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν πηρεσμευα-
ζόμεθα. αἰτία δὲ τῷ πολέμῳ ἔμελλεν εἶσθαι,
τῷ Φόρῳ ἢ ἐκ ἀπόδοσις, ἥδη τῆς προθεσμίας
ἐνδωσίης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμπον, τὸν δασμὸν
ἀπαιτῶντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρινόμε-
νος, ἀπεδίωξε τὰς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ
Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγυράδαι, χαλεπαίνον-
τες τῷ Σκινθάρῳ (τῷτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ
πολλῷ θορύβῳ ἐπήρσαν.

Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἐφοδὸν ὑποπτεύοντες, ἐξαυ-
λισάμενοι, ἀνεμένομεν, λόχον τινα προτάξαν-
τες ἀνδρῶν πάντε καὶ εἴκοσιν. εἰρητο δὲ αὐτοῖς
ἐν τῇ ἐνέδρῳ, ἐπειδὴν ἴδωσι παρεληλυθότας τὰς

πολε-

*arma habemus. Illos enim si vicerimus, sine metu
deinde vivemus. Sic placuit digressisque ad nauem,
nos parauimus. Causa belli futuri erat, vectigal
non solum, cuius iam dies instaret. Atque
illi quidem misere tributum poscentes. Ille vero
superbo cum responso nuntios repulit. Primum
ergo Psittopodes et Paguradæ irati, Scintharum
(hoc enim nomen viro) magno tumultu inua-
ferunt.*

37. Nos vero suspicati inuasionem, egressi do-
mo expectamus, agminē praemissis virorum quin-
que et viginti, quibus praeceptum erat, ex in-
fidiis, cum praetergressos viderent hostes, insur-
gerent.

πολεμίαις, ἐπανάσταται· καὶ οὕτως ἐποίησαν. ἐπανασάντες γάρ, κατόπιν ἑλοπτον αὐτάς, καὶ ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστράτευοντο, ἠντιάζονεν, καὶ συμμίζαντες θυμῷ καὶ βίῳ, διεκινδυνεύομεν. τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώξαμεν, ἄχρι πρὸς τὰς Φωλεάς. ἀπέθανον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἐβδομηκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ, εἰς, καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλευρᾷ διαπαρεῖς τὸ μετὰφρενον.

Ἐκείνην μὲν ἔν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρίπαιον ἐζησαμεν, ῥάχιν ξηρῶν δελφίνος ἀναπλήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρήσαν,

τὸ

gerent. Et sic fecere. Insurgentes enim a tergo illos ceciderunt. Nos vero quinque et viginti numero et ipsi, cum Scintharus ipsiusque filius vna pugnarent, occurrimus, animoséque et fortiter confligentes non sine periculo pugnavimus. Tandem vero in fugam versos persecuti sumus ad foueas suas vsque. Ceciderunt hostium quidem centum et septuaginta: de nostris vero vnus gubernator, costa triglae traiectus a tergo.

38. Illo igitur die ac nocte in pugnae loco mansimus, tropaeumque statuimus, spina dorfi arida delphini erecta. Postridie vero etiam alii,

τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡ-
γείτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὰ δ' εὐώνυμον, οἱ
Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχειρες.
οἱ γὰρ Τριτωνομένοντες τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐ-
δετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ
προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Ποσειδώνιον,
προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει
δὲ τὸ κῆτος ὥσπερ τὰ σπῆλαια. τρεψάμενοι
δὲ αὐτὰς, ἄτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες εἰς
τὴν ὕλην, τοιοῦτον ἐπεκρατέμεν τῆς γῆς.

Καὶ μετ' ἃ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νε-
κρὰς τε ἀνῆρᾶντο, καὶ περὶ Φιλίξ διελέγοντο.
ἡμῖν δὲ ἐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὑπε-
ραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτὰς, πάντας ἄρδην ἐξε-
κόψα-

cognita re adfunt; dextrum cornu tenentes Tari-
chanes duce Pelamo, sinistrum vero Thynnoce-
phali, medium Carcinochires. Tritonomendetes
enim quiescebant, neutris auxiliari volentes.
Nos vero occurrentes illis circa Neptuni aedem,
ad manus venimus, clamore vtentes multo, re-
sonuit autem speluncarum instar cetus. Illos au-
tem in fugam versos vtpote nudos persecuti in
filuam, campum obtinuimus.

39. Neque multo post caduccatoribus missis et
mortuos tollunt et agunt de amicitia. Sed nobis
non placuit fedus: quin postridie eius diei contra
illos profecti confertim omnes deleuimus, prae-
ter

κόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδῆτων. ἔτοι
 δὲ ὡς εἶδον τὰ γινόμενα, διαδραχμόντες ἐκ τῶν
 βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτὰς εἰς τὴν θάλατταν.
 ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη ἔ-
 σταν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατωκῆ-
 μεν, τὰ πολλὰ γυμνασίῃς τε καὶ κυνηγεσίῃς
 χρώμενοι, καὶ ἀμπελουργῶντες, καὶ τὸν κερπὸν
 συγκομιζόμεναι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως,
 εὐοικεῖμεν τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύ-
 κτω τρωφῶσι, καὶ λελυμέναις. ἐνιαυτὸν μὲν ἔν,
 καὶ μῆνας ὀκτὼ τέτον διήγομεν τὰν τρόπῳ.

Τῷ δ' ἐννάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἡμερᾷ, περὶ
 τὴν δευτέραν τῆς σῶματος ἀνοιξίν (ἀπαξ γὰρ δὴ
 τέτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκάστην ἐποίει τὸ κῆτος,
 ὥς

ter Tritonomendetas. Hi enim quid fieret anim-
 aduerso, cursu petitis branchiis in mare inde
 defilierunt. Nos vero tota lustrata regione, quae
 iam vacua esset hostibus, reliqua tempore metus
 expertes habitabamus, exercitationibus multum
 utentes et venatu, vineasque colentes, et frū-
 ctum comportantes ex arboribus; et in vniuer-
 sum similes videbamur hominibus in magno quo-
 dam carcere, unde fuga non est, delicate viuen-
 tibus ac solutis. Annum igitur et menses octo
 ad hunc modum vixeramus.

40. Sed noni mensis die quinto decimo, circa
 secundam oris apertionem (semel enim in singu-
 las horas hoc faciebat cetus, ut illis hiatibus si-
 gnare

ὥς ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοιξεις τεκμαίρεσθαι τὰς
 ὥρας) περὶ ἔν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἀνοιξίν,
 ἄφνω βοή τε πολλή, καὶ θόρυβος ἤκκετο, ὥς-
 περ κελεύσματα, καὶ εἰρεσίαι. ταρχαθέντες
 ἔν, ἀνείρπυσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τῆς θηρίας,
 καὶ πάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθεωρῶμεν ἀ-
 πάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θεαμύτων παραδοξότα-
 τον, ἄνδρας μεγάλας ὅσον ἡμισαδιχίς τὰς ἡλι-
 κίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ
 ἐπὶ τριηρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις εἰκότα ἰσότη-
 σων, λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιωκείς μὲν,
 ἔκ πᾶν δὲ ὑψηλαί, ὅσαν ἑκάτον σταδίων ἐκάστη
 τὴν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀν-
 δρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς αἴκοσι καὶ ὀκτώ. τέ-
 των

gnare horas possemus) circa secundum ergo, ut
 dicebam, hiatum multus subito clamor, tumultusque exauditur, qualis celeusmatum atque remorum. Perturbati ergo erepsimus in ipsum os bestiae, stantesque intra dentes spectamus omnia: spectaculum nempe omnium, quae vidi ego, maxime admirabile, homines magnos quantum est dimidium stadium, magnis in insulistanquam triremibus adnauigantes. (Novi me incredibilibus similia referre, dicam tamen). Insulae erant longae illae quidem, sed non vehementer altae, stadiorum circiter centum ambitu. In his nauigabant virorum illorum ad duodetriginta.
 Horum

των δὲ οἱ μὲν παρ' ἐκότερα τῆς νῆσς καθήμε-
 νοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάταν, κυπαρίσσοις αὐτο-
 κλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ ἐ-
 ῥετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδό-
 κει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφῳ ὑψηλῇ εἰσῆκει, χαλ-
 κῶν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ
 τῆς πρύμνης, ὅσον τεσσαράκοντα ὠπλισμένοι αὐ-
 τῶν ἐμάχοντο, πάντα ἐσικότες ἀνθρώποις, πλὴν
 τῆς κόμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥς
 ἐδὲ κορύθων ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἰσίων, ἄνεμος
 ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ ἐνάσῃ ἐν ἐκάσῃ, ἐκόλ-
 που τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ἣ ἐθέλει
 ὁ κυβερνήτης. κελευσὴς δ' ἐφεισῆκει αὐτοῖς,
 καὶ

Horum porro alii ad vtrumque insulae latus deinceps assidentes vt remos trahebant cupressos magnas iplis cum ramis atque foliis. In posteriori vero parte, in puppi, vt videbatur, gubernator excelsio in colle stabat, aeneum tractans gubernaculum stadii longitudine. In prora autem eorum quadraginta circiter armati pugnabant, fimiles vsquequaque hominibus praeterquam comis, pro his enim ignis erat, isque ardens. Itaque galeis opus non habebant. Pro velis vero irruens in filuam, quae multa in vnaquaque erat, ventus, sinuabat illam, impellebatque quo vellet gubernator, insulam. Hortator autem illis stabat,

καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὁξέως ἐκινῶντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

Τὸ μὲν ἔν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ διασάντες, ἐπολέμην, καὶ ἐναυμάχην. πολλαὶ μὲν ἔν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλαὶ δὲ καὶ ἐκβληθεῖσαι II) κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ ἐξαιδίως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπειμβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐζώγρει δὲ εὐδαίμων
ἀντί

bat, atque insulae velut naues longae, ad remigium celeriter mouebantur.

41. Ac primo duas aut tres videbamus, deinde apparuere vel sexcentae, quae intervallo capto praelium committerent, et pugnarent classibus. Multae igitur aduersis proris concurrebant, multae ab impulsu vehementi submergebantur: aliae sibi implicitae pugnabant fortiter, nec facile exsoluebantur. Constituti enim in prora alacritate ostendebant maximam, transilientes in naues alienas, et caedem ibi edentes, captivum qui-

II. Ἐκβληθεῖσαι] Fateor, me non habere, qui ἐκβληθῆναι hoc sensu dixerit, quo hic opus est. Itaque analogiam, et vim τῆς ἐκ, quam habet etiam intendendi atque augendi, secutus sum. *Gesner.*

ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους ἐκδεσμεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπτεν. οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλλον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ἑστέοις τε ἀμαξοπληθέσι, καὶ σπόγγοις πλεθραιοῖς.

Ἦγεῖτο δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγέννητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῷ Αἰολοκένταυρῳ ἐμηλακέναι, ὡς ἦν ἀκρεῖν ἐπικαλόντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὄνύματα τῶν βασιλέων ἐπιβωμείων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τῷ Αἰολοκένταυρῳ. καὶ νήσους τε τῶν πολεμίων καταδύσιν

quidem duxit nemo. Pro ferreis manibus poly-
podas magnos, reuinctos sibi inuicem iniicie-
bant, qui filuam complexi retinerent insulam.
Iactabant vero ostrea quae singula plaustrum im-
plerent, et iugeri magnitudine spongas, iisque
se inuicem vulnerabant.

42. Dux erat alterius classis Aeolocentaurus,
alterius Thalassopotes (*Maris potor*); pugna inter
illos exorta, ut videtur, fuerat de praeda. Di-
cebatur enim Thalassopotes greges multos delphi-
norum Aeolocentauri abegisse, quantum audire
dabatur cum inclamarent sibi inuicem, et regum
nomina appellarent. Tandem vincunt Aeolocen-
tauri *milites*, atque insulas hostium demergunt
centum

δύοσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν· καὶ
 ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ
 λοιπαὶ, πρύμνῃν κρησάμεναι, ἔΦευγον. οἱ δὲ,
 μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, τρα-
 πόμενοι πρὸς τὰ νκυάγια, τῶν πλείστων ἐπε-
 κράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ
 ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι δι' ἐλάττης τῶν ὀγδοή-
 κοντα. ἔξησαν δὲ καὶ τρέπαιον τῆς νησομα-
 χίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῇ κήτης μίαν τῶν πο-
 λεμίων νῆσον ἀναξυρῶσαντες. ἐκείνην μὲν οὖν
 τὴν νύκτα περὶ τὸ θησίον ἠυλίσαντο, ἐξάψαν-
 τες αὐτῇ τὰ ἀπόγια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλη-
 σίον ὀρμίσσάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκυραῖς ἐχρῶντο
 μεγάλαις, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑπεραίᾳ δὲ
 θύσαντες ἐπὶ τῇ κήτης, καὶ τὰς οἰκείας θάψαν-
 τες

centum circiter et quinquaginta, tres alias cum
 ipsis viris capiunt: reliquae remis inhibentes fu-
 giunt. Hi vero aliquo vsque eos perlecuti, sub
 vesperam conuersi ad naufragia, pleraque in suam
 potestatem redegerunt, et receperunt sua, nam
 ipsorum quoque insulae octoginta non minus sub-
 merseae fuerant. Statuerunt vero tropaeum pu-
 gnae insularis, vna insularum hostilium in capite
 ceti suspensa. Illam igitur noctem circa beluam,
 reuinctis ab ea retinaculis, et iactis circa ancoris,
 transgere: nam ancoris quoque utebantur ma-
 gnis, vitreis, validis. Postridie vero re sacra in
 ceto peracta, sepultisque in eo suis, soluerunt
 laeti,

τες ἐπ' αὐτῶ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ
Παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νη-
συμαχίαν γιγνόμενα.

laeti, et velut paeanas canentes. Ista sunt circa
insulare pugnam gesta.

Ἀληθὺς ἱστορίας λόγος δεύτερος.

Τὸ δ' ἀπὸ τῆς μηκέτι Φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ
κῆτει δίκαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μη-
χανὴν τινα ἐξήταν, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο.
καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ
τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι· καὶ ἀρξάμενοι
διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προσελθόντες ὅσον πέν-
τε σταδίαις, ἔδεν ἡνύομεν, τῶ ὀρύγματός ἐπαυ-
σάμεθα.

Verae historiae liber secundus.

Ab hoc inde tempore cum non amplius ferrem
illam in ceto viuendi rationem, et commo-
ratione illa grauarer, exeundi aliquam rationem
machinabar. Ac primo quidem placuit dextro
pariete perfosso aufugere, iamque excidere illud
coeperamus. Cum vero ad quinque stadia pro-
gressi nihil efficeremus, fodiendi consilio abiecto.

Luc. Op. T. IV.

E

incen-

σάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. ἔτω
 γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν· εἰ δὲ τῆτο γένοι-
 το, ῥαδίᾳ ἐμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἐξοδός. ἀρ-
 ξάμενοι ἔν ἀπὸ τῶν ἡραίων, ἐκαίμεν· καὶ ἡ-
 μέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἰσᾶς ἀναισθήτως
 εἶχε τᾷ καύματος· ὀγδόῃ δὲ καὶ ἐννάτῃ συνίε-
 μεν αὐτῷ νοσῶντος· ἀργότερον γὰρ ἀνέχασκε·
 καὶ εἶποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυσ. δεκάτῃ
 δὲ καὶ ἐνδεκάτῃ τέλεον ἀπενεκρῆτο, καὶ δυσώ-
 δες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μέγας ἐνεήσαμεν ὥς,
 εἰ μὴ τις χανόντος αὐτῷ ὑποσηρίξειε τὰς γομ-
 Φίρας, ὥς μὴκέτι συγχεῖσθαι, κινδυνεύσομεν
 κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι·
 ἔτω δὴ τὸ σῶμα μεγάλαις δακρυῖς διερείσαντες,
 τὴν

incendere filiam statuiamus, ita quippe moritu-
 ram beluam, quo facto facilem nobis futurum
 exitum. A caudinis igitur partibus initio facto
 eam incendimus: ac septem dies totidemque no-
 ctes non sensit ardorem, octauo autem nono-
 que aegrotare eum intelleximus: hiabat enim tardius,
 et si hiaret, statim os clauderat. Decimo vnde-
 cimoque plane iam ad mortem spectabat, atque
 olebat male. Duodecimo vix tandem animad-
 uertimus, nisi quis illo hiantē discunearet ma-
 xillares, quominus claudere illos posset, pericu-
 lum esse, ne inclusi in cadauere vna periremus.
 Itaque ore illius magnis trabibus discuneato, na-
 uem

τὴν ναῦν ἐπεσκεύαζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖστον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τὰλλα ἐπιτήδεια κυβερνήσειν δ' ἐμελλεν ὁ Σκίνθαρος· τῇ δ' ἐπὶ ἑσπέρῃ, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει.

Ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες, ἡρέμα καθήκαμεν εἰς τὴν θάλατταν· ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι, αὐτᾷ παρὰ τὸ τροπαιον, ἡμέρας τρεῖς ἐπαυλισάμενοι, (νηνεμία γὰρ ἦν) τῇ τετάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν· ἐνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσωκέλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες, ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐππλέομεν, εὐκρά-

nem parauimus, et aqua quam plurima imposita, et necessariis reliquis: gubernaturus autem erat Scintharus. Proxima luce cetus quidem iam erat mortuus.

2. Nos vero extractum nauigium, et per dentium interstitia tractum, suspensumque e dentibus placide in mare demisimus. Tum tergo conscenso, sacraque re Neptuno facta, ibidem prope tropaeum commorati triduo, quod malacia esset, quarto soluimus. Hic in multos de nauali illo praelio mortuos incidimus offendimusque, ac diuensi corpora cum admiratione sumus. Ac dies quidem aliquot nauigauimus aëre tempe-

εὐκράτῳ ἄερί χρώμενοι· ἔπειτα βορέξ σφοδρῶς
 πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτῇ
 πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, καὶ ἐξεπιπολῆς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίας ὀργυίας·
 ὥς τε καὶ ἀποβάντας διαθῆεν ἐπὶ τῇ κρυσάλλῃ.
 ἐπιμένοντος ἔν τῷ πνεύματος φέρειν ἔδυνάμε-
 νοι, τοῖόν δέ τι ἐπενοήσαμεν. (ὁ δὲ τὴν ἡγνώ-
 μην ἀποφηνάμενος, ἦν ὁ Σκίνθαρος)· σκῆψαν-
 τες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπῆλαιον μέγιστον, ἐν τῷ
 τῷ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίον-
 τες, καὶ σιτάμενοι τὰς ἰχθύς· εὐρίσκομεν δὲ
 ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτήρ-
 δεια, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν
 ὠνασπάσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὁδόν, ἡ
 ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ πρὸς ἡνῶς,
 ἐπὶ

rato, vñ: deinde borea flante vehementi, frigus
 magnum oritur, a quo totum mare congelatur,
 non in extremitate modo, sed in profundum et-
 iam ad trecentos circiter passus: ita vt egressi
 per glaciem discurreremus. Durante autem ven-
 to, cum ferre non possemus, tale quid excogi-
 tamus, consilii auctore Scintharo. Effosso intra
 aquam specu maximo, triginta in hoc dies man-
 simus, accenso igni, in cibo vtentes piscibus,
 quos inter fodiendum inueniebamus. Deficien-
 tibus vero iam necessariis, aggressi nauem gelu
 firmatam extrahimus, passoque velo, vehimur
 quasi nauigantes leui blandoque motu labentes
 per

ἐπὶ τῷ πάγῳ διαλίσσαινόντες. ἡμέρῃ δὲ πέμ-
πτη ἄλσά τε ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ
πάντα αὐθις ἐγίγνετο.

Πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίχας σταδίχας, νῆσω
μικρῇ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ
λαβίντες (ἐπελελοίπει γὰρ ἡδὴ) καὶ δύο ταύ-
ρας ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ ταῦροι ἔτιοι, τὰ κέρατα ἐκ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσ-
περ ὁ Μῶμος ἤξει. μετ' ἔ πολὺ δὲ εἰς πέλα-
γος ἐμβαίνομεν, ἔχ' ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος.
καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ, πλήρης ἀμ-
πέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πάνυ
συμπεπηγὼς, ὥς ὕπερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν,
στα-

albo

per glaciem. Quinto inde die aestus fit, soluitur
glacies, in aquam redeunt omnia.

3. Trecenta ferme stadia nauigaueramus cum
delati sumus ad insulam paruam ac desertam.
Hic aqua hausta, iam enim defecerat, confectis-
que sagittarum ope filuestribus duobus bubus,
rursum nauigauimus. Hi vero tauri non in ca-
pite habebant cornua, sed, quod Momus cense-
bat, sub oculis. Non ita multo post in pelagus
intramus non aquae illud, sed lactis. Insula in
eo. conspiciebatur, plena vitibus. Erat autem
haec insula, caseus maximus plane compactus,
vti postea edendo experti sumus, stadiorum quin-

albo

σαδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δ' ἄμπελοι,
βοτρυῶν πλήρεις· ἔ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα
ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν· ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ
νῆσῳ ἀνωκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος,
ὡς ἐδῆλκ τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον ἔν χρόνον ἐκεῖ
εἰμίναμεν, ὄψον τὲ ἡμῖν καὶ σιτίον ἡ γῆ παρεῖ-
χε, ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρυῶν γάλα. βα-
σιλεύειν δὲ τέτων τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρῶ
ἡ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν,
ταύτην παρὰ τῷ Ποσειδῶνος λαβῆσα τὴν τιμὴν.

Μείνοντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ
ἕκτῃ ἐξωρμίσαμεν, αὖρας μὲν τινος παραπεμ-
πάσης, λειοκύμονος δὲ ἔσης τῆς θαλάττης. ἰτῇ
ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἔκ ἔτι διὰ τῷ γά-
λακτος,

que et viginti magnitudine: vites porro vuis in-
dutae. verum non vinum inde, sed lac expressi-
mus. Aedes in media insula exstructa erat Gala-
teae (*Lactae*) Nereidis, quod indicabat inscrip-
tio. Quamdiu igitur ibi mansimus, cibum pa-
riter atque opsonia terra nobis praebeuit, potum
vero lac de vuis. Regnare his regionibus diceba-
tur Tyro (*Casaea*) Salimonei filia, hunc sibi ho-
norem, postquam hinc discessit, nata.

4. Morati in insula dies quinque, sexto solui-
mus, aura quidem nos quadam prosequente, non
nisi leuibus tamen fluctibus moto mari. Octauo
die, non iam lacteo nauigantes, sed salso mari
et

λακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἀλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,
καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλὰς, ἐπὶ τῇ πελώγῃ
διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεικότας, καὶ τὰ
σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν πο-
δῶν· ταῦτα γὰρ Φέλλιναι εἶχον· ἀφ' ἧ δὴ, οἴ-
μαι, καὶ ἐκαλέοντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν
ἐν ἰδόντες καὶ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας
τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας· οἱ δὲ
καὶ προσήσαν, καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ
Φωνῇ, ἐλεγόν τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρί-
δα ἐπείγεσθαι· μέχρι μὲν δὴ τίνος συνωδοιπό-
ρον ἡμῖν παρεθέοντες· εἶτα ἀποτραπέμενοι τῆς
ὁδοῦ, ἐβιάδιζον, εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευξάμεναι. μετ'
ὀλίγον δὲ, πολλὰ καὶ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον
μὲν

et caeruleo, videmus homines multos per mare
currentes, omni ex parte nobis similes, corpori-
bus et statura, pedibus solum exceptis; hos enim
habent ex subere, a quo nempe etiam appellan-
tur puto Phellopodes (*suberipedes*). Miramur
igitur cum videmus, illos non mergi, sed emi-
nentes super fluctus, ac sine meta viam facientes.
Atque adeunt nos etiam et Graeca lingua salu-
tant, dicuntque, in suam se patriam Phello (*su-
beriam*) contendere. Et aliquousque iuxta cur-
rentes nobiscum iter faciunt: deinde diuersi ab-
eunt felicem nobis nauigationem precati. Post
paullo insulae apparent multae: in proximo ad

μεν ἐξ ἀρισερῶν ἢ Φελλῶ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευ-
δον, πάλιν ἐπὶ μεγάλα καὶ στρογγύλα Φελλᾶ κα-
τοικημένη. - πόρρωθεν δέ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ
πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ
ἀνεκαίετο.

Κατὰ δὲ τὴν πρῶραν, μία πλατεῖα, καὶ τα-
πεινή, σταδίους ἀπέχουσα ἐκ ἐλάττης πεντακο-
σίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἦμεν, καὶ θαυμασῆ-
τις αὖρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἠδεῖα, καὶ εὐώδης,
οἷαν Φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν
τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου,
καὶ ναρκίσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνου, καὶ ἰων,
ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης,
τοιᾶτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν· ἡσθέντες δὲ
τῇ ὁσμῇ, καὶ χρευσά ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαν-
τες,

sinistram Phello, in quam illi festinabant; vrbs
in magno et rotundo subere aedificata: at e lon-
ginq̃ et dextrorsum magis quinque maximae
atque altissimae, in quibus ignis ardebat multus.

5. Versus proram lata vna et humilis, stadiis
distans non minus quingentis. Iam vero prope
eramur, et aura circa nos spirabat admirabilis,
suavis, et odora, qualem Herodotus historicus
spirare ait a felici Arabia. Quale enim a rosa, et
narcisso, et hyacintho, et liliis, et violis, myrto
praeterea et lauro, atque vitis flore, tam suave
quiddam *ad naves* nobis accidit. Delectati odo-
re et optima quaeque post longos labores dum
spera-

τες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσῃ ἐγγιγνό-
μεθα. ἔνθα δὲ καὶ καθεωρομέν λιμένας τε πολ-
λὰς περὶ πᾶσαν ἀκλίσχας καὶ μεγάλας, πετα-
μὰς τε διαυγεῖς ἐξιόντας ἡρέμα ἐς τὴν θάλατ-
ταν· ἔτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρεα με-
σικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἄδοντα, πολλὰ
δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. αἷρ δὲ κῆφος καὶ εὐ-
πνὺς περιέχευτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δέ τι-
νες ἡδεῖαν διαπνέεσθαι, ἡρέμα τὴν ὕλην διεσά-
λευον· ὥς τε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινεμένων, τερ-
πνὰ καὶ συνεχῇ μέλῃ ἀπεσυρίζετο, σοικότα τοῖς
ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν I).

καὶ
speramus, brevissimo iam intervallo absumus ab
insula. Hic et portus videmus multos circum
circa tutos a fluctibus et spatiosos, fluminaque
pellucida placide exeuntia in mare: ad haec prata,
et silvas, et cantrices aves, tum in litoribus ca-
nentes, tum multas in ramis. Aër porro levis
et molliter spirans circumfusur regioni erat, at-
que aurae quaedam suaves leni flatu silvam mo-
tabant. Itaque et a ramis motis, iucunda per-
petuaque cantica sibilabant, similia cantibus qui
ab obliquis fistulis in loco deserto redduntur. Sed

E 5

clamor

- I. Πλαγίων αὐλῶν] Dum quis meliora me
doceat, intelligo fistulas obliquas *Querpfeif-*
fen suspensas voti causa a pastoribus in locis
desertis, specubus, arboribus, quas sonum
aura spirante edere, nihil impedit. *Gesner.*

καὶ μὴν καὶ βοή σύμμικτος ἤχετο, ἔθρουβώ-
δης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν
αὐλάντων, ἄλλων δὲ ἐπαινόντων, ἐνίων δὲ κρο-
τάντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κιθάραν.

Τάτοις ἅπασι κηλόμενοι, κατήχθημεν. ὁρ-
μίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν, τὸν Σκίιν
Θαρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολιπόν-
τες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦντος,
ἐντυγχάνομεν τοῖς Φεχροῖς καὶ περιπόλοις· οἱ
δὲ δῆσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις ρεφάνοις, ἔτος γὰρ
μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν
ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ καθ' ὁδὸν ἠγάσαμεν, ὡς
ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων προσαγορευομέ-
νων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρηῆς Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ ἀ-
ναχθέν-

clamor etiam mistus exaudiebatur, non ille tu-
multuosus; sed qualis oriatur in conuiuio, in-
flantibus aliis tibias, aliis laudantibus, plauden-
tibus ad tibiam citharamue aliis.

6. Hisce omnibus dum demulcemur allabimur,
firmataque in portu naui, exscendimus relictis
in ea Scintharo cum duobus focis. Progressi per
pratam floridum, in praesidiarios litorisque cu-
stodes incidimus, qui roseis nos coronis vinctos,
durissimum hoc apud illos vinculum est, ad prin-
cipein abduxere, a quibus in via audiuius, hanc
esse beatorum qui vocantur insulam, imperi-
tare in ea Rhadamanthum. Iam deducti ad
illum,

ναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν διμαζομένων
ἔστημεν τέταρτοι.

Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἴαντος τῷ
Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρω-
σιν, εἴτε καὶ μὴ· κατηγορεῖτο δὲ αὐτῷ, ὅτι
μεμήνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι· τέλος δὲ, πολ-
λῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθς ἀπεφαίνεται, νῦν
μὲν αὐτὸν πύονον τῷ ἐλλεβόρῃ, παραδοθῆναι
Ἱπποκράτει τῷ Κῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρο-
νήσαντα, μετέχειν τῷ συμποσίῃ.

Δευτέρῃ δὲ ἦν κρίσις ἐρωτικῇ, Θησέως καὶ
Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, πο-
τέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθς,
ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτήν, ἅτε καὶ τοιαῦ-

τα

illum, quarti stetimus in serie eorum qui iudi-
candi erant.

7. Primum iudicium erat, de Telamonio Aia-
ce, vtrum par sit eum versari cum Heroibus nec
ne? Accusabatur autem hoc nomine, quod fu-
riosus fuisset, atque ipse manus sibi intulisset.
Tandem cum multa *utrinque* dicta essent, pro-
nunciauit Rhadamanthus, *Iam quidem belleboro*
poto traderetur Hippocrati Coo Medico, in poste-
rum ubi resipuisset, conuiuio adhiberetur.

8. Alterum erat amatorium iudicium, Theseo
et Menelao de Helena contendentibus, cum vtro
ea habitare deberet? iudicauitque Rhadamanthus,
Illam esse cum Menelao, qui nuptiarum illius cau-
sa

τα ποιήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τῷ γάμῳ ἐνε-
κεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεΐ καὶ ἄλλας εἶναι γυ-
ναῖκας, τὴν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τῷ Μίνωος
θυγατέρας.

Τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάν-
δρῳ τὲ τῷ Φιλίππῳ, καὶ Ἀντίβα τῷ Καρχη-
δονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ
θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κῦρον τὸν Πέρσην,
τὸν πρότερον.

Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν
ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἱερᾷ χωρίου
ἐπιβαλόμεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα.
ἔτω δὲ μετασησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον
ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινῶτο περὶ
ἡμῶν.

*sa tot labores, pericula tot, subiisset. Etenim
Theseo alias esse mulieres, Amazonem illam, et Mi-
nois filias.*

9. Tertia causa iudicata est de loco antiquiore
inter Alexandrum Philippi et Hannibalem Cartha-
giniensem, et primas deberi, visum est, Ale-
xandro, ac sella ei posita iuxta Cyrum maiorem
Persam.

10. Quarti nos admoti sumus. Atque ille qui-
dem interrogat, *Qua re impulsus, viui adhuc sa-
crum regionem ingressi essemus?* Nos vero omnia
deinceps enarramus. Sic vero nobis secedere ali-
quantum iussis, diu considerat, suisque cum
assessoribus de nobis communicat. Aderant au-
tem

ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τὲ πολλοί· καὶ Ἀ-
ριστείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξεν
αὐτῷ, ἀπεφώνησεν, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης
καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, δε-
ναι τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νυνὶ, ῥητὸν χρόνον μεί-
ναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς
ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθε-
σίμην τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτά.

Τὸν τεύθειν αὐτομάτων ἡμῶν τῶν σεφάνων πε-
ριρρυέντων, ἐλελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἡγά-
μεθα, εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη
μὲν ἔν ἣ πόλις πᾶσα χρυσῇ, τὸ δὲ τεῖχος πε-
ρίκειται σμαράγδινον. πύλαι δὲ εἰσὶν ἑπτὰ πᾶ-
σαι μονόξυλοι κινναμώμινοι. τὸ μέντοι ἔδαφος
τῆς

tem illi in consilio tum alii plures, tum Aristides
iustus Atheniensis. Cum vero visum ipsi esset,
pronunciauit, *Curiositatis quidem et profectiois*
poenas nos, ubi mortui fuissetus, daturus: iam
vero dicto tempore in insula morati, et conuictu He-
roum vsi, abiremus. Constituit autem etiam diem
commorationis, ne plus septem mensibus mane-
remus.

II. Hinc sua sponte defluentibus coronis libe-
rati in urbem introducti sumus, ad beatorum con-
uiuium. Haec vrbs tota aurea: moenia circum-
posita Smaragdina: portae septem ex vno singu-
lae trunco elaboratae cinnamominae: solum vr-
bis,

τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τῆς τεύχεος γῆ, ἐλε-
 Φαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλῃ λίθου
 ὠκοδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι,
 μονόλθοι, ἀμεθύσινοι, ἐφ' ὧν ποιῶσι τὰς ἐ-
 κατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς
 μύρε τῆς καλλιῆς, τὸ πλάτος πῆχέων ἑκατὸν
 βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥς νεῖν εὐμαρῶς. λυ-
 τρά δὲ ἐσιν αὐτοῖς, οἰκοὶ μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ
 κινναμώμῳ ἐγκαϊόμενοι. ἀντὶ μέντοι τῆς ὕδα-
 τος, ἐν ταῷς πύλαις ὄρεστος θερμὴ ἐσιν.

Ἐσθῆτι δὲ χερῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς,
 πορφύροις. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν ἔκ ἔχουσιν,
 ἀλλ' ἀναφῆς καὶ ἄσαρκοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ
 ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἄσώματοι ὄντες,
 ὅμως

bis, quodque intra muros terrae est, eburneum:
 templa omnium deorum e beryllo gemma aedifi-
 cata, et altaria in iis maxima, ex vna gemma
 amethystina, in quibus hecatombas faciunt. Cir-
 cum urbem fluit annis vnguenti pulcherrimi, cu-
 ius latitudo centum cubitorum Regionum; pro-
 funditas ea, ut facile sit natare. Balnea sunt illis
 aedes magnae, vitreae: cinnamomo vaporatae.
 Verum pro aqua in foliis ros calidus.

12. In vestitu utuntur araneorum telis tenui-
 bus, purpureis. Corpora ipsi non habent, sed
 tactum effugiunt, carnis expertes, figuram solam
 et speciem ostendunt, ac licet corpora non ha-
 beant,

ὁμῶς ἔν' ἐξᾶσι, καὶ κινῶνται, καὶ Φρονῶσι, καὶ
 Φωνὴν ἀφαιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνῇ τις ἡ
 ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τᾷ σώματος ὁμοι-
 ότητα περικειμένη. εἰ γὰρ μὴ ἄψαιτό τις, καὶ
 ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ
 γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὀρθαὶ 2), καὶ μέλαινα· γηρά-
 σκει δὲ ἄδεις, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, πα-
 ραμένει· καὶ μὴν ἄδὲ νύξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται,
 καὶ ἡμέρα πάνυ λαμπρά· ἀλλὰ κατὰ περὶ τὸ λυκαυ-
 γὲς ἤδη πρὸς ἑώ, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοι-
 ῶτον

beant, tamen stant, moventur, sapiunt, vocem
 emittunt. Et omnino videtur nuda quodammo-
 do anima illorum obuersari, similitudinem quan-
 dam induta corporis. Nisi enim tetigerit aliquis,
 non conuincatur, corpus non esse id quod videt:
 sunt enim quasi umbrae erectae non nigrae. Se-
 nescit nemo, sed qua aetate huc venerit, ea ma-
 net. Verum neque nox apud illos est, neque
 dies plane clara. Sed quale est mane diluculum
 sole nondum exorto, talis lux terram obtinet.

Vnam

2. Σκιαὶ ὀρθαὶ] Umbræ aliae in libero loco
 stantis hominis humi iacere ac trahi viden-
 tur: hae, instar hominis ipsius, erectae.
 Aliae defectu lucis, h. e. natura sua nigrae;
 hae coloratae tum carnis colore tum vestium.
 Caeterum ita recte me interpretatum post
 alios hunc locum arbitror, licet aliter summo
 viro videatur. *Gesner.*

ἔτον Φῶς ἐπύχει τὴν γῆν. καὶ μὲντοι καὶ ὥρων
μίαν ἴσασι τῷ ἔτῳ· αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ
ἐστὶ, καὶ εἰς ἄνεμος πνεῖ ὁ Ζέφυρος.

Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθρωποι, πᾶσι δὲ Φυ-
τοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθειλεν· αἱ μὲν γὰρ
ἄμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἕκατ-
τον καρποφοροῦσι· τὰς δὲ ῥοιάς, καὶ τὰς μη-
λέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπωρὰν, ἔλεγον μὲν εἶναι
τρισκαιδεκάφορον· ἐνὸς γὰρ μηνὸς τῷ παρ' αὐ-
τοῖς Μινῶν, δις καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυρῆς,
οἱ σάχυνες ἄρτους ἐτοίμους ἐπ' ἄκρῃ Φύσσιν, ὥσ-
περ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος
μὲν πέντε καὶ ἐξήκοντα, καὶ τριακόσιοι, μέλι-
τος δὲ ἄλλα τῶσαῦται, μύρῃ δὲ πεντακόσιαι
μικρο-

Vnam etiam modo anni tempestatem norunt.
Semper enim apud illos ver est, et vnus fiat ven-
tus, Zephyrus.

13. Regio floribus omnibus, plantisque tum
mansuetis tum vmbrosis viret. Vites quidem duo-
decies feraces, mensibus singulis fructum ferunt.
Punicas vero arbores, et malos, et reliquas au-
tumni copias, dicebant etiam ter et decies ferre,
bis nempe vno mense, qui Minous apud illos
est. Pro tritico spicae panes iam paratos in sum-
mo producunt, velut fungos. Fontes circa vr-
bein aquae quinque et sexaginta supra trecentos,
mellis totidem alii, vnguenti autem quingenti,
hi

μικρότερα μέντοι αὐταί· καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἶνον ὀκτώ.

Τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποιήται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλεσμένῳ πεδίῳ· λειμῶν δέ ἐστι κάλλιστος, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνή, ἐπισκιάζουσα τὰς κατακειμένους, καὶ σφραγίζουσα τὰς ἀνέμους ὑποβέβληνται. διακονοῦνται δὲ καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἀνέμοι, πλήν γε τοῦ οἰνοχοεῖν. τέτρα γὰρ ἄδεν δέονται, ἀλλ' ἔστι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάκινθα, μεγάλα, τῆς διαυγέστατης ὑάλης· ὁ καρπὸς δ' ἔστι τέτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευάς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὴν ἐν παρῇ τις εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγῆσας ἐν ἡ καὶ δύο τῶν ἐκπώ.

hi tamen minores; fluvii lactis septem, et octo vini.

14. Coenatio extra urbem structa est, in eo qui vocatur campus Elysius. Est autem pratum pulcherrimum, et circa illud silva varia, densa, ac cumbentibus umbram faciens: stragula de floribus subiecta habent: ministrant omnia, et huc illic ferunt venti, praeterquam quod vinum non infundunt: hoc enim nihil opus est; sed sunt arbores circa coenationem vitreae, magnae, de vitro pellucidissimo. Porro fructus harum arborum sunt pocula varia figuris et magnitudinibus. Cum igitur aduenit aliquis in coenationem, decerptum
Luc. Op. T. IV. F vnum

ἐκπωμάτων παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτὰ καὶ οἶνον
 πλήρη γίνονται· ἔτω μὲν πίνουσι ἀντὶ δὲ τῶν
 σεφάνων, αἱ ἀηδέες, καὶ τὰλλα τὰ μεσικά
 ὄρεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς εἰμασιν
 ἀνθολογῶντα, κατανίφει αὐτὰς μετ' ὠδῆς ὑπερ-
 πετόμενα, καὶ μὴν καὶ μυρίζονται αἶδι· νεφέ-
 λαι πυκναὶ ἀνασπᾶσθαι μῦρον ἐκ τῶν πηγῶν,
 καὶ τὰ ποταμῶν, καὶ ἐπισκᾶσαι ὑπὲρ τὸ συμπό-
 σιον, ἡρέμα τῶν ἀνέμων ἀποθλαβόντων, ὕσσι
 λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον.

Ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μεσικῇ τε καὶ ὠδαῖς σχο-
 λάζουσιν· αἰδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὅμηρον ἔπη μά-
 λιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεσι, καὶ συνευωχεῖται
 αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεῖα κατακειμένος. οἱ
 μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων·

ἐξάρ-

vnum alterumque poculum sibi apponit: et illa
 statim vini plena fiunt, et sic bibunt. Pro coro-
 nis, luscinae et aves aliae cantrices, ex vicinis
 pratis flores rostris lectos, instar nris in eos sper-
 gunt cum cantu superuolantes. Unguentis per-
 funduntur hunc in modum. Densae nubes bi-
 bunt e fontibus ac fluuio unguentum, deinde im-
 minentes coenationi placide vrgentibus ventis tan-
 quam tenuem rorem demittunt.

15. In coena musicae vacant et cantibus. Ca-
 nuntur ipsis Homeri maxime carmina. Et adest
 ipse quoque et cum illis epulatur, accumbens su-
 pra Vlysem. Chori puerorum sunt et virginum.

Qu-

ἐξέρχεται δὲ, καὶ συνάδασιν, Εὐνομὸς τε ὁ Λοκρός, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τέτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἥδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης· ἐπειδὴν δὲ ἔτοι παύσωνται ἄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὴν δὲ καὶ ἔτοι ἄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων.

Μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκείνο ἔχει· πῆγά γ' εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δὲ, ἡδονῆς· ἐκ τέτων ἑκατέρας, πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελοῶντες διάγουσι.

Βέλο-

Ducunt eum concinuntque Eunomus Locrus, et Lesbius Arion, et Anacreon, et Stesichorus. Et enim hunc quoque apud illos vidi, iam reconciliata illi Helena. Hi vero cum canere desierunt, alter chorus procedit cycnorum, hirundinum, ac husciniarum: et ubi hi quoque cecinerunt, tum fane filua tota fistulis quasi succinit, ventis ducibus.

16. Maximum et illud ad hilaritatem *adiumentum* habent, *quod* fontes sunt duo, circa coenationem, risus alter, alter vero voluptatis, e quorum altero in ipso conuiuii principio bibunt, et quod superest iucunde et cum risu agunt.

F 2

17. Di-

Βάλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων ἕς τινος
 παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τὰς ἡμι-
 θεάς, καὶ τὰς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλὴν
 γε δὴ τῆς Λοκρῆς Αἴαντος. ἐκείνου δὲ μόνον ἔφα-
 σκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι.
 βαρβάρων δὲ, Κύρης τε ἀμφοτέρως, καὶ τὸν
 Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν,
 καὶ Νεμῶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκῆρ-
 γον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλ-
 λον, τὰς Ἀθηναίους, καὶ τὰς σοφούς, ἄνευ Πε-
 ριάνδρου· εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονί-
 σκε ἀδολεσχεῖντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμή-
 δος· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Τάκινθος τε ὁ Λακε-
 δαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεύς Νάρκισσος, καὶ Ἰλ-
 λας, καὶ ἄλλοι καλοί. καὶ μοι ἔδοκεν ἔρξιν τῆς
 Τα-

17. Dicere iam volo, nobilium hominum quos
 apud illos viderim. Semideos quidem omnes,
 et qui ad Ilium pugnarunt, praeter Locrum Aia-
 cem: illum solum dicebant in loco impiorum
 dare poenas. Barbarorum vero Cyrum utrumque,
 et Scytham Anacharsin, et Zamolxin Thracem,
 et Numain Italum: ac praeter hos Lycurgum La-
 cedaemonium, et Phocionem ac Tellum Athe-
 nienfes, et Sapientes, Periandro excepto. Vidi
 etiam Socratem Sophronisci F. sermones caeden-
 tem cum Nestore et Palamede. Circa illum erant
 Hyacinthus Lacedaemonius, et Thespiensis Nar-
 cissus, et Hylas, et pulchri alii. Et videbatur
 mihi

Ἰακίνθε· τὰ πολλὰ δ' ἐν ἑαυτῷ διήλεγχεν·
 ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς,
 καὶ ἠπειλημέναι πολλὰ κίς ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς
 νήσου, ἣν Φλυαρεῖ, καὶ μὴ θέλῃ ἀφείς τὴν εἰρω-
 νείαν, εὐωχεῖσθαι· Πλάτων δὲ μέγας ἔπαρῃ,
 ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀναπλα-
 σθεΐσῃ πόλει οἰεῖν, χρωμένος τῇ πολιτείᾳ,
 καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι.

Οἱ μὲντοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον
 τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδέεις τε ὄν-
 τες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμπαφικώτατοι.
 παρῇν δὲ καὶ Αἰσωπος ὁ Φρύξ. τῷ δὲ ὅσα
 καὶ γελωτοποιῶ χρωῖνται. Διογένης μὲν γε ὁ
 Σινωπεύς, τοσαῦτον μετέβαλε τῷ τρόπῳ, ὥς
 γῆμαι

mihī amate Hyacinthum: multa sane illum red-
 arguebant. Dicebatur autem ifatus illi Rhada-
 manthus, et saepe minatus esse, de insula se il-
 lum eiecturum, si nugas agere pergeret, et nol-
 let dissimulatione omīssa conuiuari. Plato solus
 non aderat, sed dicebatur ipse quoque ciuitatem
 habitare a se confictam, eaque forma reipubli-
 cae, eisque, quas scripsisset, legibus uti.

18. Aristippus quidem et Epicurus, primas hic
 ferebant, suauē homines, et gratiosi, et con-
 uitiue commodi. Aderat etiam Aesopus Phryx,
 quo ut scurra ridiculario utuntur. Verum Sino-
 penhis Diogenes ita mutauit mores, ut Laïda du-

γῆμαι Λαΐδα τὴν εἰταίραν, ἐρχεῖσθαι τε ὑπὸ
 μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν
 δὲ Στωϊκῶν, ἑδεῖς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀ-
 ναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἠκού-
 μεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι ἂν πρότερον αὐ-
 τῷ ἐπιβῆναι τῆς νήσῃ θέμις, πρὶν τὸ τέταρ-
 τον αὐτὸν ἐλθεβορίσῃ· τὰς δὲ Ἀκαδημαϊκὰς
 ἔλεγον εἰσελθεῖν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ
 διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τέττο πῶς κα-
 ταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστὶν
 ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ Ῥαδαμάνθυος, οἶμαι,
 κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοὶ
 ἀνηρηκότες· πολλὰς δὲ αὐτῶν ἐφασκον ὀρμη-
 θέντας ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνεμένοις, ὑπὸ νω-
 θείας

xerit meretricem, ebrinsque saepe ad saltandum
 confurgat, et vinolentas nugas agat. Stoicorum
 aderat nemo: dicebantur enim adhuc adscendere
 arduum illum virtutis collem. Audiebamus et-
 iam de Chrysippo, non prius illi fas esse insulam
 ingredi, quam elleboro quartum usus esset. Aca-
 demicos vero dicebant velle quidem venire, sed
 sustinere se adhuc, et considerare: neque enim
 hoc ipsum illos percipere, an insula talis sit.
 Alioquin etiam Rhadamanthi, puto, iudicium
 metuunt, qui ipsum iudicandi instrumentum su-
 stulerint. Multos vero illorum, narrabant, im-
 petu capto sequi eos qui veniant *in insulam*, sed
 igna-

θείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μή καταλαμβάνοντας δὲ
καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς οἰκίας.

Οὗτοι μὲν ἔν ησαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρ-
όντων, τιμῶν δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλεῦ, καὶ
μετὰ τῶτον, Θησέα. περὶ δὲ συνουσίας καὶ ἐν
Φροδισίων ἔτω Φρονῆσι· μίσγονται μὲν ἀνα-
φανδόν, πάντων ἀριόντων, καὶ γυναιξί, καὶ ἀρα-
σεσι, καὶ αὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ·
μόνος

ignavia quadam deficere ante quam assequantur,
et de media via reuerti.

19. Hi quidem igitur eorum qui aderant ma-
xime commemorabiles. Maximo autem in ho-
nore habent Achillem, et post hunc, Theseum.
De coita et rebus venereis ita sentiunt. Misceant
corpora publice, et in conspectu omnium, cum
mulieribus pariter et cum maribus, et nequa-
quam malum hoc illis videtur. Solutus Socrates

F 4

deier

3. Καταλαμβάνοντ.] Καταλαμβάνοντας il-
lud pertinet ad ἀκαταληψίαν Academicor-
um; itaque comprehendendi verbo, usus essent.
Si illud de eo quoque dici sciuissem, qui se-
cutus alterum, tandem assequitur. Neque
enim hic de fure, aut seruo fugitino sermo
est, sed de viatoribus vel eurrentibus in sta-
dio: ubi assequendi verbum quasi domici-
lium habet, quod tamen ipsum etiam ad il-
lam mentis facultatem transfertur, qua com-
prehendere dicimur, quae plane intelligi-
mus. Gesner.

μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἥ μὴν καθάρως
 πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτῷ
 ἐπιπροσέειν κατεγγίνωσκον. πολλὰ μὲν γὰρ ὁ μὲν
 Ἰάκινθος, ἡ δὲ Νάρκισσος, ὠμολόγησαν, ἐκείνος
 δὲ ἡνέετο· καὶ δὲ γυναῖκες εἰσὶ πᾶσαι κοιναὶ,
 καὶ ἑδείς Φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τᾶτο
 μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρ-
 ἔχουσι τοῖς βελομένοις, ἑδὲν ἀντιλέγοντες.

Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλυθεῖσαν,
 καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὅμηρῳ τῷ ποιητῇ, σχολ-
 λῆς ἔσης ἀμφοῖν, τᾶτε ἄλλα ἐπυνθανάμην, καὶ
 ὅθεν εἴη, λέγων τᾶτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτε
 νῦν ζῆτεσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφακεν·
 οἱ μὲν γὰρ, ὅσον; οἱ δὲ Σμυρναῖαι, πολλοὶ δὲ Κο-

λοφῶν.

deierabat, se caste accedere ad iuvenes: sed omnes
 peierare illum iudicabant. Saepe enim Hyacin-
 thus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat.
 Mulieres vero communes omnes, neque invidet
 quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt
 Platonici. Praebent etiam pueri volentibus nihil
 repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies praeterierant,
 et accedens ad Homerum poetam cum ambobus
 esset otium, tum reliqua ex eo quaesivi, tum
 unde esset? dicens illud maxime apud nos in
 hunc diem disputari. At ille aiebat, illos igno-
 rare, cum hi Cbium, Smyrnaei, multi Colo-
 phonium

Καφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν· εἶναι μὲντοι ἔλεγε
 Βαβυλωνίος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις, ἔχ
 "Ὀρίηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ
 ἀμεχεύσας παρὰ ταῖς Ἑλλήσιν, ἀλλ' ἔχει τὴν προση-
 γορίαν, ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀδεταμένων εἰς
 χῶν ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνῃ εἰσὶ γεγραμμένοι
 καὶ ὅς ἐφασκε πάντα αὐτὰ εἶναι· κατεγίνα-
 σκον ἄν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρ-
 χον γραμματικῶν πολλὴν τὴν φιλοχρηλογίαν·
 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἰκανῶς ἀπεκρίματο, πάλιν αὐτὸν
 ἠρώτων, τί δῆποτε ἀπὸ τῆς μενίδας τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησατο, καὶ εἶπεν ὅς, ἔτῳς ἐπελθεῖν αὐτῷ
 μηδὲν ἐπιτήδευσαντι· καὶ μὴν κακῶς ἐπεθε-
 μαν εἰδέναι, εἰς πρετέραν ἀγαγεῖν τὴν Ὀδυσσεύου
 τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ Φασιν· ὁ δὲ ἠρνεῖτο· ὅτι

et illi putarent: se vero, dicebat, *Babylonium* esse,
 et apud ciues non *Homerum* vocari, sed *Tigranem*.
 deinde cum ab eis (*Homerus*) apud *Graccos* esse,
 nomen mutasse. Ad haec de verbis illius reie-
 cis interrogabam, num scripti ab ipso essent?
 atque ille suos esse omnes confirmavit. Damna-
 bam itaque *Zenodoti* et *Aristarchi* Grammatico-
 rum frigidas disputationes. Ad haec cum satis
 respondisset, rursus interrogavi, cur tandem ab
 ira *Achillis* initium carminis fecisset? Et ille, cito
 sibi temere in mentem venisse. Etiam illud scire
 volebam, prioremne scripsisset *Ulyssæam* *Iliada*,
 ut multi referunt? negabat. Ceterum enim non

μὲν γὰρ ἐδὲ τυφλὸς ἦν, δὲ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτῆς
 λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην, ἑώρα γὰρ, ὥς ἐδὲ
 πυρδάνεσθαι ἐδόμην· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλοτε
 τῆτο ἐποίην, εἴ ποτε αὐτὸν σφαλὴν ἄγοντα
 εἴρων. προσίων γὰρ αὖ τι ἐπυρδάνεμην αὐτῇ,
 καὶ δὲ προθύμως πάντα ἀπειρίετο, καὶ μάλι-
 στα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐμάρτησεν· ἦν γὰρ
 τις γραφὴ κατ' αὐτῇ ἀπηνευγμένη ὕβρεως ὑπὸ
 Θερσίτῃ, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἐσκώψε,
 καὶ ἐνίκησεν Ὀμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγορῶντος.
 Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνας τέρας ἀφίκετο καὶ
 Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλαγείς, καὶ
 ἐν τοσάτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας
 τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσῆς ὅλος
 τὸ

fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, sta-
 tim sciebam. Vtebatur enim oculis: ut nec in-
 terrogatione opus esset. Saepè etiam alias hoc
 faciebam, si quando otiosum illum viderem, ut
 accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse
 prompte ad omnia respondebat, in primis secun-
 dum iudicium cum vicisset. Erat enim dicea illi
 scripta iniuriae, a Thersite, quod contumeliose
 in ipsum lusisset in carmine: vicitque Homerus,
 causam illius una agente Ulyssè.

21. Iisdem temporibus Pythagoras etiam Sa-
 mius aduenit, septies mutatus, vita in totidem
 acta animalibus, perfectisque tot animae circuiti-
 bus. Erat vero dextro toto latere aureus. Il-
 lud

τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐρίθη μὲν συμπόλαι
τεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον
Πυθαγόραν ἢ Εὐφορβὸν αὐτὸν ἐνομάζειν. χρόν
ὁ μὲντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ ἔτος πα-
ρίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένον· ὃ μὲν
παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἰατεύων.

Προϊόντος δὲ τῷ χρόνῳ, ἐνέση ὁ ἀγὼν, τὰ
πρὸ αὐτοῖς Θανάτῃαι. ἡγωνοθέτει δὲ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἑβδομον. τὰ
μὲν ἔν ἄλλῃ, μικρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κα-
τάλῃαι τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλιν
μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλῆος, Ὀδυσσεὺς
περὶ τῷ σεφάνῃ καταγωνισάμενός. πυγμῇ δὲ
Ἰση ἐγένετο Ἀρεῖα τε τῷ Αἰγυπτίῳ, ὃς ἐν Κο-
ρίνθῳ

lud quidem iudicatum est, eum versari secum:
hoc vero dubitabatur, utrum Pythagoram vocare
an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles,
circum vitulatus, et toto affatus corpore. Neque
tamen, quantumvis multis verbis supplicaret,
receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quae
Thanatusia (*Mortualia*) apud illos vocantur. Prae-
sideo Achilles quintum, Theseus septimum. Re-
liqua longum fuerit dicere: summa capita rerum
enarrabo. Lucta vicit Carus Heraclides, victo in
certamino de hac corona Vlysse. Pugilatus ac-
qua laus fuit Aerei Aegyptii, qui Corinthi sepultus
est,

ρίθω τέθκεται, καὶ Ἐπειῶ, ἀλλήλοισιν ὀνόμα-
 θόντων· παγκρατίᾳ δὲ ἐτίθεται ἄθλα παρ'
 αὐτοῖς· τὸν μάντον δρόμον, ἃκ' ἐτι μέμνημά
 τις ἐνίκησε· ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πα-
 ραβολῇ ἐκράτει Ὀμηρος, ἐνίκησθ' δὲ ἔμως Ἡσί-
 οδος· τὰ δ' ἄθλα ἦν ἅπασι γέφανος, πλακεῖς
 ἔκ πτερυῶν ταυνίων.

Ἄρτι δὲ τῶ ἀγῶνος συντεταλίσμενα ἡγγέ-
 λοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι,
 ἀπορρήξαντες τὰ δεσμά, καὶ τῆς Φρυγίης ἐπι-
 κρατήσαντες, ἐλαύνον ἐπὶ τὴν νῆσον· ἡγεῖσθαι
 δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀγκυραγέτινον, καὶ
 Βασίριν τὸν Αἰγυπτίον, καὶ Διαμῆδην τὸν Θρᾷ-
 καί, καὶ τὰς περὶ Σιδερόνα, καὶ Πιτυοκάμπτην.
 ὧς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθους, ἐκτάσ-
 σαι

est, et Epei, inter se congressorum. Pancrati
 praemia apud illos non proponuntur. Cursum quis
 vicerit, non amplius recorder. Inter poetas re
 quidem vera multum Homerus praestabat, vince-
 bat tamen Hesiodus. Praemia omnibus plexa e
 pauoninis pennis corona.

23. Iam consummato autem certamine nū-
 ciantur ii, qui in loco impiorum puniuntur, ru-
 ptis vinculis superataque custodia, pergere ad in-
 fernam, ducibus Phalari Agrigentino, et Aegy-
 ptio Busiride, et Diomede Thrace, Scirone item
 atque Pityocampe. His auditis Rhadamanthus
 emit-

εἰ τὰς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἡϊόνας· ἡγεῖτο δὲ Θη-
 σεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος,
 ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμειζάντες ἐμάχοντο,
 καὶ εἰκήσαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλέως τὰ πλείεσσ
 πατορδῶσαντος. ἤρισευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ
 τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ
 Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολε-
 μίων, ἐκ ἑΦυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἀτρεπτός
 ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον,
 καλὸς τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαεσίῳ
 εἶθα συγκαλῶν τὰς ἐταίρας, διελέγετο, Νε-
 κρακαδημάτων τὴν τόπον προσάγορεύσας.

Συλλαβόντες ἔν τὰς νεκικημένας, καὶ δῆσαν-
 τες, αὐθις ἀπέπεμψαν ἐτι μᾶλλον κολασθησάμε-
 νας.

emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus
 et Achilles, et, qui iam resipuerat, Ajax Tela-
 monius. Hi commisso praelio pugnant: vincunt
 Heroës, egregia praefertim Achillis opera. Multo
 etiam melius Socrates in dextro cornu collocatus
 hic rem gerit, quam cum vituus ad Delium pu-
 gnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit,
 nec auertit faciem. Ea propter deinde virtutis
 ipsi praemium eximium decretum est, pulcher
 magnusque hortus suburbanus. Hic postea con-
 uocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Aca-
 demiae loco nomen faciebat.

24. Victos itaque comprehensos victosque ite-
 rum remisertunt, magis iam puniendos. Scripsit
 hanc

νας. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὀμηρὸς καὶ ἀπιδόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζεν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπώλεσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῦσα μάχην νεκύων ἡρώων. τότε δ' ἔν κυάμας ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὴν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἰσιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ δορτὴν μεγίστην ἤγουν· μόνος δὲ ταύτης ἔμεττειχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκιδέζετο, μυσαττόμενος τὴν κυανοφαγίαν.

Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθότων, περὶ μεσῆντα τὸν ἑβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τῷ Σκινθάρι παις, μύγας τε ὦν, καὶ

hanc quoque pugnam Homertus, ac discedenti mihi dedit libros nostratibus hominibus adferendos. Verum postea hos non minus quam alia perdidimus. Initium poematis hoc fuerat: *Musa, mihi Heroum dic praelia defunctorum.* Tum fabis coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter administrato, epulas victoriae causa instituunt, celebritatemque agunt maximam. Solus in partem illius non venit Pythagoras, sed cibo abstinens procul sedit, abominatus illam fabas edendi consuetudinem.

25. Iam sex menses peracti fuerant, cum circa medium septimum, novi quid actum est. Cinyrus Scinthari filius, magnus et pulcher qui esset, diu

καὶ καθεὶς, ἥρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης
καὶ αὐτὴ δὲ ἐκ ἀφανῆς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα
τὸν νεανίσκον. πολλάκις γὰρ καὶ διένευον ἀλ-
λήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρᾶπινον, καὶ μόν-
οι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ
δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμνηχανίας ἐβλεύσατο ὁ Κί-
νυρος ἀρπάσαι τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ κομίσαι
ταῦτα, οἷχεσθαι ἀπὸντας εἰς τιμὰ τῶν ἐπικει-
μένων νήσων, ἥτοι εἰς τὴν Φελλῶ, ἢ εἰς τὴν Τυ-
ρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάσαι προσερχέσθαι
τρεῖς τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τὰς θρασυτάτας·
τῷ μὲντοι πατρὶ, ἐκ ἐμήνυσσε ταῦτα· ἠπίσκατο
γὰρ ὑπ' αὐτῇ κωλυθησόμενος. ὥς δ' ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐτέλεον τὴν ἐπιβελήν. καὶ ἐπεὶ νύξ ἐγένε-

νετο

cliu iam amabat Helenam, et ipsum iuuenem ap-
parebat ad furorem ab illa amari: saepe enim et
inhuebant sibi inuicem in conuiuio, et propina-
bant, et soli surgentes oberrabant per siluam.
Atque adeo prae amore et consilii alterius inopia
consilia agitabat Cinyrus rapiendae Helenae. Pla-
cuit autem mulieri quoque aufugere in quandam
adiacentium insularum, siue in Phello, siue in
Tyroëssam. Coniuratos autem olim adsumserant
tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen
haec non indicauerat, qui nosset ab eo se prohi-
bitum iri. Cum vero visum esset, cogitata per-
fecerunt: obortaue nocte, me non praesente;
forte

νετο (ἐγὼ μὲν ἔπαρην, ἐτύγχανον γὰρ ἐν ταῖς
 συμποσίῳ κεκοιμημένος·) οἱ δὲ λαθόντες τὰς
 ἄλλας, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπερδῆς
 ἀνήχθησαν.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέ-
 λαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικὸς
 βοὴν τε ἴση, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἦεν
 πρὸς τὰ βασίλεια τῆς Ῥαδάμανθυος. ἡμέρας δ'
 ὑποφαινέσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν
 ναῦν πολὺ ἀπέχσσαν· ἔτω δὲ ἐμβιβάσας ἃ
 Ῥαδάμανθος πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν
 μονόξυλον, ἀσφοδεκίνην, παρήγγειλε διώκειν·
 οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημέ-
 ριαν καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, ἄρτι ἐς τὸν γα-
 λακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς
 Τυροῆς-

forte enim in coenatione obdormiueram, clam
 reliquos adstanta Helena, festinanter auerti sunt.

26. Circa mediam vero noctem euigilans Me-
 nelaus, cum vacuum vxore torum sensisset, cla-
 morem sustulit, assumtoque fratre ad regiam
 Rhadamanthi perrexit. Die exorto, videre se na-
 uim, dicebant speculatores, quae inultum iam
 abesset. Itaque impositos Heroum quinquaginta
 in nauim, vno ex ligno cauatam, asphodelinam,
 iussit *fugitiuos* persequi. Hi studiose nauigantes
 circa medium illos diem assequuntur, iam intran-
 tes in lactens mare prope Tyroëssam; tantillum
 aberat,

Τυροσσης, παρὰ τοσῶτον ἦλθον διαδράναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν αλύσει ῥοδίῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν ἔν Ἑλένῃ, ἐδάκρυέ τε, καὶ ἡσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὰς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθους, εἰτινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς εἰδέναι εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἀπέπεμψε ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μασιγωθέντας.

Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσε, τὴν ἐπιῆσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἡνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὐτοῖς πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μὲντοι παρεμυθοῦντο λέγον-

aberat, quin aufugissent! reuinctaque naui catena rosacea, in portum redeunt. Helena igitur lacrumari, pudorem prae se ferre, caput obuolueret. Cinyrum vero cum sociis, cum interrogasset ante Rhadamanthus, si qui alii quoque illorum essent conscii? negantes, in impiorum locum relegauit, pudendis reuinctos, et malua verberatos antea.

27. Decreuerunt autem etiam nos intra diem statutum insula emittere, solo die proximo manendi facultate concessa. Ibi ego quidem misse ferre et lacrimari, quibus relictis bonis iterum oberraturus essem. Ipsi tamen consolari me ac

λέγοντες, ὅ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξασθαι πάλιν πρὸς αὐτάς· καὶ μοι ἤδη θρένεν τε καὶ κλισίαν ἐς τῆσιον παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθουι, πολλὰ ἐκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδείξαι μοι τὸν πλῆν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξασθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα· τὸν δὲ χρόνον ἔκ ἐτι τῆς ἐπ' ἀνδραπερσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεινὸς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἕκτη πόρρωθεν) ταύτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὄρεῖς τὸ πολὺ πῦρ καίόμενον. ἕκτη δὲ ἐκείνη τῶν ἐνείρων ἡ πόλις· μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τῆς

dicere, post annos non ita multos fore, ut ad se redeam, iamque mihi sellam, et accubitus in posterum *adsignandum* ostendebant, propter optimos. Ego vero ad Rhadamanthum adiens suppliciter petii, ut futura mihi diceret, et navigationem praemonstraret: Respondit, venturum me post errores multos atque pericula in patriam: Tempus autem reditus non iam volebat adiicere: sed ostensis insulis propinquis, apparebant autem numero quinque et sexta alia e longinquo, has quidem proximas dicebat esse impiorum, *e quibus*, inquit, ignem multum vides ardentem. Sexta vero illa somniorum ciuitas; post illam Calypsus *insu-*

τῆς Καλυψῆς νῆσος, ἀλλ' ἐδέπω σοι φαίνεται, ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλεύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ εἰς τὴν μεγάλην ἡπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ὑμῶν κατοικημένη. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμέκτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἔξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἡπειρον. τοσαῦτ' εἶπε.

Καὶ ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν, ὥρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι· παρήνεσε δὲ καὶ εἴ ποτε ἀφικοίμην εἰς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύσῃ, μήτε θέρμῃς ἐσθίειν, μήτε παιδί ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν τέτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπιδας ἔχειν τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν ἂν τὰ περὶ τὸν πλῆν

insula, sed nondum eam vides. Has vero cum praeter nauigaueris, tum peruenies in magnam continentem, habitatae a vobis oppositam. Ibi vero multa passus, gentibus paragratis multis, inter homines versutus infociabiles, tandem aliquando in continentem alteram peruenies.

28. Haec dixit, extractamque e terra maluae radicem mihi porrexit, iubens in maximis vt periculis hanc inuocarem, praecepitque, si quando in hanc terram venissem, vt neque gladio ignem foderem, neque lupinos ederem, neque puero duodeviginti annis maiore fruerer. Horum memor si essem, spem haberem reditus in hanc insulam. Tum

πλᾶν παρεσκευαζόμεν· καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συν-
εσιώμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς
Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, ἔδεήθην αὐτᾷ ποιῆσαι
μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπεὶ ἐποίησε,
σῆλην βηρύλλῃ λίθῃ ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς
τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοῖόνδε·

Λευκιανὸς τάδε πάντα Φίλος μακάρεσσι
θεοῖσιν.

Εἰδέτε, καὶ πάλιν ἦλθε Φίλην ἐς πατρί-
δα γαῖαν.

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης
ἀνηγόμεν, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων, ἐνθά-
μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πη-
νελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆ-
σον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ
Ῥαδά-

igitur ad nauigationem necessaria paravi, et cum
tempus esset, cum illis epulatus sum. Postridie
eius diei accedens ad Homerum poetam rogavi,
ut duorum mihi versiculorum inscriptionem face-
ret; et cum fecisset, columellae de beryllo gem-
ma erectae ad ipsum portum, inscripsi. Erat au-
tem epigramma hoc:

Lucianus diuis carus felicibus isthaec

Omnia contuitus, patrias remeauit ad vrbes.

29. Moratus hunc diem proximo solui, dedu-
centibus Heroibus. Hic accedens etiam Vlysses
clam Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam
insulam ferendam Calypso. Miserat mihi comi-
tem

Ῥαδάμανθους τὸν πορθυμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατ-
αχθείμεν εἰς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλά-
βοι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ
δὲ τὸν εὐώδη αἶρα προϊόντες παρεληλύθειμεν,
αὐτίκα ἡμᾶς ὁδμή τε δεσνὴ διεδέχετο, οἷον
ἀσφάλτε, καὶ θεία, καὶ πίσσης, ἅμα καιομέ-
νων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὴ, καὶ ἀφόρητος, ὥσ-
περ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ αἶρ ζο-
φερός, καὶ ὀμιχλώδης, καὶ κατέσασεν ἐξ αὐτῆ
δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μασίγων ψόφος
ἤκκετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν.

Ταῖς μὲν ἄν' ἄλλαις ἔ' πρὸς ἐσχόμεν' ἧς δ' ἐπέ-
βημεν, τοιαύδε ἦν· κύκλῳ μὲν πᾶσα κρημνώδης,
καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκλη-
κυῖα,

tem Rhadamanthus portitorem Nauplium, ut, si
deferremur in insulas, nemo nos comprehende-
ret, qui alterius negotii causa nauigaremus. Cum
vero bene olentem illum aërem prouecti exiisse-
mus, statim cum teter odor nos excepit, tan-
quam asphalti et sulfuris picisque una ardentium,
tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab vstu-
latis hominibus: aërque obscurus et caliginosus,
a quo stillaret ros quidam piceus. Verum et ver-
berum sonus exaudiri, et ploratus hominum
multorum.

30. Ad reliquas non accessimus: in quam vero
exicendimus, ea erat eiusmodi. Tota in circuitu
praeceps et squalida, saxis et asperis locis rigida.

κυῖα, δένδρον δὲ εἰδὲς ὕδωρ ἐνὴν· ἀνερπύσαντες
 δὲ ὁμῶς κατὰ τὰς κρημνὰς, προΐμεν διὰ τινὸς
 ἀκινθώδας, καὶ σκολόπων μετῆς ἀτραπέ, πολ-
 λὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόν-
 τες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρετὴν, καὶ τὸ κολαστήριον, πρῶ-
 τα μὲν τὴν φύσιν τῆς τόπῃ ἐθαυμάζομεν. τὰ
 μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ ἀκόλοφαι
 πάντα ἐξηνθήκει, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέτρεχον,
 ὁ μὲν Βορβόρε, ὁ δεύτερος δὲ αἵματος, ὁ δὲ ἐν-
 δον, πυρρὸς, πάνυ μέγας ἔτος καὶ ἀπέρατος· καὶ
 ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματᾶτο, ὥσπερ θά-
 λασσα· καὶ ἰχθύς δὲ εἶχε πολλὰς, τὰς μὲν δα-
λοῖς προσβοικότας, τὰς δὲ μικρὰς ἀνδραξὶ πε-
 πυρωμένοις, ἐκάλει δὲ αὐτὰς λυχνίσκας.

Εἶσο-

Neque arbor, neque aqua inest. Enixi tamen
 rependo per praecipitia, progredimur per trami-
 tem spinis et aculeis oblitum, superataque regio-
 ne deformi admodum, ad carcerem delati ac sup-
 pliciorum locum, primo admiramur regionis in-
 genium. Solum enim ipsum gladiis et aculeis
 undique effloruit, in circuitu amnes tres fluunt,
 coeni vnus, alter sanguinis, intimus autem ignis:
 ingens hic et insuperabilis: fluit enim instar a-
 quae, fluctus vt mare agit: piscesque habet mul-
 tos, torribus quosdam similes, minores vero pru-
 nis, lychniscos appellabant.

31. In-

Εἰσόδος δὲ μία, σενή διὰ πάντων· καὶ πυ-
λωρὸς ἐφεισθήκει. Τύμων ὁ Ἀθηναῖος, παρελθόν-
τες δὲ ὁμῶς, τῷ Ναυπλίῳ καθεγεμένῳ, ἐωρῶ-
μεν κολαζομένους, πολλὰς μὲν βασιλέας, πολλὰς
δὲ ἰδιώτας, ὧν ἐνίς καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν
δὲ καὶ τὸν Κύνυρον καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν
αἰδοίων ἀτρητημένον. περὶ ἐξέτασαν δὲ οἱ περιη-
γηταὶ καὶ τὰς ἐκείνων βίβας, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς
κολάζοντα· καὶ μεγίστας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέ-
μενον οἱ ψευδομένοι τι παρὰ τὸν βίβιν, καὶ οἱ μὴ
τάληθ'· συγγεγραφότες· ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κύν-
διος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τὰ τε
ἂν ὁρῶν ἐγὼ, χρησάς εἶχον εἰς τὰ πῖον τὰς ἐλπίδας·
ἔδεν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπιζάμην.

Ταχέως

31. Ingressus vnus per vniuersos tres annos, is-
que angustus, cui ianitor adstat Timon Athenien-
sis. Ultra progressi tamen duce Nauplio, vidi-
mus puniri reges quidem multos, multos vero
etiam priuatos; quorum quosdam etiam agnou-
imus. Vidimus etiam Cinyrum pudendis suspen-
sum fumigari. Adiciebant monstratores nostri
vitas singulorum, et causas, propter quas puni-
rentur: maximas omnium poenas sustinebant,
qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non
scripsissent, in quibus Ctesias, etiam Cnidius erat,
et Herodotus, et multi alii. Hos cum viderem,
optimam de futuro spem concepi, qui nullius
mihi mendacii essem conscius.

Ταχέως ἔν ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, ἔ γάρ εἰδυ-
 νάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναύ-
 πλιον ἀπέπεμψα· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο
 πλησίον ἢ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρά, καὶ ἀσα-
 φὴς ἰδεῖν· ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ὀνείροις τί
 παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν,
 καὶ ὑπέφευγε, καὶ πρῶτέρῳ ὑπέβαινε. κα-
 ταλαβόντες δὲ ποτὲ αὐτήν, καὶ ἐσπλεύσαντες
 εἰς τὸν Ὑπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον
 τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἥ τὸ τῷ Ἀλεκ-
 τρυόνοιο ἱερὸν ἐστὶ, περὶ δείλην ὄψιν ἀπεβαίνο-
 μεν· παρελθόντες δ' εἰς τὴν πύλην, πολλοὺς
 ὀνείρους καὶ ποικίλους ἐωρῶμεν. πρῶτον δὲ βέ-
 λομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλω τινὶ
 γέγρα-

32. Celeriter igitur ad navim reuersus, neque
 enim ferre spectaculum poteram, salutatum Nau-
 plium dimisi. Neque ita multo post Somniorum
 ex propinquo insula apparebat, obscura, et vix
 distinguenda visu. Accidebat quiddam et ipsi
 insulae, somniis simile. Recedebat enim acce-
 dentibus nobis, et subterfugiebat, subducebat-
 que se longius. Tandem vero cum illam tenerem-
 us, inuecti in portum qui Hypnus (Somnus)
 dicitur, prope portas eburneas, vbi Alestryonis
 (Galli Gallinacei) sacrum est, fero crepusculo de-
 scendimus, progressique intra portam somnia
 multa variaque vidimus. Primo autem de vrbe
 dicam, cum nemo quidquam de ea scripserit;
 qui

γεγράφται περὶ αὐτῆς. ὃς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνή-
σθη Ὅμηρος, ἔ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε.

Κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε,
τὰ δένδρα δ' ἐς ἰμήκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδρα-
γόρα, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τι πλῆθος νυκτερί-
δων· τᾶτο γὰρ μόνον ἐν τῇ ἰήσῳ γίγνεται ὄρεον.
ποταμὸς δὲ παραρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν κα-
λέμενος Νυκτιπόρος, καὶ πηγαὶ δύο παρὰ ταῖς
πύλαις· ἐνέματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρε-
τος, τῇ δὲ Παννυχία· ὁ δὲ περιβόλος τῆς πό-
λεως, ὑψηλὸς τε καὶ ποικίλος, Ἰριδι τὴν χροι-
αν ὁμοιότατος· πύλαι μέντοι ἑκείσιν, ἔ δύο,
καθάπερ Ὅμηρος εἴρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο
μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακειᾶς πεδίον ἀπεβλέπου-
σαι, ἡ μὲν σιδηρᾶ, ἡ δὲ κεράμου πεποιημένη,
καθ'.

qui autem solus mentionem illius fecit, Homerus,
non satis scripserit accurate.

33. In ambitu totius insulae stat filua: arbo-
res in ea sunt procera papauera, et mandragorae,
atque in illis magna vis vespertilionum: sola haec
in insula auis nascitur. Fluvius ex propinquo
alluit, Nyctiporus (*Noctiuagus*) ab illis dictus:
et fontes duo circa portas: nomina his quoque,
Negretos (*Inexperrectus*) et Pannychia (*Pernox*).
Vallum vrbis altum atque diuersicolor, Iridi si-
millimum. Portae eius sunt non duae, vt Ho-
merus dixit, sed quatuor: quarum duae stuporis
campum respiciunt, ferrea altera, altera lateritia;

καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἱ τε Φοβε-
ροί, καὶ Φονικαί, καὶ Ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὴν
Λιμένα, καὶ τὴν Θάλατταν· αἱ μὲν κεράτιναι,
αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναι.
εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ὃν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὸ
Νυκτωῶν. σέβασσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλισα,
καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκεῖνῳ δὲ πλησίον τῷ λι-
μένος τὸ ἱερὸν πεποιήται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὰ
τῷ Ἰππικῇ βασιλείᾳ. ἕτος γὰρ δὴ ἄρχει παρ'
αὐτοῖς, σατράπας δύο καὶ ὑπάρχας πεποιημέ-
νος, Ταξαζιώνά τε τὸν Ματαιογένης, καὶ Πλα-
τοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγο-
ρᾷ, πηγὴ ἐστίν, ἣν καλεῖσι Καρεῶτιν· καὶ πλη-
σίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἐνθα
καὶ

quibus comuneare dicuntur *somnia* terribilia, cruen-
ta, crudelia: duae versus portum et mare, cornea
altera; altera qua nos transiuimus, eburnea. In-
gredientibus in urbem ad dextram est Noctis tem-
plum; hanc enim deorum maxime colunt, et
Alectryonem: illi vero prope portum aedes collo-
cata est: ad sinistram Somni regia. Hic scilicet
apud illos imperat, facitque sibi Satrapas et im-
perii sui vicarios duo, Taraxionem Mataeogenis
F. (*Terriculum Vanipori*) et Plutoclen Phantasio-
nis, (*Diuitiglorium Inaginarii*). In medio fore
fons est, Carcotin (*Grauisomnem*) appellant, et
templa prope duo, Deceptionis ac Veritatis. Ibi
ady-

καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, ἃ
προεισήκει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ἐνεί-
ρων ὑποκριτῆς, ταύτης παρὰ τῷ ἴππῳ λαχὼν
τῆς τιμῆς.

Αὐτῶν μέντοι τῶν ἐνείρων 4), ἅτε φύσις, ἅτε
ἰδέα ἡ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροὶ τε ἦσαν, καὶ
καλοὶ καὶ ἡδεῖς, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ
οἱ μὲν χρύσειοι, ὡς ἐδόκεν, οἱ δὲ ταπεινοὶ τε
καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοὶ
τινες καὶ τετραπόδες, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς
πομ-

adytum quoque illis est et oraculum, cuius an-
tistes propheta Antiphon (*Contradictor*) somnio-
rum coniecto, hunc a Somno honorem nactus.

34. Ipsorum autem somniorum neque natura
eadem, neque species: sed alia procera, et for-
mosa, atque iucunda, parua alia et informia, et
alia quidem aurea, ut videbantur, humilia alia
viliaque. Erant in illis et alata quaedam et pro-
digiosae figurae, alia tanquam ad pompam or-
nata,

4. Ὀνειρών] Difficultas hic Latina interpreti
oboritur non facile superabilis, quod perfo-
nam adfingit Somniis Lucianus, et ciues
huius reipublicae facit, quod Graeco facile,
qui non neutro solum genere ἐνύπνιον dicere
possit, sed masculino etiam ὄνειρον; nega-
tum Latinis. Gesner.

πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν εἰς βασιλέας, οἱ δ' εἰς θεοὺς, οἷδ' εἰς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι, πολλὰς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἐωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πάνυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνέμενοι βασιλέας τε παῖσιν καὶ σατράπας· ἐνιοὶ δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς εἰς τὰς πατρίδας, καὶ τὰς οἰκείας ἐπεδείκνυον, καὶ αὐθημερόν ἐπανῆγον.

Ἡμέρας μὲν ἔν' τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχήμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρράγ-
γείσης,

nata, in reges, in Deos, *inquam*, inque alia eiusdem inodi ornata. Quaedam agnoscebamus olim domi nostrae visa. Quaedam adibant nos, et salutabant, tanquam familiaria: prehensoque nos et sopitos, splendide admodum et dextre accipiebant, tum reliquo paratu magnifico, tum quod reges nos Satrapasque se factura pollicebantur. Quaedam nos etiam in patriam quemque suam abducebant, et familiares nobis nostros ostendebant, eodemque die reducebant.

35. Dies igitur triginta noctesque totidem apud illa mansimus dormientes, coenantes. Deinde vero, tonitru subito erumpente maximo excitati et

γείσης, ἐγγρόμενοι, καὶ ἀναθορόντες, ἀνηχθήμεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ' ἐκεῖθεν τῇ Ὠγυγίᾳ νῆσω προσχόντες, ἀποβαίνομεν. πρίσσερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιαύδε· ὍΔΤΣΣΕΥΣ ΚΑΛΥΨΟΙ χαίρειν. Ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα ἐξέπλευσα παρὰ σᾶ, τὴν σχεδίαν κατασκευασάμενος, ναυαγία χρησάμενον, καὶ μόλις ὑπὸ Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν, ὑφ' ᾧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς, κατέλαβον πολλὰς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας, ἀποκτείνας δ' ἅπαντας, ὕπερον ὑπὸ Τηλεγόνη τᾷ ἐκ Κίρκης μοι γενομένῳ, ἀνηρέθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ Μακάρων νῆσῳ, πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλιπεῖν

et exsiliētes, cibariis naui impositis, soluimus. Tertio inde die ad Ogygiam insulam appulsi exscendimus. Prius autem ego soluta epistola, quae scripta in ea fuerant, legi. Erant ista: *VLYSSES CALYPSO S.* Noueris, me cum primum abs te nauicula constructa auectus essem, factō naufragio, vix seruatum a Leucothea in Pbaeacum regionem; a quibus domum dimissus, procos uxoris multos deprehendi, luxuriose nostris rebus fruentes: interfectis vero omnibus, deinde a Telegono, qui ex Circe mihi natus fuerat, interemptus sum, et nunc in beatorum versor insula. Valde autem me poeni-

πεῖν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ
 προτεινομένην ἀθανασίαν. ἣν ἔνκαιρῃ λάβωμαι,
 ἀποδράς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν ἐδήλα
 ἢ ἐπισολή, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθεῖμεν.
 Ἐγὼ δὲ προσελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὖ-
 ρον τὸ σπῆλαιον τοιᾶτον, οἶον Ὅμηρος εἶπε,
 καὶ αὐτὴν ταλασιεργῆσαν· ὡς δὲ τὴν ἐπισολὴν
 ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο 5), πρῶτα μὲν ἐπιπολὺ
 ἐδάκρυεν· ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν,
 καὶ εἰσία λαμπρῶς, καὶ περὶ τῆς Ὀδυσσεώς ἐ-
 πυνθά-

*ret reliquisset illam apud te commorationem, promissi-
 samque a te immortalitatem. Si igitur opportunita-
 tem nactus fuero, fugam capeffam atque ad te ve-
 niam. Haec significabat epistola, praetereaue
 de nobis aliquid, ut hospitaliter tractaremur.*

36. Ego vero aliquantum progressus a mari,
 speluncant inueni, qualem Homerus dixerat,
 ipsamque intentam munificio. Cum vero finitam
 epistolam in sinum reposuisset, primo quidem
 multum lacrumarum fudit; deinde in hospitium
 nos inuitauit, accepitque splendide, ac de Vlysse
 inter-

5. Ὑπεδέξατο] Quid sibi velit ὑπεδέξατο a vi
 verbi ἔλαβε diuersum, non comminiscebar
 aliud, quam quod in interpretatione ex-
 pressi. Cogitabam etiam, an ὑπεδέξατο
 vim legendi habere possit? quod nihil fere
 ab altero illo ὑπεδέξατο distat in MSS.
Gesner.

πυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης; ὅποια εἴη
τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοῖ, καθάπερ Ὀδυσ-
σεὺς κάλαμ περὶ αὐτῆς ἐκέμπασε· καὶ ἡμεῖς τοι-
αῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖ-
σθαι αὐτήν. τότε μὲν ἔν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν
πλησίον τῆς κίονος ἐκοιμήθημεν.

Ἐωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατιόν-
τες τῷ πνεύματι. καὶ δὴ χαιμασθέντες ἡμέ-
ρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυν-
θοπειραταῖς· ἄνθρωποι δὲ εἰσιν ἔτσι ἄγριοι,
ἐκ τῶν πλησίον νήσαν ληστεύοντες τὰς περιπλέ-
οντας. πολλὰ δ' ἔχει μέγιστα κολοκύνθινά,
τὸ μῆκος πηχέων ἕξ. ἐπειδὴν γὰρ ξηρανθῶσι,
πολλάναντες αὐτήν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντέριον, ἔμπλε-

interrogavit, et de Penelope, qualis esset facie,
adeone casta esset, prout Ulysses olim de illa sit
gloriatu? Nos respondere ea, quibus delectari
illam conliceremus. Tum reuersi in nauim prope
litus dormiuius.

37. Mane vero, vehementiori exorte vento,
soluimus. Biduo inde tempestatibus iactati die
tertio in Colocynthopiratas incidimus. Hi sunt
homines feri, de propinquis insulis latrocinia ex-
ercentes contra hos qui praeternauigant. Naues
habent maximas de colocynthide, longitudine
cubitorum sex. Cum enim ficcatae sunt, colo-
cynthides excavatas, dentis medullis, instruunt,
malis

ἐμπλέκσιν· ἰσοῖς μέντοι χρώμενοι καλαμίνοισι
 ἀντὶ δὲ τῆς ὀφόνης, τῷ Φύλλῳ τῆς κολοκύνθης
 προσβαλόντες ἔν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων
 ἐμάχοντο, καὶ πολλὰς κατετραυμάτιζον, βάλ-
 λοντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκυν-
 θῶν. ἀγχωμαλῶς δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες
 περὶ μεσημβρίαν, εἶδομεν κατόπιν τῶν Κολο-
 κυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τὰς Καρυοναύ-
 τας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν.
 ἐπειδὴ γὰρ καὶ κείνοι ἤσθοντο αὐτὰς ἐπιδόντας,
 ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκεί-
 νους ἐναυμάχουν.

Ἡμεῖς δ' ἐν τοσάτῳ ἐπάραντες τὴν ὀφόνην,
 ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτὰς μαχομένους, καὶ
 ὅλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ
 πλείους

malis vtentes arundineis, pro velo autem foliis
 colocynthidis. Hi igitur impetu in nos facto,
 duarum nauium sociis pugnant, multosque vul-
 nerant iaculantes lapidum loco cucurbitarum se-
 minibus. Cum diu aequo Marte pugnassemus,
 circa meridiem videmus a tergo Colocynthopira-
 tarum adnauigantes Caryonautas, (*incinantas*)
 erant autem, vt demonstrarunt, inimici. Nam
 illi etiam cum aduentare hos sentirent, omissis
 nobis, conuerſi ad ipsos pugnarunt de nauibus.

38. Nos interim velo sublato fugimus, pu-
 gnantesque eos reliquimus. Et apparebat victo-
 res futuros Caryonautas, vt plures, plenas enim
 sociis

πλείας (πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀπὸ
 ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν
 αὐτοῖς κελύφη, καρύων ἡμίτομα, κεκενωμένα,
 μέγεθος ἑκάστω ἡμίτομα ἐς μῆκος, ὀργυιᾷ πεν-
 τεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτὰς, ἰώ-
 μεθα τε τὰς τραυματίας, καὶ τολοπιπὸν ἐν τοῖς
 ὅπλοις ὡς ἐπίπαιον ἡμεν, αἰετίνους ἐπιβουλὰς
 προσδεχόμενοι, ἃ μάλιστα.

Οὕτω γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς
 ἐρήμης νήσῃ προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄν-
 δρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ἐχέμενοι· λησάει
 καὶ ἔτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτὰς ἔφερον ἀσφα-
 λῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπ-
 ποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διαστάντες οἱ μὲν
 ἐνθεν,

lociis quinque naues habebant, pugnabantque de
 robustioribus nauigiis. Nempe naues ipsis erant
 de putaminibus, dimidiatae nuces et excauatae.
 Magnitudo vniuscuiusque nucis dimidiatae in lon-
 guin passus quindecim. E conspectu horum cum
 venissemus, curauimus saucios, atque ab eo tem-
 pore in armis plerumque fuimus, semper aliquas
 suspicati insidias. Neque frustra.

39. Nondum enim sol occiderat, cum a de-
 ferta quadam insula versus nos perrexere viri cir-
 citer viginti, delphinis magnis vecti. Latrones
 hi quoque: quos delphini sui tuto ferebant, ex-
 sultantesque equorum instar hinniebant. Cum ve-
 ro prope essent, ex intervallo hinc illinc consisten-

ἔνθεν, οἱ δὲ ἔνθεν ἔβαλλον ἡμᾶς σιγήσιν ξηραῖς,
καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξεύοντων δὲ ἡμῶν
καὶ ἀκοντιζόντων, ἐκίετι ὑπέμειναν, ἀλλὰ τρω-
θέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέ-
φυγον.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης ἔσσης, ἐλά-
θομεν προσωκείλαντες Ἀλκυόνος καλιᾶ παμμε-
γέθει. σαδίων περ ἐξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περί-
μετρον· ἐπέπλεε δὲ ἡ Ἀλκυὼν, τὰ ὡς θάλασ-
σα, καὶ πολὺ μείων τῆς καλιᾶς· καὶ δὴ ἀναπτα-
μένη, μικρὰ μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ
τῶν πτερῶν. ὥχστο γὰρ Φεύγασα, γοεράντι-
να Φώνην προῖομένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέ-
ρας ἤδη ὑποφαινώσης, ἐθεώμεθα τὴν καλιᾶν,
σχιδία μεγάλη προσεικυῖαν, ἐκ δένδρων συμ-
πασφο-

tes iaculati in nos sunt sepias ficeatas et oculos
cancrorum. Nobis vero sagittas et iacula mitten-
tibus, non durarunt, sed vulnerati plerique con-
fugerunt ad insulam.

40. Circa mediam noctem, tranquillo mari,
imprudenter offendimus ad Alcionis nidum ma-
ximum; stadiorum circiter sexaginta erat illi am-
bitus. Imminebat autem Alcyon oua incubans,
non multo minor nido suo. Atque illa euolans
parum aberat quin mergeret naui nostram vento
alarum: aufugiēbat enim lugubrem vocem edens.
Descendimus cum iam illucesceret, nidumque
inspeximus, magnae rati similem, constructae
ex

πεφορημένην. ἐπὶ δὲ καὶ ὡς πεντακόσια, ἕκα-
 ζον αὐτῶν Χία πίθη περιπληθέστερον. ἤδη μέν-
 τοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἕκρω-
 ζον. πελέκεσι γοῦν διακόψαντες ἐν τῶν ὠν,
 νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, εἰκοσι γυπῶν
 ἀδρότερον.

Ἐπεὶ δὲ πλείοντες ἀπέσχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον
 σαδίης διακοσίας, τέρατα ἡμῖν μέγала καὶ θαυ-
 μάσια ἐπεσήμαινεν· ὃ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χη-
 νίσκος ἄφνω ἐπτερεύξατο, καὶ ἀνεβόησε· καὶ ὁ
 κυβερνήτης Σκίνθαρος Φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνε-
 κόμισε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παρεδοξότατον, ὃ
 γὰρ ἰσὸς τῆς νεῆς ἐξεβλάσησε, καὶ κλαδὸς ἀνέ-
 Φυσε, καὶ ἐπ' ἀκρῶ ἐκαρποφόρησεν, ὃ δὲ καρ-
 πὸς ἦν σῦκα καὶ σαφυλαὶ μεγάλαι, οὐπω πέ-
 πειροι.

ex arboribus; inerant vero ova quingenta, Chio
 dolio vnumquodque capacius. Iam quidem pulli
 intus apparebant et crocitabant. Securibus igitur
 ovo vno rescisso, pullum implumem excudimus,
 vulturibus viginti ampliorem.

41. Cum vero nauigando discessissemus a nido
 ad ducenta stadia, portenta nobis magna et mi-
 rifica euenere. Nam cheniscus (*anserculus*) in
 prora subito concussis alis exclamauit, et guber-
 natori Scintharo caluo redire coeperunt comae;
 quodque omnium iam admirabilissimum, malus
 nauis germinauit, et emisit ramos, et in summo
 fructus tulit. Fructus erat ficus, et vuae ma-

πειροί. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἰκὸς, ἑταράχθημεν, καὶ ἠυχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῷ Φαντάσματος.

Οὐπω δὲ πεντακοσίαις σταδίαις διελθόντες, εἰδομεν ὕλην μεγίστην καὶ λάσιον, πιτύων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἡπειρον εἶναι· τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσος, ἀριζοῖς δένδροις καταφυτευόμενον· εἰσῆκει δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὁρθὰ, καθάπερ ἐπιπλύνοντα. πλησιάσαντες δ' ἔν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπύρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ δεῖν. ἔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατόν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῇ ὑπῆρχεν, ἔτ' ἀναστέφειν ῥάδιον
 ἑδού-

gnae, nondum maturae. Haec videntes perturbati sumus, ut facile est ad existimandum, et deos rogauimus, ut auerterent, si quid mali visum hoc portenderet.

42. Nondum quingenta stadia prouecti eramus, cum siluam vidimus maximam et prolixam, pinuum atque cypressorum. Ac nos quidem putabamus continentem eam esse: at illud pelagus erat profundum, arboribus radice carentibus confitum. Stabant tamen arbores immotae, rectae, quasi innatantes. Appropinquantibus igitur, vniuersa re considerata, in dubio eramus quid agendum esset. Neque enim nauigari inter arbores poterat; quae densae essent et continuae: neque
 reuer-

ἔδοκει. ἐγὼ δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπεν τὰ ἐπέκεινα ὅπως ἔχοι, καὶ ἐώρων ἐπὶ σαδίας μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγω πλείους, τὴν ὕλην ἔσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἐκδεχόμενον. καὶ δὴ ἔδοκει ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὴν κέμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, εἰς τὴν ἑτέραν θάλατταν, καὶ ἔτως ἐποιῶμεν. ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὴν κἀλῶ μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀνιμυσάμεθα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν κλάδων, πετάσαντές τε τὰ ἰσία, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ ἀνέμῳ προωθῆντος ἐπίσφύρομενοι· ἔνθα με καὶ τὸ Ἀντιμάχῃ τῷ ποιητῷ ἔπος εἰσηλθε. Φησὶ γάρ πε καὶ κείνους·

Τοῖσιν δ' ὕληντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

Διελ-

reuertere facile videbatur. Ego vero, conscensa arbore maxima, prospexi, quomodo ulterius se haberent, ac vidi ad stadia quinquaginta aut paullo plura, esse syluam: tum mare rursus excipere aliud. Itaque placuit nauem in comas arborum, densae enim erant, impositam traducere, si possemus, in mare alterum. Idque fecimus. Reuinctam enim magno fune, arboribus conscensis, magno labore eo pertraximus, ramisque eam superimposuimus, vbi velis passis velut in mari nauigauimus, a vento impellente promoti. Hic mihi Antimachi poetae versus in mentem venit, qui ait alicubi:

Per siluestre illis naui venientibus aequor.

Διελθόντες δ' ὁμῶς τὴν ὕλην, ἀΦικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες τὴν ναῦν, ἐπλόμεν διὰ καθαρχῆ καὶ διακυγῆς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέστημεν χάσματι μεγάλῳ ἐκ τῆς ὕδατος διεσῳτος γεγενημένῳ, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ὀρώμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα διαχωρήματα. ἡ μὲν ἔν ναῦς, κατελόντων ἡμῶν τὰ ἰσία, ῥαδίως ἔστη, παρ' ὀλίγον ἐλθῶσα κατειεχθῆναί. ὑπεκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἐωρώμεν βάθος ὅσον σαδίων χιλίων, μάλα φοβερόν καὶ παράδοξον· εἰσῆκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ, ὀρώμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπεξευγμένην ὕδατος συνάπτοντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν,

45. Superata tamen silua, ad aquam peruenimus, ubi similiter demissa naui per puram pellucidamque aquam nauigauimus, donec ad hiatum consisteremus inagnum ex aqua discedente ortum, ut in terra saepe videramus a motu illius factas discessiones. Nauis quidem nostra vela nobis contrahentibus facile stetit, cum parum abfuisset quin deferretur. Nos vero capitibus porrectis despicientes, profundum videbamus vel mille stadiorum, terribile admodum atque admirandum. Stabat enim velut diuisa aqua. Circumspicientes ad dextram videmus e longinquo pontem iniunctum ex aqua, quae iungeret vtriusque pelagi sum-

κειαν, καὶ τῆς ἐτέρας θαλάττης εἰς τὴν ἐτέραν διαρρέοντος. προσελάσαντες οὖν ταῦς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν, ἅποτε προσδοκήσαντες.

Τὸν τεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαιγός τε προσ-
 ηνές, καὶ νῆσος ἔμεγάλη, εὐπροσίτως συνοικι-
 μένη 6)· ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι,
 Βυκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν
 τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττεσιν. ἀποβάντες
 δέ, προσήειμεν ὑδρευσόμενοι, καίτοι καὶ σιτί-
 ληψο-

summas oras, et ex vno mari in alterum transf-
 lueret. Huc igitur agitantes, *navim* remis cur-
 sum fleximus, multoque labore traiecimus, quod
 nunquam speraueramus.

44. Hinc excepit nos mare placidum et insula
 non magna, accessu facilis, habitata. Habebant
 illam homines feri, Bucephali, (*Tauricipites*)
 cornua habentes, qualem apud nos fingunt Mi-
 notaurum. Cum exscendissemus, aquatum per-
 reximus, etiam ciborum aliquid; si possemus,

H 4. abla-

6. Εὐπροσ. συν.] Verti, ac si legeretur εὐπρό-
 σιτος, συνοικιμένη. Gratias agam, qui me
 docuerit, quae sit εὐπροσίτως συνοικιμένη.
 Ita mox pro προσήειμεν ὑδρευσόμενοι, de-
 disse arbitror Lucianum προήειμεν, et sic in-
 terpretatus sum. *Gesner.*

ληφόμεναι, εἶποθεν δυνηθείμεν· ἂν ἔτι γὰρ
 εἶχομεν· καὶ ὕδαρ μὲν αὐτᾶ πλησίαν εὔρομεν,
 ἄλλο δὲ ἔδεν ἐνεφαίνετο, πλὴν μυκηθμός πολὺς
 ἔ πόρρωθεν ἤκετο· δόξαντες ἂν ἀγέλην εἶναι
 βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωρῶντες, ἐπέσημεν τοῖς
 ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον, καὶ
 τρεῖς μὲν τῶν ἐταίρων λαμβάνουσιν· αἱ δὲ λοι-
 ποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν κατεφεύγομεν, εἴτα
 μέντοι πάντες ὀπλισάμεναι (ἂ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν
 ἀτιμωρήτες περιιδεῖν τὰς Φίλας) ἐμπίπτομεν
 τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων
 διαίρεσμένοις· Φοβήσαντες δὲ πάντας ἐδιώκο-
 μεν, καὶ κτείνομεν γε ὅσον πεντήκοντα, καὶ
 ζῶντας αὐτῶν-δύο λαμβάνομεν, καὶ αὖθις ἐ-
 πίσω

ablaturi; nihil enim amplius habebamus. Et
 aquam quidem ibi in proximo inueniebamus,
 aliud vero nihil apparebat, praeterquam quod
 mugitus multus non ex longinquo audiebatur.
 Cum igitur boum gregem esse putaremus, paul-
 lum progressi, stamus apud homines. At illi
 conspectos nos persequuntur, ac tres quidem so-
 ciorum nostrorum comprehendunt; reliqui vero
 ad mare confugimus. Deinde vniuersi armis ca-
 ptis, neque enim placebat inultos negligere ami-
 cos, irruimus in Bucephalos, carnes interfecto-
 rum diuidentes, atque in terrorem coniectos
 vniuersos persequimur, eorumque circiter quin-
 quaginta interficimus, duosque capimus viuos.

Sic

πίσω ἀνεστρέφομεν, τὰς αἰχμαλώτας ἔχοντες. σιτίον μέντοι ἐδὲν εὖρομεν. οἱ μὲν ἔν' ἄλλοι, παρήνεν ἀποσφάττειν τὰς παρειλημμένους. ἐγὼ δὲ ἐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλὰ δήσας, ἐΦύλαττον αὐτὰς, ἄχρι δὲ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βυκεφάλων πρεσβεῖς, ἀπαιτῶντες ἐπὶ λῦτροις τὰς συνειλημμένους· συνίεμεν γὰρ αὐτῶν διανευάντων, καὶ γαστρὸν τι μυικωμένων, ὥσπερ ἰκτεσυνάντων· τὰ λῦτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοί, καὶ ἰχθυὺς ξηροί, καὶ κρέμμυα, καὶ ἑλαφοὶ τέτταρες, τρεῖς ἐκάσῃ πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τὰς ὀπισθεν, οἱ δὲ πρόσω ἐς ἓνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τέτοις ἀποδόντες τὰς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμειναντες, ἀνήχθημεν.

Ἦδη

Sic reuertimur cum captiuis: cibi vero nihil inueneramus. Reliqui igitur hortabantur, vt captos interficeremus; ego vero hoc non probaui, sed vinctos asseruaui, dum venirent a Bucephalis legati, qui pretio comprehensos repeterent. Intelligebamus quippe illos innuere, ac lugubre quiddam, suppliciter rogantium instar, mugire. Pretium vero redemptionis erant casei multi, et ficci pisces, et cepae, et cerui quatuor, trium singuli pedum, cum bīptos quidem posteriores haberent, priores autem in vnum coalitos. Pro his cum reddidissemus captiuos, et diem vnum morati essemus, soluimus.

Ἡδη δὲ ἰχθυῖες τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρεα
 παρῆντο, καὶ ἄλλα ὅποσα γῆς πλησίον ἔσης
 σημεῖα προφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας
 εἶδομεν καινῷ τρόπῳ ναυτηλίας χρωμένους· αἰ-
 τοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λῆξω δὲ τῷ
 πλῆθὲν τὸν τρόπον· ὑπτιοὶ κείμενοι ἐπὶ τῷ ὕδα-
 τος, ὁρῶσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρε-
 σιν, ἐξ αὐτῶν ὁρόντην πετάσαντες, καὶ ταῖς
 χερσὶ τὰς ποδεῶνας κατέχοντες, ἐμπίπτοντες
 τῷ ἀνέμῳ, ἔπλεον, ἄλλοι δὲ μετὰ τάχους, ἐπὶ
 φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἡ-
 λαυνόν τε, καὶ ἡνιόχουσιν· οἱ δὲ προϊόντες ἐπε-
 σύροντο τὰς φελλὰς· οὗτοι ἡμᾶς ἔτε ἠδίκουν,
 ἔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἡλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρη-
 νικῶς

45. Iamque pisces in conspectum venire, et
 circumuolare aues, aliaque, quotquot sunt ter-
 rae propinquae signa, apparere. Paullo post vi-
 demus viros nouo nauigandi genere vtentes. Ii-
 dem enim et nautae erant et naues. Dicam vero
 nauigationis rationem. Supini in aqua iacentes
 pudenda erigunt; habent autem luculenta. ex
 his porro velum pandentes, manibusque tenentes
 funes veli inferiores, vento implente nauigabant.
 Alii post hos insidentes in suberibus, duos del-
 phinos iunctos agebant regebantque habenis, qui
 progressi traherent post se subera. Hi neque in-
 iuria nos afficiebant, neque fugiebant, sed sine
 metu et pacate iuxta nos inequitabant, speciem
 nauis

ρικῶς, τὸ εἶδος τῶν ἡμετέρων πλοίων θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοπῶντες.

Ἐσπέρης δὲ ἤδη προσήχθημεν νήσῳ ἡ μεγάλῃ· κατακείμετο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ἐνομίζομεν, Ἑλλάδα Φωνὴν προϊεμένων· προσήσαν γάρ, καὶ ἐδεξιάμετο, καὶ ἡσπάζοντο πάνυ ἑταιρικῶς κεκοσμημένα, καλὰ πάσαι, καὶ νεανίδες, ποδῆρεις τὰς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν ἂν νῆσος, ἐκαλεῖτο Καβαλῆσα 7)· ἡ δὲ πόλις

nauigii nostri admirati, et perspicientes vindique.

46. Vespera iam ingruerat cum appulimus ad insulam non magnam. Habitat ea a mulieribus, ut putabamus, Graece loquentibus. Accedentes enim nos prensabant et complectebantur, ornatae more meretricio, formosae omnes et iuuenulae, talaria vestimenta trahentes. Insula vocabatur Cabalusa (*Deiciens*) vrbs autem Hydarnadia.

7. Καβαλῆσα] Καβαλῆσα forte est καββαλῆσα id est καταβαλῆσα deiiciens homines ad illa χαμαιτυπεῖα. Circa Ὑδαμην res difficilior. Si euentum narrationis spectes, possis suspicari Ὑδαμυρίαν dedisse Lucianum, διὰ τὸ εἰς ὕδωρ ἀμαυρεῖσθαι τὰς γυναῖκας ut nempe in aquam, in fumum, et, si quid his fugacius est, abeunt voluptates venereae, postquam deiecere ignavos, et similes libidinosos asinis homines. Gesner.

λης αὐτῇ, Ὑδαμαρδία. λαβῆσαι δ' ἔν ἡμᾶς
 αἱ γυναῖκες, ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξέ-
 νον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποσᾶς, καὶ γὰρ χρη-
 σὰ ἐμαντευόμην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων,
 ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὅσ᾽ αἱ καὶ κρανία κεῖμενα·
 καὶ τὸ μὲν, βοὴν ἰσάναι, καὶ τὰς ἐταίρας συγ-
 καλεῖν, καὶ εἰς τὰ ὅπλα χωρεῖν, καὶ ἐδοκίμαζον.
 προχειρισάμενος δὲ τὴν μάλαχην, πολλὰ ἠυχό-
 μην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν.
 μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονομένης, εἶδον
 τὰ σκέλη καὶ γυναῖκος, ἀλλ' ὄντα ὅπλ᾽ αἰσῶ καὶ δὴ
 σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτήν,
 καὶ δῆσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἀκ-
 σα μὲν, εἶπε δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασ-
 σίους

dia. (*Aquiescentia*) Assumptos igitur nos mulieres
 suam quaeque domum deducere, suumque sibi
 facere hospitem. Ego autem cunctatus paullum,
 cui nihil boni praesagiret animus, et circumspi-
 ciens accuratius, video multorum hominum ossa
 iacere et crania. Et clamorem quidem tollere,
 et conuocare socios, atque ad arma ire, non pla-
 cuit. Maluam autem depromptam multis verbis
 obsecraui, ut effugere liceret ex malis praesenti-
 bus. Non ita multo post autem ministrante ho-
 spita, video illius non mulieris crura, sed vngu-
 las asini. Hic strieto ense illam comprehendo,
 vinctamque de rebus omnibus interrogavi. Illa
 inuita quidem, sed dicit tamen, se marinas esse
 mulie-

σίας γυναῖκας, Ὀνοσκελέας προσαγορευομένηας, τροφήν δὲ ποιῆσθαι τὰς ἐπιδημῶντας ξένους. ἐπειδὴν γὰρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτὰς, συνευνηθεῖσαι, κοιμωμένοις ἐπιχειρῶμεν. ἀκχσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτῇ δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ σέγος ἐβόων τε, καὶ τὰς ἐταῖρας συνεκάλεον. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐτοῖς, καὶ τὰ τε ὅσα ἐδείκνυσεν, καὶ ἦγεν εἰσω πρὸς τὴν δεδεμένην· ἥ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὁμῶς δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα πειρώμενος. τὸ δὲ αἷμα ἐγένετο.

Ταχέως ἂν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπὸνύαζε, τὴν τε ἡπειρον

mulieres, Onosceleas (*Afinicruras*) vocari: cibum sibi parare ex aduenientibus hospitibus: *in ebriatos enim, inquit, sopitosque in lectum adscitae inuadimus.* His auditis, illam quidem vinctam ibi relinquo: consensu autem recto, clamore conuoco socios: congregatis indico omnia, ossa ostendo, intra eos deducto ad vinctam. At illa statim in aquam diffluens, conspectum nostrum effugit. Tamen experimenti causa in ipsam aquam demitto gladium: hic aqua in sanguinem abiit.

47. Celeriter itaque ad nauem digressi solui-
mus. Cum illucesceret, continentem conspici-
mus,

ρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντι-
 πέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκισμένη κειμένην. προσκυ-
 νήσαντες δὲ καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελ-
 λόντων ἐσκοπᾶμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι
 μόνον, αὐθις ὀπίσω ἀναστρέφειν. τοῖς δὲ, τὸ
 μὲν πλοῖον αὐτᾷ καταλιπεῖν· ἀνελθόντας δὲ εἰς
 τὴν Μερόγαιαν περαθῆναι τῶν ἐνοικόντων. ἐν
 ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμῶν σφοδρὸς
 ἐπιτεσὼν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰ-
 γιᾶλῳ, διέλυσεν· ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα
 τὰ ὅπλα ἑκαστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἷός τε ἦν ἀρ-
 पासάμενοι. Ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας
 γῆς συνενσχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ πα-
 ρὰ τὸν πλῆν ἐν ταῖς κήσοις, καὶ ἐν τῷ αἰέρι, καὶ
 μετὰ

mus, quam coniicimus eam esse, quae ex aduer-
 sum nostro orbi trans *Oceanum*, iacet. Adora-
 tione hic votisque peractis, quid deinde facto
 opus esset, deliberamus. Atque aliis videbatur,
 post breuem descensum, iterum nos retro redi-
 re; aliis autem, relicta ibi naue pergere versus
 mediterranea, atque tentare inhabitantes. Dum
 ista disputamus, tempestas valida ingruens, et
 litori allidens nauigium, illud dissoluit. Nos
 vix, arma quisque sua, et si quid forte aliud
 quis posset, eripientes, enatamus. Haec sunt,
 quae vsque ad *aduentum* in alteram illam tellu-
 rem contingere mihi in mari, et per nauigationem,
 in insulis, et in aëre, et post haec in ceto, et
 cum

μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπὶ ἐξήλθομεν,
παρὰ τε τοῖς ἕρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις καὶ τὰ τε-
λευταῖα, παρὰ τοῖς Βακεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀ-
νοσκειλαῖς· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἐξῆς βί-
βλοις διηγήσομαι.

cum inde exiissemus, tum apud Heroas, tum
inter Somnia, itemque extrema illa apud Buce-
phalos et Onosceleas: quae vero in illa altera tel-
lure gesta sint, ea proximis libris persequar.

Τυραννοκτόνος.

Ἀνῆλθε τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὡς ἀποκτενῶν
τὸν τύραννον· καὶ αὐτὸν μὲν εἶχε εὖρε. τὸν δὲ
υἱὸν αὐτῆς ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν
τῷ σώματι. ἐλθὼν δὲ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν
ιδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέ-
κτεινεν.

Tyrannicida.

Argumentum.

*Ascendit aliquis in arcem, tyrannum interfectorus.
Ex ipsum quidem non inuenit. Sed in filii ipsius
a se occisi corpore reliquit gladium. Superue-
niens tyrannus, conspecto filio iam mortuo, eo-
dem se gladio ipse interemit. Petit ille, qui
ascen-*

κτείνειν. αὐτῇ ὁ ἀνελθὼν, καὶ τὸν τῷ τυράννῳ υἱὸν ἀνελὼν, γέρας, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννους ἀποκτείνας, ὧ ἄνδρες δικασαί, μίᾳς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα, τὸν δὲ ἀκμάζοντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδικημάτων ἐτοιμότερον, ἤκω μίαν ὅμως ἐφ' ἀμφοτέροις αἰτήσων δωρεάν, μόνος τῶν πώποτε τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δύο πονηρὰς ἀποσκευασάμενος, καὶ Φονεύσας τὸν μὲν παῖδα τῷ ξίφει, τὸν πατέρα δὲ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν φιλοσοφίᾳ ὁ μὲν ἔν τύραννος, ἀνθ' ὧν ἐποίησεν, ἰκανὴν ἡμῖν δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν προανηρημένον παρὰ τὴν τελευταίην, τελευταῖον δὲ

ascenderat et filium tyranni interfecerat, praemium, ut tyrannicida.

Qui duos eodem die tyrannos interfeci, iudices, alterum vigoris annos iam egressum, florentem alterum aetate, et ad iniuriarum successione paratiorem, venio, unum tamen duorum causa petiturus praemium: vnus ego omnium, qui vnquam fuere tyrannicidarum, ictu vno malos amolitus duo, qui interfecerim gladio filium, patrem naturali erga filium pietate. Ac tyrannus quidem dignas factis suis poenas nobis dedit, qui viuus adhuc, circa suae vitae finem, filium suum ante se interentum viderit, tandemque

δὲ ἡνυχασμένος τὸ παραδοξότατον αὐτὰς αὐ-
τῷ γενέσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνῃ
τέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμῷ, ὑπηρετήσῃ δέ μοι καὶ ἀ-
ποθανῶν πρὸς ἄλλον Φόνον, ζῶν ἔτι μὲν συνα-
δικῶν τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτο-
νῆσας, ὡς ἐδύνατο.

Τὴν μὲν ἔν τυραννίδι ὁ παύσας εἰμι ἐγὼ, καὶ
τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἰργάζαι, ἐμόν· τὴν δὲ τά-
ξιν ἐνήλλαξα τῶν Φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαινοτό-
μησα τῆς τῶν πονηρῶν τελευτῆς· τὸν μὲν ἰσχυ-
ρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνελών·
τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει.

Ἐγὼ μὲν ἔν καὶ περιττότερόν τι ἐπὶ τέτοις
ᾧμην γενήσεσθαι μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς
λήψε-

que, quod maxime admirabile est, suus ipse fieri
tyrannicida coactus sit: filius autem illius mea
quidem manu periit, sed mortuus tamen alterius
mihī caedis fuit minister: qui viuis quidem in-
iuriarum patris socius, post mortem autem suam
parentis interfector, quatenus licuit, fuerit.

2. Tyrannidi ergo finem imposui ego, gladius
perfector omnium meus est. Ordinem vero cae-
dium immutaui, rationem interitus impiorum
excogitaui nouam: robustiorem, qui propugnare
poterat, ipse confeci; senem soli delegaui gladio.

3. Ergo pro hisce factis etiam cumulatius quid-
dam a vobis mihī datum iri putabam, ac totidem

λήψεσθαι ἰσαρίθμους τοῖς ἀνηρημένοις, ὥς ἂν ἔ-
 τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν βέβαιον παρασχῶν, ἔδενός παραλα-
 λειμένῃ κληρονομῇ τῶν ἀδικημάτων· μεταξὺ δὲ
 κινδυνεύω, ἵ τοσαῦτα κατορθώσας, ἀγέραςος
 ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος σέρεσθαι τῆς
 παρὰ τῶν νόμων ἀμοιβῆς, ἕς διεφύλαξα. ὁ μὲν
 ἂν ἀντιλέγων ἔτοσί, δοκῇ μοι ἔκκηδόμενος, ὥς
 Φησι, τῶν κοινῶν τῆτο προεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς
 τέτελευτηκόσι λελυπημένος, καὶ ἀμυνόμενος τὸν
 ἐκείνοις τῷ θανάτῳ αἴτιον γεγενημένον.

Τμείς δὲ ἀνάσχεσθ' ἐμῇ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
 πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυρηνίδι, καίπερ εἰδέσιν
 ὑμῖν

me praemia accepturum, quot interfecti essent, quippe qui non praesentibus modo vos liberauerim, sed imminentium etiam spe malorum, libertatemque firmam praestiterim, nullo relicto iniuriarum herede. Interim in periculum venio, ne post rem praeclare adeo gestam discedam a vobis sine praemio, solusque legum, quas ab oppressione seruaui, compensatione caream. Ac videtur meus iste aduersarius non publicae rei cura, ut videri vult, hoc facere, sed quod dolet interfectis, et vlcisci cupit eum, qui causa illis mortis fuit.

4. Vos autem, iudices, ferte me quaeso paululum, dum vobis, accurate licet scientibus, ea quae

ὕμῃν ἀκριβῶς διηγεμένῃ· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος ἔ-
 τω μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐ-
 τοὶ μᾶλλον εὐφρανέσθῃ, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλ-
 λάγητε. ἔ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη
 πολλάκις, ἀπλῆν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν
 δαλείαν ὑπεμείναμεν, ἔδ' ἐνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπι-
 θυμίαν δεσπότε, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ
 ὅμοια δυσυχησάντων, δύο ἀνθ' ἐνὸς τυράννης
 εἶχομεν, καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήμα-
 τα διηρέμεθα. μετρίωτερος δὲ ὁ πρεσβύτης ἦν
 παραπολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἡπιώτερος, καὶ
 πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς
 ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὡς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας
 τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὀρμῆς ἐπεχέσσης, τὰς
 δὲ

quae sunt in tyrannide enarro: sic enim et ma-
 gnitudinem beneficii mei cognoscetis, et ipsi ma-
 gis gaudebitis, cogitantes quibus *malis* liberati
 sitis. Neque enim, ut aliis saepe contigit, sim-
 plicem nos quoque tyrannidem, et servitutem
 unam sustinuiamus, nec unius cupiditatem do-
 mini tolerauimus, sed soli omnium, qui vn-
 quam in simili calamitate vivere, duos pro vno
 habuimus tyrannos, inter duplices miseri iniu-
 rias distracti fuimus. Moderatior autem multo
 erat senex, placidiorque ad iras, et ad supplicia
 hebetior, tardiorque ad cupiditates, cum vehe-
 mentiores impetus cohiberet aetas, et volupta-

δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλινᾶγωγέσῃ· καὶ πρὸς γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τῆ παιδὸς αἰῶν προσῆχθαι ἐλέγετο, καὶ πάνυ τυραννικὸς αὐτὸς ὢν, ἀλλ' εἰκὼν ἐκείνῳ· Φιλότεινος γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὡς ἔδειξε, καὶ πάντα ὁ παῖς ἦν αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπέθετο, καὶ ἡδίκη ὅσα κελεύσι, καὶ ἐκόλαζεν ἐς προσάττοι, καὶ πάντα ὑπηρετεῖ, καὶ ὅλως ἐτυραννέτο ὑπ' αὐτῆ, καὶ δορυφόρος τῶν τῆ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν.

Ὁ νεανίας δὲ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνον ἐξίστατο τῆ τῆς ἀρχῆς ὀνόματος· τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πῖπτον καὶ ἀσφαλές, ἀπ' αὐτῆ παρῆχε τῇ δυναστείᾳ· τὴν δ'

tum appetitiones frenaret. Quin ad initia iniuriarum a filio praeter voluntatem dicebatur impulsus, qui non tyrannico ipse ingenio esset, sed illi concederet, vir supra modum amans liberorum, quod suo exitu comprobavit. Omnia ipsi filius, illi obsequi; quidquid ille imperaret, iniuste agere; quos iuberet ille, supplicio afficere; omnia illi ministrare. Tandem sub illius erat tyrannide, satellites erat cupiditatum filii.

5. At iuuenis aetatis respectu honore isti cessit, soloque imperii nomine abstinuit: res quidem ipsa tyrannidis et caput ipse fuit: ut fida esset et secunda potentia a se praestitit. Fructum autem iniu-

δ' ἀπολαύσιν μόνος· ἐκαρπᾶτο τῶν ἀδικημάτων.
ἐκεῖνος ἦν ὁ τὰς δορυφόρους συνέχων, ὁ τὴν Φρε-
ρὰν κρατύνων, ὁ τὰς τυραννευμένους ἐκκόπτων, ὁ
τὰς ἐπιβλεπόντας Φοβῶν ἐκεῖνος, ὁ τὰς ἐΦή-
βους ἀνασπῶν I), ὁ ἐνυβρίζων τοῖς γάμοις· ἐ-
κείνῳ

iniuriarum solus ille percepit. Ille erat, qui sa-
tellites contineret, qui firmaret praesidia, qui
subiectos tyrannidi excideret, qui insidiantes ter-
reret, qui spadones faceret adolescentulos, qui
contumelia nuptias afficeret: ad hunc deduce-
ban-

I. Ὁ τὰς ἐΦήβους ἀνασπῶν] Vix dubium est,
quin illud genus iniuriae notetur, quo ado-
lescentuli vel castrantur plane, vel nervis
certe *convulsis* aut contritis ad generandum
redduntur inhabiles: tyrannorum opus quod
ab Orientis regibus didicere. Huic rei aptum
esse verbum σπᾶν, faciunt spadones. Vid.
viri docti ad l. 128. de V. S. Sed est etiam
apud τὰς ὁ, *Leuit. XXII, 24.* ἀπεσπασμένον,
respondens τῷ תיגר atque τῷ θλαδία, et
ἐκτεθλιμμένῳ et ἐκτομία iunctum. Habet
ἀποσπᾶδας *Suidas*, τὰς ἀποσπασθέντας,
quibus iungit ἀποσπᾶδοντας τὰς ἀποκο-
πέντας. Quae cum ita sint, legendum pu-
to ὁ τὰς ἐΦήβους ἀποσπῶν et vertendum,
vt posui. Quod si ἀνασπᾶν eodem modo
accipi posse doceat aliquis, mutatione plane
opus non fuerit. Neque tamen, si cui ista
displiceant, vehementer repugnauerim, si
ἀνα-

κεῖνῳ αἱ παρθέναι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφα-
γαί, καὶ εἴ τινες Φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαι-
ρέσεις, καὶ βόσαιοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα
τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρον δ' ἐκείνος ἠκο-
λέθει, καὶ συνηδίκηι, καὶ ἐπῆνει μόνον τὰ τῷ
παιδὶς ἀδικήματα, καὶ τὸ πρῆγμα ἡμῖν ἀΦό-
ρητον καθεῖσθαι. "Ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης
ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλά-
βωσιν, ἐδένα ὄρον ποιεῖνται τῶν ἀδικημάτων.

Μάλιστα δὲ ἐκείνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν,
μᾶλλον δὲ αἰδῖον τὴν δαλείαν ἐσομένην, καὶ ἐκ
δια-

bantur virgines: et si quae caedes, si qua exilia,
et bonorum ereptiones, et tormenta, et con-
tumeliae, omnia haec ausa erant iuuenilia. Se-
nex autem ille obsequi, iniuriae socius esse, lau-
dare solum filii sui iniusta facinora. Intolerabi-
lem nobis hanc rem esse *inter omnes* constabat.
Cum enim cupiditates animi ab imperio nanci-
scuntur insuper potentiam, modum nullum iniu-
riarum faciunt.

6. Maxime vero illud nos angebat, quod scire-
mus, longam, potius vero aeternam, futuram
serui-

ἀνασπᾶν retinere velit, et interpretari *con-*
trahere, sibi adiungere, quasi sursum in ar-
cem suam trahere. Gesner.

διαδοχῆς παραδοθησομένην τὴν πόλιν, ἄλλοτε
 ἄλλω δεσπότη, καὶ πενητῷ, κληρονόμημα γε-
 νησόμενον τὸν δῆμον, ὡς τοῖς γε ἄλλοις ἐμι-
 κρά τις ἐλπίς αὐτῇ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς
 αὐτὰς λέγειν, ἀλλ' ἤδη παύσεται, ἀλλ' ἤδη τε-
 θνήξεται, καὶ μετ' ὀλίγον, ἀλεύθεροι γενησόμε-
 θα. ἐπ' ἐκείνων δὲ ἔδδεν τοιῶτον ἡλπίζετο, ἀλλ'
 ἐωρῶμεν ἤδη ἔτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχόν.
 τοιγαρὲν ἔδ' ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα. τῶν γεννι-
 κῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρημένων, ἀλλ' ἀπ-
 ἔγνωσο παντάπασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἄμαχος
 ἢ τυραίνης ἐδόκει, πρὸς τοσάττας ἐσομένης τῆς
 ἐπιχειρήσεως.

Ἄλλ'

feruitutem, et successione quadam traditum iri
 urbem; alii post alium domino, eique malefico,
 obuenturum hereditate populum. Itaque caeteris
 quidem non parua illa spes, cum sic ducunt ra-
 tionem, et apud animum suum dicunt: *Verum-*
tamen iam desinet, verumtamen iam martius erit,
et paullo post liberi nos erimus. In illis vero tale
 nihil quidquam sperabatur, sed paratum iam vi-
 debamus imperii successorem. Igitur nec manum
 adinouere operi quisquam ausus est generosorum
alioquin hominum, qui eadem quae ego cogita-
 bant: sed spes omnis libertatis abiecta, inuicta
 videbatur tyrannis, cum aduersus ita multos co-
 nandum esset.

Ἄλλ' ἐν ἐμῷ ταῦτ' ἐφόβησαν, εἰδὲ τὸ δυσχε-
 ρές τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπώκησα, εἰδὲ
 πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδελίχσα. μόνος δὲ μόνος
 πρὸς ἄτως ἰσχυρὰν καὶ πολλὴν τὴν τυραννίδα,
 μᾶλλον δὲ εἰδὲ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τῷ ξίφει ἀνῆλθον
 τῷ συμμαχημένῳ, καὶ τὸ μέρος συντετυραν-
 νοκτονηκότας, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν τὴν τελευ-
 τὴν ἔχων, ἀλλαζόμενος δὲ ὅμως τὴν κοινὴν
 ἐλευθερίαν τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ
 τῇ πρώτῃ Φερσῇ, καὶ τρεψάμενος ἔραδίως
 τὰς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυχχάνοντα κτείνων,
 καὶ τὸ ἀνδισάμενον πᾶν διαφθείρων, ἐπὶ τὸ
 κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἴμην, ἐπὶ τὴν μό-
 νην τῆς τυραννίδος ἰσχύν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν
 ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀκρο-
 πο-

7. Me vero ista non terruerunt, neque diffi-
 cultate operis perpensa conatum abieci, neque ad
 periculi conspectum metu refilii: sed solus, solus
inquam ad validam adeo et multiplicem tyranni-
 dem; quin non solus, sed gladio meo comitatus
 escendi, qui auxilio mihi fuit, et pro sua parte
 tyrannum vna interfecit, mortem prae oculis cum
 haberem, caede tamen mea communem liberta-
 tem redempturus. Cum autem in primum praesi-
 dium incidissem, nec sine difficultate in fugam
 vertissem satellites, interfecto si quis occurreret,
 et quidquid obstaret trucidato, ad ipsum caput
 operum iui, ad solum robur tyrannidis, ad cala-
 mitatum nostrarum argumentum. Imminens igitur

πόλεως Φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γεννικῶς ἀμυνόμενον καὶ ἀνθίσταμενον, πολλαῖς τραύμασιν, ὅμως ἀπέκτεινα.

Καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητο, καὶ πέρας εἶχέ μοι τὸ τόλμημα, καὶ τὰ ἀπ' ἐκείνων, πάντες μὲν ἐλεύθεροι, ἐλείπετο δ' ὁ γέγων ἔτι μόνος, ἄνοπλος, ἀποβεβληκῶς τῆς Φύλακας, ἀπολωλεκῶς τὸν μέγαν ἐκείνον αὐτῷ δορυφόρον, ἔρημος, ἔδδ' γενναίᾳς ἔτι χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦθα τοίνυν πρὸς ἑμαυτὸν, ὧ ἄνδρες δικασαί, τὰ τοιαῦτα ἐλογισάμην, πάντ' ἔχει μοι καλῶς, πάντα πέπρακται, πάντα κατόρθωται, τίνα αὖν ὁ περίλοιπος ἡλοασθεῖν τρόπον; ἐμῷ μὲν γὰρ ἀνάξιός ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα
ἐπ'

tur huic arcis ipsius praesidio, videns illum fortiter pro se propugnantem et resistentem, multis vulneribus, interfeci tamen.

8. Atque ipsa quidem tyrannis iam destructa erat, finem *suum* habuit meus mihi conatus. Ab eo inde tempore omnes *eram* liberi, supererat senex solus, inermis, amissis custodibus, amisso magno illo suo satellite, desertus, forti manu iam non amplius dignus. Hic igitur talia, iudices, apud me agitabam. Bene iam habent mihi omnia: perfecta sunt omnia: feliciter, ut oportebat, omnia acta sunt. Quemadmodum vindicabitur ille relictus? Me quidem, et hac dextra indignus est, maxime si post facinus ita clarum,

ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ γενναίῳ
 ἀνηρημένος, καταισχύνων καίμειν τὴν σφαγὴν.
 ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δῆμιον, ἀλλὰ μετὰ
 τὴν συμφορὰν, μηδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν· ἰδέ-
 τω, κολασθῆτω, παρακείμενον ἐχέτω τὸ ξί-
 φος· τάτω τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι· ταῦτα βε-
 λευσάμενος, αὐτὰς ἔμην ἐκποδὼν ἀπηλαττόμενην.
 ὁ δὲ 2), ὅπερ ἐγὼ πρέμαντευσάμην, διεπρά-
 ξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε
 τῷ ἐμῷ δράματι.

Πάρεμι ἐν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν,
 καὶ θάρσεν ἤδη προκηρύττων ἅπασιν, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν εὐαγγελίζομενος. ἤδη οὖν ἀπολαύε-

τε

et iuuenile, et generosum interficiatur, et illam
 quoque eadem dehonestet. Quaesendus autem
 est dignus illo carnifex neque post calamitatem
 aequum est, eam istum lucrifacere. Videat: pu-
 niatur: adiacentem habeat gladium: huic mando
 reliqua. Hoc capto consilio, ipse e vestigio dis-
 cessi. At ille, quod diuinaueram, perfecit, oc-
 cidit tyrannum, finem meae actioni inposuit.

9. Adsum igitur, portans vobis populi impe-
 rium, et bono animo esse iubens vniuersos, et
 laetum de libertate nuntium adferens. Iam ergo fru-

2. 'Ο δὲ] De gladio tam forti, quasi vir esset,
 loquitur. *du Soul.*

τε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κενὴ μὲν ὡς ὄρατε
 πονηρῶν ἢ ἀκρόπολις, ἐπιτάττει δὲ ἑδεῖς, ἀλ-
 λά καὶ τιμᾶν ἔξεισι, καὶ δικάζειν, καὶ ἀντιλέ-
 γειν κατὰ τὰς νόμους, καὶ πάντα ταῦτα γεγένη-
 ται δι' ἐμὲ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν τὴν ἐμὴν.
 καὶ τῷ ἐνὸς ἐκείνῃ Φόνῃ, μεθ' ὃν ἐκ ἔτι ζῆν
 πατὴρ ἐδύνατο. ἀξιῶ δ' ἔν ἐπὶ τέτοις, τὴν
 ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, ἢ
 Φιλοκερδῆς, ἢ δὲ μικρολόγος τις ὢν, ἢ δ' ἐπὶ
 μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετᾶν προσηρημένος, ἀλ-
 λά βεβαιωθῆναί μοι βεβλόμενος τὰ κατορθώ-
 ματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἄ-
 δοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς
 ἀτελῇ καὶ γέρωσ ἀναξίαν κεκριμένην.

Οὗτος

fructum percipitis meorum operum; vacua, ut
 videtis, malis arx est: imperat nemo; sed honore
 afficere licet, et in ius ire, et contra dicere se-
 cundum leges. Atque haec omnia mea vobis
 opera contigerunt, perque meam audaciam, et
 ex una illa caede, postquam vivere pater non
 amplius potuit. Peto igitur pro his debitum dari
 mihi a vobis praemium, non lucri cupidus aut
 sordidus, qui mercede inductus bene de patria
 mereri voluerim; sed quod firmari mihi volo prae-
 mio isto rem bene gestam, nec detrahi de illa,
 aut ingloriam reddi susceptam a me actionem,
 velut imperfectam indignamque iudicatam prae-
 mio.

10. At

Οὗτοσί δὲ ἀντιλέγει, καὶ Φησὶν, ἐκ εὐλογον
 ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν λαμ-
 βάνειν. οὐ γὰρ εἶναμ τυραννοκτόνον, εἰδὲ πε-
 πρᾶχθαί μοι τί κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τί
 τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς.
 πυνθάνομαι τοίνυν αὐτῆ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς
 παρ' ἐμῆ; ἐκ ἐβλήθην; ἐκ ἀνῆλθον; ἐκ ἐφό-
 νευσα; ἐκ ἡλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή
 τις κελεύει; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις
 με τῶν κακῶν διέφυγεν; ἐκ ἂν εἴποις· ἀλ-
 λὰ πάντα εἰρήνης μεσῶ, καὶ πάντες οἱ νόμοι,
 καὶ ἐλευθερία σαφής, καὶ δημοκρατία βέβαιος,
 καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδεῖς, καὶ παρ-
 θένοι

10. At iste contradicit, et praeter rationem fa-
 cere me ait, qui honorari postulem, et accipere
 praemium: neque enim esse me tyrannicidam,
 neque peractum a me quidquam secundum legem;
 sed deesse aliquid operi meo ad id, ut postulare
 praemium possim. Interrogo igitur illum, Quid
 reliquum a me poscis? non volui? non escendi?
 non interfeci? non liberaui? numquis imperat?
 numquis iubet? numquis Dominus minatur?
 numquis me maleficorum effugit? Non sane di-
 xeris. Sed pace omnia plena, et leges valent
 omnes, et libertas liquida, et firmum populi im-
 perium, et matrimonia contumeliis non obnoxia,
 et liberi metus expertes, et virgines securae, et commu-

θένοι ἀσφαλεῖς, καὶ ἐορτάζουσα τὴν κοινὴν εὐ-
 τυχίαν ἢ πόλιν. τίς ἔν' ὁ τούτων ἀπάντων αἵ-
 τιος; τίς ὁ ἐκεῖνα μὲν παύσας, τὰδε παρεσχη-
 μένος; εἰ γὰρ τις ἐξὶ τῶν 3) πρὸ ἐμῆ τιμᾶσθαι
 δίκαιος, παρεχωρῶ τοῦ γέροντος, ἐξίσταμαι τῆς
 δουρεῶς. εἰ δὲ μένος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην,
 πολμῶν, κινδυνεύων, ἀνιῶν, ἀναιρῶν, κολάζων,
 δι' ἀλλήλων τιμωρόμενος, τί με διαβίλλεις τὰ
 κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρὸς με τὸν δῆ-
 μον ποιεῖς εἶναι.

Οὐ

communis felicitatis causa festos dies agit ciuitas.
 Quis igitur auctor horum omnium? quis est qui
 istis omnibus finem imposuit, haec praestitit? Si
 quis enim est prae me dignus honore, cedo illi
 praemio, renuntio muneri. Sin solus ego per-
 feci omnia, audendo, periculum subeundo, ascen-
 dendo, interficiendo, puniendo, alterum alterius
 opera viciscendo, quid calumniaris res praeclare
 a me gestas? quid populum, ut ingratus aduer-
 sum me sit, inducis?

II. Ne-

3. Τῶν] Illud τῶν officere videtur sententiae.
 Nam si eius rationem habeas, ita vertendum
 fuerit, *si quis est eorum, qui ante me fuere,*
praemio dignus: quod a nemine factum puto.
 Et sane aut omittendum videtur, aut in πω,
 aliamue particulam mutandum. *Gesner.*

Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον· ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ εἰπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ, ἔδην, οἶμαι· ἀλλὰ τῆτο μόνον ὁ νομοθέτης οἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν· τῆτ' ἐτίμησε, τῆτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ ἐκ ἂν εἴποις, μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσα δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν ἐκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἰργασμα τὴν σφαγὴν· ἐμὸς ὁ Φόνος, ἡ χεὶρ ἐκεῖνα. μὴ τοίνυν ἀκριβολογῇ ἐτι περὶ τῆς τρόπου τῆς τελευτῆς, μηδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μὴκέτ' ἐστίν, εἰ δι' ἐμὲ τὸ μὴκέτ' εἶναι ἔχει, ἐπεὶ κακῆϊνο
 προσ-

II. *Neque enim inquit, tyrannum ipsum interfecisti: at lex tyrannicidae decernit praemium.* Interestne autem, dic mihi, vtrum quis ipsum interfecerit, an causam illi mortis prae buerit? Equidem nihil puto; sed hoc solum legislator spectavit, libertatem, potestatem populi, liberationem ab iniuriis. Hoc honoravit, hoc dignum iudicavit praemio, quod sane mea opera factum non negaveris. Si enim *eum* interfecisti, propter quem *interfectum* iste vivere iam non potuit, caedem ipse patraui. Caedes mea est, illius manus. Noli igitur tenuiter porro disputare de genere mortis, neque exquire, quomodo perierit? sed vtrum esse delierit? vtrum a me illud habeat, quod delierit? Alio-

προσεξέτασάν μοι δοκεῖς, καὶ συκοφαντήσαιν
 τὰς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ
 ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δὲ εἰ
 λιμῷ ἐξεπολιόρκησα τὸν τύραννον, τὴν ἀνάγκην
 τῆς τελευτῆς παρέχων, ἀπήτεις ἂν καὶ τότε
 παρ' ἐμῶ αὐτόχειρα τὴν σφαγὴν; ἢ ἐνδεῖν, ἐλε-
 γές μοι τι πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα, χαλε-
 πώτερον τῷ κακῷργῳ πεφονευμένῳ; ἐν μόνον
 ἐξέταζε, τῷτο ἀπαίτει, τῷτο πολυπραγμόνει,
 τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπίς τῷ Φό-
 βῳ, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ κα-
 θαρὰ πάντα, καὶ εἰρηνικῶς, συκοφαντοῦντός
 ἐς τῷ τρόπῳ τῶν πεπραγμένων χρωμένου 4),
 ἀπο-

Alloquin illud etiam quaesiturus videris, et ca-
 lumniaturus bene meritos, si quis non ferro, sed
 lapide, aut fuste, aut alio modo interfecerit.
 Quid vero si fame expugnasset tyrannum, ob-
 iecta illi necessitate moriendi, numquid tum et-
 iam a me reposceres caedem manu mea factam,
 aut deesse aliquid mihi diceret ad legem? idque,
 licet difficiliori mortis genere interfectus sit ma-
 leficus? Quin tu vnum solum exquire; illud re-
 posce; circa illud curiosus esto: quis impiorum
 relictus sit? aut quae metus suspicio? aut quod
 calamitatum monumentum? Si vero pura omnia,
 et pacata; calumniatoris est, modo et ratione fa-
 cinoris

4. Χρωμένῳ] Retulit libraritis ad συκοφαντῶν-
 τος.

ἀποσερεῖν ἐθέλειν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις
δωρεάν.

Ἐγὼ δὲ καὶ τῷτο μέμνημαι διηγορευμένον ἐν
τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δαλείαν
ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας
θανάτου εἰσαριθμητάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν,
ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μηδὲ τῇ χειρὶ
ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχεν
ἀφορμὴν τῷ Φόνει· τὰ ἴσα καὶ τῷτον ἀξιοῖ ὁ
νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι μᾶλα διναιῶς 5).

οὐ

cinoris ad hoc vti velle, vt intercipias praemium
laboribus propositum.

12. Quin ego hoc etiam diserte dictum in le-
gibus memini, nisi per longam seruitutem eo-
rum quae ibi dicuntur oblitus sum, causas mor-
tis esse duplices, si quis ipse interfecit; aut si ipse
quidem non interfecit, neque manu perpetravit
opus; coëgit autem, et causam caedis praebuit;
aequaliter hunc etiam ipsum lex censet vicissim
debere puniri: iuste sane. Non enim voluit ipso
facto

τος. Sed esse debet accusatiuus iunctus in-
finito ἀποσερεῖν. Quam prouum fuerit v
mutare in u, apparet. *Gesner.*

5. Οὐ γὰρ ἐβάλετο τῷ πεπραγμένῳ ἴσον γί-
γνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας] Sic vertere visum,
vt ipsa argumentandi ratio magis pateret.
Opponuntur, vt arbitror, τὸ πεπραγμένον,
(vt μοχ κεφαλῇ, τῶν πεπραγμένων et alia)

id

ὃ γὰρ ἐβέλετο τῷ πεπραγμένῳ ἥσσον 6) γίνε-
σθαι

facto minorem esse *suppeditaram plenam* faciendi
facul-

id quod sua quis manu fecit τὸ τῆς ἀδείας.
"Αδείαν autem puto, quam modo ἀφορμὴν
τῷ φόνῳ dixit. Obuersantur mihi alia et-
iam loca, ubi ἀδεία et ἀδεῶς similiter po-
nuntur, et non tam ad metus absentiam et
impunitatem, quod ad plenam, cui nihil
deest, facultatem, opportunitatemque refe-
rantur. *Gesner.*

6. ἥσσον] Quia probis Codd. nititur, et bel-
lam argumentationem efficit, recepi, et pro
nonne . . . aequalem; non enim minorem, in
versione reposui, ut quam minime multa in
Cl. *Gesneri* interpretatione mutarem; quae
ad vulgatam ὃ γὰρ — ἴσον composita, sic
habebat: nonne enim voluit ipsi facto aequa-
lem esse *suppeditaram plenam* faciendi faculta-
tem? Quam versionem ut non relicio, sic
tamen illud ἥσσον eo planiorem sensum ex-
hibere existimo, quae ipse sic est simplicior,
si sine interrogatione procedat. Est enim
sensus: *Lex non minus respicit consilium, quam
ipsum factum.* "Αδεία enim temerariam at-
que audacem molitionem hic significare vi-
detur, quare, si liceret, omnia sic redderem:
*Non enim voluit (lex) facto ipso lenius cen-
seri audax consilium, vel potius; conarum
istius, qui eo minore cum poenae metu
agit, quod tutius per alium, quam per se*
Luc. Op. T. IV. K cas-

σθαι τὸ τῆς ἀδείας. καὶ περιττὴ λοιπὸν ἡ ἐξ-
έτασις τῆς τρόπου τῆς σφαγῆς. εἴτα τὸν μὲν
ἔτιωσ ἀποκτείνοντα, κολάζειν ὡς ἀνδροφόνον
δικαιοῖς; καὶ ἑδαιμῶς ἀφ᾽ ἑσθαι θέλεις; τὸν δὲ
κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς τρόπου εὖ πεποικηκότα
τὴν πόλιν, ἔ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὐερ-
γέταις;

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἀνέχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν
ἀπλῶς αὐτὸ ἐπραξα, ἠκολέθησε δέ τι τέλος
ἄλλως χρησόν, ἐμὲ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι
ἔδε-

facultatem. Caeterum supernacuum est quærere
de modo caedis. Deinde cum, qui ita interfecit,
punire ut homicidam iustum arbitraris, et nullo
modo vis dimitti; eum vero, qui eadem plane
qua hic ratione beneficio urbem affecit, non iis-
dem, quibus *alios* bene meritos *praemiis* dignum
censes?

13. Neque enim illud possis dicere, me sim-
pliciter illud ac temere fecisse, consecutum autem
aliunde finem bonum praeter meam voluntatem.
Quid

caedem perficit. Verum et recte *licentiam*,
sive *potestatem agendi*, quam alteri facio, ver-
tas; ideoque hac in parte nihil quidem Cl.
Gessnero aduersor, modo ea agendi facultas
per ἀδείαν intelligatur, quae simul securita-
tem quandam aut impunitatem promittit.
Reitz.

ἰδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένε; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντεύομην; ἐκτός εἰ μὴ τῆτο. Φῆς, ὥς ἔτυραννος ὁ τεθνεὺς ἦν, ἐδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, ἥ δὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλάς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδέως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' ἔκ ἂν εἴποις. εἶτα τῷ τυράννῳ πεφονευμένῃ, τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς, ἔκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιττότερόν τι προσαιτεῖς; κίτοι οἷ γε νόμος, ὥς Φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων· τὰ διὰ μέσῃ

δὲ

Quid enim amplius metuebam, interfecto, qui erat fortior? Quid vero gladium in iugulo reliqui, nisi omnino quod futurum erat diuinari? Nisi forte hoc dicis, tyrannum non fuisse, qui periit, neque illam habuisse appellationem, neque vos de ipso, si inoreretur, praemia plura libenter fuisse datuos. Tum tu caeso tyranno, ei qui causam illi caedis praebuit, praemium non reddes? Vah curiositatem! Curas autem quomodo mortuus sit, cum libertate fruaris? an ab eo, qui populo restituit imperium, amplius quid postulas? Quamquam lex quidem, ut ais, caput factorum exquirat; quae vero in medio sunt, re-

δὲ πάντα ἔα, καὶ εἴ τι πολυπραγμονεῖ. τί γάρ; καὶ εἴ τι ἐξελάσας τις τύραννον, ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνῃ; καὶ μάλα δικαίως· ἐλευθερίαν γάρ· καὶ κείνος ἀντὶ δουλείας παρέσχηται. τὸ δ' ὑπ' ἐμᾶ γεννημένον, εἰ Φυγῇ, εἰ δὲ δευτέρως ἐπ' ἀναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ παντελὴς καθάρσεις, καὶ πανωλεθρία παντὸς τῆς γένεως, καὶ εἰς ὅθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένον.

Καὶ μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλέλειπται, καὶ εἰ ἐνδεῖ τῶν προσῆται ὀφειλόντων τυραννοκτόνῳ. πρῶτα μὲν δὴ γνῶμην πρεσβέρας χρεὶ γενναίαν, καὶ Φιλόπο-

linquit omnia, nec amplius curiosa est. Quid enim? nonne etiam qui expulit tyrannum, iam praemium tyrannicidae accepit? Et iuste quidem. Libertatem enim et ipse pro servitute praestitit. At meum factum non exilium, non novae metus invasionis, sed perfecta undique destructio, et plenus uniuersi generis interitus, radicitusque malum omne extirpatum.

14. Et iam mihi, obsecro, ab initio inde usque ad finem, exquirite, si videtur, omnia, si quid eorum, quae ad legem *implendam* pertinent, praetermissum sit: et si quid desit eorum, quae inesse in tyrannicida debent. Primo sane animam ante adesse oportet generosum, et amantem

λόπολιν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλ-
σαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν
σωτηρίαν ὠνησομένην· ἃρ' ἐν πρὸς τῷτο ἐνεδέ-
σα, ἐμαλακίσθην, ἢ προειδόμενός τινα τῶν δια-
μέσσε κινδύνων ἀπώλυσσα; ἂν εἴποις. μένε
τοῖνον ἐπὶ τὰτα ἔτι μόνε, καὶ νόμιζε τῷ θελή-
σαι μόνον, καὶ τῷ βελεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ
μὴ χρῆσόν ἀποβεβήκει· ἐν γε τῆς γνώμης αὐ-
τῆς κατασάντα 7) με, γέρας ἀξίαν, ὡς εὐεργε-
την λαμβάνειν. ἐμῷ μὲν εὐδυνήθέντος ἄλλα δὲ
μετ' ἐμὲ τυραννικοτονήκτος, ἄλογόν εἶπέ μοι,
ἢ ἄγνωμον ἦν παρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἐλεγόν,
ἄνδρες;

tem ciuitatis, et pro publica re periclitari volen-
tem, et sua morte salutem multitudinis emturum.
Num quid igitur ad hoc defeci, emollitus sum,
aut praeuiso aliquo eorum quae interuenire so-
lent, periculorum, conatum abieci? Non dixe-
ris. Mane vero in hoc iam solo, et puta me vo-
luntatis folius et consilii huius, etsi vtile patriae
non euenerit, et de solo ipso animo consistentem,
postulare praemium, vt bene meritum, accipere.
Si igitur non potuissē, alius autem post me in-
terfecisset tyrannum, absurdum, dic mihi, aut
irrationabile fuerit praestari *nili praemium?* in

K 3

primis

7. Κατασάντα] Accipio κατασάντα iudiciali
significatione, vbi significat stare in iudicio.
Gefner.

ἄνδρες, ἐβαλόμεν, ἠδ' ἔλασα, ἐπεχείρησα, ἐπει-
ράθην τῆς γνώμης, μόνος ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι,
τί ἂν ἀπεκρίνω τότε;

Νῦν δέ, ἔ τ' ἐτό Φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ
ἐκινδύνευσά, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεκνίσκου
σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ ἔτω ῥᾶσον, μηδ' εὐ-
χερὲς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, Φρεῖαν ὑ-
περβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψα-
σθαι τσοᾶτας μόνον· ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον
ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἐρ-
γων, τ' ἐτό ἐστίν. ἔ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τυραννικός
μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέργασόν ἐστι,
ἀλλὰ τὰ φρεῖᾶντα καὶ συνέχοντα τὴν τυραννί-
δα· ἂ τις ἂν νικήσῃ, πάντα ἔτος κατώρθωσε,
καὶ

primis si dicam; Viri, cogitavi, volui, conatus
sum, experimentum animi dedi: solus honore di-
gnus sum: quid tum mihi respondeas?

15. Iam vero non hoc dico, sed etiam escen-
di, periclitatus sum, et sexcenta ante caedem
iuuenis feci. Nolite enim putare facillimum adeo;
et proclive esse negotium, praesidia superare,
satellites vincere, tot homines in fugam confi-
cere vnum: sed maximum fere in tyrannicidio,
et caput operum hoc est. Neque enim sane ty-
rannus ipse magnum quiddam est, captumque et
confectum adeo difficile; sed ea quae custodiunt,
continentque tyrannidem, quae si quis vicit,
omnia ille praeclare confecit; paruum quiddam
est,

καὶ τὸ λεπτόν, ὀλίγον. τὸ δὲ δὴ ἄχρι τῶν τυ-
ράννων προσελθεῖν, ἐκ ἂν ὑπῆρξέ μοι, μὴ ἐχὶ
τῶν περὶ αὐτὰς φυλακίων, καὶ δορυφόρων ἀ-
πάντων κηκρατηκότι, καρκύνῃς ἅπαντας προνο-
νικηκότι. εἰδὲν ἔτι προσίθαιμι, ἀλλ' ἐπὶ τέτων
αὐτίς μένω· φυλακῆς ἐκράτησα, δορυφόρος ἐνέ-
κησα, τὸν τυράννον, ἀφυλακτον, ἀνοπλον, γυ-
μνὸν ἀπέδωκα· τιμῆς ἄξιός ἐστι τέτοις εἶναι σοι
δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπακτεῖς παρ' ἐμῆ τὸν Φόνον;

Ἄλλ' εἰ καὶ Φόνον ζητεῖς, εἰδὲς τέτο ἐνδεῖ, εἰ
ἀνάνιακτός εἰμι, ἀλλ' εἰργασμαὶ μεγάλην καὶ
γυναιῶαν σφαγὴν, κεανίσκη ἀμμάζοντος, καὶ πᾶ-
σι φοβερῆ, δι' ἐν ἀνεπιβέλευτος καρκύνῃς ἦν,
ὧ μένω ἐδάρεται, ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤκει δορυφό-
ρων.

est, quod superest. Accedere autem ad tyrannos
mihi non contigit, nisi superatis deuictisque prius,
quos circa se habebant, custodibus, satellitibus-
que vniuersis. Nihil iam adiicio; sed in hoc
rursus maneo. Praesidium superavi, vici satelli-
tes: tyrannum custodibus exui, inermem, nu-
dum reddidi. Num propter haec honore dignus
tibi videor: an insuper caedem a me poscis?

16. Verum si caedem quoque poscis, neque
haec deest: neque incruentus sum, sed caedem
feci magnam et fortem, iuuenis in ipso vigore
constituti, et omnibus formidabilis, propter
quem iste quoque superior erat insidiis, in quo
solo habebat fiduciam, qui pro multis sufficebat

ρων. ἂν ἔν ἐκ αἴσιος, ὧ ἔτος, δωρεᾶς, ἀλλ' αἶψα ἐπὶ τηλικούτοις γένωμαι; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἔνα, τί δὲ εἰ ὑπηρετήν τινά τῷ τυράννῳ ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ οἰκίστην τίμιον; εἰ μὲν γὰρ ἂν ἔδοξε καὶ τῷτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσσις τοῖς ὅπλοις, φέρον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τῷ τυράννῳ φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφονευσμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννου, μᾶλλον δὲ τύραννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ καλασῆς ὠμότερος, καὶ ὑβρισῆς βιολότερος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπιπολὺ παρατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος.

Βάλε

satellitibus. Numquid igitur, mi homo, non dignus praemio, sed inhonoratus post tot ac tanta ero? Quid enim si satellitem vnum, quid si ministrum tyranni vnum, interfecissem? Quid vero si seruum illi carum? nonne magnum videatur hoc quoque, ascendere aliquem, et in media arce, inter media arma, caedem facere alicuius amicorum tyranni? Iam vero interfectum vide ipsum. Filius erat tyranni: potius vero tyrannus asperior, et implacabilis dominus, et suppliciorum exactor crudelior, et in facienda iniuria violentior: quod vero maximum, heres vniuersorum et successor, quique multum extendere calamitates nostras posset.

17. Vis

Βάλει τὸτο μόνον πεπραχθαι μοι; ζῆν δ' ἔτι
τὸν τύραννον διαπεφευγέται; γέρας δὲ ἐπὶ τὰ-
τοις αὐτῷ· τί φατέ; ἔδώσατε; ἔχι καμεινον
ὑψωρῶσθε; ἔδωσπότης; ἔβαρὺς; ἐκ ἀφόρη-
τος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσα-
τε· ὃ γὰρ ἔτος ἀπακτεῖ παρ' ἐμῆ, τὸτο ὡς ἐνῆν,
ἔρισα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτει-
να ἑτέρῳ φόνῳ, ἔχ ἀπλῶς, ἐδὲ πληγῇ μιᾷ,
ὅπερ εὐχταϊότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις
ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη προβασανίσας πολλῇ,
καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα εἰκτερῶς
προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ 8), εἰ καὶ πονηρὸν,
ἀλλ'

17. Vis hoc solum a me perfectum? vivere au-
tem et effugisse tyrannum? Praemium equidem
et ob haec peto. Quid dicitis? non dabitis?
nonne illum quoque suspectum habebatis? non
dominus? non grauis? non intolerabilis erat?
Iam vero caput ipsum rei cogitate. Quod enim
iste a me polcit, hoc ipsum, quam poteram pul-
cherrime perfecti, et alia tyrannum caede inter-
emi, non simpliciter, nec vna plaga, quod opta-
bile illi quam maxime fuerat, in tot tantisque
maleficiis: sed postquam illum dolore multo ante
excruciaui, et ante oculos ei ostendi, quod ca-
rissimum habebat, misere proiectum, filium ad-

K 5

vltum,

8. 'Τιὸν ἐν ἡλικίᾳ.] Ἡλικία, κατ' ἐξοχὴν de
adolescentia dicitur, et illi qui in ἀκμῇ, in
flore aetatis sunt, dicuntur εἶναι ἐν ἡλικίᾳ,

Vlpian.

ἀλλ' ἐν καὶ ἀκημάζοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατρὶ, αἵματος καὶ λυθρε ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἔσι πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ξίφει δικαίων τυραννοκτόνων, ἕτος θάνατος ἄξιος ὧμῶν τυράννων, αὕτη τιμωρία πρέπασα τασέτοις ἀδικήμασι· τὸ δ' εὐθὺς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθὺς ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιοῦτο θέσχεμα ἰδεῖν, εἰδὲν ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον.

Οὐ γὰρ ἠγνόαν, ὥ ἕτος 9), ἐκ ἠγνόαν, εἰδὲ τῶν ἄλλων εἰδείς, ὅσην ἐκείνος εὐνοίαν πρὸς τὸν υἱὸν

ultum, et si malum, at in ipso constitutum vigore, et patri similem, sanguine et tabo oppletum. Haec sunt patrum vulnera, hi gladii iustorum tyrannicidarum, haec mors digna crudelissimis tyrannis, hoc conueniens tot iniuriis supplicium. Statim mori, statim *sensu et cognitione* priuari, nullum tale spectaculum videre, nihil habet tyranni vindicta dignum.

18. Neque enim ignorabam, mi homo, non ignorabam, neque aliorum quisquam, quantam ille

Vlrian. ad Olynth. I. *Demosth.* ἡλικία ἐξαίρετος ἐπὶ τῶν νεωτέρων. In Philipp. III. *Demosth.* ὁ ἐν ἡλικίᾳ, opponitur πρὸς βυτέροις. *Bos.*

9. Ω ἕτος] Frequens compellandi formula, non tamen nimis honorifica, sed plerumque aliquid reprehensionis habens. *Reitz.*

υἱὸν εἶχε, καὶ ὡς εἴαν ἡξίωσεν ἐπιβιῶναι εὐ-
 ἀλόγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες
 ἴσως πρὸς τὰς παῖδας τοιαῖτοι· ὁ δὲ, καὶ περι-
 τότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εὐκότως, ὁρῶν μό-
 νον ἐκείναν κηδεμόνα, καὶ φύλακα τῆς τυραννί-
 δος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τῷ πατρὸς, καὶ
 τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥς εἰ
 καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνω-
 σιν, εὐθύς ἠπιστάμεν τεθτηξόμενον αὐτόν, καὶ
 λογιζόμενον ὡς εἶδέν ἐστι τῷ ζῆν ὄφελος τῆς ἐκτῆ
 παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοί-
 νυν αὐτῷ ἄνθρωπα περιέσθηα, τὴν φύσιν, τὴν
 λήπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ
 τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων ἐπ' αὐτὸν ἐ-
 χρησά-

ille aduersus filium benenolentiam haberet, et
 quam nollit vel pauxillo ei tempore superstes esse.
 Nam omnes quidem patres ita forte affecti erga
 filios. At hic etiam amplius quiddam praeter
 caeteros habuit merito, videns solum illum stu-
 diosum et custadem tyrannidis, solum pericula
 pro patre subeuntem, solum securitatem praesta-
 re imperio. Itaque sciebam, etli minus propter
 beneuolentiam, at certe propter desperationem
 mox illum perituum esse, cum ita rationes sub-
 ducturus esset, nihil sibi prodesse vitam, sublata
 quam a filio habuisset securitate. Omnia igitur
 illi confertim obieci, naturam, dolorem, despe-
 rationem, - terrorem, futuri metum temporis.

Hic

χρησάμην τοῖς συμμαχοῖς, καὶ πρὸς τὴν τελευ-
ταίαν ἐκείνην σπένψιν κατηνάγκασα· ἀπέθανεν
ὑμῖν ἄτεκνος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύ-
ων, πεπενθηκώς πένθος ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ'
ἐκάνον πατρί· καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ'
αὐτῆ, ὅσπερ θανάτων οἴκτιρες, καὶ πολλῶ χα-
λεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλῃ γίγνοιτο.

Πᾶ μοι τὸ ξίφος; μή τις ἄλλος τῆτο γνωρί-
ζει; μή τινος ἄλλῃ ὄπλον τῆτο ᾗν; τίς αὐτὸ ἐς
τὴν ἀνρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τῆ τυράννης τίς
ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκείνον ἀπέστειλε; ὦ
ξίφος κοινωνὸν καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορ-
θωμάτων, μετὰ τῷσέ τε κινδύνες, μετὰ το-
σέ τε φόνας ἀμελέμεθα, καὶ ἀνάξιοι δεκῆμεν
δωρεῶς.

*Hic contra illum auxiliis usus sum, et ad ultimam
illam deliberationem eum adegī. Interiit vobis
orbis, plorans, lacrumans, luctum lugens bre-
uiem illum quidem, sed patri conficiendo qui suffi-
ceret: et quod gravissimum est, interiit sua ipsius
manu, quae miserrima omnium mors est, mul-
tumque, quam si ab alio inferretur, difficilior.*

19. Vbi est gladius meus? Num eum agno-
scit alius? Numquid alterius cuiusquam telum
illud fuit? quis illum in arcem detulit? ante ty-
rannum quis eo usus est? quis eum isti immisit?
o gladii particeps et successor praeclare a me fa-
ctorum, post tot pericula, post tot caedes ne-
gligimur: et indigni videmur praemio. Si enim
pro

δωρεᾶς. εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνου τῆς τὴν τιμὴν ἦ-
ταν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποδαν-
εῖν ἐθέλησακτι. τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλιον ἐπὶ
τῷ καιρῷ κατεληγμένῳ, ξίφος τῆς ἐμῆς ὑπὸ
ῥέτης, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας συν-
ἤργησε παντὶ, τῆς τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον
νομίζατε, δεσπότην ἔγωγε δημοτικῷ κτήματι.
ἐκ ἂν ἡμεῖψασθε; ἐκ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνε-
γράψατε; ἐκ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθή-
κατε (10); ἐκ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκείνῳ προσε-
κυνήσατε;

Nō

pro hoc solo honorem a vobis peterem; si enim
dicerem, Viri, tyranno mori volenti, cum in-
ermis a tempore deprehensus esset, gladius hic
meus ministravit, et ad finem libertatis *restituen-*
dae unicuique adiutor fuit; hunc honore et prae-
mio dignum iudicate! dominum rei ita popula-
ris nonne remuneraremini? non in bene meri-
tis illum scriberetis? non ipsum ensen in tem-
pli donariis reponeretis? non cum diis illum ad-
oraretis?

20. Iam

10. Ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθ.] Non ut ipse quoque
inter Deos referatur gladius; quamquam
apud Scythas cultum acinacem legimus: sed
quoniam ad donaria in templis suspensa pars
etiam cultus et religionis illius pertinere vi-
detur. Gesner.

Νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποιηκῆσθαι εἰκὸς τὸν
 τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς τελευτῆς.
 ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμῷ Φόνευόμενος, καὶ τιτρωσκό-
 μενος πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ Φανερά τ' ἑ-
 ματος, ὥς ἂν μάλισα λυπήσιν ἔμελλον τὸν γε-
 γεννηκῶτα, ὥς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θύρας διατα-
 ράξιν, ὁ μὲν ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβοῶμενος
 τὸν γεγεννηκῶτα, ἔ βοηθὸν, ἔδὲ σύμμαχον, ἡ-
 δει γὰρ πρεσβύτην ὄντα καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ
 θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλλα-
 τόμην, ποιητῆς μὲν τῆς ὅλης τραγωδίας γεγεν-
 νημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν,
 καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ
 τῷ δράματι· ἐπιστὰς δ' ἐκείνος, καὶ ἰδὼν υἱόν,
 ὃν

20. Iam mihi animum aduortite quid tyran-
 num fecisse probabile fuerat, et quid dixisse ante
 obitum? Cum enim trucidatus a me, et vulne-
 ratus multis vulneribus in apertas partes corporis
inflictis, (vt nempe maximum dolorem patri ob-
 iicerem, vt primo illum spectaculo perturbarem)
 ipse quidem miserabile quiddam exclamaret, pa-
 rentem aduocans, non adiutorem neque auxilia-
 rium, (norat enim senem esse et imbecillum)
 sed spectatorem malorum domesticorum. Ego
 nempe abieram, auctor quidem totius tragoe-
 diae, sed reliqueram huic actori mortuum, sce-
 nam, gladium, et reliqua fabulae *peragenda*)
 superueniens autem ille, vidensque filium, quem
 solum

ὃν εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμαγμένον, ἐμπεπλησμένον τῷ Φόνῳ, καὶ τὰ τραύματα συν-
εχῇ, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησε τῷτο, Τέκνον, ἀνηρήμεθα, πεφονεύμεθα, τετυραν-
νοκτονήμεθα, πᾶ ὁ σφαγεύς; τίνι με τηρεῖ;
τίνι με φυλάττει; διὰ σὲ, τέκνον, προανηρη-
μένον, ἢ μήτι ὡς γέροντος ὑπερφρονεῖ; καὶ τῇ
βραδύτητι κολλάζειν δέον, καὶ παρατρίβει μοι
τὸν Φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν
ποιεῖ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος· αὐτὸς
γὰρ ἄνοσλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδί θαρ-
ρεῖν. ἀλλ' εὐδὲ τῷτο ἐνεδέησε, πάλας δ' ἦν ὑπ'
ἐμῷ καὶ τῷτο προπαρασκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ
μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον· ἀποσπάσας
δὲ

solum habebat, vix spirantem, cruentatum, op-
pletum caede, vulneraque eius continua, et mul-
ta, et letalia: haec exclamavit, *Filii, perimus,*
trucidati sumus, pro tyrannibus caesi sumus. Vbi
est interfector? cui rei me servat? cui me custodit?
per te, fili, iam ante caesum? aut numquid senem
contemnit; et ipsa tarditate ut puniat, extendit
mortem meam, et longiorem mihi caedem efficit?

21. Et haec dicens quaerit ensē, inermis
ipse, cum filio in omnibus confideret. Sed ne
hic quidem illi defuit: olim autem erat a me ille
praeparatus, et ad facinus futurum relictus. Ex-
trahens

δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τῷ τραύματος ἐξελὼν τὸ
 ξίφος, Φησὶ, Πρὸ μικρῆ μὲν με ἀπέκτεινας,
 νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος, πατρὶ πενθῶντι πα-
 ραμύθιον ἔλθε, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυσυχέ-
 σῃ συναγώνισαι, ἀπόσφαζόν, τυραννοκτόνησον,
 καὶ τῷ πενθεῖν ἀπάλλαξον! εἶθε πρῶτως σοι
 ἐνέτυχον, εἶθε τὴν τάξιν πρῶλαβον τῷ φόνῳ.
 ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ II) ὡς τύραννος μόνον,
 ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔχειν ἐκδικον. νῦν δ' ὡς ἄτε-
 κνος, νῦν δ' ὡς ἔδε φονέως εὐπορεῶν· καὶ ταῦθ'
 ἄμω

trahens nempe de caede et vulnere gladium, *Paul-
 to ante, inquit, me interfecisti, nunc vera recrea,
 gladii; veni lugenti patri solatium, et infelicem
 matrem senilem adiuvā: macta, tyrannum interfice,
 luctu libera; utinam prius in te incidissem! utinam
 ordinem caedis praecepissem! mortuus essem, sed so-
 lum ut tyrannus, sed putans habiturum me vindi-
 cem: nunc vero ut orbus, nunc ut is cui ne interfe-
 ctoris quidem sit copia. Dum haec dicit, urget
 cae-*

- II. 'Αλλ' ἢ] *Solanus* particulum ἢ deletam cu-
 pit; Nec ego desiderarem, si abesset; *Ve-*
rum, etsi ἀλλ' ἢ etiam pro ἀλλὰ μόνον acci-
 piatur, vt *Viger* de partic. docet, quid pro-
 hibet μόνον vel ἢ per pleonasmum addi. Nam
 et alibi abundat ἢ. Sed ἢ μὲν in iurandi for-
 mulis vsitatum circumflecti solet, quare et
 forsan hic scribendum ἀλλ' ἢ, vt significet
 certe quidem. *Reita.*

αἷμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, τρέμων, οὐ
δυνάμενος, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν
ὑπηρεσίαν τῷ τόλμῃματος.

Πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα;
πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι
δωρεαί; καὶ τέλος, ἐώρακατε πάντες τὸν μὲν
νεανίαν προκείμενον, εὐδὲ μικρὸν, εὐδὲ εὐκατα-
γώνισον ἔργον. τὸν πρεσβύτερον δὲ αὐτῷ περι-
κεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμέ-
νον, τὴν ἐλευθέριον ἐκείνην, καὶ ἐπινίκιον σπον-
δὴν, καὶ τὰ ἔργα τῷ ξίφει τῷ ἐμῷ· αὐτὸ δὲ τὸ
ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς
ἐκ ἀνάξιον γεγέννηται τῷ δεσπότη, καὶ μαρτυ-
ρόμενον ὅτι μοι πιστῶς διηκονήσατο, τῷτο ὑπ'
ἐμῷ

taedem, tremens, perficere nequiens, cum cu-
peret ille quidem, sed viribus ad ministerium co-
natus deficeretur.

22. Quot hae sunt poenae? quot vulnera?
quot mortes? quot tyrannicidia? quot praemia?
Denique vidistis omnes iuuenem quidem iacen-
tem in conspectu, opus neque paruum, neque
superatu ita facile; senem autem illi circumfa-
sum; permistum vtriusque sanguinem, libatio-
nem Liberatori Ioui sacram pro victoria; eaque
gladii mei opera, ipsumque adeo gladium in me-
dio vtriusque ostentantem se, quam non indignus
fuerit domino, testantemque, fideliter se mihi

Luc. Op. T. IV.

L

mini-

ἐμᾶ γυνόμενον, μικρότερον ἦν. νῦν δὲ λαμπρό-
τερόν ἐστι τῇ κακότητι. καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν
τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ· μεμέριζαι δ' ἐς
πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ
μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρίναμην, τὰ δεύτερα δὲ ὁ
παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τύραννος αὐτός· τὸ ξίφος
δὲ πᾶσιν ὑπηρετήσεν.

ministrasse. Hoc uniuersum mea manu factum,
minus futurum erat. Iam ipsa nouitate clarius
est. Ac destructor totius tyrannidis ego sum:
opus autem ipsum in plures descriptum, ut in
fabula: primarum partium actor ego, secundarum
filius, tertiarum ipse tyrannus, gladius ministra-
uit vniuersis.

Sequebatur in Parisina Editione Declama-
tio D. *Erasmi Rotterodami*, non illa quæ-
dem e Graeco conuersa, sed quæ superiori
Declamationi Lucianeae respondeat. Ve-
rum quia ad opera LVCIANI non
pertinet, eam ad calcem operis
reiecimus.

Ἀπο-

Ἀποκηρυττόμενος.

Ἀποκηρυχθεὶς τις, ἰατρικὴν ἐξέμαθ'· μανέν-
τα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν
ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος Φαρμάκῃ δόσει, ἀ-
νελήφθη αὖθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα,
μεμνηυῖαν τὴν μητρυιάν ἰάσασθαι κελευόμε-
νος, ἀποκηρύττεται.

Οὐ καινὰ μὲν ταῦτα, ὦ ἄνδρες δικασαί, εἰδὲ
παράδοξα, ὑπὸ τῷ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι
γυγνόμενα· εἰδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ἐργίζε-
ται, ἀλλὰ πρόχειρος ἔτος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ
συνήθως ἐπὶ τῇτ' ἀφικνεῖται τὸ δικασήριον.
ἐκείνο

Abdicatus.

Argumentum.

Abdicatus aliquis Medicinam didicit. Patrem
furiosum, et ab aliis relictum medicis cum me-
dicamento dato sanasset, receptus est in fami-
liam. Post haec nouercam furiosam sanare ius-
sus cum non pareret, denuo abdicatur.

Non noua ista, Iudices, aut praeter spem a
patre iam fiunt, neque nunc primum sic
irascitur; sed in promptu illi ista lex, consueto
more ad hoc venit tribunal. Illa autem noua

ἐκείνῳ δὲ κινέτερον ἰὼν δυσυχῶ, ὅτι ἐγκλημα
 μὲν ἴδιον ἐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑπε-
 σχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται
 πείθεσθαι τὰτῳ κελεύοντι· ἔτι γένοιτ' ἂν ἰ-
 τοπώτερον; θεραπεύειν ἐκ προστάγματος, οὐκ
 ἔθ' ὥς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ' ὥς ὁ πατὴρ βέ-
 λεται· ἐβηλόμην μὲν ἐν τὴν ἰατρικὴν, καὶ τοιῶ-
 τόν τι ἔχεν φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τὰς μεμη-
 νότας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀδίκως ἐργιζομένους πᾶν
 ἐδύνατο, ἵνα καὶ τῷτο τὸ τῷ πατρὸς νόσημα
 ἰασαίμην· ἰὼν δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ τέ-
 λεονπέπαιται· τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτεί-
 νεται. καὶ τὸ δεινότερον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἀπα-
 σι πωφρενέϊ, κατ' ἐμὲ δὲ τῷ θεραπεύσαντος
 μόνου μαινεται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θε-
 ραπείας

mea nunc est infelicitas, quod proprium quidem
 crimen non habeo, sed artis subire poenam pe-
 riclitor, si ea non potest per omnia istius impe-
 riis obsequi. Quo quid fieri potest absurdius?
 curare pro imperio, non iam quantum ars potest,
 sed ut vult pater. Vellem igitur medicina tale
 quoque medicamentum haberet, quod non fu-
 riosos solum, verum etiam iniuste irascentes pos-
 set liberare, quo patris etiam hunc morbum sa-
 narem. Iam vero furiosus ille morbus plane de-
 liit; iracundus vero magis intenditur, et quod
 grauissimum est, aliis sapit omnibus, contra me
 vero, qui sanavi, solum furit. Quam igitur
 cura-

ραπειάς ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρύττο-
μενος ὑπ' αὐτῆ πάλιν, καὶ τῷ γένει ἀλλοτριε-
μένος· δεύτερον, ὥσπερ διὰ τῶν ἀνακληφθεὶς
πρὸς ὀλίγον, ἔν' ἀτιμώτερος γένωμαι παλλάνης
ἐκπεσὼν τῆς αἰκίας.

Ἐγὼ δὲ ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς ἔδὲν κελευσθῆ-
ναι περιμένω· πρώην γὰρ ἀκλήτος ἦκον ἐπὶ βοή-
θειαν· ὅταν δέ τι ἢ τέλειος ἀπεγνωσμένον, ἔδ'
ἐπιχειρεῖν βέλομαι· ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύ-
της εἰκότως, καὶ ἀτολμώτερός εἰμι. λογίζομαι
γὰρ οἷα πάθοιμ' ἂν ὑπὸ τῷ πατρὶ ἀποτυχών·
ὅς, ἔδ' ἀρξάμενος τῆς θεραπειάς, ἀποκηρύττο-
μαι. ἀχθόμενός μὲν ἔν, ὡς ἄνδρες διασώζω, ἐπὶ
τῇ μητρειᾷ, χαλεπῶς ἐχέσῃ, χρηστὴ γὰρ ἦν.
καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένω. τὸ δὲ
μέγιστον

curationis mercedem accipiam, videtis, qui de-
nuo ab illo abdicor, familia iterum excludor,
quasi ea ipsa caussa ad huc tempus receptus, ut
tanto, siam inhonestior domo electus saepius.

2. Ego vero in his quae possum, imperia non
exspecto, quare nuper inuocatus veni ad auxilian-
dum. Vbi vero aliquid est plane desperatum,
neque admoovere manum volo. In hac muliere
autem merito minus etiam audeo. Reputo enim,
quae a patre mihi impendeant, si excidam, qui
nondum coepta curatione abdicor. Quare graui-
ter equidem fero, iudices, nouercae morbum,
(bona enim erat) et patris ob eam rem tristitiam;

μέγιστον, ἐπ' ἐμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκῶντι, καὶ ἃ
 πρὸς ἅπτομαι ὑπαιχεῖν οὐ δυνάμενῳ, καὶ δι'
 ὑπερβολὴν τῆς νόσου, καὶ ἀσθένειαν τῆς τέχνης.
 πλὴν ἔ δίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν ἃ
 μὴ δύναται ποιεῖν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπισχόμενον.

Δι' ἃς μὲν ἔν αιτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ
 με, ῥᾶδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ
 καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν, ὡς οἶομαι, ἱκανῶς τῷ με-
 τὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην, καὶ ταυτὶ δὲ,
 ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν εἴς τε ᾧ, ἀπολογήσο-
 μαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ
 δυσάγωγος καὶ δυσπειθὴς ἐγὼ, ὁ καταισχύων
 τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους,
 τότε

maxime vero, quod ipse obsequium recusare vi-
 deor, cum quae imperantur ministrare, tum ob
 morbi magnitudinem, tum propter imbecillita-
 tem artis, non possum. Verum enim vero iu-
 stum non arbitror abdicari eum, qui, quae face-
 re non potest, ea nec omnino promittat.

3. Propter quas causas prius me abdicauerit,
 facile ex praesentibus perspicitur. Ego vero ad
 illas quidem, ut puto, satis respondi ipsa vita,
 quae infecuta est: atque ea, quae nunc dat cri-
 mini, quantum potero, diluam, paucula de meis
 rebus ubi vobis enarrauero. Ego enim ille in-
 tractabilis et refractarius, pudore ille patrem affi-
 ciens et indigna genere nostro perpetrans, tum
 qui-

τότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα βοῶντι καὶ δια-
τεινομένῳ, ὀλίγα χρῆναι ἀντιλέγειν ὥρμην.
ἀπελθὼν δὲ τῆς οἰκίας, ἐνόμιζόν μοι δικασηριον
ἔασσθαι μέγα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ, τὸν μετὰ
ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνεσθαι πάνπολυ τῶν
τῷ πατρὶ ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφ᾽ εὐρηκότα, καὶ
περὶ τὰ καὶ λίσσα τῶν ἐπιτηδεύματων ἐσπεδα-
κότα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα. προωρώμην
δὲ καὶ τοιᾶτόν τι, καὶ ὑπώπτευον ἤδη, ὡς οὐ
σφόδρα καθεσθηκός πατρός, ἀδίκως 1) ὀργί-
ζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ κατ' οὐκ ἐπι-
θένα· καὶ ἦσαν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτ'
εἶναι

quidem, multum illa et contenta voce clamanti,
pauca reponenda putabam. Egressus autem do-
mo iudicium mihi magnum, et suffragium ve-
rum fore sperabam vitam post ea agendam, si ap-
pareret multum me a patris illis criminibus ab-
esse, qui et in optimis studiis elaborarem, et
cum *viris* versarer optimis. Praeuidebam vero
etiam tale quiddam, et suspicabar iamtum illud
non satis mente constantis patris *iudicium*, quod
iniuste irasceretur, et falsa contra filium crimina
componeret. Et erant, qui furoris initium ista

L 4

puta-

1. Ἀδίκως] Arbitror, excidisse articulum τὸ
ante ἀδίκως, quo restituto omnia recte co-
haerebunt. Ita certe interpretatus sum. Ges-
ner.

εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλὴν, καὶ ἀκροβολισμόν,
 ἔκ ἐς μακρὰν ἐπιπεσσάμενος τῷ κακῷ, μῖσος ἄλο-
 γον, καὶ νόμον ἀπηνῆ, καὶ βλασφημίας προχαί-
 ρας, καὶ δικαστήριον σκυθρωπὸν, καὶ βοήν, καὶ
 ὀργήν, καὶ ὅλως, χολῆς μεσὰ πάντα. διὸ δὴ
 τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεῖσθαι πατέρη προσεδόκων.
 Ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκίμοτάτοις
 τῶν ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος,
 καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ χρησά-
 μενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην. ἐπανελθὼν δέ,
 καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμνη-
 νότα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνω-
 σμένον, ἔκ ἐς βάθος ὀρώντων, ἃ δ' ἀκριβῶς Φι-
 λοκρινέντων τὰς νόσους· πλὴν ὅπερ γὰρ εἰκὸς ἦν
 ποιεῖν

putarent, et minas, et quaedam quasi praeludia
 mali non multo post ingruentis, odium irratio-
 nale, legem immitem, conuicia in promptu, tri-
 ste iudicium, et clamorem, et iram, et omnino
 bile plena omnia. Propter haec sane, opus mi-
 hi forte aliquando medica arte futurum, exspe-
 ctabam.

4. Peregrinatus ergo, et probatissimorum apud
 exteros medicorum consuetudine, tum labore
 multo et studio indefesso usus, artem perdidici.
 Redux patrem inuenio, aperte iam furentem,
 et a patriis medicis depositum, qui scilicet inti-
 ma non peruiderent, neque accurate satis mor-
 bos discernarent. Verum quod decebat facere
 filium

ποιεῖν χρηστὸν υἱὸν, ἔτε ἐμνησιμάκησα τῆς ἀπο-
κηρύξεως, ἔτε μετὰ πεμπτὸς γενέσθαι περί-
μεινα. ἔδὲ γὰρ εἶχεν τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλεῖν,
ἀλλὰ πάντα ἐκείνα ἦν ἄλλότρια τὰ ἀμαρτήμα-
τα, καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆς νόσου. παρελθὼν
ἐν ἀκλήτος, ἐκ εὐθύς ἰασάμενη. ἔ γὰρ οὕτω
ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, ἔδὲ ταῦτα ἡ τέχνη παρ-
αυεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα συν-
ορᾶν εἴτε ἰσχυρὸν ἐστὶ τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήμερον,
καὶ ὑπερβεβηκὸς τὰς ἄρας τῆς τέχνης. καὶ τη-
νικαῦτα, ἦν μὲν εὐμεταχειρίσον ἡ, ἐπιχειρῶμεν,
καὶ πᾶσαν σπαρὴν ἐσφερόμεθα πῶσαι τὸν νο-
σῶντα· ἦν δὲ κεκρατηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς τὸ
πάθος ἰδωμεν, ἔδὲ τὴν ἀρχὴν προσεπτόμεθα,
νόμον

filium bonum, neque abdicatōnis memoriā
adhibui, neque dum arcesseret expectavi. Ne-
que enim propriū quidquam ipsius, quod accu-
sare habebam; sed aliena illa peccata erant o-
mnia, atque ut modo dicebam, morbi. Acce-
dens igitur innuocatus, non statim curavi, neque
enim mos est nobis ita facere, neque ars hoc prae-
cipit, sed docemur primo omnium considerare,
sanabilisne sit morbus, an incurabilis, et finēs
artis egressus? ac tum, si tractabilis sit, manum
admouemus, et diligentiam adferimus omnem
ad seruandum aegrotum. Sin videamus superasse
morbum ac vicisse, omnino non aggredimur,
L 5 seruā-

νόμον πινά παλαιόν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης
 ἱατρῶν φυλάττοντες, οἳ Φασὶ μὴ δεῖν ἐπιχει-
 ρεῖν τοῖς κενρατημένοις. ἰδὼν ἔν ταν πατέρω
 ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ πάθος ἐχ ὑπὲρ
 τὴν τέχνην ἐπικολυτρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξε-
 τάσας ἑκάστον, ἐπεχείρην ἤδη, καὶ τὸ Φάρμα-
 κον τεθαρρήκτως ἐνέχεον, καὶ τοὶ πολλοὶ τῶν
 παρόντων ὑπώπτεον τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἱασιν
 διεβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκυάζοντο.

Παρὴν δὲ καὶ ἡ μητρὶα φοβημένη, καὶ ἀπι-
 σῆσα, ἔ τῷ μισεῖν ἐμέ, ἀλλὰ τῷ δεδιδέσθαι, καὶ
 ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκείνον διακείμενον. ἡ-
 πύσατο γὰρ μόνη τὰ πάντα συνῆσα, καὶ ὁμο-
 δίαίτος τῇ νόσῳ. πλὴν ἀλλ' ἐγώ γε οὐδὲν ἀπο-
 δειλιά-

servantes legem antiquam progenitorum artis me-
 dicae, qui negant manum adinovuendam his, qui
 superati iam sint. Videns igitur patrem intra
 spem, malum artis fines non multum egressum,
 observatis et accurate exploratis omnibus, ma-
 num iam admovebam, audacter infundebam me-
 dicamentum: multis licet praesentium suspectam
 dationem habentibus, calumniantibusque cura-
 tionem, et ad accusandum se parantibus.

5. Aderat etiam nouerca metuens ac diffidens,
 non quod odio me haberet, sed quod metueret,
 et male illum habere, accurate sciret. Sciebat
 enim sola omnia, quae semper una, et in con-
 uictu quasi morbi esset. Verum enim vero nihil
 ego

δειλιάσας (ἡπιστάμην γὰρ ὁ ψευδόμενά με τὰ
σημεῖα, ἔδὲ προδώσασαν τὴν τέχνην) ἐπῆγον
τὴν ἰασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καί τοι
καί μοι τινες τῶν φίλων συνεβέβηον μὴ θρα-
σύνασθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινὰ μείζω ἐνέγκη
μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα
Φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὃν ἐπεπόνθειν
ὑπ' αὐτῷ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν αὐτός
εὐθύς ἦν, καὶ ἰσωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διε-
γίγνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπῆνε
δὴ καὶ ἡ μητρὺς, καὶ Φανερά πᾶσιν ἦν χαίρου-
σα, καί μοι εὐδοκίμῳ, καὶ κείνῳ σωφρονῶντι.
ἔτος δ' ἐν (μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω) μήτε μελ-
λήσας, μήτε σύμβελόν τινά περὶ τούτων προσ-
λαβὼν,

ego deterri me passus, qui scirem, non futu-
rum vt signa me fallerent, vt ars me proderet,
curationem, quo tempore coeperam, vrsi: licet
consulentibus mihi amicis quibusdam, ne aude-
rem, ne frustratus euentus calumniam mihi quan-
dam iuduceret maiorem, vt qui vlscisci vellem
patrem medicamento, et memoriam adhiberem
eorum, quas ab illo passus essem. In summa,
saluus ille mox esse, relipiscere, dignoscere o-
mnia: laudare nouerca, et palam gaudere, quod
bene audirem ego, quod ille relipuisset. Hic
igitur, testari hoc ipsi possum, neque cunctatus,
neque adhibito consiliario, cum audisset ab his,
qui

λαβὼν, ἐπεὶ δὲ τὸ πᾶν ἤκαθε τῶν παρόντων, ἔλυσεν μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποίητό με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκηλῶν, ἀκριβῆ πείραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν θειῶν ἀπολογούμενος. τῆτο γενόμενον εὐφραίνει μὲν πολλὰς, ὅσοι παρήσαν χρηστοί· ἐλύπει δ' ἐκείνας, ὅσοις ἀποκηρύξεις υἱοῦ, ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον· γοῦν τότε· ὁ πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τινος καὶ χρόαν τρεπομένην, καὶ βλέμμα τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ φθόρου καὶ μίσους γίνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς εἰκός, ἐν εὐφροσύναις καὶ θυμηδίαις ἤμεν, ἀλλήλους ἀπειληφότες.

H

qui adfuerant omnia, soluit abdicationem, filium me sibi de nouo adsumsit, seruatorem et bene meritum appellans, factus experimentum se iam certum habere, excusans illa superiora. Id factum exhilarauit quidem multos, qui aderant viri boni, contristauit autem, quibus abdicationis filii iucundior receptione fuerat. Videbam igitur tunc non aequaliter omnes delectari negotio, sed statim cuiusdam et versum colorem, et conturbatum visum, et vultum iratum, quale quid ex inuidia et odio solet fieri. Nos igitur, ut facile est ad existimandum, in iucunditate et animi oblectatione esse, qui recepissemus alter alterum.

Ἡ μητρυιὰ δὲ μετὰ μικρὸν εὐθύς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον, ᾧ ἄνδρες δικασαί, χαλεπὴν καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθύς τὸ δεινὸν παρεφύλαξα· ἔγὰρ ἀπλῆν, ἔδ' ἐπιπόλαιον τῆς μαρίας τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑποκινεῖν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τέμφανές ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν ἐν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστὶ σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμνηνόντων. ἐν δὲ ἐκεῖνο καινὸν ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα· πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἄλλας, ἡμερωτέραι καὶ προαιεῖα ἐστὶ, καὶ παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἡ νόσος· ἂν δὲ τινα ἱατρὸν ἴδῃ, καὶ τὰτ' ἀκῆσθαι μόνον, κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται· ὅπερ καὶ αὐτὸ τέτο, τῷ πονήρως καὶ ἀνηκέσως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταῦθ' ἔρῳν,

6. Nonerca autem paullo post statim aegrotare coepit, morbum, iudices, difficilem et irrationabilem; incipiens enim statim malum obseruavi. Neque enim simplex, aut innatahs modo floris species; sed antiquum aliquod desidens in animo malum ruptis quasi vinculis euicit in publicum. Sunt quidem alia quoque signa nobis multa sine Ipe sanationis furentium: vnum autem illud novum hac in muliere obseruavi. Etenim ad reliquos mitior est et mansucta, praesentibus iis, inducias agit morbus: at si quem medicum videat, et hoc solum nomen audiat, ad illud maxime exacerbat: quod quidem ipsum quam male illa habeat et insanabiliter, est indicium. Haec videns

ὄρων, ἐγὼ μὲν ἠνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ὥκτειρα Ἀξίαν ἔσαν 2), καὶ παρὰ τὸ προσῆκον δυσυχούσαν.

Ὁ πατὴρ δὲ ὑπὸ ἰδιωτείας (ἐ γὰρ οἶδεν ἔτε ἀρχὴν τῇ κατέχοντος κακῆ, ἔτε τὴν αἰτίαν, ἔτε τὸ μέτρον τῇ πάθους), ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ τὸ ὅμοιον ἐγγράει Φάρμακον. ὤετο γὰρ ἐν εἰναι μανίας εἶδους, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὰ ῥέωσῃ ταυτὸν, καὶ παραπλησίαν τὴν θεραπείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δὲ, ὕπερ ἀληθέστατον, ἀδύ-

dens aegre tuli equidem, et miseratus sum feminam, quod merebatur, praeter fas infortunatam.

7. At pater prae imperitia, qui neque principia mali, quod eam tenet, neque causam, neque modum novit, curare illam iussit, atque idem infundere ei medicamentum: putavit enim vnum esse furoris genus, morbum vnum, infirmitatem eandem, quae similem curationem reciperet. Cum vero, quod verissimum est, nego fieri

2. Ἀξίαν ἔσαν] Vt multa hic sunt oblique, ambigue, figurate denique in nouercam dicta, quae seruare in conuersione nostra studuimus: ita hic insignis est ambiguitas. Potest enim illud Ἀξίαν ἔσαν varie accipi, *merebatur*, *digna erat*, quae in furorē ex inuidia incideret. At priuignus videri vult dicere, illam misericordia sua dignam sibi visam. *Gesner.*

ἀδύνατον εἶναι. Φημι σῶζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ ὑπτάσθαι ὑπὸ τῆς νόσου ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ, καὶ ὀργίζεται, καὶ Φησὶν ἐκόντα καθευθίσθαι, καὶ προδιδόναι τὴν ἀνδρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν ἀσθενείαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν σύνηδες τοῖς λυπεμένοις· ὀργίζονται γὰρ ἅπαντες τοῖς μετὰ παρήσας τὰληθῆ λέγουσι. πλὴν ἐγὼ γε εἰς ἂν οἷός τε ᾖ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὑπὲρ ἑμαυτῆς, καὶ τῆς τέχνης.

Καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τῆς νόσου ἀρξομαι, καθ' ἃν ἔτος με ἀποκηρύξαι βέλεται, ἵν' εἰδῇ ἅκ' ἔθ' ὁμοίαν ἔσαν αὐτῶν ὧν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξέτασιν. οὐ γὰρ ἅπασιν, ὧ πάτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάνκ' ἂν ἐθέλωσιν ἀποκηρύττειν συγκεχώρηκεν, εἰς ἐπὶ πάσαις αἰτίαις,

ἄλλοι fieri posse ut seruetur mulier, cum superari eam a morbo fateor; indignatur, irascitur, me vitro aut subtrahere me, et mulierem prodere; ob artis imbecillitatem me accusat. Atque usu illi venit, quod solet dolentibus: irascuntur enim omnes his, qui libere vera illis dicunt. Verum ego, quantum potuero, causam aptud illum dicam, et pro me, et pro arte.

8. Ac primum a lege incipiam, ex qua abdicare me vult, ut sciat, non iam similem esse sibi ut prius potestatem. Neque enim, Pater, omnibus, neque omnes filios, neque quoties voluerint, abdicare legislator permittit, neque omni-

bus

ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τηλικαῦτα ὀργίζε-
σθαι ἐφῆκεν, ἔτω καὶ τῶν παιδῶν πρένοησεν,
ὡς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τὸτο ἐκ
ἐλευθέρων ἐφη γίνεσθαι, ἐδ' ἀκρίτον τὴν τι-
μωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκι-
μασίας ἐκάθισε, τὰς μὴτε πρὸς ὀργήν, μὴτε δια-
βολὴν τὸ δίκαιον κρινέοντας. ἦδει γὰρ πολλοὺς
πολλὰκις ἀλόγους αἰτίας ὀργῆς παρισταμένους, καὶ
τὸν μὲν ψευδεῖ τινι διαβολῇ περδόμενον, τὸν δὲ
οἰκίστη πιστεύοντα ἢ γυναῖκα ἐχθρῶ. ἔκιν ἡγεῖ-
το ἀδίκασον γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ
ἐρήμης τὰς παῖδας εὐθύς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ
ᾧδωρ ἐγγεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδεται, καὶ ἀν-
εξέτασον εὐδὲν καταλείπεται.

Ἐπεὶ

bus de causis. Sed quemadmodum patribus sic
italici permittit, ita etiam filiis, ne iniuste hoc pa-
tiantur, prospexit. Ac propterea non liberam
esse dixit, neque sine iudicio poenam, sed ad tri-
bunal eos vocavit, et aestimatores sedere iussit,
neque irate, neque calumniose quid iustum sit
iudicaturos. Norat enim multis saepe irrationa-
biles irae causas esse, et alium mendaci cuidam
calumniae fidem habere, alium seruo credere aut
mulierculae inimicae. Quare voluit non sine iu-
dicio hoc negotium transigi, neque inauditos fi-
lios statim damnari, sed aqua illis quoque infun-
ditur, et ratio redditur, et nihil non examina-
tum relinquitur.

9. Quan-

Ἐπεὶ τοίνυν ἔξεσι καὶ τῷ μὲν ἐγκαλεῖν μόνῃ ὁ πατὴρ κύριος, τῷ κρῖναι δὲ εἰ εὐλογα αἰτιᾶται, ὑμεῖς οἱ δικάζοντες. αὐτὸ μὲν ὁ μοι ἐπιφέρει, καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδέπω σκοπεῖτε· πρῶτον δ' ἐκεῖνο ἐξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀποκηρύττειν αὐτῷ ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, καὶ χρησαμένῳ τῇ παρὰ τὸ νόμον ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπληρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν· εἴτ' αὖθις ἀναλαβόντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκήρυξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναι Φημι τὸ τοιοῦτον, ἀπερ' ἄν τις γενέσθαι καὶ τῶν παίδων τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδίκας, καὶ τὸν φόβον αἰδίου, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συνόργίζεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι, καὶ πάλιν

9. Quandoquidem igitur licet; et accusationem solam in potestate habet pater, iudicium autem, an cum ratione accuset, vestrum est, iudices: ipsum quidem quod mihi obicit, et de quo nunc indignatur, nondum considerate: prius vero illud exquirite, sitne concedendum illi abdicare, qui semel iam abdicauit, et potestate legis usus est, illudque patrium imperium expleuit, deinde vero rursus recepit, abdicationemque rescidit. Equidem iniustissimum esse tale quid aio, infinitas sic fieri filiorum poenas, et condemnationes multas, et metum perpetuum, et legem nunc quidem adiuuare iras, paullo post autem solui, et

Luc. Op. T. IV. M rur-

λιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ ὅλως, ἄνω καὶ
 κάτω ρέφεσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ ἐπὶ κατὰ
 δεκτὸν τοῖς πατράσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον
 ἐφίεναι, καὶ ἀγανακτῆντι συναγανακτεῖν, καὶ
 κύριον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγεννηκότα. ἦν
 δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρή-
 σῃται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἴ-
 τα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηστὸν εἶναι μετα-
 πεισθεῖς, ἐπὶ τέτων ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ
 μηκέτι μεταπηδᾶν, μηδὲ μεταβελύεσθαι, μη-
 δὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τῷ μὲν γὰρ τὸν γεν-
 νηθέντα πονηρὸν ἢ χρηστὸν ἀποβήσεσθαι, εἰδέν,
 οἶμαι, γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τῷτο τὰς ἀναξίεας
 τῷ

rursus aequè valere, atque omnino sursum deor-
 sum iura verti, prout quòque tempore videatur
 patribus. Sed primo quidem aequum est permit-
 tere *aliquid*, et in partem indignationis venire,
 et puniendi potestatem tribuere ei, qui genuit.
 Cum vero semel consumserit potestatem, cum le-
 ge abusùs fuerit, cum expleuerit iram, deinde
 post haec receperit, bonum esse contra priorem
 sententiam persuasus: in his iam necessario ma-
 nendum, nec transiliendum, neque mutandum
 consilium, neque iudicium retractandum. Vtrum
 enim filius malus, an bonus futurus esset, signo
 dignosci nullo poterat: ac propterea indignos fa-
 milia

τῷ γένει παραιτεῖσθαι συγκαχώρηται, τοῖς ὅ-
τε ἡγνόων ἀναθρεψαμένοις.

"Οταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας
αὐτὸς τις ὑφ' ἑαυτῷ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβῃ·
τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρῆ-
σις ὑπόλοιπος τῷ νόμῳ; Φαίη γὰρ ἂν πρὸς σὲ ὁ
νομοθέτης, εἰ πονηρὸς ἔτος ἦν, καὶ τῷ ἀποκη-
ρυχθῆναι ἄξιός, τί παθὼν ἀνεκάλεις; τί δ'
αὐτοῖς ἐπανήγες ἐς τὴν οἰκίαν; τί δ' ἔλυσες τὸν
νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τῷ μὴ ποιεῖν
ταῦτα κύριος. ἔ γὰρ δὴ ἐντρυφᾷ σοι δόξον
τοῖς νόμοις, ἔδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνά-
γεσθαι τὰ δικασήρια, ἔδ' ἄρτι μὲν λύεσθαι,
ἄρτι δὲ κυρίως εἶναι τὰς νόμους, καὶ τὰς δικασίας
καθῆ-

milia reprobare concessum est iis, qui tum cum
ignorarent, assuerē.

10. Vbi vero non necessitate quadam, sed li-
bera potestate pro se aliquis quem probavit, re-
cepit; quomodo iam mutare sententiam potest,
aut quis legis usus ei relictus est? Dixerit enim
ad te legislator: Si malus hic fuit et abdicari dignus,
quid tibi in mentem venit ut renocares; quid rursus
reduxisti in domum? quid legem rescidisti? liber
enim eras, integrum tibi erat hoc non facere. Ne-
que enim concedendum tibi est, ut ad animi tui lu-
bidinem utaris legibus, neque ad tuas inconstantias
circumagas iudicia; neque ut nunc abrogentur, nunc
valeant leges; et iudices sedent testes, vel ministri

καθῆσθαι μάρτυρας· μᾶλλον δὲ ὑπηρετάς τῶν
 σοὶ δοκάντων· ὅτε μὲν κολάζοντας, ὅτε δὲ διαλα-
 λαττοντας, ὅποτάν σοι δοκῇ. ἅπαξ γεγέννη-
 κας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀπο-
 κηρύττειν ἀντὶ τῶτων ἔχεις, καὶ τότε, ἣν δι-
 καίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇ· τὸ δ' ἀπαυσον τῆτο,
 καὶ αἰδίδιον, καὶ πολὺ, καὶ ῥαδίον, μείζον ἤδη
 τῆς πατρικῆς ἐστὶν ἐξουσίας.

Μὴ δὴ, πρὸς Διὸς, ὧ ἄνδρες δικασαί, συγ-
 χωρήσητε αὐτῷ, ἐκέστιον τὴν ἀνάληψιν πεπονη-
 μένῳ, καὶ λύσαντι τὴν γυνῶσιν τῆ πάλας δικα-
 στήρις, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργήν, αὐθις ἐπὶ τὴν
 αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν
 τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἥς ἔξωρος ἤδη, καὶ
 ἔωλος

*potius, eorum, quae tibi placent, nunc punientes,
 nunc reconcilians, prout tibi visum fuerit. Semel
 genuisti, aluisti semel, semel etiam abdicandi pro-
 his potestatem habes, idque tum, si iuste illud videar-
 is facere. Illud autem indefinenter facere et per-
 petuo, et saepe, et temere, maius iam est potestate
 patris.*

II. Nolite sane, obsecro, iudices, concedere
 illi, postquam sponte receptionem fecit, et supe-
 rioris iudicii cognitionem reddidit irritam, et
 iram suam retractavit, ut ad eandem rursus poe-
 nam mereuocet, ad patriam potestatem recurrat,
 cuius iam tempus illi praeteriit, et olim dies cla-
 pfus

ἄωλος ἢ προθεσμία, καὶ μόνω τάττω κύριος, καὶ
 παραδεδαπνημένη. ὁρᾶτε γάρ πε καὶ ἐν τοῖς
 ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲν τῶν κληρῶ λα-
 χόντων δικαστῶν, ἢ τις ἄδικον εἴηται γεγενῆ-
 σθαι τὴν κρίσιν, δέδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφεί-
 ναι δικαστῆριν. ἢν δὲ τινες ἐκόντες αὐτοὶ συν-
 θῶνται δικαστᾶς, καὶ προσλόμαχοι ἐπιτρέψωσι
 διαιτᾶν, καὶ ἔτι. οἷς γὰρ ἐξῆν μὴδὲ τὴν ἀρχὴν
 ἐμμένειν, εἰ τάττω τις κύριος εἴητο, σέ-
 γεν ἐστὶ δίκαιος τοῖς ἐγνωσμένοις. ἔγω δὲ καὶ
 σὺ, ὃν ἐξῆν μὴκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἂν ἄ-
 ξιος ἐδόκει τῷ γένει, τῷτον εἰ χρῆσθον ἡγησά-
 μενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, καὶ ἔτ' ἀποκηρύτ-
 τειν ἔξεις. ὅτι γὰρ καὶ ἄξιος αὐτοῖς παθεῖν ταῦτα
 ὑπ'

pfus est, quaeque illo solo actu vim suam ami-
 nit et consumta est. Videtis quodam modo in aliis
 etiam iudiciis, ut a iudicibus sortitione lectis, si
 quis iniustum factum putet iudicium, permittat
 lex ad aliud pronocare et abire tribunal: sin ali-
 qui ultro de iudiciis conuenerint, et delectis
 a se permiserint arbitrium, non iam permittat.
 Quibus enim initio licebat non stare, hos si quis
 sua sponte legerit, iustum est, eorum illum co-
 gnitione contentum esse. Ita sane tu etiam, quem
 licebat non iterum recipere, si indignus genere
 tuo videbatur; hunc si, bonum arbitratus esse,
 denuo recepisti, non iam poteris abdicare. Non
 enim dignum esse, qui ista denuo a te patiatur;

ὕπ' αὐτῷ εἰ μεμάρτυρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται. ἀμετανόητον ἔν τὴν ἀνάληψιν, καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, μετὰ κρίσιν ἔτι πολλήν, καὶ δύο δικαστήρια, ἐν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ᾧ παρητήσῃ, δευτέρου δὲ τὸ σὸν, ὅτε μετεβλεψῶ, καὶ ἀνάδασεν ἐποίησας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιαίῃς τὰ μετ' ἐκείναι βεβλευμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ τῶν τελευταίων, καὶ Φύλαττε τὴν σαυτῷ κρίσιν· πατέρες σε εἶναι δεῖ. τῆτο γὰρ ἔδοξέ σοι, τῆτ' ἔδοκίμασας, τῆτ' ἐνύρωσας.

Ἐγὼ μὲν εἰ μὴ Φύσει παῖς ἦν, θέμενος δὲ, ἀποκηρύττειν ἡδελφες, ἐξεῖναι ἂν σοι ὥσπερ.
δ γὰρ

tu ipse testatus, et bonum iam esse confessus es. Quare receptionem poenitentiae non iam subiectam, ratam conciliationem esse conuenit, post multum adeo iudicium, et duo tribunalia, vnum prius illud, quo me eiecisti, alterum tuum ipsius, cum mutato consilio irritum prius illud fecisti. Cum priora decreta rescindis, firmas quae post ea deliberaſti. Mane ergo in vltimis, tuere iudicium tuum: patrem te esse oportet; ita enim ipſi tibi placuit; hoc probaſti; hoc sanxiſti.

12. Equidem neque, si non natura essem filius, sed adoptatum me abdicare velles, licere tibi

δ γὰρ τὴν ἀρχὴν 3) μὴ ποιεῖν δυνατόν ἦν, τῷτ' ἀδικον λύειν ἅπαξ γεγόμενον. τὸν δὲ καὶ Φύσει, καὶ αὐθις προαιρέσει καὶ γνώμῃ ἐσπεποιημένον, πῶς εὐλογοναὺ ἀποδείσθαι, καὶ πολλάκις τῆς μιᾶς οἰκειότητος ἀποστρέφειν; εἰδ' οἰκίτης ὢν ἐτύγχανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπέδησας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς ἐδὲν ἠδίκηεν, ἐλευθερον ἀφῆκας εἶναι, ἅρ' ἂν σοι πρὸς καιρὸν ἐργισθέντι, αὐθις ἐξῆν ἐς τὴν ὁμοίαν δαλείαν ἐπανάγειν; ἐδαμῶς. τὰ γὰρ τοιαῦτα βέβαια καὶ διὰ παντὸς κύρια ὑπάρχουσιν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν.

ὑπὸς

tibi putarem, Quod enim omnino non facere licebat, illud, ubi semel factum, dissolvere iniquum est. Illum autem qui natura, deinde rursus voluntate et sententia tua *in domum* adscitus est, quomodo rationabile est rursus expellere, et vno familiae iure priuare saepius? Si vero seruus fuisset, tuque primo, malum me putans, vinxisses; ac deinde mutata persuasione arbitratus, nihil me iniustum egisse, liberum dimisisses; numquid tibi aliquando irato liceret in similem me seruitutem retrahere? Minime. Haec talia enim firma et perpetuo rata esse leges iubent. De

M 4

co

3. τὴν ἀρχὴν] Hic significari *initio*, certum est; quare vides non ubique valere: *omnino*, *praecipue*. Reitz.

ὑπὲρ μὲν ἔν τῃ μνηστ' ἐξῆναι τέτῳ ἀποκηρύττειν, ὃν ἅπαξ ἀποκηρύξας, ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὁμῶς παύσομαι.

Σιέψασθε δὲ ἤδη οἷον ὄντα καὶ ἀποκηρύξει με· καὶ εἰδέπω τέτό φημι, ὡς τότε μὲν ἰδιώτην, νῦν δ' ἰατρὸν. εἰδέν γάρ ἂν πρὸς τέτο ἡ τέχνη συναγωνίσαιτο, εἰδ' ὅτι τότε μὲν νέον, νῦν δὲ ἤδη καὶ προβεβηκότα, καὶ τὸ πρὸς τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα· μικρὸν γάρ ἴσως καὶ τέτο. ἀλλὰ τότε μὲν, εἰ καὶ μηδὲν ἠδίκημένος ὡς ἂν ἔγωγε φαίην, ἀλλ' εἰδ' εὖ πεπονθώς, παρητῆτο τῆς οἰκίας· νῦν δὲ σωτῆρα ἐναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγεννημένον, εἰ τί γένοιτ' ἂν ἀχαριστότερον, σωθέντα δι' ἐμῆ, καὶ

eo igitur, quod non liceat isti abdicare, quem semel a se abdicatum sponte receperit, licet multa adhuc quae dicam supersint, tamen desinam.

13. Videte autem nunc, qualem me hominem abdicatum eat: Et nondum hoc dico, tum imperitum, iam vero medicum; nihil enim ad hanc rem ars iuuerit: neque, tum iuuenem, nunc autem iam prouectum, qui ab ipsa iam aetate argumentum habeam, iniuriam me non temere facere: paruum enim fortasse hoc etiam fuerit. Verum illo tempore, licet iniuria nulla laesus, ut ego possem dicere, tamen nec auctus beneficio, domo me exclusit: iam vero seruatorem recens et bene de se meritum, quo quid fieri possit ingratius?

καὶ τηλικῶτον κίνδυνον διαπεφευγόντα, τοῖς τοι-
στοῖς εὐθὺς ἀμείβεσθαι, τῆς θεραπείας ἐκείνης
ἐδ' ἓνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' ἔτιω ῥαδίως ἐπιτε-
λῆσθαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐλαύνειν, τὸν ἐφη-
σθέντ' 4) ἂν δικαίως, ἐφ' οἷς ἀδίμως ἐξεβέβλη-
τα,

tius? seruatum mea opera, tali superato periculo,
talem statim mercedem persolvere: nec vlla cura-
tionis illius ratione habita, statim obliuisci, et
in solitudinem eiicere eum, qui iure meminisse
poterat, quam iniuste eiectus fuerit, sed idem

M 5

non

4. Τὸν ἐφησθέντ'] Ego, quem locum hic ob-
tinere potuerit ἐφησθέντα, plane non video;
cum vis eius verbi ad obsequium inuiti, tri-
stis, queruli, pertinere non possit. Quo-
modo quaeso δικαίως *delectari* potest, abdi-
catus, vt sibi videtur, iniuste? Neque enim
de martyre vel confessore Christiano sermo
est, qui gaudeat sibi contigisse vt patiatur
aliquid etc. Multo minus δικαίοις locum ha-
bet, cum, iniustam fuisse priorem quoque
abdicationem, ponat filius. Verbo, locus
planissime corruptus, nec vero sanabilis diffi-
culty, si et contextum orationis in consi-
lium adhibeas, et cogites saeculo octauo
Christiano figuras literarum ε et μ itemque
Φ et ν misceri non difficulter potuisse. Le-
gendum omnino videtur, τὸν μνησθέντ' ἂν
δικαίως: sic optime connexa et Lucianice
deuincta erit oratio, quod ex interpretatione
nostra intelligitur. *Gesner.*

το, μὴ μόνον δ' εἰ μνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ
σώσαντα, καὶ σωφρονεῖν παρασχευάσαντα;

Οὐ γὰρ μικρὸν, ὧ ἄνδρες δικασαί, ἐδὲ τὸ
τυχὸν εὖ πεποιηκώς αὐτὸν, ὅμως τῶν τοιᾶτων
νῦν ἀξιῶμαι. ἀλλ' εἰ καὶ ἔτος ἀγνοεῖ τὰ τότε,
πάντες ὑμεῖς ἴτε οἷα ποιῶντα αὐτὸν, καὶ πά-
σχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον, ἐγὼ παραλα-
βὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἱατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν
δ' οἰκείων Φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον προσ-
εἶναι τολμώντων, τοιᾶτον ἀπέφθνα, ὡς καὶ κατ-
ηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγε-
σθαι. μᾶλλον δὲ ὀρθῶς, ὧ πάτερ, τὸ παρά-
δειγμα, τοιᾶτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον, οἷα νῦν
ἡ γυνή ἐσι, πρὸς τὴν ἀρχαίαν Φρόνησιν ἐπανή-
γαγον.

non solum memoriam iniuriae non adhibuit, ve-
rum salutem praestitit et sanitatem.

14. Neque enim paruum est, Iudices, neque
quotidianum beneficium, quo affeci illum, qui
talibus nunc *poenis* me dignum censet. Sed etsi
forte iste ignoret quae tum acta sunt; at vos no-
stis, qualia agentem illum et patientem, et quo-
modo affectum, ego illum receperim, desperan-
tibus reliquis medicis, familiaribus autem fugien-
tibus, ac ne prope quidem accedere ausis, ac ta-
lem reddiderim, qui etiam accusare possit, et de
legibus disputare. Potius *hoc aīcam*, vides, pa-
ter, tui *status*, specimen. Talis fere cum esses,
qualis nunc mater est, ad pristinam te mentem
reuo-

γαγον. ἔ δίκαιον ἔν τοιαύτην μοι γενέσθαι ἀντ' ἐκείνων τὴν ἀμοιβήν, ἔδὲ κατ' ἐμῆ σε μόνον σω-
 Φρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμῆ εὐηργέτη-
 σαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς, δῆλόν ἐστιν.
 ἔν γὰρ, ὡς ἐν ἐσχάτοις ἔσαν τὴν γυναῖκα, καὶ
 παμπονήρως ἔχουσιν, ἐκ λώμενον, μισεῖς, πῶς
 ἔ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπήλλαξα,
 ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν ἄτω
 δεινῶν ἀπηλλαγμένος; σὺ δὲ, ὅπερ ἀγνωμονέσα-
 τον, σωφρονήσας, εὐθύς ἐς δικαστήριον ἄγεις,
 καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον
 ἐκείνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγι-
 γνώσκεις νόμον. καλὸν γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδί-
 δως

reuocauī. Non igitur iustum est eam mihi pro
 illis mercedem tribui, teque aduersus me solum
 sapere. Minime enim paruum tibi beneficium
 a me tributum esse, ex ipsa tua accusatione ma-
 nifestum est. Quem enim odio iam habes, qui
 non sanam vxorem tuam cum extremis confi-
 stantem malis, et pessime omnino habentem, cur
 non multo potius vehementer amas, quod simi-
 libus te liberaui, et gratiam habes tantis malis
 solutus? Tu vero, quod ingratissimum, recepta
 mente statim trahis ad tribunal, et seruatus pu-
 nis, et ad antiquum illud odium recurris, et le-
 gem eandem legis. Praeclaram igitur arti mer-
 cedem

δωσ τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τῶν Φαρμάκων, ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων μόνον.

Τμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὸν εὐεργέτην τάττω κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀναστήσαντα τιμωρεῖσθαι; ἐκ. ἦν γε τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἀμαρτάνων ἐτύγχανον, ἦν μοί τις ἔμικρά προσηλομένη χάρις, ἐς ἣν ἀποβλέποντα τέττον, καὶ ἥς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐκεῖνα δὲ πρόχειρον τὴν συγνώμην ἔχειν· καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτῃ τις ἢ εὐεργεσία τυγχάνοι, ὥς πάντα ὑπερπαίειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ αἶμα καὶ μοὶ πρὸς τέττον ὑπάρχειν,

cedem exfoluis, et digna medicamentorum prae-
mia, qui contra solum medicum sapias.

15. Vos autem, Iudices, huic permittetis punire bene de se meritum, servatorem expellere, sanse mentis restitutorem odisse, afficere supplicio, qui *iacentem* erexit? Minime, si quidem iuste agatis. Etenim si maxima nunc peccata commisisset; ante debebatur mihi gratia non parva, ad quam iste respiciens, cuius recordatus, iure meritoque praesentia contemnerent, in promptu propter ista haberet veniam: maxime vero, si tale tantumque sit beneficium, ut longe ea quae post facta sunt, superet. Quod quidem apud
istum

ἀρχειν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τῷ βίᾳ πάντας χρεώ-
σης ἐσί μοι, καὶ ὃ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρεσκέειν,
καὶ τὸ συνιέναι παρῆσχημαι, καὶ μάλιστα ὅτε οἱ
ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκουν, καὶ ἥττους εἶ-
ναι ἐμολόγουν τῆς νόσου.

Τῷτο γὰρ μᾶλλον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐερ-
γείαν, ὥς ἔτε υἱὸς ὢν τότε, ἔτε ἀναγκαίαν
τῆς θεραπεύσεως ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθ-
εστὼς, καὶ ἄλλότριος, τῆς Φυσικῆς αἰτίας ἀ-
Φειμένος, ὅμως ἔτι περιεῖδον, ἀλλ' ἐθελοντῆς,
ἄκλητος, αὐτεπάγγελτος, ἥκον, ἐβοήθησα,
προσελιπάρησα, ἰασάμην, ἀνέστησα, καὶ τὸν
πατέρα ἐμαυτῷ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπο-
κηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὁρ-
γὴν

istum mihi ita se habere arbitror, quem seruau-
rim, qui vitam mihi ipsam debeat, cui quod est,
quod sapit, quod intelligit, praestiterim, idque
eo maxime tempore cum reliqui omnes spem ab-
iecerint; seque impares morbo facti essent.

16. Illa enim re augeri beneficium meum ex-
istimo, quod neque filius eo tempore, neque ne-
cessariam habens curationis causam, sed in liber-
tate constitutus, alienus, naturali necessitudine
solutus, tamen non neglexi *patrem*; sed sponte,
inuocatus, meo ipsius instinctu veni, opem tuli,
assiduus fui, sanavi, excitavi, patrem seruavi
meum, causam de abdicatione dixi, iram *illius*
mea

γὴν ἑπαύσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν ἐς τὸ γένος ἐπάνοδον ἐπριάμην, καὶ ἐν ἔτῳ ἐπισφαλῆ καί ῥῳ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίσιν ἐπεδειξάμην, καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἑμαυτὸν εἰσεποίησα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἴεσθε παθεῖν με, πόσα καμῆν, παρόντα, ὑπηρετῶντα, καιροφυλακτῶντα· νῦν μὲν, εἰκόντα τῇ τῷ πάθας ἀκμῇ· νῦν δέ, τὴν τέχνην ἐπάγοντα, πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τῷ κακῷ; ἔσι δὲ τῶν ὄντων ἀπάντων τέτων 5) ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισφαλέςατον, τὰς τοιάτας ἰᾶσθαι, καὶ πλησιάζειν ἔτῳ διακειμένοις. ἐς γὰρ τὰς πλησίον

mea beneuolentia sedavi, legem dissolui pietate, magnoque beneficio reditum in familiam redemi, atque ancipiti adeo tempore ostendi meam in patrem fidem, et vna cum arte me ipsum quasi adoptavi, germanumque me filium difficili tempore ostendi. Quae enim subiisse me putatis? quantum laborasse praesentem, ministrantem, tempora observantem omnia, cum nunc viribus summis morbi concederem, nunc remittenti aliquantum malo, artem opponerem. Est vero omnium in Medicina hoc periculosissimum, curare tales, et ad ita constitutos accedere. Saepe enim in proximios

5. Τέτων] Videtur legendum τῷτο. Sic certe interpretatus sum. Gesner.

εἶον πολλάκις ἀφῖασι τὴν λύτταν, ἐπιζέσαν-
τος τῷ πάθῃ. καὶ ὥμως πρὸς εἰδέν τέτων ἀπ-
ώκησα, εἰδ' ἀπεδειλίασα. συνῶν δὲ καὶ πάν-
τα τρέπον ἀντεξεταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευ-
ταῖον ἐκράτησα τῷ Φαρμάκῳ.

Μὴ γὰρ τέτ' ἀκέσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις,
ποῖος δὲ ἢ πόσος ὁ καύματος ἐγγράμ Φάρμακον;
πολλὰ γὰρ πρὸ τέτῃ γενέσθαι δεῖ, καὶ προοδο-
ποιῆσαι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ῥαχιδιον
εἰς ἱάσιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἀπάσης ἕξεως φρον-
τίσαι, κενᾶντα, καὶ ἰσχυαίνοντα, καὶ οἷς χρὴ
τρέφοντα, καὶ κινᾶντα εἰς ὅσον χρήσιμον, καὶ
ὑπνὸς ἐπινεῶντα, καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, ἄ-
περ

ximos quosque rabiem, efferuescente morbo, e-
mittunt. Ego tamen ad nihil horum vel patien-
tiam amisi, vel despondi animum. Sed congre-
diens et omni modo contra morbum decertans,
medicamento tandem illum expugnaui.

17. Noli enim, si quis ista audis, statim pu-
tare, *Qualis aut quantus labor est infundere medi-
camentum?* Multa enim ante hoc fieri oportet, et
viam munire potioni, et parare habile ad cura-
tionem corpus, et habitus totius habere ratio-
nem, euacuando, extenuando, iis, quibus o-
portet, nutriendo, et mouendo quantum opus
est, et somno parando, et machinanda quiete,
ad

περ οἱ μὲν ἄλλο τί νοσῶντες, ῥαδίως πεισθεῖεν
 ἂν· οἱ μεμνηότες δὲ, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ
 νῆ(6), δυσάγωγοι, καὶ δυσηνίοχῃτοι, καὶ τῷ
 ἱατρῷ ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκατα-
 γώνιστοι. ὅταν γὰρ πολλάκις ποιήσωμεν, ἤδη
 πλησίον γενέσθαι τῷ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν,
 ἐμπεσόν τι μικρὸν ἀμάρτημα, ἐπακημάσαντος τῷ
 πάθους, ἅπαντα ῥαδίως ἐκείνα ἀνέτρεψε, καὶ
 ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέ-
 σφηλε.

Τὸν

ad quae morbo laborantes alio facile inducantur,
 furiosi autem propter mentis libertatem, duci re-
 gique difficiles, periculosi medico, et curatione
 vix superabiles. Cum enim saepe effecimus, vt
 prope finem simus, cum speramus; incidens par-
 vulum quoddam peccatum, ingrauescente de-
 nuo morbo, omnia illa facile euertit, retro a-
 git curationem, artem fallit.

18. Eum.

6. Τῷ νῆ] Νῆς cogitandi vis hic est, et ima-
 gines rerum formandi. Haec ab imperio
 rationis τῷ λόγῳ libera, et effrenis temere
 huc illuc impellitur, aegreque adeo ad quie-
 tem et tranquillitatem reducitur. Quam ita-
 que *mentis libertatem*, verbum de verbo red-
 didi, hanc maluissem tali circumscriptione
 verborum exprimere, *propter mentem excussis*
rationis frenis libere nugantem. Gesner.

Τὸν ἔν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ ἔ-
 τω χλεπῶ νοσήματι προσπαλαισάντα, καὶ
 πάθος ἀπάντων παθῶν τὸ δυσάλωτότατον νε-
 νικηκότα, ἔτι τῶν ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε,
 καὶ τὰς νόμους ὡς βέλεται ἑρμηνεύειν κατ' εὐ-
 εργέτε, συγχωρήσετε, καὶ τῇ Φύσει πολεμεῖν
 αὐτὸν ἔχσθε; ἐγὼ τῇ Φύσει πειδόμενος, σώ-
 ζω καὶ διαφυλάττω, ὦ ἄνδρες διμασαι, τὸν
 πατέρα ἑμαυτῶ, καὶ ἀδικῇ ἔτος· εἰ δὲ τὸν εὐ-
 εργετικῶτα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς Φησιν, ἀκο-
 λυθῶν διαφθείρει, καὶ τῷ γένει ἀπασθεῖ, μι-
 σόπαις ἔτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι· ἐγὼ
 τὴν Φύσιν ἀσπάζομαι, ἔτος τὰ τῆς Φύσεως
 παρορᾷ, καὶ καθυβρίζει δίκαια. ὦ πατὴρ,
 μισῶν

18. Eum igitur, qui illa omnia sustinuit, qui
 eum graui adeo acgritudine conflictatus est, qui
 morbum morborum omnium superatu difficilli-
 mum vicit, isti adhuc abdicare permittetis, et
 pro sua lubricitate interpretari leges contra optime
 de se meritum patiemini, et contra ipsam pugna-
 re naturam sinetis? Ego naturae obsecutus, iu-
 dices, seruo et custodio mihi patrem, etiam si
 iniuriam ipse *mibi* faciat. Si vero filium a quo
 beneficium accepit, legibus, vt ait, obtemperans
 perdit, et genere priuat, ipse liberorum osor est,
 amans ego patris; ego amplector naturam, ipse
 naturae vim despicit, et ius ipsum contumeliose
 conculcat. Vah patrem iniuste odio habentem,
 Luc. Op. T. IV. N vah

μισῶντος ἀδίκως· ὡ παιδὸς, Φιλῶντος ἀδιχώ-
 τερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἑαυτῷ, τῷ πατρὸς ἀναγ-
 κάζοντος, ὅτι μισῶμενος, ἐ δέον Φιλῶ, καὶ Φι-
 λῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ Φύσις τοῖς
 πατέρας τὰς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τὰς
 πατέρας ἐπιτάττει Φιλῆν. ἀλλ' ἔτος ἐκὼν
 καὶ τὰς νόμους παρορᾷ, οἳ τὰς ἐδὲν ἡδονηκότας
 παῖδας τῷ γένει φυλάττει, καὶ τὴν Φύσιν,
 ἣ τὰς γεννήσαντας ἔλκει πρὸς πόθον τῶν γεγεν-
 νημένων πολὺν, ἔχ, ὅπως μείζους ἀρχὰς εὐνοίας
 ἔχων πρὸς ἐμὲ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐ-
 νοίας ἐσφύρει, καὶ ἐπιδίδωσιν· ἢ, τόγε ἐλατ-
 τον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζηλοῖ τῷ Φίλτρει. ἀλλ',
 οἴμοι τῆς συμφορᾶς, προσέτι καὶ μισῶ Φιλῶν-
 τα,

vah filium amantem etiam iniustius! Me enim
 ipsum accuso, patre ita cogente, qui exosus prae-
 ter officium amem, et magis amem quam conue-
 nit: cum tamen natura patribus magis iniungat
 amare liberos, quam hisce patres. Sed iste ultro
 et leges despicit, quae liberos nullius iniuriae
 reos servant generi, et naturam, quae parentes
 ad vehemens eorum qui nati sunt desiderium
 trahit; tantum abest, ut, cum maiores habeat
 benevolentiae erga me causas, maiora etiam be-
 nevolentiae officia mihi tribuat atque cumulet,
 aut certe, me imitetur, et amoris mei se prae-
 beat aemulum. Sed heu calamitatem! insuper
 etiam

τα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετῶντα
ἀδικεῖ, καὶ ἀσπασζόμενον ἀπὸκηρύττει, καὶ τὰς
Φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμὲ με-
ταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν ἐσάγεις πᾶτες τοῖς
νόμοις κατὰ τῆς Φύσεως.

Οὐκ ἔστι ταῦτα, ἂν ἔσιν ὡς θέλεις. κακῶς ἐρ-
μηνεύεις, ὦ πᾶτες, καλῶς κειμένους τὰς νόμους.
ἂν πολεμεῖ Φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις; ἀκο-
λαθῶσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται
τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐερ-
γέτην, ἀδικεῖς τὴν Φύσιν, τί καὶ τὰς νόμους συν-
αδικεῖς τῇ Φύσει; εἰς καλὰς, καὶ δικαίας, καὶ
Φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας, ἂν συγχωρεῖς, καθ'
ἐνός

etiam odit amantem, et diligentem exigit, et
bene merentem afficit iniuria, et amplectentem
abdicat, et leges liberis fauentes, tanquam in-
fensas liberis in me torquet. Vah pugnam, qua
committis, pater, leges et naturam.

19. Non sunt, non sunt ista vt tu vis. male in-
terpretaris, pater, leges bene constitutas. non
pugnant natura et lex circa beneuolentiam; se-
quuntur hac in re se inuicem, et mutuo se dissol-
uendis iniuriis adiuuant. Contumeliose tractas
bene de te meritum: in naturam iniurius es. Quid
etiam leges vna cum natura iniuria complecteris?
quas, bonae, iustae, liberorum amantes esse
cum velint, tales esse non concedis, cum eas

ἐνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάκις,
 καὶ ἡσυχάζειν ἐκ ἐῶν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τὰς ἐν
 ταῖς τῶν παίδων πρὸς τὰς πατέρας εὐνοίαις ἡ-
 συχάζειν ἐθέλοντας· καίτοι γε ἐπὶ τοῖς μηδὲν
 ἡμαρτηκόσι, μηδὲ κειμένεσι. καὶ μὴν οἱ γε νόμοι
 καὶ ἀχαριστίας δικάζουσθαι διδῶσιν κατὰ τῶν τὰς
 εὐεργέτας μὴ ἀντευποιούντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ
 ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
 λάζειν ἀξίων, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδι-
 κίας ἀπολέλοιπεν. ὡς μὲν ἔν ᾧτε ἀποκηρύττειν
 ἔτι τῷ τῷ ἔξέειν, ἅπαξ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξε-
 σίαν ἀποπληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ ταῖς νό-
 μοις, ᾧτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τηλι-
 καῦτα

contra vnum filium, tanquam aduersus plures,
 saepius moueas, et quiescere non patiaris a poe-
 nis, quae in liberorum aduersus patres beneuo-
 lentia quiescere cupiunt, atque adeo iis, qui ni-
 hil peccarunt; neque sunt propositae. Et sanè
 ingrati animi iudicium dant leges contra eos, qui
 bene de se meritis gratiam non retulere. Ille au-
 tem, qui praeterquam quod vicem non reddit,
 insuper propter ipsa quibus affectus est beneficia
 punire cupit, considerate, si quem iniuriae ex-
 cessum reliquerit. Quae cum ita sint, neque in-
 tegrum amplius isti esse abdicare, qui semel iam
 patriam potestatem expleuerit, et vsus sit legi-
 bus: neque alioquin iustum esse, bene adeo me-
 ritum

καὺτα γεγενημένον ἀπωθεῖσθαι, καὶ τῆς οἰκίας
παραιτεῖσθαι, ἰκανῶς, οἶμαι, δεδεικται.

Ἡδὴ δὲ καὶ ἐπὶ αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐλθωμεν τῆς
ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἐγκλημα ἐξετάσωμεν ὅ-
ποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὐθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀνα-
δραμεῖν τῷ νομοθέτῃ. ἵνα γὰρ σοι τῷτο πρὸς
ἀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι ὅσας αἰς ἀν' ἐθέλης ἀπο-
κηρύττειν, καὶ κατὰ γε τῷ εὐεργέτῃ προσέτι
τὴν ἐξασίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, ἔχ' ἀπλῶς,
οἶμαι, ἔδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις· ἔ-
δὲ τῷθ' ὁ νομοθέτης φησὶν, ὅ, τι ἂν τύχη ὁ
πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπό-
χρηθῇ μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν
ἔδει δικαστηρίῃ; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τῷτο, ὧ ἄνδρες
δικα-

ritum reiici, et expelli domo, satis, puto, de-
monstratum est.

20. Iam vero ad ipsam quoque causam venia-
mus abdicationis, et crimen ipsum, quale sit,
examinemus. Opus vero est rursus ad senten-
tiam legislatoris recurrere. Vt enim tibi hoc ad
paruum tempus demus, licere abdicare, quoties
velis, et contra bene meritum insuper hanc tibi
potestatem concedamus: non tamen simpliciter,
puto, neque omnibus de causis abdicatis. Ne-
que hoc ait legislator, *Quidquid accusauerit pater,*
abdicato, et sufficit velle tantum, et arguere. Quid
enim opus fuisset iudicio? Sed vos, iudices, iu-

δικασαί, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίοις
ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή. ἔκῃν τοῦτο
ἤδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν
μανίαν εὐθύς.

Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τᾶ πατρὸς,
λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐ-
εργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ ἔδέν, οἶμαι,
τέτοις ἐγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ
ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιᾷ; τίνα θερα-
πείαν, τίνα ἐπιμέλειαν ἤρ' παρήκα; πότε ἀπό-
κοιτὸς ἐγενόμην; τίνας πότας ἀναίρεας, τίνας
κώμους ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβοσκὸς
ὑβρίζω; τίς ἠτιάσατο; ἔδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦ-
τα

bet considerare, magnifice et iustis de causis ira-
scatur pater, an minus. Igitur hoc iam exquirite.
Incipiam autem ab his, quae furorem statim con-
secuta sunt.

21. Primum quidem quod sanitate restituta
egit pater, hoc fuit, quod abdicationem rescidit;
tum servator, bene meritus, et omnia eram ego.
Nec ullum in his crimen, puto, esse potuit. Eo-
rum autem, quae secuta sunt, omnium quid ac-
cusat? quem cultum, quam curam filii praeter-
misi? quando abnoctavi? quas comotationes in-
tempestivas, quas commissiones accusas? quae
luxuria mea est? quis leno pulsatus? quis accusa-
vit me? nemo vnus. Atqui haec sunt, propter
quae

τὰ ἐσιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν ἐφίησιν. ἀλλὰ κοσῆν ἤρξατο ἡ μητρυία· τί ἔτι ἐμοὶ τῆτ' ἐγκαλεῖς, καὶ νόσον δίκην ἀποστέεις;

Οὐ, φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσπαττούμενος, ἔθελεις, καὶ διὰ τῆτ' ἂν ἄξιος εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν οἷα πρῆσάττοντι αὐτῷ, ὑπακύναι ἔδυνάμην, ἀπειθεῖν δοκῶ; πρὸς ὀλίγον ὑπερδήσομαι. πρῆτερον δ' ἀπλῶς ἐκένό φημι, ὡς ἔτι πάντα προστάκτω ἔτι τῷ δίδωσιν ὁ νόμος, ἔτι ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον. ἐν δ' ἔν τοις τῶν προσαγμάτων τὰ μὲν ἀνεύδυνα ἔστι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια. ἔτι

quae maxime abdicare lex permittit. Sed aegrotare coepit nouerca. Quid igitur? me hoc nomine accusas? et morbi rationem a me repetis?

22. Non, inquit. Quid ergo? Quod curare eam iussus non vis; et propter hoc dignus fueris abdicatione, parere recusans patri. Ego vero, quae praecipienti patri, cum obsequi non possum, obedientiam negare videar, displicere paulum differam. Prius vero simpliciter illud dico, Neque isti lex permittit iniungere omnia, neque parere omnibus omnia mihi necessarium. In his ergo, quae imperantur a patre, alia quidem alieno arbitrio non sunt obnoxia, alia vero ira atque supplicio, si violentur, digna: si aegrotet ipse, ego

ιοσῆς αὐτὸς, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ· εἰν τῶν κατ' οἶκον
ἐπιμελεῖσθαι κελεύης, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ· εἰν
τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προσάττης, ἐγὼ δὲ
ὄκνω. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγως
ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμψεις πατριᾶς·
τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐσι τοῖς παῖσιν, ὄντα τῶν
τεχνῶν, καὶ τῆς τέτων χρησεως, καὶ μάλιστα,
εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεὶ τοι ἂν
τῷ γραφεῖ πατὴρ προσάττη, ταῦτα μὲν τέκνον
γράφε, ταυτὶ δὲ μή· καὶ τῷ μουσικῷ, τὴν δὲ
μὲν τὴν ἀρμονίαν κρῆε, τήνδε δὲ μή. καὶ τῷ
χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ
μή· ἄρα ἂν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι
μὴ κατὰ τὰ εἰσίνω δοκῶντα ὁ παῖς χρῆται τῇ
τέχνῃ.

Οὐδέ

vero negligam, si rem familiarem curare iubeas,
ego vilipendam, si rem rusticam inspicere iniun-
gas, ego piger. Omnia hæc, et quæ sunt in
eodem genere, rationabiles habent causas et re-
prehensivones patrias: sed altera illa in nostra, li-
berorum, potestate sunt, quæ nimirum ad artes,
earumque usum pertinent, in primis si ipse pater
nulla inde laedatur iniuria. Quandoquidem si pi-
tori pater iniungat, *Ista quidem, fili, pinge, illa*
non; et musico, *Hanc pulsa harmoniam, illam*
non; et fabro, *Talia fabricare, talia non:* num
quis ferat abdicare volentem, quod filius non
prout ipsi placet, arte utatur?

23. Ne-

Οὐδὲ εἷς, οἶμάμ. τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ὅσω
σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, το-
σούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς
χρωμένοις, καὶ τινὰ πρηνεαμίαν ἔχειν τὴν τέ-
χνην δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως· ἀναγκά-
ζεσθαι δὲ μηδὲν, μηδὲ προσάττεσθαι, πρᾶγμα
ἰερὸν, καὶ θεῶν παιδεύμα, καὶ ἀνθρώπων σο-
φῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δουλείαν γενέσθαι
νόμῳ, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστη-
ρίῳ, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλὴν, καὶ
ἐργὴν ἰδιωτικὴν. ὥς τε καὶ εἰ τὸ τοῦ σοι σαφῶς
ἔτρωσι, καὶ διαρρήδην ἔλεγον, ἔ βέλομαι, ἔδὲ
θεραπύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέ-
χνην οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἄπα-
σιν ἰδιώτης εἶναι βέλομαι· τίς τύραννος οὕτω
βίαιος,

23. Nemo vnus, arbitror. Medicina vero quo
honestior est et vitae vtilior, tanto liberior esse
debet vtentibus; et praerogatiuam habere hanc
artem iustum est in ipsa vtendi potestate; cogi
autem nihil, nec imperari, rem sanctam, tradi-
tam a Diis, sapientium virorum studium; nec
seruituti legum subiici, neque metui et poenae
iudicii neque suffragio, et minis patris, et irae
hominum imperitorum. Itaque etiamsi hoc aperte
tibi ac diserte dixissem, *Nolo, neque curo, licet
possim, sed mihi soli artem noui, atque patri, re-
liquis onanibus indoctus esse volo: quis tyrannus*

βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι αὐτὸν καὶ ἀκούοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἱκετείας καὶ δεήσεων, ἐ νόμοις καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ὑπάρχειν, οἷμαί, προσήκει· πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρῆ, ἢ κελεύεσθαι, βέλεσθαι, ἢ φοβεῖσθαι, ἐπὶ τὴν θεραπείαν ἐκ ἄγασθαι, ἐκόντα δὲ ἐρχόμενον ἡδεσθαι· πατρικῆς δ' ἀνάγκης ἄμοιρος, ἀτελής ἡ τέχνη, ὅπερ γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσία αἱ πόλεις τιμᾶς, καὶ προσδρίας, καὶ ἀτελείας, καὶ προνομίας διδούσι.

Ταῦτα μὲν ἔν ἀπλῶς αὐτὸν εἶχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σὺ διδάξαμένε με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμε, πρὸς

ita violentus, qui cogere audeat, et inuitum arte sua uti *aliquem velit?* Haec enim talia supplicationibus et precibus, non legibus et iris, et iudiciis subicere, puto, conuenit. Persuasionem vinci medicum oportet, non imperio; velle, non terreri; ad curationem non compelli, sed sponte venientem gaudere. Necessitatis autem a patre impositae expers et immunis ars est, cum medicis publice etiam ciuitates, honores, et sedem antiquiorem, et immunitates, et praerogatiuas tribuant.

24. Haec igitur haberem, quae simpliciter pro arte dicerem, etiam si tibi, cum docendum me curasses, et prouidisses multum, et in doctrinam meam

πρὸς μίαν ὁμῶς θεραπείαν, καὶ ταύτην δυνατὴν
ἔσαν, ἀντέλεγον. νυνὶ δὲ καὶ κεῖνο ἐννόησον, ὡς
παντάπασιν ἀγνωμον ποιῆς, ἐκ ἐὼν με χρῆ-
σθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην
ἐγὼ τὴν τέχνην ἔχ. ὑὸς ὢν σὸς ἐξέμαθον, ἔδδ
τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὁμῶς αὐτὴν με-
μάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἔδδεν παρὰ 7) σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα
διδά-

meam impendisses, in vna tamen hac curatione,
eaeque meae potestatis, repugnarem. Iam vero
illud etiam cogita, quam praeter omnem ratio-
nem facias, cum meo me peculio libere uti non
pateris. Hanc ego artem, cum tuus non essem
filius, edidici, cum tuae legi subiectus non essem:
et tamen tibi eam didici: primus fructum illius
percepisti. Nihil a te ad discendum praesentium ha-
beo.

7. Μεμαθήκα σοι — ἔδδεν παρὰ] Transpo-
nantur. *Quietus*. Mens *Quieti* videtur haec
esse, legendum nempe ordine mutato: καὶ
ὁμῶς αὐτὴν μεμάθηκά σοι, ἔδδεν παρὰ σὲ
πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, καὶ πρῶτος αὐτῆς
ἀπολέλαυκας. Et sic sane sensus vulgatae
non cohaerens fit apertissimus. *Reitz.*

Πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας] Non bene ista
continuantur, πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἔδδεν παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, *Primus*
artis medicae, quam ego didici, fructum per-
cepisti o pater, *nihil habens a te ad discendum*
filius. Nec est, quod dicas, nominativum
hic

διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα Φαρμάκων πα-
ρασκευήν; οὐδ' ἡντιναφῶν· ἀλλὰ πενόμενος
ἔγω, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ
ὑπὸ

beo. Quem magistrum conduxisti? quem medi-
camentorum apparatus *emisti*? Nihil quidquam.
Sed pauper ego, et necessariis rebus destitutus,
mise-

hic poni pro genituo consequentiae: nihil
enim minus contorta erit, et minime Lucia-
nea oratio. At erit digna Luciano, si deleta
unica literula sic legamus et interpungamus,
Καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαινας. Οὐδέν
παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχω. Τίνα δι-
δάσκαλον κ. τ. λ. Hoc certe in interpretan-
do secutus sum. *Gesner*. Non inficior emen-
dationem a *Gesnero* propositam ita corrigere
vulgatam, ut sensus sic melior prodeat; nec
dubitarem sic edere, si filius adhuc discens
inducatur; sed cum non amplius sit discipu-
lus, at iam in arte magister, magis natura-
lis et simplex fit oratio *Guieti* more in ordi-
nem redacta. At si ordinem inuerti non
placet, pro ἔχων possis legere, παρέχων.
Nam παρὰ facile omitti potuit propter satis
propè praecedens παρὰ. Ita ut παρέχων
tum ad patrem pertineat, sensusque sit: *pri-*
mus artis meae fructum percepisti; nihil a te
(de tuo) ad discendum praebens. Habes hic,
Lector, tres coniecturas; tu elige *Gesneri*
aut *Guieti* emendationem, quas meae prae-
pono. *Reitz*.

ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεζόμενος, ἐπαιδεύομην.
καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τῆ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ
μεθεῖν ἐφόδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία,
μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ
τάτων τοίνυν χρῆσθαι μετὰ τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ
δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' ἐκ ἡσθαι δεσπό-
της, πεπορισμένων. ἀγάπα, εἴ τι σε καὶ πρό-
τερον ἐκὼν ἔ' προσφείλων, εὖ ἐποίησα, μηδε-
ρίαν μηδὲ τῆ γε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος.

Ὡς δὲ δεῖ τὴν εὐπορίαν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκην ἐς
τὰ λοιπὸν μοι γενέσθαι, ἔδὲ τὸ, ἐκόντῃ εὐε-
γετῆσαι, ἀφορμὴν τῆ ἄκοντα κελεύεσθαι κα-
ταστῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἀπαξ
τινὰ ἰασάμενον, πάντας ἐς αἰεὶ θεραπεύειν,
ὅπό-

*miseriordia magistrorum eruditus sum. Talia
mihi erant a patre ad discendum viatica, tristitia,
solitudo, inopia, odium familiare, auersatio
cognatorum. Pro his igitur uti arte mea postu-
las, et dominus esse eorum, quae suppeditata
mihi sunt, cum dominus non esses. Satis habe-
to, si quid tibi prius ultro, cum nihil deberem,
benefeci, cum nullam, nedum huiusce tanti mu-
neris, gratiam possem reposci.*

25. Non sane debet beneficentia mihi mea ne-
cessitas reliquo tempore fieri, neque, quod vo-
lens bene merui, causa constitui, eur inuito im-
perari possit: neque illa consuetudo existere, ut
qui semel aliquem sanaverit, omnes in perpetuum

ὁπόσας ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ· ἐπεὶ δεσπότας
 ἂν ἔτω καθ' ἡμῶν εἴημεν τὰς θεραπευομένους
 χειροτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δαλεῦν αὐ-
 τοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύειν ὑπηρετεῖν προδε-
 δωκότες· ἔτι γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι σε
 νοσήσαντα χαλεπῶς ἔτως ἀνέστησα, διὰ τῆτο
 νομίζεις ἐξεῖναι σοι καταχρησθῆμαί με τῇ τέχνῃ;
 Ταῦτα μὲν ἔν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατὰ
 μοι ἔτος προσέταπτεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως
 ἀπασι, μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήκων. νῦν δὲ ἡ-
 δὴ σκέψασθε καὶ οἷά ἐστιν αὐτῶ τὰ ἐπιτάγμα-
 τα· ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, Φησί, μεμνηνότε, μέ-
 μνην δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει (τῆ-
 το γὰρ οἶεται) καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπ-
 ἔγνω-

tuum curet, quotquot is, qui curatus est, volue-
 rit. Alioquin dominos ea ratione in nos consti-
 tuerimus quos curamus, et mercedem ultro ipsis
 dederimus, feruiendi illis, et quidquid imperent
 ministrandi: quo quid fieri possit iniustius? Quo-
 niam te difficili adeo morbo laborantem suscitaui,
 propter ea licere tibi putas abuti arte mea?

26. Haec haberem dicere, etiam si ea mihi iste
 imperaret, quae possem; ego vero nec omnibus
 omnino, neque ut necessitate coactus, parerem.
 Nunc vero iam confiderate etiam, qualia sint
 istius imperia. Cum enim me sanaueris, inquit,
 furiosum; furiosa autem sit etiam uxor eodemque
 modo affecta, sic enim arbitratur, et ab aliis simi-
 liter

ἔγνωσαι, δύνασαι δὲ σὺ πάντα ὡς ἔδειξας, ἰῶ
καὶ ταύτην, καὶ ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νόσου. τῆ-
το δὲ ἔτωσί μὲν ἀπλῶς ἀκῆσαι, πάνυ εὐλογον
ἐν δόξει, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπειρῷ ἰα-
τρικῇς. εἰ δέ μὴ ἀκῆσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης δι-
καιολογημένε, μάθουσιν ἂν ὡς ἔτε πάντα ἡμῖν
δυνατά ἐσιν, ἅθ' αἱ τῶν νοσημάτων φύσεις πα-
ραπλήσιοι, ἔτ' ἰασίς ἡ αὐτὴ, ἔτε φάρμακα τὰ
αὐτὰ ἐπὶ πάντων ἰσχυρά, καὶ τότε ἔσαι δῆλον,
ὡς παμπολὺ τῶ μὴ βέλεσθαί τι, τὸ μὴ δύνα-
σθαι διαφθεῖναι. ἀνάσχεσθε δὲ μὴ τὰ περὶ τῶ-
των φιλοσοφῆντος, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον, μηδ'
ἐξαγώνιον, μηδ' ἀλλότριον, ἢ ἀκαιρον ἡγήση-
σθε τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον.

Πρῶτα

*lizer deposita; possis autem tu omnia, quod ostendi-
sti: sana hanc etiam, et morbo libera. Hoc au-
tem si ita simpliciter audias, rationabile omnino
videatur, indocto praesertim, et medicinae im-
perito. Si vero me audieritis causam pro arte
dicentem, intelligetis, neque omnia esse in no-
stra potestate, neque naturas morborum esse si-
miles, neque curationem eandem, neque eadem
medicamenta valida ad omnia. Et tunc appare-
bit, quantum distent, non velle aliquid, et,
non posse. Sed ferte me de hisce rebus philoso-
phantem, nec ineptam, aut euagantem extra
causam, aut alienam aut intempestivam earum
rerum disputationem putate.*

Πρῶτα μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις
 ἔχ' αἱ αὐταί, καὶν ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοίων
 συνεσάναι ὁμολογῶνται. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε,
 τὰ δὲ τῶνδε, μᾶλλον ἢ ἑλαττον μετέχει. καὶ
 λέγω τῆτο ἔτι περὶ τῶν ἀνδρείων, ὡς ἔδδ' ταῦ-
 τα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, ἔτε τῇ κράσει, ἔτε
 τῇ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μεγέθει, καὶ
 εἶδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐ-
 τοῖς· καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν
 θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ, τέλειον ἀπε-
 γνωσμένα, καὶ ῥαδίως ἀλισκόμενα, καὶ κατὰ
 κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ
 τοίνυν οἶεσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν Φθόγην,
 ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐ-
 τὴν

27. Ac primum quidem naturae corporum ac
 temperaturae non sunt eadem, licet maxime si-
 milibus ea constare *elementis* notum sit; sed illo-
 rum alia aliorum maiorem minoremue partem ha-
 bent. Et loquor adhuc de solis virorum corpo-
 ribus: cum neque haec paria omnibus aut similia
 sint, neque temperatura, neque consistentia; di-
 versos sane et magnitudine et specie morbos in
 illis existere necesse est; et alia quidem sanatu
 esse facilia, et curationi opportuna; alia autem
 plane desperata, quae et capiantur facile, et vi a
 morbis superentur. Putare igitur febrim omnem,
 aut tabem, aut pulmonum morbum, aut furo-
 rem

τὴν ἔσαν τῷ γένει, ὁμοίαν ἐπὶ πάντος εἶναι
 σώματος, ἔ σωφρονέντων, ἔδὲ λελογισμένων,
 ἔδὲ τὰ τοιαῦτα ἐξητακόντων ἐστὶν ἀνθρώπων·
 ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ῥάδιον ἰᾶσθαι, ἐν
 δὲ τῷδε, ἔκ ἔτι ὥσπερ, οἶμαι, καὶ πυρὸν,
 ἦν τὸν αὐτὸν ἐς διαφόρας χώρας ἐμβάλλης, ἄλ-
 λως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτι-
 ζομένη, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξεργασ-
 μένῃ, ἀναφύσεται, εὐθαλῆς, οἶμαι, καὶ εὐ-
 τροφὸς, καὶ πολύχας καρπὸς, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει,
 καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν δυσηλίῳ, ἄλ-
 λως δὲ ἐν ὑπωρείᾳ, καὶ ὄλως, διαφόρως κατ'
 ἐκείνας τόπους. ἔτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ
 τὰς ὑποδεξαμένους τόπους, ἢ εὐφορὰ, ἢ εὐτροφα,
 ἢ

rem, vnum eundemque esse in omni corpore, ge-
 nere similem, non est hominum prudentium, qui
 rationes harum rerum subduxerint, et exquisue-
 rint. Verum idem morbus in hoc sanatu facilis
 est, in alio non item. Quemadmodum, puto,
 triticum si idem in diuersos agros spargas, aliter
 in campestri et profundo, et irriguo, et apriço,
 et bonis ventis opposito, et culto, enascetur;
 laetum puto, et pingue, et fructus inde multi-
 plex: aliter autem in monte, et lapidoso tenui-
 que solo; aliter in eo quod solem non habet, ali-
 ter ad montis radices, et in vniuersum pro loco-
 rum diuersitate diuersimode. Sic vero etiam mor-
 bi pro locis, qui eos suscipiunt, aut facile auge-
 scunt,

ἡ ἐλάττω γίγνεται. τὸτο τοίνυν ὑπερβὰς ὁ πατήρ, καὶ ὅλον ἀνεξέτασον καταλιπὼν, ἀξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ᾧπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην.

Πρὸς δὲ τὰτοις τοσάτοις ἔσθιν, ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπολυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει, πρὸς τε νόσῃ διαφορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπὸ γνῶσιν, ῥαδίον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῇ, καὶ εὐτονα, πόνοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτη γεγυμνασμένα, τὰ δὲ, ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῇ, ἐν σκιᾷ τετραφημένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδεία, καὶ θερμοῦ ἀπορία, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιρροία· εὐαλωτότερα τοίνυν τῶν ἀνδρείων, καὶ
ταῖς

scunt, ac nutriuntur, aut minuuntur. Hoc igitur praeteriens pater, ac vniuersum inexploratum relinquens, postulat furorem omnem, in quocunque sit corpore, similem esse, et parem eius curationem.

28. Praeter haec vero tot ac tanta, illud etiam facile est ad intelligendum, corpora muliebria, multum a virilibus distare, tum ad morbi differentiam, tum ad spem vel desperationem curationis. Virorum quippe corpora solida, nervosa, laboribus et motionibus, et subdiali victu exercitata: altera vero soluta, mollia, in umbra nutrita, alba sanguinis et caloris defectu, et humoris multi affluentia; magis proinde, quam sunt virilia,

ταῖς νόσοις ἐνκειμένα, καὶ τὴν ἱασιν ἔ περιμέ-
νοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἄτε
γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῆΦον, καὶ ὀξυκίνη-
τον ἔχουσαι, ὀλίγην δὲ τὴν τῆ σώματος αὐτῆ
δύναμιν, ῥαδίως ἐς τὸ πάθος τῆτο κατολισθαί-
νουσιν.

Οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ὁ-
μοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰδότας
ὡς πολὺ τὸν μέσσω, βίω παντὶ, καὶ πράξεσιν
ὅλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θὺς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέ-
μνηε, προστίθει ὅτι καὶ γυνὴ ἔσα μέμνηε· καὶ
μὴ σύγχει ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ὑπά-
γων ὀνόματι, ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκῶντι· ἀλλὰ
χωρί-

virilia, obnoxia et exposita morbis, et curatio-
nem non sustinentia, et ad furores praesertim
magis inclinata. Cum enim multum iracundiae
habeant et leuitatis, et valde sint irritabiles, cor-
poris autem parum robusti, facile in hunc mor-
bum labuntur.

29. Iniustum ergo fuerit a medicis similem vtro-
rumque curationem poscere, cum sciamus quam
multum intersit, inter homines vita tota, et o-
mnibus actionibus, et studiis omnibus, statim
a principio inde separatos. Cum ergo dicis, eam
furere, hoc adde, mulierem furere: nec confun-
de ista omnia sub furoris nomen cogens, quod
vnum idemque videtur: sed separa, vt etiam est

χωρίσας ὥσπερ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ Φύσει, τὸ δύνα-
 τὸν ἐφ' ἐκάστῃ σκόπει. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ἔπερ ἐν
 ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τὲτο πρῶ-
 τον ἐπισκοπᾶμεν, Φύσιν σώματος τῆ νοσῶντος,
 καὶ κράσιν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ
 θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμάζον, ἢ παρ-
 ηβηκὸς, καὶ μέγα, ἢ μικρὸν, καὶ πιμελὲς, ἢ
 ὀλιγίσσαρκον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅλως
 ἂν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιόπιστος ἂν
 εἴη, ἀπογινώσκων τί, ἢ ὑπισχνόμενος.

Ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδει ἐστὶ, καὶ
 παμπόλλας ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ ἔδὲ τὰς προ-
 ηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. ἔ γὰρ ταυτὸν παρανοεῖν,
 καὶ παραπαίειν, καὶ λυτταῖν, καὶ μεμνηνέαι,
 ἄλλα

in natura: quid in vnoquoque fieri possit, confi-
 dera. Nos etenim, quod initio orationis huius
 me dicere memini, primum videmus naturam
 corporis et temperamentum; et cuius *qualitatis*
 plus habeat, et vtrum calidius an frigidius, ma-
 turae aetatis an iam inclinatae, magnum an par-
 vum, pingue an extenuatum, et omnia in eo
 genere. Et sane si quis ista ante exploraucrit, fi-
 de omnino dignus fuerit, siue spem superesse ne-
 get, siue promittat aliquid.

30. Quandoquidem etiam furoris ipsius sex-
 centae sunt species, isque multas habet causas,
 neque appellationibus similes. Neque enim idem
 est desipere, delirare, rabiosum esse, furere; sed
 haec

ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχεισθαι
 τῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν· αἰτία τε, τοῖς μὲν ἀν-
 δράσιν ἄλλα, ταῖς δὲ γυναῖξιν ἕτερα, καὶ τῶν
 ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις ἄλλα, τοῖς δὲ
 γεγηρακόσι διάφοροι, οἷον, νέοις μὲν πλήθος ὡς
 τὸ πολύ, γέρεσι δὲ διαβολὴ ἀκαίρος, καὶ ὀργὴ
 ἄλογος πολλὰν κατ' οἰκείων ἐμπεσῶσα, τὸ μὲν
 πρῶτον, διετάραξεν, εἴτα, κατ' ὀλίγον ἐς μα-
 νίαν περιέτρεψε· γυναικῶν δὲ πολλὰ καθικνεῖ-
 ται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλα
 δὲ μῖσος κατὰ τιος πολὺ, ἢ Φθόνος ἐπ' ἐχ-
 θρῷ εὐτυχῶντι, ἢ λύπη τις, ἢ ὀργή· κατ' ὀ-
 λίγον ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ
 ἐντρεφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ.

Τοιαῦ-

haec omnia vel asperioris vel mitioris morbi no-
 mina sunt. Tum causae in viris aliae, aliae in
 mulieribus; ipsorumque virorum aliae in iuueni-
 bus, diuersae in senibus; verbi causa, in iuue-
 nibus multitudo plerumque *bilis et acrium humo-
 rum*; in senibus vero calumnia intempestiua, et
 irrationabilis ira, contra familiares saepe ingruens,
 primo perturbare *solet animum*, deinde paulatim
 in furorem agere. Mulieres autem multa infe-
 stant, quibus facile in hunc morbum concitantur,
 maxime vero odium contra aliquem vehemens;
 aut inuidia aduersus inimicum felicem, aut dolor
 aliquis aut ira. Haec paulatim sub cineribus quasi
 gliscentia, et alita longo tempore, furorem efficiunt.

Τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἑναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν ἔχεταιί γε, καὶ ἐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατρῶ θεραπευθῆναι δύναιτο, ὡς εἶγε ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπ-αλλάξειε, μίσει τότε ὡς ἀδικῶντα ἐμέ. καὶ μὴν καὶ ἐγὼ, ὦ πάτερ, ἐκ ἂν ἐκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελέως ἔτιως ἀπέγνωσο, ἀλλὰ τις ἔτι σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνεται, ἐκ ἂν εἰδὲ ἔτιω ῥαδίως προσηψάμην, εἰδ' αὖ προχείρως Φάρμακον ἐγχείαι ἐτόλμησα, δεδιώς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν· ὅρῳ ὡς οἶ-ονται πάντες εἶναι τι μῖσος πρὸς τὰς προγόνους πάσαις μητρυαῖς, καὶ ὥσι χρησαί, καὶ τινὰ κοινὴν

31. Talia, Pater, vxori tuæ euenerunt, et forte nuper aliquid illam dolore affecit: nihil enim illa oderat: veruntamen tenetur, neque a prae-sentibus *malis* sanari medici opera potest. Quare si quis alius promiserit, si quis liberauerit eam; tum odio me, tanquam iniuriæ auctorem, persequere. Quin illud, pater, non pigebit dixisse: etiam si non ita plane desperata res esset, sed aliqua adhuc salutis spes adfulgeret; ne sic quidem ita facile attingerem, nec promte medicamentum auderem infundere, fortunam veritus et *imminen-tem* a multis infamiam. Vides, vt omnes arbitrentur, esse quoddam in priuignos odium no-ueris omnibus, quantumuis bonae sint, et com-munem

κοινήν μανίαν ταύτην γυναικεῖαν αὐτὰς μεμηνέ-
ναι; τάχα ἔντις ὑπώπτευσεν, ἄλλως χωρήσαν-
τος τῷ κακῷ, καὶ τῶν Φαρμάκων ἔδυνηθέντων,
κακοήθη καὶ θολεράν τὴν Θεραπείαν γεγονέναι.

Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς, ὦ Πάτερ, ἔτως
ἔχει· καὶ πάνυ σοι τετηρηκῶς λέγω· ἔποτε
ῥᾶν ἔξει, καὶ μυριάκις πῆλ τῷ Φαρμάκῳ· διὰ
τῷτ' ἐπιχειρεῖν ἐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ
ἀποτυχεῖν με κατεπείγεις, καὶ κηκοδοξίᾳ περι-
βαλεῖν θέλεις. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχνων Φθο-
νεῖσθαι. εἰ δέ με ἀποκηρύξης πάλιν, ἐγὼ μὲν,
καί τοι πάντων ἔρημος γενόμενος, ἐδὲν κατὰ σὲ
δεινὸν εὖξομαι. τί δ' ἂν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖ-
θις

munem quandam muliebrem furorem omnes fu-
rere. Facile igitur aliquis, si secus malum eue-
niat, nec potentia satis sint medicamenta, suspi-
cetur, malignam et subdolan curationem fuisse.

32. Ita se habent, Pater, res vxoris tue: et
omnino tibi post obseruationem institutam dico,
nunquam illa habebit mollius, si decies millies
de medicina biberit; propterea conari non est ope-
rae pretium, nisi me ad hoc solum vrges, vti
excidam conatu, et infamiam vis mihi contrahere.
Patere, vt inuideant mihi artis aemuli. Si
vero denuo me abdicaueris, nihil equidem, licet
desertus ab omnibus, malum tibi imprecabor.
Quid si vero, quod abominor, redeat morbus?

θις ἡ νόσος ἐπανελθαι; (Φιλεῖ γὰρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα, παλινδρομεῖν) τί με πρᾶξαι δεήσει; θεραπεύσω μὲν εὖ ἴσθι καὶ τότε, καὶ ἄποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τὰς παῖδας ἔταξεν ἡ Φύσις, εὐδὲ τᾷ γένει τὸ ἐπ' ἑμαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἴτ' ἂν σωφρονήσης, αὐθις ἀναλαμβάνειν πῶποτε πισεύσαι με δεῖ; ὁρᾷς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος· χθρῆς, καὶ πρώην, ἐκ τηλικάτων κακῶν ἀνασφήλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς, καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τὰς νόμους ἀνκαλεῖς. οἴμοι πατέρ, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τῆς πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

Volent enim quodammodo tales, si irritentur, recurrere, quid mihi faciendum erit? Curabo quidem tunc etiam, bene noueris, et stationem, in qua collocauit natura liberos, nunquam deseram, neque vnquam generis mei obliuiscar. Deinde ubi resipueris, rursus quondam terecepturum me, credendum est. Vides iam, dum ista facis, arcessis morbum, et malum quasi admones. Hei et nudius tertius e tantis malis recreatus contendis, et clamas, et, quod maximum, irascaris, et ad odium verteris, et leges iterum aduocas. Hei mihi! Pater, talia erant etiam superioris furoris tui exordia!

Φάλαρις πρῶτος.

"Επεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνά-
 ζης Φάλαρις, ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον
 τῆτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπὲρ
 τε αὐτῶ ἐκείνου, καὶ ὑπὲρ τῆ ἀναθήματος. ὧν
 μὲν ἔννεκα ἠκούμεν, ταῦτά ἐσιν· ἃ δέ γε πρὸς
 ὑμᾶς ἐπέσειλεν· Ἐγώ, Φησιν, ὦ Δελφοί, καὶ
 παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλήσι, τοιῆτος ὑπο-
 λαμβάνεσθαι, ὅποιός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὅποιόν ἢ
 παρὰ τῶν μισάντων καὶ Φθονόντων Φήμη ταῖς
 τῶν ἀγνοόντων ἀκοῇς παραδέδωκεν, ἀντὶ τῶν
 πάντων ἀλλαξάμεν ἄν. μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν,
 ὅσῳ ἱεροί τε ἐσε, καὶ πάρεδροι Ι) τοῦ Πυθίου,
 καὶ

Phalaris Prior.

Misit nos, Delphi, dynasta noster Phalaris, qui
 ferremus Deo taurum hunc, et apud vos, quae
 opportuna viderentur, de ipso pariter ac de munere
 differeremus. Cuius igitur rei gratia venimus, haec
 est. Quae autem vobis nuntiari iussit, ista: Equi-
 dem, inquit, Delphi, cum apud omnes Graecos
 talis haberi, qualis sum, non qualem orta ab ini-
 micis et invidis fama ignorantium auribus tradi-
 dit, rebus omnibus redemerim, tum in primis
 apud vos, in quantum et sacrosancti estis, et ac-

O 5

colae

I. Πάρεδροι.] Qui in eodem folio sedent; eius-
 dem

καὶ μονονέ σὺννοικοι, καὶ ὁμωρόφιοι τῷ θεῷ. ἡ-
 γῶμαι γάρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαι-
 μι μάτην ὧμός ὑπειλῆφθαί, καὶ τοῖς ἄλλοις ἄ-
 πασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσεσθαι. καλῶ
 δὲ, ὧν ἔρω, τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ
 ἔνι δὴ πᾶ παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παρ-
 αγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατῆσαι
 ῥᾶδιον· θεὸν δὲ, καὶ μάλιστα τῷτον, διαλαθεῖν
 ἀδύνατον.

Ἐγὼ γὰρ ἔ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὦν,
 ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγονώς, καὶ τραφεῖς
 ἐλευθε-

colae Pythii, et tantum non contubernales sub
 eodem tecto Dei. Arbitror enim, si probare vo-
 bis causam possim, et persuadere, temere crude-
 lem me putari; etiam reliquis omnibus per vos
 me fore purgatum. Aduoco autem eorum, quae
 dicam, testem illum Deum, quem non licet ni-
 mirum arguto sermone fallere, vel mendaci ora-
 tione circumuenire. Etenim homines forte falle-
 re facile est, Deum autem, hunc maxime, ut quis
 subterfugiat, fieri non potest.

2. Ego enim non ignobilium Agrigenti vnus,
 sed si quis alius bene natus, et educatus liberali-
 ter,

dem honoris imperiique participes, de Diis
 non modo vſitatum, sed et de mortalibus,
 quos ad Deorum dignitatem euectos συνθε-
 νας et παρέδρας vocabant. Reitz.

ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκώς, αὐτὸν διέ-
 τέλουν, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρ-
 χων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπιεικῇ, καὶ
 μέτριον. βίαιον δὲ, ἢ σκαιόν, ἢ ὑβριστικόν, ἢ
 αὐθέκασον, εἰδὲς εἰδὲν ἐπενάλει με τῷ προτέ-
 ρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἐώρων τὰς τᾶναντία
 μοι πολιτευομένους ἐπιβλεύοντας, καὶ ἐξ ἅπαν-
 τος τρόπου ἀνελεῖν με ζητῶντας (διήρητο δὲ ἡ-
 μῶν τότε ἡ πόλις) μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ
 ἀσφάλειαν εὗρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πό-
 λει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνας
 μὲν ἀναστellaίμι, καὶ πλῆσαι ἐπιβλεύοντας,
 τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ
 ἦσαν

ter, studiis doctrinae animum applicui, semper
 popularem me in ciuitate praestiti, iisque, qui
 mecum in republica versarentur, aequum et mo-
 deratum. Vim autem a me factam, aut sinisteri-
 tatem, aut superbam contumeliam, aut nimiam
 pertinaciam ad suum omnia arbitrium referentem,
 nemo vnquam in priori illa vita mea accusauit.
 Cum vero viderem, qui mihi obtrectarent in re-
 publica, eosdem infidias mihi struere, et omni
 modo necem meam quaerere, diffidiis autem tum
 nostra vexabatur ciuitas, solum illud perfugium
 et securitatem inueni, eandemque simul salutem
 ciuitatis, si vindicato mihi imperio, cum repri-
 merem illos insidiatores, tum ciuitatem sana sequi
 consilia cogerem. Erant etenim non pauci qui
 ista

ἦσαν γὰρ ἐν ὀλίγοι ταῦτ' ἐπαινῶντες ἄνδρες μέ-
τριοι, καὶ Φιλοπόλιδες, οἱ καὶ τὴν γνώμην ἡδε-
σαν τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην.
τέτοις συναγωνισαῖς χρησάμενος, ῥαδίως ἐκρά-
τησα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τὲν τεῦθεν οἱ μὲν ἐν ἔτι ἐτάραττον, ἀλλ'
ὑπήκαον· ἐγὼ δὲ ἤρχον, ἡ πόλις δ' ἀσασίαςος
ἦν. σφαγὰς δὲ, ἡ ἐλάσεις, ἡ δημεύσεις, εἰδὲ
κατὰ τῶν ἐπιβεβηλευκότων εἰσγαζόμεν, αὐτοὶ
ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυ-
ναθείας μάλις. Φιλανθρωπία γὰρ, καὶ πραό-
τητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰσοτιμίας, θαυμα-
σίως ἐγὼ ἠλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι προσάξεσθαι
τέτχα. εὐθύς γὰρ τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμεν,
καὶ

ista laudarent viri moderati, et ciuitatis amantes,
qui et consilium scirent meum, et conatus illius
necessitatem. Hisce adiutoribus usus, facile co-
gitata perfeci.

3. Ab eo inde tempore nihil illi amplius tur-
bare, sed obsequi; imperium vero ego tenere,
ciuitas ipsa seditionibus esse libera. Caedes au-
tem, aut exilia, aut publicationes bonorum, ne-
que contra hos, qui insidiati mihi fuerant, exer-
cui, quamquam necessarium talia audere, in prin-
cipio potestatis maxime. Humanitate enim, et
mansuetudine, et miti atque ciuili ratione eos
tractandi, mirifice sperabam ad obsequium illos
me redacturum. Quare celeriter induciis et pace
facta

καὶ διηλλάγμην, καὶ συμβέλοις καὶ συνεσίοις ἐ-
 χρώμην τοῖς πλείοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐ-
 τὴν ὁρῶν ἐλιγυρία τῶν προεστώτων διεφθαρμέ-
 νην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἀρ-
 παζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιέρροιας ἀνε-
 κτησάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναξάσασιν ἐκόσ-
 μησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ τὰς
 προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοινὰ τῇ τῶν ἐφεστώτων
 ἐπιμελείᾳ, ξαδίως ἐπήύξησα, καὶ τῆς νεολαίας
 ἐπεμελέμην, καὶ τῶν γερόντων πρέζουσιν, καὶ
 τὸν δῆμον ἐν ἑσάις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρε-
 σι, καὶ δημοδοιναῖς, διῆγον· ὕβρεις δὲ παρθέ-
 των, ἢ ἐφύβων διαφθορά, ἢ γυναικῶν ἀπα-
 γωγὰ, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτική
 τις ἀπειλὴ, ἀποτρέπαί μοι καὶ ἀνῆσθαι ἦν.

Ἡδη

facta conciliatus sum hostibus, et consilio atque
 conuictu plerorumque usus sum. Urbem porro
 ipsam videres magistratum negligentia perditam,
 quum vulgo homines furtis, vel rapinis potius,
 rem publicam vastarent; hinc aquaeductibus re-
 creauī, hinc aedificiis excitatis exornaui, hinc
 moenibus circumpositis munīui, publicosque re-
 ditus eorum, quos praefeci, cura auxi facile, et
 iuuentutis curam suscepi, et prospexi senibus, et
 populum spectaculis, congiariis, diebus festis, et
 epulis publicis, detinui. Virginum vero contu-
 meliae, aut corruptiones adolescentum, aut con-
 iuges abductae, aut immissi satellites, aut heriles
 minae, res auditu etiam mihi abominabiles.

4. Iam-

Ἦδη δὲ καὶ περὶ τῆς ἀφείναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν, ἐσκοπέμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἂν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἦδη, καὶ σὺν Φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θραπείας δεήσεται ἡ πόλις, τῶτ' ἐζήταν ἔτι· καὶ γὰρ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον. οἱ δὲ ἦδη τε συνίσαντο ἐπ' ἐμὲ, καὶ περὶ τῆς τροπῆς τῆς ἐπιβελῆς, καὶ ἀποστάσεως ἐσκοπῶντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότου, καὶ ὅπλα ἤθροισον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τὰς ἀσυγείτονας ἐπεκαλῶντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίης καὶ Ἀθηναίων ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ
περὶ

4. Iamque de dimittendo imperio, de potestate deponenda, cogitabam, illud solum deliberans, quomodo secura hoc facere quis posset? cum ipsum imperare, et agere omnia, iam molestum mihi, et cum invidia laboriosum videretur. Iamque illud quacrebam, quomodo *eo adduci res posset, ut* tali quadam curatione non amplius indigeret ciuitas. Atque ego antiquae nimium simplicitatis homo haec agitabam. At illi iam contra me consurgere, ac de insidiarum defectionisque ratione conspicere, et comparate coniuratos, et arma congerere, et conferre pecunias, et vicinos aduocare, et in Graeciam ad Spartanos Atheniensisque legatos mittere. Quae de
me

περὶ ἐμᾶ αὐτᾶ, εἰ ληφθεῖην, ἐδεδόκτο ἤδη αὐ-
τοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρία διασπᾶσασθαι
ἠπείλυν, καὶ ἅς κολάσεις ἐπενόων, δημοσίᾳ σρε-
βλόμενοι ἐξείπον. τᾶ μὲν δὲ μηδὲν παθεῖν τοιῶ-
τον, οἱ θεοὶ αἵτιοι, Φωράσαντες τὴν ἐπιβα-
λὴν. καὶ μάλιστ' αὖ γε ὁ Πύθιος, ὀνειράτά τε προ-
δείξας, καὶ τὰς μηνύσοντας ἔκαστα ἐπιπέμπων.

Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ
τᾶ αὐτᾶ δέος νῦν τῷ λογισμῷ γενομένους ἀξιῶ
περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβελεῦσαι, ὅτε
ἀφυλάκτως ὀλίγα δεῖν ληφθεῖς, ἐζήταν τινα
σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων πρὸς ὀλίγον ἔν
τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαν-
τες,

me ipso, si caperer, iam decreta ipsis essent, et
vt suis me manibus discerpere minati sint, quas-
que poenas excogitauerint, in publica tormen-
torum quaestione facti sunt. Quod quidem nihil
tale passus sum, Dii causa fuerunt, deprehen-
dendis insidiis; et in primis quidem Pythius, qui
somnia mihi ostenderet, et indices omnium ad
me mitteret.

5. Iam hic ego vos, Delphi, rogo, vt in eo-
dem metu *animis et cogitatione* constituti, ipsi
consultatis, quid mihi tum faciendum fuerit, cum
tantum non per imprudentiam meam captus, sa-
lutis aliquam in re praesenti viam quaererem. Pa-
rumper igitur animis Agrigentum ad me peregri-
nati,

τες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ
 τὰς ἀπειλὰς ἀκέσαντες, εἶπατε τί δεῖ ποιεῖν.
 Φιλανθρωπία χρήσασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ
 Φεῖδυσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλή-
 σοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον δὲ γυμνὴν
 ἤδη ὑπέχειν τὴν σφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφ-
 θαλμοῖς 2) ὄρᾶν ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα
 πάνυ ἡλιθίως τινὲς εἶναι, γενναῖα δὲ, καὶ ἀνδρώδη
 διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἔμφρονος, καὶ ἡδίκη-
 μέναι

nati, conspēctis illorum apparatibus, minis illorum
 auditis, dicite mihi, quid agendum sit? vtrum hu-
 manitate porro in illos vti *me vultis*, et parcere et
 tolerare, iam statim vltima ab illis subiturum?
 aut potius nudum iam iugulum praebere, et prae
 oculis interire videre, *quae mihi sunt* carissima?
 an ista quidem plane stupidi hominis esse *cenferis*,
 meque fortiter viriliterque cogitantem, ac bile viri
 pru-

2. Ἐν ὀφθαλμοῖς] Gaudet hac locutione *Ho-*
mer. In quibus tamen pleonasmum praepo-
 sitionis ἐν statuere possis, quia saepissime
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεσθαι sine praepositione di-
 cit. In nostro tamen non adeo simplex est
 pleonasm. sed significat *coram videre*, nec prae-
 positio commode abesse poterit. At si totum
 ἐν ὀφθαλμοῖς tamen pleonasmum esse statuas
 quod ὄρᾶν sufficiat, non nego quidem: ve-
 rum aio tamen neutrum esse otiosum. *Reitz.*

μένε ἀνδρὸς ἀναλαμβάνοντα, μετελθεῖν ἐκείνης·
ἐμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, τὴν ἐς τὸ ἐπὶ οὐ
ἀσφάλειαν παρασχεῖν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβη-
λεύσατε ἄν.

Σ Τί ἔν ἐγὼ μετὰ τῶν ἐποβήσας μετασειλάμε-
νος πρὸς αἰτίαις, καὶ λόγῳ μεταδὲς κύτοις, καὶ
πρὸς ἐλέγχῳ παραγωγῶν, καὶ σαφῶς ἐξελέγ-
ξας ἔκαστα, ἐπεὶ μὴδ' αὐτοὶ ἔτι ἔξαρνοι ἦσαν;
ἡμινόμην ἀγανακτῶν τὸ πλῆθος, ἔχ' ὅτι ἐπεβε-
βουλευμένη, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν
ἐκείνῃ τῇ προαφρέσει μένειν, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεση-
σάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνης, φυλάττων μὲν ἐ-
μαυτὸν, διχτελῶ· ἐκείνων δὲ πρὸς αἰεὶ ἐπιβου-
λεύοντάς μοι καλᾶζων· εἶθ' οἱ ἀνδρωποὶ ἐμὲ
τῆς

prudentis atque iniuria laesi assumpta, illos vlcisci,
mihique pro praesenti facultate, futuri temporis
securitatem praestare? Haec, noui ego, mihi
confuleretis.

6. Quid igitur post ea feci? Arcessitos noxios,
et causae dicendae copia illis facta, prolatis ar-
gumentis, plane de singulis conuictos, quando-
quidem negare nec ipsi poterant, ultus sum, ae-
gerrime ferens, non quod factae mihi essent in-
fidiae, sed quod mihi per illos integrum non
esset in illa ratione permanere, quam initio in-
stitueram. Atque ab eo inde tempore ita viuo,
vt me custodiam, illorum vero ex numero eos,
qui mihi semper insidiantur, puniam. Deinde

τῆς ὁμότητος αἰτιῶνται, ἐκ ἐτι λογιζόμενοι
 παρὰ ποτέρου ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τούτων ἀρχή·
 συνελόντες δὲ τὰν μέσῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζον-
 το, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἡτιῶντο, καὶ τὰς δο-
 κῆσας ἐν αὐταῖς ὁμότητας. ὅμοιον ὡς εἴ τις
 παρ' ὑμῖν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας
 ὑπὸ πτεμένον, ἃ μὲν ἐτόλμησε, μὴ λογιζοίτο, ὡς
 νύκτωρ ἐς τὸ ἱερόν παρῆλθε, καὶ κατέσπασε τὰ
 ἀναθήματα, καὶ τῷ ξοάνῃ ἤψατο, κατηγοροῦν
 δὲ ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε,
 καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἀνθρώπου
 Ἕλληνα πλησίον τῷ ἱερῷ (καὶ γὰρ ἔπαινον πόρ-
 ρον τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα) κολάσαι
 τοιαύτη περιβαλεῖν. ἀλλ', οἶμαι, αὐτοὶ τε
 κατα-

crudelitatis me accusant homines, non cogitantes
 illud, ab vtro nostrum prima horum origo sit.
 Nimirum omissis iis, quae erant in medio, et
 propter quae puniebantur, poenas accusabant
 ipsas, et quae viderentur in illis *versari* crudeli-
 tates. Perinde ac si quis apud vos sacrilegum de
 rupe videns praecipitari, quae ille ausus sit, non
 cogitet, ut noctu in templum intraverit, ac do-
 naria detraxerit, signumque *ipsum* contrectarit;
 sed multam vestram feritatem accuset, qui Grae-
 cos vos et sanctos homines cum dicatis, sustinue-
 ritis tamen Graecum hominem prope templum
 (etenim non procul ab vrbe dicitur esse rupe illa)
 tali supplicio afficere. Sed ipsi, puto ridebitis,
 si

καταγελάσασθε, ἢν ταῦτα λέγῃ τις κατ' ὑμῶν,
καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κα-
τὰ τῶν ἀσεβάντων ἀμότητα.

Τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι ἔκ ἐξετάζοντες ὁποῖός
τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεσῶς ἐστίν, εἴτε δίκαιος,
εἴτ' ἀδικος, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνο-
μα μισῶσι, καὶ τὸν τύραννον καὶ Αἰακός, ἢ
Μίνως, ἢ Ῥαδάμανθυς ἢ, ὁμοίως ἐξ ἀπαντος
ἀνελεῖν σπεύδουσι, τὰς μὲν πονηρὰς αὐτῶν πρὸ
ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τὰς δὲ χρηστὰς, τῇ κοι-
νωνίᾳ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμ-
περιλαμβάνοντες. ἔγωγ' ἔν ἀκῶ καὶ παρ' ὑμῖν
τοῖς Ἑλλήσι πολλὰς γενέσθαι τυράννας σοφοὺς
ὑπὸ Φαύλῳ ὀνόματι δοκῶντι, χρηστὸν καὶ ἡμε-
ρον

si quis talia contra vos dicat, et reliqui omnes
laudabunt vestram contra impios crudelitatem.

7. In vniuersum populi, non explorato qualis
sit, qui rebus praeest, iustusne an iniustus,
ipsum simpliciter nomen tyrannidis odio habent;
et tyrannum, etsi Aeacus, aut Minos, aut Rhada-
manthus fuerit, similiter vniuersim student tol-
lere, dum malos eorum ob oculos sibi ponunt,
bonos autem, ob communionem nominis, odio
simili complectuntur. Equidem audio, apud
vos etiam Graecos, multos tyrannos fuisse sapien-
tes, sub nomine, quod male vulgo audit, man-
suetum et placidum ostendentes ingenium: et

ρον ἡθος ἐπιδεδεγμένους· ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἶ-
 ναί βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀ-
 γάλλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ.

Ὅρατε δὲ καὶ τὰς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ
 εἶδει τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων ἐδὲν
 ὀφελος, εἰ μὴ φόβος προσεῖη, καὶ ἐλπίς τῆς
 κολάσεως. ἡμῖν δὲ τῆτο πολλῷ ἀναγκασιότερον
 τοῖς τυράννοις, ὅσῳ πρὸς ἀνάγκην ἐξηγέμεθα,
 καὶ μισῶσί τε ἅμα, καὶ ἐπιβελύξουσιν ἀνθρώ-
 ποις σύνεσμεν, ὅπῃ μὴδὲ τῶν μορμολυκείων ὀ-
 φελός τι ἡμῖν γίνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ἰ-
 δρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ' εἴοικεν. ἔσῳ γάρ ἂν ἐκ-
 κόπτωμεν, τοσῶδε πλείους ἡμῖν ἀναφύονταί
 τε

quorundam adeo ex illo numero, brevia dicta in
 vestro templo reposita, *quasi* signa quaedam et
 donaria, Pythio.

8. Videtis legislatores etiam poenali sanctioni
 plurimum tribuere; cum reliquorum nullus sit
 usus, nisi metus adsit et expectatio poenae. No-
 bis vero tyrannis multo magis illud necessarium
 est, in quantum inuitis imperamus, et cum ho-
 minibus versamur, qui odio nos habent et in-
 diis appetunt, vbi terriculamentis laruatis nihil
 proficitur; sed Hydrae fabulam res refert: quo
 plures enim exciderimus, tanto plures subna-
 scuntur

τοῦ πολεῖν ἀφ' ἑμαυτοῦ. Φέρειν 3) δ' ἀνάγκη,
καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ ἐπι-
καίειν, νῆ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλῳ, εἰ μέλλοι-
μεν ἐπικρατῆσαι, τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦ-
τα ἐμπεσεῖν ἠναγκασμένον, ὅμοιον χρὴ τῇ ὑπο-
θέσει καὶ αὐτὸν εἶναι· ἢ Φειδόμενον τῶν πλη-
σίον, ἀπολωλένα. ὅλως δέ, τίνα οἶσθε ἔτῳς
ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἀνδρωπὸν εἶναι, ὡς ἤδεσθαι
μασι-

scuntur puniendi occasiones. Auferre autem oportet quod subnascitur, et excidere semper, et vrere Iolai instar, vincere si velimus. Eum enim qui semel in hanc vitam incidere coactus est, oportet aut similem esse argumento, quod agendum suscepit, aut, dum aliis parcit, ipsum perire. Quem vero omnino putatis hominem ferum adeo et immitem esse, qui delectetur flagellandis aliis, et
P 3 plora-

3. Φέρειν] Nisi placet verba Φέρειν hic tribuere auferendi significationem, videndum an non fuerit in libris antiquis ἀφαιρῶν. Gesner. Si tolerandi, perseverandi sensu accipias, stare poterit vulgata: quo sensu notum est, Φέρειν πόνον, id quod non mera est passio, sed et actionem inuoluit. Nemini tamen hoc obtrudo: nam cum Φέρειν modo sit adferre, modo etiam significet auferre, ideo posteriori hoc sensu cum Gesn. accipere malim. Reitz.

μασιγενῆτα καὶ οἰμωγῶν ἀκένοντα, καὶ σφαπτο-
μένους ὀρώοντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τῷ κο-
λάζειν αἰτίαν; ποσάνκις γὰρ ἐδάκρυσα μασιγε-
μένων ἄλλων; ποσάνκις δὲ θρηνεῖν καὶ ὀδύρεσθαι
τὴν ἑμαυτῷ τύχην ἀναγκάζομαι; μείζω κόλασιν
αὐτὸς καὶ χρονωτέραν ὑπομένων; Ἄνδρὶ γὰρ
Φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πο-
λὺ τῷ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον.

Εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ
αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βέλομαι, κολά-
ζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴξε,
ὥς ἔδην μελλήσας, ἐλοίμην ἂν τεθνήσκειν μᾶλλον,
ἢ μηδὲν ἀδικῶντας κολάζειν. εἰ δέ τις Φαίη,
βέλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνήσκει ἀδίκως, ἢ
δικαίως.

ploratu illorum audiendo, et spectandis caedibus;
nisi magnam aliquam habeat puniendi causam?
Quoties ego, dum flagellis alii caederentur illa-
crimaui, quoties deplorare lamentarique meam
fortunam cogor, maiorem ipse et longiorem poe-
nam sustinens! Viro enim natura bono, sed quem
acerbum esse cogat necessitas, punire multo quam
puniri difficilius est.

9. Si vero libere dicendum est, equidem optio-
ne proposita, vtrum malim iniuste quosdam pu-
nire, quam ipse mori; scitote me nulla cuncta-
tione interposita mortem potius electurum, quam,
qui nihil iniuste egerint, punire. Si quis vero
dicat, Vtrum vis, Phalari, ipse iniuste mori, an
iuste

δικαίως καλᾶσθαι τὰς ἐπιβέβηκας, τῷτο βελομένην ἂν. αὐτίς γὰρ ὑμῶς, ὦ Δελφοί, συμβούλους καλῶ, πότερον ἀμεινον εἶναι ἀδίκως ἀποθάνειν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβελευκότεν; οὐδεὶς ἔτιως, οἶμαι, ἀνόητός ἐστιν, ὃς καὶ ἂν προτιμήσῃε ζῆν μάλλον, ἢ σώζων τὰς ἐχθρὰς ἀκλωλέναι. καίτοι πόσους ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρημάτων μοι, καὶ φανερώς ἐληλεγμένων, ὅμως ἔσωσα; οἷον Ἀκάνθον τέτονι, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς, παλαιᾶς συνηθείας τῆς πρὸς αὐτὰς μνημονεύσας.

Ὅταν δὲ βεληθῇτε τὸ μὲν εἰδέναι, τὰς εἰσφοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε, ὁποῖός ἐγὼ περὶ αὐτὰς εἰμι, καὶ εἰ Φιλανδρώπως

iuste punire insidiatores? hoc sane posterius maluerim. Denuo enim vos, Delphi, in consilium mihi aduoco, meliusne sit iniuste mori, an iniuste seruare insidiatorem? Nemo ita, puto, stupidus est, quin viuere potius praeferat, quam inimicis seruandis ipse perire. Quamquam quot ego eorum etiam, qui insidias mihi struxerant, manifeste licet conuictos, tamen seruauī? velut Acanthum hunc et Timocratem, et Leagoram illius fratrem, memoria antiquae cum illis consuetudinis adhibita.

10. Si vero meam vitae rationem nosse volueritis, peregrinos Agrigentum venientes interrogate, qualem me illis praebeam, vtrum humane

πως προσφέρωμαι τοῖς καθαίρεσιν, ὥς γε καὶ σκοπὰς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πευθῆνας, τίνες καὶ ὅθεν καταπεπλεύκασιν, ὥς κατ' ἀξίαν τιμῶν, ἀποπέμπωμαι αὐτάς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξ επιτήδεις φοιτῶσι παρ' ἐμέ, αἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἐφεύγασιν τὴν συνουσίαν τὴν ἐμήν· ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρῶτον ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἦκεν ὡς ἡμᾶς, ἀλλὰ μὲν ὑπὲρ ἐμῶ ἀκηκοώς. ἐπεὶ δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐλεῶν τῆς ἀναγκαίας ὁμότητος. εἴτα οἴσθε τὸν πρὸς τοὺς ὀφειλούς Φιλάνθρωπον, οὕτως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεσθαι, εἰ μὴ τι διαφερόντως ἡδίκητο.

Ταῦ-

tractem, qui eo deferuntur: qui in portibus speculatores habeam, exploraturos, qui et vnde navibus venerint? ut pro dignitate cuiusque honoratos dimittam. Quidam vero etiam dedita opera ad me ventitant, Graecorum sapientissimi, nec consuetudinem meam refugiant. Ut nempe etiam nuper sapiens Pythagoras ad nos venit, qui cum alia de me audisset, experimento facto discessit, meam laudans iustitiam, et necessariae misertus crudelitatis. Deinde putatis, hominem peregrinis adeo humanum, iniuste tractaturum suos, nisi insigni affectum iniuria?

II. At-

Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἐμαυτῶ ἀπολελόγημαι
 ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνε μάλλον,
 ὥς ἐμαυτὸν πεῖθω, ἢ μίσσε ἀξία. ὑπὲρ δὲ τῆ
 ἀναθήματος, κατὰ ὑμῶς ἀκῆσαι ὅθεν καὶ ὅπως
 τὸν ταῦρον τῆτον ἐκτησάμην, ἐκ ἐκδὸς αὐτὸς
 τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ ἔτα μανεῖην, ὥς
 τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων, ἀλλὰ Περί-
 λαος ἦν τις ἡμεδαπός, χαλκεὺς μὲν ἀγαθός,
 πονηρὸς δὲ ἄνθρωπος· ἔτος τὰμπολυ τῆς ἐμῆς
 γυνώμης διημαρτηκώς, ὥστε χαρεῖσθαι μοι, εἰ
 καὶ τινὰ κόλασιν ἐπινοήσεν, ὥς ἐξ ἀπαντος
 κολάσεν ἐπιθυμῶντι. καὶ δὴ κατασκευάσας
 τὸν βῆν, ἠκέ μοι κομίζων, κάλλιπον ἰδεῖν, καὶ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον· κινήσεως γὰρ
 αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μένειν πρὸς τὸ καὶ
 ἐμφυ-

II. Atque haec quidem pro me dixi, vera, iusta,
 laude potius quam odio digna. Iam de donario
 vos audire tempus est, quomodo dominus huius
 tauri factus sim, quem non locauerim statuario.
 Absit enim a me ille furor, ut tale quid possidere
 cupiam. Sed fuit Perilaus aliquis nostras, faber
 bonus, sed homo *idem* pessimus. Hic multum a
 coniectando animo meo aberrans, gratum se mi-
 hi facturum rebatur, tanquam poenis omnino
 gaudenti, si novam quandam poenam excogitasset.
 Fabrefactum igitur bouem mihi attulit, pulcher-
 rima specie, et ad exactissimam similitudinem ela-
 boratum: solo enim motu et mugitu deficiebatur,

ἐμφυχον εἶναι δοκῶν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐ-
 θύς, ἄξιον τὸ κτῆμα τῷ Πυθίῳ πεμπτέος ὁ
 ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρεσὼς, Τί
 δ' εἰ μάθοις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ;
 καὶ τὴν χρεῖαν, ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα
 τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἣν τινα, ἔφη, κο-
 λάζειν ἐθέλῃς, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχανήμα τῷ-
 το, καὶ κατακλείσας, προσιδέσθαι μὲν τὰς αὐ-
 λὰς τέσσε πρὸς τὰς μυκτῆρας τῷ βόος, πῦρ δ'
 ὑποκλίειν κελεύειν· καὶ ὁ μὲν οἰμώζεται, καὶ
 βοήσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύνας ἐχόμενος· ἡ
 βοή δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει,
 οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνηῶδες, καὶ
 μυκήσεται γοερώτατον, ὡς τὸν μὲν, καλᾶνθαι,
 σὲ δὲ τέρπεσθαι μετὰ κατὰυλόμενον.

Ἐγὼ

quo minus animatus esse videretur. Ad primum
 autem conspectum exclamaui, dignum opus,
 quod habeat Pythius. Mittendus hic taurus Deo.
 Adstans autem Perilaus, *Quid si*, inquit, *noris*
artem in illo adhibitam, et quem usum praebeat?
et, simul aperiens prope tergum bouem, si quem pu-
nire, inquit, *volueris, imposito illo in hanc machi-*
nam, eaque clausa, applicari has tibiae iube naribus
bouis, et succendi ignem. Sic iste eiulabit et clama-
bit, dolore infinito cruciatus; clamor autem iste per
tibiae modulos tibi efficiet canoros maxime, et threnis
aptos sonos accinet, ac lugubre quiddam mugiet: adeo
ut dum ille puniatur, tibiae tu sonis interim demulceare.

12. Ego

Ἐγὼ δὲ ὡς τῆτ' ἤκασα, ἐμυσάχθην τὴν κακομηχανίαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τὴν ἐπινόειαν ἐμίσησα τῷ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθην. καὶ ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περίλαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐστι, δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς τέχνης, καὶ μίμησαι τὰς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν εἰ καὶ ἂν Φῆς μέλη, διὰ τῶν αὐτῶν φθέγγεται. πείθεται μὲν ταῦτοις ὁ Περίλαος· ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν ἐκέλευον, Ἀπολάμβανε εἰπὼν τὸν ἄξιον μισθὸν τῆς θαυμαστῆς τε τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς. καὶ ὁ μὲν δίκαια ἔπασχεν, ἀπολαύων τῆς αὐτῆς εὐμηχανίας· ἐγὼ δὲ,

12. Ego vero his auditis, infelix artificium hominis abominatus, et exosus ingenium huius machinae, propriam illi poenam imposui: et, *Age sane*, inquam, *Perilae*, nisi vana temere illa sunt promissa, ostende nobis ingressus ipse veritatem artis tuae, et imitare clamantes, ut sciamus verum, quos praedicas modulos, ii per tibiis sonent. Obsequitur Perilaus: 'at ego, cum intus esset, concluso homine, ignem succendi iussi, *Habe tibi*, dicens, dignam mercedem admirabilis illius artis tuae, ut magister illius Musices primus ipse canas. Atque ille digna factis suis passus est, fructum percipiens ingeniosae machinationis. Caeterum ego viuentem

δὲ, ζῶντα, καὶ ἐτι ἔμπνευ ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαφροθῆναι κελεύσας, ὡς μὴ μιάκειε τὸ ἔργον ἐναποθωνῶν, ἐκέλευεν μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν εἶπτειν ἐκέλευσα· καθάρας δὲ τὸν βῆν, ἀπέπεμψα ὑμῖν ἀνατεθρομένονον τῷ θεῷ· καὶ ἐπιγράφαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν· τῷ ἀνατιθέντος ἐμῷ τᾶνομα, τὸν τεχνίτην τὸν Περίκλειον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνην, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμὴν, τὴν πρέπυσαν τιμωρίαν, τὰ τᾶ σοφῶ χαλκίως μέλη, τὴν πρώτην πέτρην τῆς μαρτυρίας.

Τμεῖς δὲ, ὦ Δελφοί, δίκαια παρήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμῷ μετὰ τῶν πρέσβων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὡς πάντες εἰδεῖεν οἷος ἐγὼ πρὸς τὰς πονηρὰς εἰμι, καὶ ὅπως

tem adhuc et spirantem hominem eximi iussi, ne intra moriendo opus pollueret, et insepultum per praeceps abiici. Expiatum vero bovem vobis mihi dedicandum Deo, et inscribi totam narrationem iussi, meum, dedicantis, nomen, artificem Perilaum, ipsius commentum, meam iustitiam, poenam decentem, sapientis fabri modulos, primum Musices experimentum.

13. Vos vero, Delphi, quod iustum est feceritis, si pro me cum Legatis rem sacram feceritis, dedicaveritisque taurum honesto sacri loco, ut sciant omnes, qualis ego in malos sim, et quomodo

ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς ἐς κακίαν ἐπιθυ-
μίας αὐτῶν. ἱκανὸν γὰρ καὶ τὸτο μόνον δηλώ-
σαι μετὸν τρόπον, Περίλαος κολασθεῖς, καὶ ὁ
ταῦρος ἀνατεθείς, καὶ μηκέτι Φυλαχθεῖς πρὸς
ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μηδὲ μελωδῆσας
ἄλλο ἔτι, πλὴν μόνον τὰ τῷ τεχνίτῃ μυκήμα-
τα· καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πείραν ἔλαβον
τῆς τέχνης, καὶ κατέπαυσα τὴν ἀμεινον ἐκείνην
καὶ ἀπάνθρωπον ὥδην. καὶ τὰ μὲν παρόντα
ταῦτα παρ' ἐμῇ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλ-
λα πολλὰ καὶ ἐπεὶ δὴ μοι παράσχη μηκέτι δεῖ-
σθαι κολάσεων.

Ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί, τὰ παρὰ τῷ Φαλά-
ριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα·
καὶ

modo viciscar nimias illorum ad mala cupiditates.
Sufficit enim vel hoc solum ad declarandum inge-
nium meum, Perilaus punitus, dedicatus taurus,
neque servatus amplius ad aliorum puniendorum
cantus, nulla dum alia melodia edita, praeter so-
los artificis mugitus: et quod in illo solo et expe-
rimentum cepi artis, et finem imposui cantui illi
a Musis et humanitate abhorrenti. Et in prae-
sens ista quidem a me Deo oblata sunt. Dedi-
cabo autem saepe etiam alia, si hoc mihi praeesti-
terit, ut poenis non amplius indigeam.

14. Haec, Delphi, quae a Phalaride, dicere iussi-
sumus, vera omnia, et quae gesta sunt singula.

Ac

καὶ δίκαιοι ἂν εἴημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρ-
τυρῶντες, ὥς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τῆ ψεύ-
δεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ δεηθῆναι
ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πόνησῃ δοκῶντος, καὶ ἄκοντος
κολάζειν ἡναγκασμένον, ἰκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ
Ἀκραγαντινοί, Ἑλλήνες τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖ-
ον Δωριεῖς, προσήσεσθαι τὸν ἄνδρα, Φίλον εἶναι
ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον
ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὠρμημένον. λάβετε ἔν αὐτοῖ τὰν
ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀ-
κραγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς Φαλαρίδος, καὶ μήτε
ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκείνον ὑβρί-
σητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποσερήσητε καλλίστη τε
ἅμα, καὶ δικαιότατ' ἀναθήματος.

Ac digni videmur esse, quibus fides habeatur a vobis,
cum perbibeamus testimonium, tanquam qui sciamus,
et nullam iam mentiendi causam habeamus. Si vero
etiam preces interponendae sunt pro viro, qui sine
caussa videtur malus, quique praeter voluntatem
suam punire cogitur, supplicamus vobis nos Agrigen-
tini, qui Graeci sumus, et antiqua origine Diores,
ut admittatis virum, amicum vobis esse cupientem,
et multa in vos publice et priuatim in singulos ve-
strum bona conferre paratum. Accipite ergo ipsi
taurum et dedicate, et pro Agrigento, ipsoque Pha-
laride vota facite: et nec infecta re nos dimiseritis,
nec illum affeceritis contumelia, nec Deum pulcher-
rimum iustissimoque donario priuaueritis.

Φάλα-

Φάλαρις δεύτερος.

Οὔτε Ἀκραγαντίνων, ὧ ἄνδρες Δελφοί, πρό-
 ξενος ὢν, ἔτε ιδιόξενος αὐτῷ Φαλάριδος,
 ἔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ιδίαν αἰ-
 τίαν, ἢ μελλασσῆς Φιλίας ἐλπίδα· τῶν δὲ πρέσ-
 βων ἀκῆσας τῶν ἡκόντων παρ' αὐτῷ, ἐπισικῆ
 καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ
 τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέ-
 πον προσρῶμενος, ἀνέστην παρηνέσων ὑμῖν, μή-
 τε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάστην εὐσεβῆντα, μητ' ἀ-
 νάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλ-
 λουτρίεν· καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἐς
 αἰὶ ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλίστης
 καὶ ἐπινοίας κακίστης καὶ δικαίας κολάσεως.

Ἐγὼ

Phalaris Alter.

Neque cura mihi Agrigentinorum hospitum pu-
 blice data, Delphi, neque priuatum cum
 Phalaride hospitium intercedit, neque aliam ha-
 beo aut peculiarem benenolentiae erga illum caus-
 sam, aut futurae spem amicitiae. Caeterum au-
 ditis Legatis ab eo venientibus, aequa et modera-
 ta differentibus, atque id quod pium, et publice
 vtile est, et Delphos maxime decet, spectans, sur-
 rexi adhortaturus vos, vt neque contumelia affi-
 ciatis virum potentem, religiosum, neque dona-
 rium iam nuncupatum Deo, abalienetis, quod
 trium maximarum rerum omni aeuo monumentum
 futurum est, artis praestantissimae, commentum
 pessimi, et iusti supplicii.

2. Equi-

Ἐγὼ μὲν ἔν, καὶ τὸ ἐνλοιοῦσθαι ὑμᾶς ὅλως πα-
 ρὲ τέττα, καὶ δημιουργεῖς ἡμῖν προθεῖναι τὴν διά-
 σκεψιν, εἰ χρεὶ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὀπί-
 στω αὖθις ἀποπέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομί-
 ζω· μᾶλλον δέ, εἰδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπο-
 λελοιπέναι· εἰδὲν γὰρ ἀλλ' ἢ ἱεροσυλία τὸ πρᾶ-
 γμά ἐστι, μακροῦ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ
 ὅσω τε τὰ ἤδη ἀνατεθέντα συλαῖν, τὸ μηδὲ τὴν
 ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βυλομένοις ἐπιτρέπειν
 ἀσεβέστερον.

Δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφός καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ
 τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίου εὐκλείας, εἰ
 φυλάττοιτο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν
 παρόντων προσγένοιτο, μὴτ' ἀποκλείειν τὸ ἱε-
 ρὸν

2. Equidem ipsum hoc, dubitare vos omnino
 hac de re, ipsum hoc, quod eam proposuere
 vobis magistratus disputationem, *Sit ne recipien-
 dum donarium, an retro rursus remittendum?* irre-
 ligiosum esse arbitror, vel potius, nullum im-
 pietati gradum ultra quem ascendat, reliquisse.
 Nihil enim aliud quam sacrilegium hoc est, longe
 aliis gravius, quanto nimirum maior est impie-
 tas, quam spoliare dedicata, ne permittere qui-
 dem dedicare volentibus.

3. Rogo autem vos, Delphus ipse quoque, et
 in partem veniens tum publicae bonae famae, si
 ea servetur, tum contrariae opinionis, si qua ex
 praesenti negotio contrahatur, ne claudatis sa-
 crum.

ρὸν τοῖς εὐσεβέσσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα
τῷ θεῷ συκοφαντῶσαν, καὶ ψήφῳ καὶ δικαση-
ρίῳ δοκιμάζουσαν τὰς ἀνατιθέοντας. ἔδει γὰρ
εἶναι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν, εἰδὼς ἃ προση-
σόμενον τὸν θεόν, ὃ, τι ἂν μὴ πρότερον Δελ-
φοῖς δοκῇ.

Ὁ μὲν ἔν Πύθιος, τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τῆς
ἀναθήματος ψήφον ἤνεγκεν. εἰ γὰρ ἐμίσει τὸν
Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυσάττετο, ῥᾶδιον
ἦν ἐν τῷ Ἰονίῳ μέσῳ καταδύσαι αὐτὸ, μετὰ
τῆς ἀγῆσης ὀλκάδος. ὁ δὲ πολὺ τέναντίον ἐν
εὐδίᾳ τε διαπεραιωθῆναι, ὥς Φασί, παρέσχευ
αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν κατ᾽ἔρα.

Ω

crum religiosis, neque ciuitati nostrae infamiam
apud omnes homines concilietis, quasi ea quae
mittuntur Deo calumniatur, et calculo iudicio-
que exploret, qui aliquid donant. Nemo enim
amplius donare quidquam temere audebit, si sciat,
non admissurum esse Deum, quod non prius
Delphis admittendum videatur.

4. Ac Pythius quidem iustum iam de donario
suffragium tulit. Si enim odisset Phalarin, aut
munus illius abominaretur, facile illi erat medio
in Ionio illud, cum ipsa nauī, quae uehebat, de-
mergere. Verum ille contra per serenitatem uti
traicerent, ut aiunt, ipsis tribuit, et salui ad
Cirrham uti appellerent.

Luc. Op. T. IV.

Q

5. Qua

Ὡ καὶ δῆλον, ὅτι προσίεται τὴν τῷ μονάρχῃ εὐσεβειαν. ἤρη δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους, προσθῆναι καὶ τὸν ταῦρον τετονὶ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱερῷ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τῷ ἀτοπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλοπρεπὲς ἔτω δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσιν ἐκ τῷ ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ κεκρίσθαι μηδὲ τῷ ἀνατιθέσθαι ἄξιος.

Ὁ μὲν ἔν τᾶναντία μοι ἐγνωκώς, καθάπερ ἐκ τῷ Ἀκράγαντος ἄρτι καταπεπλευκώς, σφαγὰς τινος, καὶ βίας, καὶ ἀρπαγὰς, καὶ ἀπαγωγὰς ἐτραγώδει τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐτόπτης γεγενῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τῷ πλοίῳ

5. Qua re etiam manifestum est, admitti ab eo monarchae pietatem. Oportet autem vos quoque eadem decernere, et adiacere hunc taurum reliquis templi ornamentis. Omnium enim absurdissimum fuerit, magnifici adeo muneris Deo missi auctorem, damnans ex templo suffragium referre, et mercedem hanc religionis suae habere, ut ne dignus quidem sit habitus qui aliquid donet.

6. Ille quidem, qui contraria mihi decreuit, quasi qui Agrigento modo huc appulerit, caedes quasdam, et vim factam, et rapinas, et abducciones tyranni tragica oratione retulit, tantum non visa a se narrari dicens; quem tamen neque ad

πλοῖε ἀποδεδημηκότα. -χρὴ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μηδὲ τοῖς πεπονθέναι Φάσκεισι πάνυ πισεῦεν διηγασμένοις. ἄδηλον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ἐχ' ὅπως αὐτὰς, ἢ μὴ ἐπιστάμεθα, κατηγορεῖν.

Εἰ δ' ἔν τι καὶ πέπρακται τοῖς τὸν ἐν Σικελίᾳ, τῷ δ' ἐν Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερέων ἤδη δικασαὶ εἶναι ἀξιῶμεν· καὶ δέον θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν θεόν, καὶ συνανατιθέναι, εἰ πέμπειέ τις, σκοπῶντες καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ τὸν Ἴονιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννῶνται.

Καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω ὅπῃ καὶ βέλετα· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον, οἶμαι, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν

ad nauem vsque peregrinatum esse, nouimus. Oportet autem talia ne his quidem, qui se passos esse dicunt, omnino credere narrantibus; cum, vtrum vera dicant, incertum sit: nedum vt ipsi, quae non certo scimus, accusemus.

7. Vtrum igitur tale quidquam in Sicilia factum sit, hoc Delphis necesse non est studiose quaerere; nisi pro sacerdotibus iam iudices esse postulamus; et cum mactare nos oportebat, et reliquum Dei cultum peragere, et vna ponere donaria si quis mittat, sedemus disceptaturi, si qui trans Ionium mare iuste aut iniuste tyrannidem gerant.

8. Aliorum quidem res quomodocumque lubuerit se habeant. Nobis autem necessarium ar-

αὐτῶν εἶδέναι, ὥπως τε πάλαι δίδεκετο, καὶ
 ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιῶσι λαῶν ἕστα. ὅτι
 μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκᾶμεν αὐτοί, καὶ πέτρας
 γεωργῶμεν, ἔχ' Ὀμηρον χρὴ περιμένειν, δηλώ-
 σοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν πάρεστι ταῦτα· καὶ ὅσον
 ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῶ ἀεὶ συνῆμεν ἄν. τὸ δ'
 ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρησῆριον, καὶ
 οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβῶντες, ταῦτα Δελ-
 φῶν τὰ πεδία, ταῦθ' ἡ πρόσσδος, ἐντεῦθεν
 ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. χρὴ γάρ
 τ' ἀληθῆ πρὸς γε ἡμᾶς αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὸ
 λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ
 ἀγήροτα. Φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶ τῷ
 θεῷ, ὃς ἔ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν
 ἀγαθὰ

bitror nostra ipsorum scire, cum ut olim consti-
 tuta fuerint, tum uti nunc se habeant, et quid
 facientibus melius futurum sit. Ac nos in prae-
 cipitiis habitare, et saxa arare, non Homerus no-
 bis expectandus est, qui nos doceat; sed videre
 ista licet: et quantum ad terram, prolixa semper
 cum fame essemus. Sed templum, et Pythius,
 et oraculum, et iactantes, et religiosi, hi Del-
 phorum agri, hi reditus, hinc bona copia, hinc
 alimenta, (oportet enim vera, inter nos quidem
 certe, dicere,) et quod a poetis dicitur, sine se-
 mine nostro, sine aratro, proueniunt omnia:
 agrum nostrum colente Deo, qui non ea solum,
 quae apud reliquos Graecos nascuntur, bona no-
 bis

ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυγίῳ,
ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν,
ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα
εἰς Δελφὸς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δεύτερα μετα-
τὸν θεὸν ἡμεῖς τιμῶμεθα ὑφ' ἀπάντων, καὶ
εὐποροῦμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν· τὰυτὰ τὸ ἀρχαῖον
τὰυτὰ τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυσαίμεθά γε
ἔτι βιῶντες.

Μέμνηται δὲ εἰς πρότερον ψῆφον ὑπὲρ ἀνα-
θήματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθεῖσαν, εἰδὲ κωλυθέν-
τα τινὰ θύειν ἢ ἀνατιθέναι. καὶ διὰ τῶν, οἴ-
μοι, καὶ αὐτὸ εἰς ὑπερβολὴν ἡύχεται τὸ ἱερὸν,
καὶ ὑπερπλεῖται ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν
μηδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδέν, μηδὲ
παρὰ

bis præbet; sed si quid apud Phrygas, Lydos,
Perſas, Affyrios, aut Phoenices, aut Italos, aut
ipſos Hyperboreos, nascitur, Delphos omnia per-
ueniunt. Et secundo post Deum loco nos colimur
ab omnibus, et abundamus, et beati sumus. Haec
antiqua ratio, haec adhuc obtinet, et vtinam ita
vivere non definamus!

9. Recordatur autem nemo vnquam suffragium
de donario apud nos latum, nec prohibitum
quemquam, quo minus sacrificaret, vel dedicaret
aliquid. Ac propter hoc ipsum, puto, supra mo-
dum auctum est sacrum, et abundat donariis. Qua-
re nec in praesenti nouandum quidquam, neque

παρὰ τὰ πατρία νόμον καθιστάναι, φιλοκρινεῖν
τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεαλογεῖν τὰ πεμπόμενα,
ὅθεν, καὶ ἀφ' ὧν, καὶ ὅποια· δεξαμένους δὲ
ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετῶντας ἀμφοῖν,
καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι.

Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βε-
λεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε
πρῶτον ὑπὲρ ὧν καὶ ἡλικῶν ἐστὶν ἡ σκέψις·
πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν θεῶν, καὶ τῶν ἱερῶν, καὶ θυ-
σιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ
θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τῶν μαντείων· ἔπει-
τα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόν-
των τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ Δελ-
φῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
εὐκλείας

praeter patrium morem lex constituenda, vt scrupulose iudicentur donaria, et eorum quae mittuntur origo inquiratur, unde, a quo, et qualia sint? sed accepta sine operosa quaestione, dedicare, tum Deo ministrantes, tum religiosis.

10. Videmini autem mihi, Delphi, sic demum optime de praesentibus iudicaturi, si primum consideraueritis, de quot quantisque rebus sit quaestio. Primo quidem de Deo, et templo, et victimis, et donariis, et moribus antiquis, et legibus vetustis, et gloria oraculi: deinde de tota ciuitate, et hiis, quae cum reipublicae nostrae, tum priuatim unicuique Delphorum conducant: super omnia vero de bona aut mala apud omnes

εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τέτων γὰρ ἐκ οἶδα εἴ
τι μείζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαιότερον ἡ-
γήσησθε ἄν.

Περὶ μὲν ἔν ὧν βαλευόμεθα, ταῦτά ἐσιν. ἔ
Φάλαρις τύραννος εἷς, ἐδὲ ταῦρος ἕτος, οὐδὲ
χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάν-
τες δυνάσαι, ὅσον νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ
χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολ-
λὰ πολλάκις ἀνατεθισόμενα τῷ θεῷ. πρῶτον
μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἀξίον.

Τίνος ἔν ἐνεκα, μὴδ' ὡς αἰεὶ, μὴδ' ὡς πά-
λαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί
μεμφόμενοι τοῖς πάλαισις ἔθεσι, κακνοτομήσο-
μεν; καὶ ὃ μὴδὲ πώποτε, ἀφ' ἧ τὴν πόλιν οἰ-
κῶμεν,

mnēs homines fama. Hisce enim si quid maius,
magisque necessarium, modo sanum abhibeatis
iudicium, existimetis, non noui.

II. Haec ergo sunt, de quibus deliberamus;
non Phalaris vnus tyrannus, neque taurus iste,
neque aes tantum; sed reges omnes, et omnes
Dynastae, qui iam sacro vtuntur, et aurum,
et argentum, et quaecumque alia pretiosa dedi-
canda sunt in posterum Deo. Primo quidem,
quod ad Deum pertinet, exploratu dignum.

12. Qua igitur de causa non vt semper, neque
vt olim, quae ad donaria referuntur, faciemus?
aut quid reprehendentes in vetusto more nouabi-
mus; et quod nunquam a nobis, ex quo vrbein

καὶ μεν, καὶ ὁ Πύθιος χρεῖ, καὶ ὁ τρίπους Φθεγγεταί, καὶ ἡ ἱερεὶα ἐμπνέεται, γεγέννηται ἡμῖν, νῦν κατασησόμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξετάζεσθαι, τὰς ἀνατιθέοντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνων μὲν τὰ παλαιᾷ ἔθους, τὰ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξείναι, ὁρᾷτε ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησαι τὸ ἱερόν, ἀπάντων ἀνατιθέστων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐνίων δωρεμένων τὸν θεόν.

Ei δ' ὑμεῖς αὐτὰς δοκιμασίας, καὶ ἐξετασίας ἐπισήσετε τοῖς ἀναθήμασιν, ὅκνῳ μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, ἔδενός ὑπομένοντος, ὑπόδικον αὐτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλίσκοντα, καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτῷ κρίνεσθαι,

habemus, et Pythius respondet, et tripus loquitur, et sacerdos inspiratur, factum est, nunc constituemus, ut iudicentur, et explorentur, qui aliquid dedicant? Atqui ex antiquo illo more, quo promiscue et omnibus hoc licet, videtis quot quantisque bonis templum impletum sit, dedicantibus omnibus, et supra vires suas quibusdam Deo donantibus.

I 3. Si vero vos cognitores quaesitoresque donariis constitueritis, metuo ne non habeamus amplius, quae explorentur; cum futurum sit, ut nemo sustineat reum se constituere; et sumtibus atque impensis e sua re familiari factis insuper iudicari, et pe-

νεσθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίνι βιωτὸν, εἰ κριθήσεται τῷ ἀντιθέναι ἀνάξιον.

et periclitari adeo de capite. Quis enim viuendum sibi putet, si indignus, qui donet aliquid, iudicetur.

Ἀλέξανδρος, ἢ Ψευδόμαντις.

Σὺ μὲν ἴσως, ὦ Φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τῷτο καὶ φαῦλον εἶει τὸ πρῶσταγμα, προστάττειν τὸν Ἀλεξάνδρῃ σοι τῷ Ἀβωνοτειχίτῃ τῷ γόητος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτῷ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα πέμψαι· τὸ δὲ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἔκκσον ἐπεξιέναι, ἔμειον ἔστιν, ἢ τὰς Ἀλεξάνδρῃ τῷ Φιλίππῃ πράξεις ἀναγράψαι· τοσούτος εἰς κακίαν ἔτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκείνος. ὅμως δὲ εἰ

μετὰ

Alexander, seu Pseudomantis.

Paruum tu forte, Celse carissime, et leue existimas, quod iussisti, Alexandri me tibi Abonoteichitae impostoris vitam, et commenta, et ausus, et praestigias, in librum relatas mittere. At illud, si quis accurate velit singula persequi, non minus est, quam Alexandri Philippi F. actiones describere. Quantus enim ille ad virtutem, tantus hic ad malitiam. Veruntamen si cum ve-

μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδέοντα τοῖς ἰσορριμένοις προσλογιεῖσθαι, ὑπο-
 σήσομαι σοι τὸν ἄθλον, καὶ τὴν Αὐγείᾳ βεβα-
 σίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δύνάμιν γε τὴν
 ἑμαυτῷ, ἀνακαθήρασθαι περᾶσομαι, ὀλίγους
 ὅσους τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων
 τεκμαίροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ
 κόπρος, ἣν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι
 ποιῆσαι ἐδύναντο.

Αἰδῶμαι μὲν ἔν' ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ,
 καὶ ὑπὲρ ἑμαυτῷ· σὲ μὲν, ἀξιῶντος μνήμη καὶ
 γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρκτον· ἐμῷ
 δὲ, σπερδὴν ποιούμενῃ ἐπὶ τοιαύτῃ ἰσορίᾳ, καὶ
 πράξεσιν, ἀνθρώπων, ὃν οὐκ ἀναγινώσκουσθαι
 πρὸς

nia lecturus es, et, quae deerunt narrationi im-
 putare et adiicere de tuo, laborem tibi illum su-
 stinebo, et Augiae stabulum, etsi non vniuer-
 sum, certe pro viribus repurgare studebo, pau-
 cos certe aliquot cophinos egerens, ut ex illis
 certe iudicare possis, quantum omne quam im-
 mensum fuerit stercus, quod ter mille boues plu-
 ribus annis facere potuerunt.

2. Ac verecundia quadam afficior amborum
 nomine, tuo pariter ac meo: tuo, qui petas me-
 moriae et scriptis commendari hominem omni-
 bus modis execrabilem: meo, qui studium in
 tali historia ponam et actionibus hominis, quem
 non

πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν παν-
 δήμῳ τινὶ μεγίστῳ θεάτρῳ ὁρᾶσθαι, ὑπὸ πιθή-
 κων, ἢ ἄλωπέκων σπαραττόμενον. ἀλλ' ἦν τις
 ἡμῖν ταύτην ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν, ἔχομεν καὶ
 αὐτοὶ εἰς παράδειγμά τι τοιοῦτον ἀνενεγκέν. καὶ
 Ἀρρίανος γὰρ ὁ τῷ Ἐπικτῆτι μαθητῆς, ἀνὴρ
 Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅ-
 λον τὸν βίον συγγενόμενος, ὁμοίαν τι παθὼν,
 ἀπολογήσασθ' ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβόρου
 γὰρ τῷ ληστῇ κακῆϊνος βίον ἀναγράφαι ἡξίωσεν.
 ἡμεῖς δὲ πολὺ ὠμοτέρῃ ληστῇ μνήμην ποιησόμε-
 θα, ὅσα μὴ ἐν ὕλῃ καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν
 ἔστος ἐλήψευσεν, καὶ Μινύαν μόνην, καὶ δὲ τὴν Ἰδην
 κατα-

non legi conueniebat ab eruditis hominibus, sed
 in máximo theatro totisque populis confluentibus
 frequentissimo, spectari a similibus lacerandum aut
 vulpibus. Verum si quis hoc nos crimine accu-
 set, habebimus ipsi exemplum ad quod illum
 ablegemus. Etenim Arrianus Epicteti discipulus,
 vir ex primis Romanorum et tota vita in doctri-
 nae studiis versatus, cui simile quid usu venit,
 causam etiam pro nobis dixerit. Tillibori enim
 latronis vitam scribere ipse quoque dignatus est.
 Nos autem crudelioris longe latronis monumen-
 tum faciemus, quatenus non in silua et montibus,
 sed in urbibus hic latrocinatus est, qui non Mi-
 nyam solam neque Idam percurrerit, neque so-
 las

κατατρέχων, ἔδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρημότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν, τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς ληθείας τῆς αὐτῆς.

Πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ, πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τὴν μορφήν, ὡς ἂν δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικός τις ὢν. τὸ γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τῷτο δείξω, μέγας τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀληθῶς· λευκὸς τὴν χροάν, τὸ γένειον ἔ· πάνυ λάσιος, κόμην τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθετον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τὰς πολλὰς, ὅτι ἦν ἄλλοτρία, λεληθυῖαν. ὁφθαλμοὶ πολὺ τὸ γοργὸν καὶ ἔνθεον διεμφαίνοντες·
Φώνη-

las Asiae partes desertiores fit depraedatus: sed omne, fere dixerim, Romanorum imperium latrocínio suo oppleuerit.

3. Prius vero ipsum tibi oratione describam, formamque illius quam simillime potero, non multum licet pingendi arte valeam, delineabo. Corpore enim, ut hoc etiam tibi ostendam, et magnus erat, et honesta specie, et quae Deo dignum aliquid re vera prae se ferret: Colore candidus, mento non nimis hirsuto, comatus tum sua comia, tum adscita, praeclare illa assimulata, ut plerorumque oculos, alienam esse, fugeret: oculi viuaci lumine, et Deo plenum ostendentes:

VOX

Φώνημα ἡδιστόν τε ἅμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως, ἐδαμύθεν μεμπτός ἦν ταῦτά γε.

Τοῖός δὲ μὲν τὴν μορφὴν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ Διόσκειροι σωτῆρες, πολεμίοις, καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο, ἢ συγγενέσθαι τοι-
 ἔτω τινί. συνέσει μὲν γὰρ καὶ ἀγχινοίᾳ, καὶ δριμύτητι, πάμπολυ τῶν ἄλλων διέφερε· καὶ τόγε περίεργον, καὶ εὐμαθές, καὶ τὸ μνημονικόν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυές, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἔκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ· ἐ-
 χρήτο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖριζεν· καὶ ὄργανα ταῦ-
 τα γενναῖα ὑπαβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα
 τῶν

vox suauissima simul et splendidissima: et paucis
 ut absoluiam, nulla pars, quantum ad haec, repre-
 hensionem habebat.

4. Talis quidem erat forma. Animus autem
 et mens hominis, auerruncator Hercules, et Iu-
 piter depulfor, et seruatores Ioui liberi! in ho-
 stes nostros et inimicos potius incidamus, quam
 versemur cum tali. Nam intelligentia, et soler-
 tia, et acumine, multum alios excelluit, tum
 curiositas, et docilitas, ac memoria, et ingenium
 disciplinae capax, omnia haec, et ad excelsum vs-
 que singula ipsi aderant. Verum utebatur illis
 pessime: et cum instrumenta ista virtutis in po-
 testate haberet, mox famosissimae malitiae homi-
 num,

τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ἀκρότατος ἀπετελέσθη, ὑπὲρ τὰς Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβατον, ἢ Φρυνώνδαν, ἢ Ἀρισόδημον, ἢ Σώστρατον. αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ Ῥετιλλιανῷ ποτε γράφων, καὶ τὰ μέτριώτατα ὑπὲρ αὐτῶν λέγων, Πυθαγόρα ὁμοίος εἶναι ἤξιε. ἀλλὰ ἴλεως μὲν ὁ Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην θεσπέσιος· εἰ δὲ κατὰ τῶτον ἐγεγένητο, πᾶσι ἀν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε· καὶ πρὸς Χαρίτων, μὴ με νομίσης ἐφ' ὅβρει ταῦτα τῷ Πυθαγόρᾳ λέγειν, ἢ συνάπτειν πειρώμενον αὐτὸς εἰς ὁμοιότητος τῶν πράξεων. ἀλλ' εἴ τις τὰ χεῖρισα καὶ βλασφημώτατα τῶν ἐπὶ διαβολῇ περὶ τῷ Πυθαγόρᾳ λεγόμενων, οἷς ἔγωγε

num, summus ipse factus est, supra Cercopas, supra Eurybatum, aut Phrynondam, aut Aristodemum, aut Sostratum. Ipse enim suo genero Rutiliano aliquando scribens, et modestissime de se loquens, Pythagorae similis esse praedicabat. Sed propitius sit mihi Pythagoras, sapiens vir et diuina mente praeditus. Si vero huius aetate vixisset, puer, bene noui, ad illum visus esset. Et per Gratiarum numen noli putare, me contumeliae in Pythagoram causa ista dicere, aut quo componere illos audeam, quantum ad actionum similitudines. Verum si quis pessima quaeque, et contumeliosissima, quae per calumniam dicuntur de Pythagora, quibus ego fidem ut ve-

γε ἔκ ἂν πεισθείην, ὡς ἀληθέσιν ἔσιν, ὅμως
 συναγάγῃ ἐς τὸ αὐτὸ, πολλοσὺν ἂν μέρος ἅ-
 παντα ἐκείνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου δεινότη-
 τος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ
 διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν,
 ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπιτορκιῶν, καὶ κα-
 κοτεχνῶν συγκειμένην, ἐραδίαν, τολμηράν, πα-
 ράβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέν-
 τα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκριτι-
 κὴν τῷ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βα-
 λήσεως εἰκοιῦαν. ἔδεις γὰρ τοπρῶτον ἐντυχῶν,
 ἔκ ἀπῆλθε δόξαν λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη
 πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέ-
 στος, καὶ προσέτι ἀπλοικώτατός τε, καὶ ἀφε-
 λέςατος.

ris nunquam adhibuero, tamen in vnum condu-
 cat omnia; vix minima pars ea fuerit eius quae
 in Alexandro fuit calliditatis. Omnia enim co-
 gita mihi, et in animo effinge, variam vehemen-
 ter animae temperaturam, ex mendacio, dolis,
 periuriis, malis artibus compositam, agilem, au-
 dacem, periculis se obicientem, laboriosam in
 perficiendis cogitatis, probabilem, quae fidem
 facile inueniat, quae optima simulet, et maxime
 his, quae vult, aduersari videatur. Nemo igitur,
 qui primo illum conuenisset, non sic ab eo
 discessit, ut putaret, omnium illum hominum
 optimum, et aequissimum, et adhaec simplicissi-
 mum, atque ab omni fuce alienum. Super ea
 vero

λέστατος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τῆτοις, τὸ μεγαλουργὲς προσῆν, καὶ τὸ μηδὲν αἰεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' αἰεὶ μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νῦν.

Μαιράκιον μὲν ἔν ἐστι ὢν, πάνυ ὠραῖον, ὡς ἐνῆν ἀπὸ τῆς κηλᾶμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀκέρει τῶν διηγεμένων, ἀνέδην ἐπόρευε, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς βελομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐραστῆς γόης, τῶν μαγείας καὶ ἐπωδᾶς θεσπεσίης ὑπισχνυμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς I), καὶ κλήρων διαδοχὰς. ἔτος ἰδὼν εὐφυῶ παῖδα, καὶ

vero omnia inerat quaedam in viro magnificentia, et quod nihil unquam cogitaret parvum, sed rebus semper maximis mentem applicaret.

5. Cum igitur adolescens adhuc esset formosus admodum, quod licebat e stipula *quasi et reliquiis formae* colligere, et audire a narrantibus, effuse impudicus, pretio copiam sui faciebat rogantibus. Inter alios ducit illum amator aliquis, praestigator, ex eorum genere, qui magicas artes et divinas incantationes pollicentur, et philtrea venera, et inimicorum illicia, et thesauros eruendos, et hereditates. Hic videns ingeniosum puerum, et

- I. Ἀναπομπὰς] Nam promittunt magi se suis incantationibus thesauros alte sub terra defoscos, sursum evocatuos. *Reitz.*

καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτῶν πράξεων ἐτοιμό-
 τχτον, ἔ μείον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ,
 ἢ αὐτὸς τῆς ἄρας τῆς ἐκείνου, ἐξεπαίδευσέ τε
 αὐτόν, καὶ διετέλει ὑπεργῶ, καὶ ὑπηρετή, καὶ
 διακόνῳ χρώμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκείνος, δημοσίᾳ
 μὲν δῆθεν ἰατρὸς ἦν, ἠπίσατο δὲ κατὰ τὴν Θῶ-
 νος τῇ Αἰγυπτίᾳ γυναῖκα,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολ-
 λὰ δὲ λυγρά.

*Ὡν, ἀπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς
 ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκείνος, καὶ ἐρα-
 σῆς, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίῳ τῷ
 Τυανεῖ τῷ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν
 αὐτῷ τραγωδίαν εἰδόντων. ὅρῳς ἐξ οἷας σοι δικ-
 τριβῆς ἀνδρωπον λέγω;

"Hδη

et ad suarum actionum ministeria paratissimum,
 non minus suae cupidum malitiae, quam ipse
 florem illius aetatis deperierat: instituit illum, et
 adiutore, ministro, atque famulo perpetuo usus
 est. Caeterum ipse ille publica quidem profes-
 sione medicus, sciebat non minus, quam Thonis
 illius Aegyptii vxor,

Pharmaca multa remissa bona, ast idem mala multa;
 Quorum iste omnium heres et successor factus
 est. Fuerat autem magister illius et amator Tya-
 neus genere, ex familiarissimis Apolloniū Tyanei,
 qui omnem illius tragoediam nossent. Vides
 qua tibi schola hominem narrem?

Luc. Op. T. IV.

R

6. iam

Ἦδη δὲ πώγωνος ὁ Ἀλέξανδρος συμπλωμένος,
καὶ τῷ Τυανέως ἐκείνου ἀποθανόντος, ἐν ἀπορίᾳ
καθεστώς, ἀπηνθηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς
τρέφεσθαι ἐδύνατο, ἐν ἔτι μικρὸν ἔδὲν ἐπενόει·
ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονολογῶν,
τῶν καθιέντων ἐς τὰς ἀγῶνας πολὺ καταρατο-
τέρῳ τὴν Φύσιν (Κοκκωνᾶς δὲ ἐπακαλεῖτο, σί-
μα) περιήσαν γοητεύοντες, καὶ τοὺς παχῆς
τῶν ἀνθρώπων (ἔτω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίῳ τῶν
μάγων Φωνῇ τὰς πολλὰς ἐνομάζεσθαι) ἀποκείρου-
τες, ἐν δὲ τέτοις, καὶ Μακέτιν γυναῖκα πλε-
σίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶναι βουλο-
μένην, ἐξουρόντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκύν-
τα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τῆς Βιθυ-
νίας

6. Iam barbatús Alexander, mortuæque illo
Tyanenſi, in paupertate conſtitutus, cum iam
deſloruiſſet ætatula, qua ali poterat, nihil par-
vum cogitabat: ſed ſocietate inita cum Byzantio
quodam annalium ſcriptore ex eo genere, qui in
certamina deſcendunt, multum etiam execrabilio-
ris ingenii homine, Cocconas, puto, vocabatur,
circumibant præſtigiis vteſtes, et pingues ho-
minum (ſic ipſi patrio magorum nomine vulgus
appellabant) detondentes. In hiſce vero etiam e
Macedonia mulierem diuitem, effoetam illam qui-
dem, ſed quæ amabilis eſſe vellet, cum inueniſ-
ſent, annónæ quantum opus eſſet ab illa naſti,
e Bi-

νίας εἰς τὴν Μακεδοσίαν. Πέλλαίη δὲ ἦν ἐλείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρὶς κατὰ τὰς Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινῆς καὶ ὀλίγους τὰς οἰκήτορας ἔχοντος.

Ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παρμεγέθεις, ἡμέρους πᾶν, καὶ τιθασσοὺς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίοις συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβομένους μὴ ἀγαναντεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταῦτα τοῖς βρέφεσι, (πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκός, ὅποτε ἐκύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τινός, οἶμαι, τοιοῦτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ) ὠνοῦν-

e Bithynia illam in Macedoniam secuti sunt. Ex Pella autem ea fuit, beato quondam oppido Macedonum regum temporibus, iam vero paucos eosque humiles ciues habente.

7. Hic visis draconibus ingenti specie, mansuetis plane et cicuribus, qui etiam alerentur a mulieribus, et iacerent cum pueris, et calcari se paterentur, atque virgeri non aegre ferrent, et infantis instar lac e mamma sugerent. Multi autem tales apud illos nascuntur, unde etiam illam de Olympiade fabulam olim exiisse probabile est, cum Alexandrum utero ferret, tali, puto, angue cum

ὠνοῦνται τῶν ἐρπετῶν ἐν τῷ κάλλιστον, ὀλίγων ὀβολῶν.

Καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. ὥς γὰρ ἂν δύο κήκισοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥαδίως κατενόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δυεῖν τέτοιον μεγίστον τυραννόμενον, ἐλπίδος, καὶ φόβου· καὶ ὅτι ὁ τέτων ἐκατέρω ἐς δέον χρῆσασθαι δυνάμενος, τάχιστα πλατῆσειεν αὖν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιῶτι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἐώρων τὴν πρόγνωσιν ἀναγκαιοτάτην τε, καὶ ποθεννοτάτην ἔσαν, καὶ Δελφὰς ἔτω πάλα πλατῆσαι, καὶ αἰοδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον,

καὶ

illa cubante. Emunt horum serpentium vnum pulcherrimum paucis obolis.

8. *Et hinc*, vt ait Thucydides, *iam belli principia*. Tanquam enim pessimi duo *mortales*, et *audacissimi*, et ad maleficiū promptissimi, societatem coeuntes, facile intelligebant, a duobus hisce maximis quasi tyrantibus vitam regi, spe et metu, eumque, qui alterutro horum, prout opus sit, vti queat, ad diuitias celeriter peruenturum. In vtroque enim horum, quoties vel metueretur aliquid, vel speraretur, videbant futuri scientiam et maxime necessariam et in primis desiderabilem esse: eaque ipsa ratione Delphos olim diuites factos esse atque celebres, et Delum, et Clarum,

et

καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων
 αἰεὶ, δι' ἧς προεῖπον τυράννης, τὴν ἐλπίδα, καὶ
 τὸν φόβον, φοιτῶντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προ-
 μαθεῖν τὰ μέλλοντα δομένων, καὶ δι' αὐτὸ ἐ-
 κατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθας ἀνα-
 τιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους σρέφοντες, καὶ
 πυκῶντες, μαντεῖαν συστήσασθαι καὶ χρησῆσιον
 ἐβαλεύνοντο. εἰ γὰρ τῷτο προχωρήσειεν αὐτοῖς,
 αὐτίκα πλάσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσσεσθαι ἤλ-
 πιζον. ὅπῃ μειζόνως ἢ κατὰ τὴν πρώτην προσ-
 δεικίαν, ἀπήντησαν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφά-
 νη τῆς ἐλπίδος.

Τὸν τεῦθεν τὴν σκέψιν ἐποιᾶντο, πρῶτα μὲν
 περὶ τῆς χωρίας, δεύτερον δέ, ἥτις ἡ ἀρχὴ, καὶ
 ὁ τρόπος αὖ γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν
 οὖν

et Branchidas, hominibus semper, propter eos,
 quos tyrannos dixi, spem ac metum, ad templa
 euntibus, et praediscere futura cupientibus, ac
 propter ipsum hecatombas sacrificantibus, et au-
 reos lateres dedicantibus. Haec inter se versan-
 tes ac milcentes, de oraculo constituendo deli-
 berarunt. Hoc enim si sibi processisset, statim
 se diuites ac beatos sperabant futuros; quae qui-
 dem res magis illis, quam pro prima expecta-
 tione, respondit, et spe melior apparuit.

9. Hinc dispiciebant primum de loco, deinde
 quod principium, quae ratio esset incepti. Coc-

οὖν Κοκκωνᾶς, τὴν Χαλκηδόνα ἐδοκίμαζεν ἐπι-
 τήδειον εἶναι, καὶ ἐμπορίων χώριον, τῇ τε Θρά-
 κῃ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικῆν, ἔχ' ἑκὰς ἔδὲ τῆς
 Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων
 ἔθνων πάντων. ὁ δὲ Ἀλεξάνδρος, ἐμπαλιν τὰ
 οἶκοι πρᾶξις, λέγων, ὅπερ ἀληθὲς ἦν, πρὸς
 τὴν τῶν τοιᾶτων ἀρχὴν καὶ ἐπιχειρήσιν, ἀν-
 θρώπων δεῖν παχέων καὶ ἡλιθίων τῶν ὑποδει-
 ξομένων, οἷας τὰς Παφλαγόνας εἶναι Ἐφάσκει,
 ὑπεροικῆντας τὸ τῷ Ἀβώνι τείχος, δεσιδαί-
 μονας τὰς πόλεις, καὶ ἡλιθίας, καὶ μόρον εἰ
 φανείη τις αὐλητὴν, ἢ τυμπανιστὴν, ἢ κυμβά-
 λους κροτοῦντα ἐπαγόμενος, κοσκίνῳ, τὸ τοῦ
 λόγου,

conas quidem Chalcedonem probabat aptam, quod
 commercia multa haberet, atque Thraciae pariter
 ac Bithyniae esset contemina, nec procul dista-
 ret Asia, nec Gallograeci, gentesque quae su-
 periacent omnes. Vicissim Alexander suam pa-
 triam praeferre, dicens quod verum erat, ad ta-
 lium rerum initia et conatum opus esse homini-
 bus pinguibus et stupidis, qui recipiant, quales
 esse Paphlagonas dicebat, eos qui ad Aboni ca-
 strum habitarent, supersticiosum vulgus, et sto-
 lidos, qui si quis modo illis se ostendat, qui ti-
 bicinem, aut tympanistam, aut strepente cym-
 balis adhibeat, qui cribro, ut in proverbio est
 vati,

λόγου, μαντευόμενος, αὐτίκα μάλα πάντας
κεκηνότας πρὸς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπ-
κρατίων προσβλέποντας.

Ὀλίγης δὲ περὶ τῆτο γήσεως αὐτοῖς γενομέ-
νης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικέ-
μενοι εἰς τὴν Χαλκηδὸνα (χρήσιμον γάρ τι ὅμως
ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν) ἐν τῷ Ἀπόλλω-
νος ἱερῷ, ἔπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις,
κατορύττεται δέλτης χαλκῆς, λεγῆσας, ὡς αὐ-
τίκα μάλα ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλ-
λωνι, μέτεισιν 2) εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθέξει
τὸ ταῦ Ἀβώνου τεῖχος. αὐτὰ αἱ δέλτοι ἐξε-
πίτη-

vaticinetur, statim omnes hianti ore, tanquam cac-
lestium quendam, illum adspiciant.

10. Hac de re cum aliquamdiu dissedissent,
vincit tandem Alexander: ac delati Chalcedonem
nam utile tamen aliquid vrbs, ea habere illis visa
est, in templo Apollinis, quod antiquissimum
est Chalcedonenlibus, tabulas defodiunt aeneas,
in quibus scriptum esset, propediem Aesculapium
cum patre suo Apolline, in Pontum venturum
esse, et Aboni castrum inhabitaturum. Hae ta-

R. 4

bulae

2. Μέτεισιν] Praesens pro futuro; sic ἐστὶ pro
ἔσται et similia. Id vero in verbo εἰμι per-
petuum fere esse, vid. Comment. ad Ari-
stoph. Plut. 70. vbi Ἄπειμι, abibo; et
Hemst. idem dicentem ad T. I. Somn. §. 7.
Reitz.

πίτηδες εὐρεθεῖσαι, διαφοιτῆσαι ῥαδίως τῆτον
τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόν-
τον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ
τῷ Ἀβώνῃ τεῖχος. καὶ κῆνοι γὰρ καὶ νεῶν αὐτί-
κα ἐψηφίσαντο ἐγεῖραι, καὶ τὰς θεμαλίς ἤδη
ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοικωνᾶς ἐν Χαλ-
κηδόνι καταλείπεται, διττὰς τινὰς καὶ ἀμφι-
βόλους καὶ λοξὰς χρησμὰς συγγράφων. καὶ μετ'
ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης, οἶ-
μαι, δηχθεὶς.

Προεισπέμπεται δὲ ὁ Ἀλεξάνδρος κομῶν ἤδη,
καὶ πλοκάμους καθεμένος, καὶ μεσόκευκον χι-
τῶνα πορφυρὸν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ
αὐτῷ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρπην ἔχων κατὰ
τὸν

bulae dedita opera inuentae, facile hunc sermo-
nem per vniuersam Bithyniam atque Pontum di-
stulere, et multum ante alias urbes, ad Aboni
castrum. Illi enim et templum statim excitare
decreuerunt, et fundamentis fossam iam fodie-
bant, cum Cocconas quidem Chalcedone relin-
quitur, ambigua quaedam et duplicia atque per-
plexa oracula scribens, nec ita multo post diem
obiit, morsus, opinor, a vipera.

II. Praemittitur autem Alexander iam coma-
tus, demissisque cincinnis, tunicam indutus pur-
puream ex albo virgatam, et pallium superinie-
ctum gerens candidum, falcem gestans qualis
Persei,

τὸν Περσέα, ἀφ' ἧς αὐτῶν ἐγενεαλόγηι μητέρα
θεν, καὶ οἱ ἄλῃστοι ἐκείνοι Παφλαγόνες, εἰδόν-
τες αὐτὰ ἄμφω τὰς γονέας ἀφανεῖς καὶ ταπει-
νὰς, ἐπίστευον τῷ χρησμῷ λέγοντι,

Περσίδης γενεὴν, Φοῖβω Φάος ἔτος ὀράται,
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλείρις αἶμα λε-
λογχῶς.

Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλείριος μάχλος καὶ γυναικο-
μανῆς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρείκης ἄχρι Πα-
φλαγονίας στέλλεσθαι 3) ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου
μητέρα. εὐρητο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης
προμαντευσαμένης,

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἧός' ἄγχι Σινώπης,
Ἐσα

*Persei pingitur, a quo maternum genus deduce-
bat. Et perditī illi Paphlagonēs, qui scirent
utrosque illius parentes humiles atque ignobiles,
oraculo credidēre dicenti,*

*Persides genus hic, Phoebō carusque, videtur,
Diuus Alexander, Podalirī sanguine cretus.
Hic ergo Podalirius, libidinōsus, et natura ad
furorem usque mulierosus, qui a Tricca inde vi-
que in Paphlagoniam in Alexandri matrem arre-
xerit. Inuentum etiam oraculum, quasi Sibyllae
praedicentis:*

Littora ad Euxini Ponti vicina Sinopae,

R 5

Ad

3. Στέλλεσθαι] Versio *Gesn.* σῦεσθαι seruat.

Ἔσαι τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προ-
φήτης,

Ἐκ πρώτης δεκανὺς μονάδος, τρισαῶν δε-
κάδωντε,

Πένθ' ἐτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδε τρισ-
αρίθμον,

Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος 4) ὁμωνυμίην τετρά-
κυκλον.

Εἰς.

*Ad Turres erit Ausonio sub Rege Propheta,
Post primam ostendens monadem, ternas deca-
dasque,*

*Quinque alias monadas, viginti et ter nume-
rata:*

Nomen Alexeteris habens ex orbe quaterno.

12 Ad-

4. Τύρσιν — ἀλεξητῆρος] Inceptorum versuum bonam interpretationem dare, ne si possem quidem, vellem. Τύρσις muros, moenia, castrum, significat: notatur itaque Ἀβων-
τειχος. *Ausoniorum* mentio indicat sub im-
peratore Romano rem geri debere. *Monas*
est A, tres decades A etc. Ἀλεξητῆρος no-
men retinendum fuit in versione. Metue-
bat astutus Apollo, ne non satis clare apud
Paphlagonas signasset nomen Prophetæ sui
per notas numerales ΑΛΕΞ. nisi adiecisset,
cas primas quatuor literas esse in voce Ἀλε-
ξητηρ. Gesner.

Εἰσβαλὼν γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης
 τραγωδίας, διὰ πολλὰ εἰς τὴν πατρίδα περιβλε-
 πτός τε καὶ λαμπρὸς ἦν, μέμνηται προσποιώ-
 μενος ἐνίοτε, καὶ ἄφρων ὑποπιμπλάμενος τὸ σό-
 μα· ἐκδίως δὲ τὰτα ὑπέβηκεν αὐτῷ, σφαδίου
 τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμασσησαμέ-
 νῳ. τοῖς δὲ θᾶδόν τι καὶ φοβερόν ἐδόκει ὁ ἄφρων.
 ἐπεποίητο δὲ αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσκευάσα-
 κε Φαλὴ δράκοντος ὀθονίη, ἀνθρωπόμορφόν τι
 ἐπιφαίνεσα, κατὰγραφος, πάνυ εἰκασμένη,
 ὑπὸ θριξίν ἱππείαις ἀνοίγεται τε καὶ αὖθις ἐπι-
 κλείεται τὸ σόμα· καὶ γλῶττα, οἷα δράκοντων,
 διττὴ, μέλαινα προσέκλυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ
 αὐτὴ ἐλκομένη. καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δράκων πρε-
 πῆρχε,

12. Adueniens igitur cum hac histrionia Ale-
 xander post aliquod intervallum in patriam suam,
 conspicuus erat et splendidus, furere interdum
 se simulans, et spuma os oppletum habens, quod
 facile illi contingebat, struthii, tinctoriae herbae
 radicem mandenti: at illis divinum quiddam et
 terribile spuma illa videbatur. Factum autem
 illis et praeparatum olim caput Draconis linteum,
 humanae formae affine quiddam habens, pictum,
 accurate assimilatum, equina feta aperiens os et
 iterum claudens; et lingua qualis serpentum, bi-
 sulca, nigra, prominebat, setis et ipsa mobilis.
 Pellaeus autem ille Draco ipsis iam ante fuerat,
 qui

πῆρξας, καὶ οἴκοι ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπι-
 Φανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγωδῶσων, μᾶλ-
 λον δὲ πρωταγωνιστὴς ἐσόμενος.

Ἦδη δὲ ἀρχεσθαι δέον, μηχανᾶται τι τοῖόν-
 δε· Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τὰς θεμελίους τῆς
 νεώ τὰς ἀρτι ὀρυττομένης (συνειζηται δὲ ἐν αὐ-
 τοῖς ὕδωρ, ἢ αὐτόθεν ποθὲν συλλεγόμενον, ἢ
 ἐξ ἔρανᾶ πεσόν) ἐνταῦθα κατατίθεται χήγειον
 ῥόν προκεκνωμένον, ἐνδον φυλάττον ἐρπετόν
 τι ἀρτιγέννητον· καὶ βυθίσας τῆτο ἐν μυχῶ
 τῶ πηλῶ, ὀπίσω αὐθις ἀπηλλάττετο. ἔωθεν
 δὲ γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν προσηλθίσας, διάζωμα
 δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατὰ χρυσὸν καὶ τῆ-
 το, καὶ τὴν ἀρπὴν ἐκείνην φέρων, σείων ἅμα
 τὴν

qui domi alebatur, suo tempore appariturus, et
 adiuturus tragoediam, vel primarum potius par-
 tium ipse actor futurus.

13. Cum iam faciendum esset initium, tale
 quid machinatur. Accedens noctu ad fundamen-
 ta templi recens effossa, in quibus aqua constite-
 rat, vel ibidem vndecunque collecta, vel caele-
 stis, deponit ibidem anserinum ouum ante ex-
 cauatum, in quo inclusus serpens recens natus.
 Hoc in recessu quodam luti defixo, domum re-
 dit. Postridie vero nudus in forum profiliens,
 segestri circa pudenda victus aureo illo quoque,
 illamque falcem gestans, solutam simul comam
 qua-

τὴν κόμην ἀνέτον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείρον-
 τές τε, καὶ ἐνθεάζοντες, ἐδημηγόρει ἐπὶ βω-
 μόν τινα ὑψηλὸν ἀναβὰς, καὶ τὴν πόλιν ἐμα-
 κάριζεν, αὐτίκα μάλιστα δειξομένην 5) ἐναργῆ τὸν
 θεόν. οἱ παρόντες δὲ (συνδεδραμημένοι γὰρ σχε-
 δὸν ἅπασα ἡ πόλις, ἅμα γυναῖξί, καὶ γέρονσι,
 καὶ παιδίοις) ἐτεθήπεσαν, καὶ ἤυχοντο, καὶ
 προσεκύναν. ὁ δὲ Φωνᾶς τινὰς ἀσήμες Φθεγ-
 γόμενος, αἶψα γένοιτ' ἂν Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων,
 ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους. οὐκ εἰδότες ὅ, τι
 λέγοι·

quatiens, vt qui matri deorum coetum colligunt
 fanatici, concionatur conscenso altari quodam
 excello, beatam urbem praedicat, quae praesen-
 tem iam statim Deum susceptura esset. Qui prae-
 sentes erant; concurrerat enim tota fere ciuitas
 cum mulieribus, senibus, pueris, stupere, pre-
 cari, adorare. At ille vocibus quibusdam prola-
 tis obscuris, quales fuerint forte Ebraeorum aut
 Phoenicum, perculit homines, quid sibi vellet
 nescien-

5. Δειξομένην] Haec lectio mihi fere melior
 videbatur, quam si δεξομένην dixisset; non
 modo quia *palam* additur, quo significatur,
 Deum ante non conspicuum, nunc omnibus
 spectandum iri propositum; sed et quia c. 12.
 praedixit, *eum adpariturum*. At si quem se-
 quens ἡκον magis mouet, et quod δεῖξ. non
 actiua, sed media forma. hic ponatur, ille
 δεξομένην legat. *Reitz.*

λέγοι· πλὴν τῷτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμί-
γνυε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιόν.

— Εἴτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ· καὶ
ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προσωκονομαμέ-
νην τῷ χρησθεῖς πηγὴν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ, ὕ-
μνος τε ᾗδεν Ἀσκληπιῷ καὶ Ἀπόλλωνος μεγά-
λῃ τῇ Φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἦκειν τύχη-
τῇ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν· εἴτα Φιάλην αἰτήσας,
ἀναδόντος τινός, ῥαδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμάται
μετὰ τῷ ὕδατος καὶ τῷ πηλῷ τὸ ὠὸν ἐκείνο, ἐν
ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκέλειτο, κηρῷ λευκῷ, καὶ
ψιμμυθίῳ τὴν ἀρμογὴν τῷ πώματος συγκακολ-
λημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχειν
ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἀτενὲς ἀπέ-
βλε-

nescentes, praeter illud solum, quod omnibus
immiscerat Apollinem et Aesculapium.

14. Tum curriculo petit futurum templum, de-
latusque ad fossam, praeparatamque ante oraculi
scaturiginem, in aquam ingressus, hymnosque
magna voce canit Aesculapii et Apollinis. Deum-
que faustis auspiciis in urbem venire iubet. Tum
phialam poscit, quam cum dedisset aliquis, fa-
cile subiicit, hauritque cum aqua et luto ouum
illud, in quo Deum ipse incluserat, commissuris
operculi cera alba et cerussa ferruminatis. Hoc
in manus sumpto, habere se iam proclamat Aescu-
lapium. At illi defixis oculis videre quid tandem
fieret,

βλεπεν ὅ, τι καὶ γένοιτο, πολὺ πρότερον θάνα-
 μάσαντες τὸ ὦν ἐν τῷ ὕδατι εὐρημένον. ἐπεὶ
 δὲ καὶ κατὰξας αὐτὸ ἐς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπε-
 δέξατο τὸ τῷ ἐρπετῷ ἐκείνῳ ἐμβρυον, καὶ οἱ
 παρόντες εἶδον κινούμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύ-
 λοις εἰλέμενον, ἀνέκραγον εὐθὺς, καὶ ἡσπάζον-
 το τὸν θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακρίζον, καὶ
 χανδὸν ἕκαστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐχῶν, θησαυ-
 ρὸς, καὶ πλέτες, καὶ ὑγιείας, καὶ τὰ ἄλλα
 ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτῷ. ὁ δὲ δρομαῖος αὐτοῖς
 ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἴστο, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτι-
 γέννητον Ἀσκληπιὸν εἰς ταχθέντα, ὅτε ἄλλοι
 ἅπαξ τίκονται ἄνθρωποι, ἕκ' ἐκ Κορωνίδος,
 μὰ Δί', οὐδ' ἐκ κορωνῆς, ἀλλ' ἐκ χηνῶς γεγεν-
 νημένον.

fieret, qui multum ante iam admirati essent o-
 vum in aqua inuentum. Cum vero fracto illo
 in causam manum susciperet foetum serpentis, vi-
 derentque praesentes moueri illum et circa digi-
 tos volui, exclamant statim, et Deum salutant,
 et beatam ciuitatem praedicant, et magno hiatu
 omnes plenisque faucibus praecantur, thesauros,
 diuitias, sanitates, bona reliqua, ab eo sibi quis-
 que expetunt. At ille curriculo rursus domum
 repetit, ferens secum etiam recens natum Aescu-
 lapium, bis natum, cum alii semel tantum na-
 scantur homines, non ex Coronide, medius fi-
 dius, neque ex cornice, sed ex anseris natum.

Popu-

κημένον. ὁ δὲ λεώς ἄπας ἠκολάθει, πάντες ἔν-
θεοι, καὶ μεμνηότες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων.

Ἡμέρας μὲν ἐν οἴκοι ἔμεινεν, ἐλπίζων ὅπερ ἦν,
ὑπὸ τῆς Φήμης αὐτίκα μάλα παμπόλλας τῶν
Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπερπεπλή-
ητο ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἀπάντων τὰς ἐγχε-
φάλας καὶ τὰς καρδίας προεξυρημένων, ἔδεν ἐοι-
κότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορ-
φῇ μὴ ἔχῃ πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἴ-
κισκῳ τινὶ ἐπὶ κλίνης καθεζόμενος, μάλα θεο-
πρεπῶς ἐσαλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον
τὸν Πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιὸν, μέγιστόν τε,
καὶ κάλλιστόν, ὡς ἔφην, ὄντα. καὶ ὅλον τῷ αὐ-
τῷ τραχήλῳ περιελήσας, καὶ τὴν ἄραν ἔξω ἁ-
Φεῖς

Populus autem vniuersus sequitur, fanatico omnes
instinctu pleni, et prae spe furentes.

15. Dies igitur aliquot domi manet, sperans
futurum quod reserat, ut a fama illa plurimi mox
Paphlagoes concurrerent. Cum autem supra
modum plena hominibus vrbs esset, qui iam ante
cerebra pariter et corda detonsa haberent, nulla
re similes hominibus frumento vesci solitis, sed
sola forma ab ouibus distincti, in quadam aedi-
cula in lecto assidens, vestitu, qui plane Deum
deceret, longo indutus, sinu suscipit Pellaeum
illum Aesculapium, maximum, ut dixi, pul-
cherrimumque: ac totum suae ceruici circumpo-
nens, cauda extra vestem relictā, (adeo autem
magnus

Φεῖς (πολύς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προ-
 κεχύσθαι αὐτῆ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι.)
 μένην τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀπο-
 κρύπτων, ἀνεχομένη πάντα ἐκείνου, προὔφαινε
 τὴν ὀφθαλμὴν κεφαλὴν κατὰ δεύτερα τῆ χιτῶνος
 ὡς δῆθεν ἐκείνη τῆ φαινομένου πάντως ἔσαν.

Εἰτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον ἔς πάνυ Φαιδρὸν,
 ἑδὲ ἐς κόρον τῆ φωτὸς δεχόμενον, καὶ παλῆτος
 ἀνθρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων, καὶ
 προσεκτεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιω-
 ρουμένων· οἷς εἰσελθοῦσι, τεράσιον ὡς εἰκὸς
 τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐκ τῆ τέως μικρῆ ἐρ-
 πετῆ, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ποσῶτον δρᾶκοντα
 πεφηνέει· καὶ ταῦτα, ἀνθρωπόμορφον, καὶ
 τιθασ-

magnus erat draco, vt et in gremio ipsius prouo-
 lutus iaceret, et humi pars ipsius traheretur) ca-
 put solum sub ala habens et abscondens, susti-
 nente illo omnia, linteum illud caput inter tuni-
 cam protendit, velut nimirum illius *draconis*, qui
 videndum se praebebat, omnino esset.

16. Tum cogita mihi aediculam non omnino
 illustrem, neque quantum satis est lucis capien-
 tem, et multitudinem hominum confluentiam,
 perturbatorum, et iam ante *admiratione* perculso-
 rum: et ad spes sublatoꝝ, quibꝯ ad primum
 ingressum portentosa nec immerito res videbatur,
 ex paruo tam serpente, intra paucos dies Draco-
 nem tantum produisse eumque humana forma ca-

τιθασσόν. ἡπείγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξο-
δον· καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ
τῶν αἰεὶ ἐπεισιόντων. ἐτετρύπητο δὲ κατὰ τὸ
ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷόν τι τὰς Μακεδόνας
ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσῶντι λό-
γος, ὅτε ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ, περι-
εάντες τὰ βασίλεια, ἐπόθον ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ
προσεπείν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύ-
την ἔχ' ἅπαξ ὁ μισρός, ἀλλὰ πολλὰκις ποιῆσαι
λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλεσίων ἀφί-
κοιντο νεαρώτεροι.

Ἐνταῦθα ὦ Φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τάληθ' ἡ λέ-
γειν, συγγνώμην καὶ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγό-
σι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδευ-
τοῖς

pitis, et mansuetum: urgebantur autem statim
ad exitum, et ante quam accurate vidissent, exi-
gebantur ab his, qui noui semper accederent.
Perforatus autem fuerat e regione ianuae exitus
alius, quale quid Macedonas Babylone fecisse,
aegrotante Alexandro, sermo est, cum ille male
iam haberet; illi vero Regiam circumstantes vi-
dere illum desiderarent, et ultimum alloqui. Cae-
terum hanc ostensionem non semel impurus ho-
mo, sed saepe fecisse dicitur, praesertim si qui
ditiores recens aduenissent.

17. Hic, mi Celse, si verum dicendum est,
ignoscere par est Paphlagonibus illis et Ponticis,
pingui ingenio et ineruditis hominibus, si con-
tacto

τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπτόμενοι
 τῷ δράκοντος (καὶ γὰρ τῷτο παρεῖχε τοῖς βου-
 λομένοις ὁ Ἀλέξανδρος) ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ
 τῷ Φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτῷ ἀνείγασάν
 τε καὶ συγκλείσαν τὸ σῶμα, ὥς πάνυ τὸ μη-
 χάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτε τινός, ἢ καὶ αὐτοῦ
 Ἐπικύρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινος ἄλλου, ἀδα-
 μαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώ-
 μην ἔχοντος, ὡς ἀπισήσαι, καὶ ὅπερ ἦν εἰκάσαι,
 καὶ εἰ μὴ εὐρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκείνο γὰρ
 προπεπεισμένον, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς
 μαγγανείας, τό δ' ἐν πᾶν ψεῦδος ἐστὶ, καὶ γε-
 νέσθαι ἀδύνατον.

Κατ' ὀλίγον ἔν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία,
 καὶ ἡ Θράκη συνέρρει, ἐκάστω τῶν ἀπαγγελλόν-
 των,

taeto ipso Dracone, (nam hoc quoque volenti-
 bus dabat Alexander) decepti sunt, cum viderent
 certe in tenui luce caput ipsius, aperiens pariter
 os et claudens: adeo ut plane indigeret machina-
 tio illa Democrito quodam, aut ipso Epicuro, aut
 Metrodoro, aut alio quodam, inuictam ad haec
 et talia mentem habente, qui diffideret, et quid
 res esset coniiceret, et si ipsum inuenire modum
 non posset, at illud certe iam ante persuasum ha-
 beret, licet ipsum ratio praestigiarum fugiat, to-
 tum tamen hoc mendacium esse, ac fieri non posse.

18. Paullatim igitur et Bithynia, et Gallograe-
 cia, et Thrace confluit, vnoquoque renuntian-

των, ὡς τὸ εἶνός, λέγοντος, ὡς καὶ γεννώμενον
 ἰδοὺ τὸν θεόν, καὶ ὕστερον ἄψαιτο μετ' ἐλίγον
 παμμεγέθους αὐτῷ γεγενημένον, καὶ τὸ πρόσω-
 πον ἀνθρώπῳ ἐκκότος· γραφαὶ τε ἐπὶ τέτρως
 καὶ εἰκόνες, καὶ ξάνα, τὰ μὲν ἐκ χαλκῷ, τὰ
 δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα, καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ
 ἐπιτεθέν· Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἐκ τινὸς ἐμ-
 μέτρως, καὶ θεῖον προστάγματος· ἀνεφάνησε
 γὰρ Ἀλέξανδρος·

Εἰμι Γλύκων, τρίτον αἷμα Διός, Φάος ἀν-
 θρώποισι 6).

Καὶ

tium, ut credere par est; dicente, et nascentem
 a se visum Deum, et postea contactum, cum in-
 gens breui tempore interiecto factus esset, et vul-
 tum haberet humano similem. Super haec pictu-
 rae, et imagines, et simulacra, ex aere partim,
 partim ex argento assimilata: et nomen Deo im-
 positum, Glycon enim appellabatur, ex diuino
 iussu carmine concluso. Exclamabat enim Ale-
 xander:

*Tertius ecce, Glycon, sanguis Iouis, atque ho-
 minum lux.*

19. Et

6. Φάος ἀνθρώποισι.] Sic Graecos vocare ho-
 minem qui ingens emolumentum, magnam
 salutem adfert hominibus, monet Bös ad
Evangel. Ioan. I, 4. Reitz.

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔπειρ' εἶνα τὰ πάντα
 ἐμμεληχάνητο, καὶ χρᾶν τοῖς δομένοις, καὶ θε-
 σπίζειν παρ' Ἀμφιλόχῃ τῷ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδό-
 σιμον λαβὼν 7) (καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν
 τῷ πατρὸς τελευτὴν τῷ Ἀμφιαρέῳ, καὶ τὸν
 ἐν Θήβαις ἀφανισμὸν αὐτῷ, ἐκπεσὼν τῆς οἰ-
 κίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, ἔπονήρως
 ἀπήλλαξε, προθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κιλιξί-
 τὰ μέλλοντα, καὶ δὴ ὀβολὰς ἐφ' ἑκάστῳ χρησμά-
 λαμβάνων) ἐκεῖθεν ἔν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ
 Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικομένοις,
 ὧς

19. Et cum tempus esset eius rei, propter quam
 instituta fuerant omnia, *nimirum* oracula edendi
 rogantibus ac vaticinandi, praecentorem quasi
 secutus Amphilocho, qui in Cilicia colitur. Et-
 enim ille quoque post Amphiarai patris mortem,
 cum Thebis ille periisset, eiectus domo et in Ci-
 liciam delatus, non male rem gessit, praedicens
 et ipse futura Cilicibus, et duo pro unoquoque
 oraculo obolos accipiens. Ab hoc igitur quasi
 cantus initio accepto Alexander, aduenientibus

S 3

omni-

7. Τὸ ἐνδ. λαβ.] Τὸ ἐνδόσιμον λαβεῖν e musi-
 cis interpretari malui, quam ex equestri ra-
 tione, vbi pedis ictum et concussas habenas
 notat, quibus equus admonetur eundum
 esse. *Gesner.*

ὡς μαντεύσεται ὁ θεός, ῥητὴν τινὰ ἡμέραν προ-
 ειπών. ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον, ἃ δέετο ἂν καὶ μά-
 λιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα,
 καταρράψαι τε, καὶ κατασημήνασθαι κηρῷ, ἢ
 πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ· αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ βι-
 βλία, καὶ ἐς τὸ ἀδυτον κατελθὼν (ἤδη γὰρ ὁ
 νεὼς ἐγήμερτο, καὶ ἡ σικηνὴ παρεσκεύαστο) κα-
 λέσειν ἔμελλε κατὰ τάξιν τὰς δεδωκότας, ὑπὸ
 κήρυκι, καὶ θεολόγῳ· καὶ ὡς παρὰ τῷ θεῷ ἁ-
 κέων ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεση-
 μασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπίκρισιν
 ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος 8), ἀμειβομένης τῷ
 θεῷ περὶ ὅτις τις ἔροιτο.

Ἦν

omnibus denuntiat, oracula redditurum deum,
 diemque certum praedicit. Iubet autem, vnum-
 quemque, quod sibi opus sit et maxime velit di-
 scere, in libellum inscribere, eumque traiectum
 filo obsignare cera, aut creta, aut id genus re-
 alia. Ipse autem in adytum ubi descendisset, (iam
 enim aedificatum erat templum, et parata scena)
 ordine vocaturus eo erat per praeconem, et ad-
 hibito Theologo, illos, qui dedissent, et auditis
 quasi a Deo omnibus, libellum cuique suum ut si-
 gnatus fuit, redditurus, responsumque illius sub-
 scriptum (inscriptum) carmine, reponente Deo,
 de quocumque aliquis interrogasset.

20. Erat

8. Πρὸς ἔπος] Hic significat *pro re nata*, vel
ad

Ἦν δὲ τὸ μηχανήμα τέτο, ἀνδρὶ μὲν οἶω σοί,
 εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἶω ἐμοί, προδη-
 λον, καὶ γινῶμαι ῥάδιον, τοῖς δὲ ιδιώταις, καὶ
 κορύζης μεσοῖς τὴν ῥῖνα, τεράσιον, καὶ πάνυ ἀ-
 πίσω ὁμοίον. ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφρα-
 γίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκέ τε τὰς ἐρωτήσεις
 ἐκίσας, καὶ τὰ δοκῶντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνα-
 το, εἴτα κατελήσας αὐθις, καὶ σημενόμενος,
 ἀπεδίδω μετὰ πολλῆ θάύματας τοῖς λαμβάνου-
 σι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ ἔ-
 τος ἠπίσαστο, ἀ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημενάμε-
 νας,

20. Erat vero machinatio ista, viro quidem
 qualis tu, et, si non est insolens dictu, etiam
 qualis ego sum, manifesta, et cognitu facilis;
 imperitis autem et *obesae ac plenae* pituita naris
 hominibus, prodigiola, et vndique incredibili
 similis. Excogitatis enim diuersis soluendi sigilla
 generibus, legit interrogationes singulas, et quae
 viderentur ad eas respondit, tum inuolutas ite-
 rum et obsignatas, reddidit multa cum admira-
 tione accipientibus: et frequens inter illos haec
 erat oratio, *vnde enim iste sciret, quae firmiter ad-*

S 4

modum

ad rem adposite, quod quidem notum. Nam
 etsi *carmine* respondere solitus sit, et locutio
 ἔδὲν πρὸς ἔπος, *nihil ad rem*, quoque idem
 sit quod *nihil ad rhythmum*, tamen πρὸς ἔ-
 πος γράφειν significare *carmine conscribere*,
 non video. Reitz.

νος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίδι δυσμιμήτοις,
εἰ μὴ θεὸς τις ἀληθῶς ὁ πάντα γινώσκων ἦν;

Τίνες ἂν αἱ ἐπίνοιαι; ἴσως ἐρήσῃ με. ἀκούε
ταῖνυν, ὡς ἔχαις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρῶ-
τη μὲν ἐκείνη, ὃ φίλτατε Κέλσε· βελόνην πυ-
ρώσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγίδα μέρος τῆ κηροῦ
διατήκων, ἐξήρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ
βελόνῃ αὐτῇ ἐπιχλιώνας τὰ κηρὸν, τὸν τε κά-
τω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγίδα
ἔχοντα, ῥαδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος
ὁ διὰ τῆ λεγομένης κολλυρίας· σκευαστὸν δὲ τὸ
ἔστιν ἐκ πίττης Βρυττίας, καὶ ἀσφάλτε, καὶ λί-
θου τῆ διαφανῆς τετριμμένης, καὶ κηρῶ, καὶ μα-
σίχης· ἐκ γὰρ τέτων ἀπάντων ἀναπλάσας τὸ
κολλύ-

modum obfigurata ipsi dedi sub sigillis imitatu diffi-
cillimis, nisi reuera Deus esset cognoscens omnia?

21. *Quae sunt igitur, forte me inueterogabis, illa*
commenta? Audi ergo, ut habeas, qui conuin-
cas talia. Primum, Celse carissime, illud est:
Acu ignita partem cerae, quae infra signum est,
ubi liquefecit; signum ipsum detraxit, lectoque
libello, acus ope liquefactam iterum ceram, tum
quae infra sub lino est, tum eam, quae sigillum
ipsum continet, facile conglutinavit. Altera est
ratio per illud, quod vocatur collyrium. Para-
tur hoc e pice Bruttia, et asphalto, et speculari
lapide trito, ceraque et mastiche. Fictum ex his
omni-

κολλύριον, καὶ θερμήνας πυρί, σιάλω τὴν σφραγίδα προχρίσας, ἐπετίθει, καὶ ἀπέματτε τὸν τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηρὰ ἐκείνε γενομένη, λύσας ῥαδίως, καὶ ἀναγνὰς, ἐπιθεῖς τὸν κηρὸν, ἀνετύπε, ὥσπερ ἐκ λίθου τὴν αὐτὴν σφραγίδα εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο πρὸς τέτοις ἄκκσον· τιτάνε γὰρ ἐς κόλλαν ἐμβαλὼν, ἥ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τέττε ποιήσας, ἐτι ὑγρὸν ὄντα ἐπετίθει τῇ σφραγίδι, καὶ ἀφελὼν (αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται, καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρου παγιώτερον) τέττω δὴ ἐχρεῖτο πρὸς τὸν τύπον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τέττο ἐπινενοημένα, ὧν ἐκ ἀναγκαῖον μεμνήσθαι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειρέκαλοι εἶναι.

omnibus collyrium, et igni calefactum, in fignum, salivā prius madefactum, imposuit, et typum expressit. Deinde collyrio celeriter siccatō, solutas facile tabellas legit; tum cera imposita idem sigillum optime conueniens archetypo, tanquam gemma expressit. Tertiam aliam præter has *rationem* audi. Calcem glutini, quo libros glutinant, iniecit, et in massam ceræ similem redactam, mollem adhuc sigillo imponebat: ablata deinde (nam siccatur statim, et cornu, quin ferro fit solidior) ad exprimendum utebatur. Sunt vero alia etiam multa ad hoc ipsum excogitata, quorum mentionem facere omnium nihil

εἶναι δοκοῖμεν, καὶ μάλιστα σὺ, ἐν οἷς κατὰ μά-
γων συνέγραψας, καλλίσοις τε ἅμα, καὶ ὠφελι-
μωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένοις σωφρο-
νίζειν τὰς ἐντυγχάνοντας, ἰκανὰ παραθεμένου,
καὶ πολλῶν τέτων πλείονα.

Ἐχρη ἔν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐν-
ταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκασικὸν τῇ ἐπινοίᾳ
προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα
πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ
καὶ πάντο ἄσαφῃ. χρησμωδικὸν γὰρ καὶ τοῦ-
το αὐτῷ ἔδοκει. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προῦ-
τρεπεν, ὡς ἄμενον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι·
τοῖς δὲ θεραπείας πρᾶξαι καὶ διαίτας, εἰδὼς
(ὅπερ

opus est, ne inepti videamur; praesertim cum
tu in libris, quos contra magos scripsisti, pulcher-
rinis pariter atque vtilissimis, quique prudentes
reddere lectores possunt, satis multa proposue-
ris, et multo his nostris plura.

22. Oracula ergo fundebat, et responsa dabat
diuina, multa hic prudentia vsus: et probabili-
tatem adiungens commentis suis, qui perplexa
quibusdam et ambigua responderet ad interroga-
tiones, aliis vero plane obscura: etenim hoc et-
iam ad oracula pertinere ipsi videbatur: alios au-
tem vel dehortatus est, vel impulit, prout me-
lius esse conficeret. Aliis curationes praecepit et
victus rationem, qui, quod primum dicebam,
multa

(ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην) πολλὰ καὶ χρήσιμα Φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμην παρ' αὐτῷ αἰκυτίδες, ἀκούει τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπας αἰγείας συντεθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προκοπὰς, καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαυθις αἰεὶ ἀνεβάλλετο, προστιθείς ὅτι ἔσαι πάντα, ἀπό-
ταν ἐθελήσω ἐγώ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης
με δεηθῇ, καὶ εὐξήτομαι ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ καὶ δύο ὀβολοί. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς, ὦ ἐταῖρε, μηδ' ὀλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τέ-
τον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μυριάδας ἐκάστη ἑ-
τας ἡθροίzen, ἀνὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα χρη-
σμὰς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπλησίας ἀναδιδόν-
των.

multa etiam vtilia medicamenta sciret. Maxime vero probabantur illi cytmides, fictum nomen vnguenti ad lassitudinem et dolorem, ex caprino adipe confecti. Spes vero, et bonorum incrementa, et hereditatum successiones in futurum semper reiciebat, adiiciens, *sicut omnia, si voluero ego, sique Alexander Prophetam meum rogauerit, et vota pro vobis fecerit.*

23. Constituta autem erat etiam merces vnicuique responso drachma, cum duobus obolis. Ne paruum putes, amice, aut minutum fuisse hunc redditum; ad septuaginta vel octuaginta milia quotannis concessit, dena vel quindena responsa hominibus prae inexplebili cupiditate sibi reddi

των. λαμβάνων δὲ, ἐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, εἰς πλεῖστον ἀπεθυσσάμενος, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργεῖς, καὶ ὑπηρετάς, καὶ πευθῆνας, καὶ χρησιμοποιοῦς, καὶ χρησιμοφύλακας, καὶ ὑπογραφέας, καὶ ἐπισφραγιστάς, καὶ ἐξηγητάς, ἅπασιν ἐνεμεν ἐκάστω τὸ κατ' ἀξίαν.

Ἦδη δὲ τινὰς καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, Φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῶν μαντείων, καὶ διηγησομένους, ὡς προεῖποι, καὶ ἀνέυροι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξελέγχοι, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ νοσῶντας ἰάσασθαι, ἐνίοις δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσει. δρόμος ἔν καὶ ὠδισμὸς ἀπανταχό-

reddi petentibus. Quae autem acceperat, iis non solus usus est, neque in thesauros reposuit: sed cum multos iam circa se haberet administratos, et operarios, et exploratores, et scriptores oraculorum pariter ac custodes, et exceptores, et ob-signatores, et coniectores, illis omnibus suam cuique partem pro dignitate tribuit.

24. Iam vero in peregrinas etiam regiones quosdam emiserat, qui famam apud gentes excitarent de oraculo, ac narrarent, ut praedicat, et inueniat fugitivos, ac fures et latrones conuincat, et effodiendos thesauros praebat, sanetque aegrotos, ut aliquot iam mortuos resuscitauerit. Concurfus igitur et vrgentium se vndique turba orta est:

ταχόθεν ἐγίγνετο, καὶ θυσίαι, καὶ ἀνκθήματα, καὶ διπλάσια τῷ προσφῆτῃ καὶ μαθητῇ τῷ θεοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρησμὸς.

Τιέμεναι κέλευμαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προσφῆτην.

Οὐ γὰρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλ' ὑποφῆτα.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νῦν ἐχόντων, ὥσπερ καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφύροντες, συνίσταντο ἐπ' αὐτόν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικῆρε ἐταῖροι ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμια ἢ πᾶσα μαγανεία, καὶ συσκευὴ τῷ δράματι, ἐκφέρει φοβητέον τι ἐπ' αὐτὰς, λέγων, ἀθέων ἐμπεπλησθαι καὶ Χρυσιανῶν τὸν Πόντον, οἱ περὶ αὐτὸν.

est: Hinc sacrificia, et donaria, et duplex Prophetæ discipuloque Dei merces. Nam haec etiam fors exierat:

Vatem ornare meum iubeo vos atque ministrum:

Diuitias nec enim curo, sed curo Prophetam.

25. Cum multi iam prudentes viri, quasi ex profunda se ebrietate recipientes, contra ipsum consisterent, in primis quotquot Epicuri sodales essent, et in vrbibus deprehensae paulatim essent omnes illius praestigiae, ac totus fabulae apparatus, terriculamentum quoddam contra illos expedit, dicens Atheis plenum esse et Christianis.

Pon-

εἰ αὐτῷ τολμῶσι τὰ κακίστα βλασφημεῖν, οὐς
 ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἶγε ἐθέλωσιν ἰλεῶ ἔ-
 χειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικύρου, καὶ τοιοῦτόν
 τινα χρησμὸν ἀπεφθέγγατο. ἐρομένοι γάρ τι-
 νος τί πράττει ἐν αἵδῃ ὁ Ἐπικύρης; μελυβδαί-
 νας, ἔφη, ἔχων πέδας, ἐν βρεβρόρῳ κἀδηται.
 εἶτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστήριον,
 ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετάς,
 καὶ πεπαιδευμένας; ὅλως δὲ, ἄσπονδος καὶ ἀκή-
 ρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπικύρεον ἦν, μά-
 λα εἰκότως. τίτι γὰρ ἄλλῳ δικαιοτέρον προσε-
 πολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατεία φίλος,
 ἀληθεία δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικύρῳ, ἀνδρὶ τὴν
 φύσιν τῶν πραγμάτων καθωρακίτι, καὶ μένῃ
 τὴν

Pontum, qui audeant pessima de se maledicta
 spargere, quos lapidibus iussit abigi, si propi-
 tium habere vellent Deum. De Epicuro tale red-
 didit oraculum. Interrogante quodam, *Quid*
agat apud inferos Epicurus? Plumbeis, inquit, pe-
dicis vinctus desidet in coeno. Deinde miraris, si
 ad magnam gloriam elatum est oraculum, cum
 videas interrogationes accedentium prudentes *adco-*
atque eruditas? Vniuersum implacabile ipsi et in-
 finitum bellum erat contra Epicurum. nec profe-
 cto iniuria. Contra quem enim iustius pugnaret
 homo praestigiator, et portentosarum fraudum
 amans, veritatis autem inimicissimus, quam con-
 tra Epicurum, hominem, qui naturam rerum
 per-

τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἰδότες; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρύσιππον, καὶ Πυθαγόραν φίλοι, καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν. ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκουρος (ἔτω γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν) ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλῳ τικαὶ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν ἐμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἡπίστατο, τὰς περὶ Λέπιδον καὶ ἄλλας ὁμοίας αὐτοῖς, πολλὰς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει. εὐδὲ ἐχρησμώδησα πώποτε Ἀμαστριανῷ ἀνδρὶ. ὅποτε δὲ καὶ ἐτόλμησεν ἀδελφῷ συγκλητικῷ χρησμωδῆσαι, καταγελάσας ἀπῆλλαξεν, ἔχ εὐφών ἔτ' αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιόν, ἔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ γὰρ αὐτῷ σομάχου ὀδύνην, προσάξαι βουλόμενος

perspexisset, solusque verum in illis vidisset? Nam Platonici, Stoici, Pythagorei amici, profunda cum illis pax. Sed Epicurus ille molliri nescius; sic enim ipsum appellabat, inimicissimus, qui iuste omnia ista pro risu et ludibrio sibi haberet. Propter ea etiam Amastrin oderat maxime urbium Ponticarum, quod sciebat, Lepidum, et alios illi similes plures, in ea urbe esse: nec unquam Amastriano cuiquam oraculum reddidit. Cum vero ausus etiam esset fratri Senatorii viri respondere, ridicule discessit, cum nec ipse posset responsum fingere callidum, nec inueniret, qui in tempore illud facere sibi posset. Querenti enim illi ventriculi dolores, cum comedendum impe-

νος ὑεῖον πόδα μετὰ μαλάχης ἐστυγασμένον ἐ-
σθίειν, ἔτως ἔφη,

Μάλβακα χοιρείων ἱερῇ κυμίνεσσιν σιτύδωνι.
Πολλὰ μὲν, ὡς προσήκον, ἔδειξε τὸν θρό-
νοντα τοῖς δεομένοις, ἔχ' ὅλον, ἀλλὰ τὴν ἐρα-
νάλιν καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβαλὴν, τὴν
κεφαλὴν δὲ ὑπὸ κόλπῳ ἀθέατον φυλάττων.
ἔδελήσας δὲ καὶ μειζόνως ἐκπλήξα τὸ πλῆθος,
ὑπέσχετο καὶ λαλῶντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐ-
τὸν, ἄνθ' ὑποφῆτε χρησμοδῶντα. εἶτα οὐ
χαλεπῶς γεραίων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ
τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μαμηχανημένης πρὸς
ὁμοιώτατα διεύρας, ἄλλα τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶν-
τος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Φωνῆς
διὰ

rare vellet suillum pedem, cum malua paratum,
sic dixit,

Maluaca porcinae sacro vase cuncta.

26. Saepe quidem, ut dixi antea, ostendit dra-
conem rogantibus, non totum, sed caudam ma-
xime et reliquum corpus protendens, caput au-
tem in sinu, ubi videri non posset, occultans.
Cum vero magis percellere multitudinem vellet,
promisit se loquentem etiam Deum illis praestitu-
tum, oracula reddentem sine vatis excipientis mi-
nisterio. Commissis deinde non difficulter gruum
arteriis, et per caput illud, ad similitudinem hu-
mani fabricatum, transmissis, alio quodam extra
inclamante, ad interrogata respondit, voce per
lintheum

διὰ τῆς ἐθνικῆς ἐκείνης Ἀσκληπιῆ προσπιπτέσης.
ἐκαλῶντο δὲ οἱ χρησμοὶ ἔτοι αὐτόφωνοι, καὶ
ἐπᾶσιν ἐδίδοντο, ἐδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπα-
ρῦφοις, καὶ πλεσίοις, καὶ μεγαλοδώροις.

Ὁ γὰρ Σευηριανῶ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμε-
νίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν.
προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως
εἶφη·

Πάρος Ἀρμενίας τε θαῶν ὑπὸ δουρὶ δα-
μάσας,

Νοσήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἁγλαὴν
ὑδωρ,

Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον
ἀκτίνεσσιν.

Εἶτ'

lintheum illum Aesculapium accidente. Vocaban-
tur oracula ista vocalia, nec reddebantur omni-
bus, neque pro lubitu, sed vestitis magnifice, et
locupletibus, et magna munera offerentibus.

27. Itaque illud Seueriano datum, de suo in
Armeniam introitu, e vocalium numero ipsum
quoque fuit. Adhortans illum ad impressionem
faciendam, sic dixerat:

*Paribosque Armeniosque basta domicare fu-
renti,*

*Vrbem ad Romanam Tiberisque fluentia redibis,
Permixta radiis lauro tua tempora vinctus.*

Luc. Op. T. IV.

• T

Dein-

Εἴτ' ἐπειδὴ πεισθεῖς ὁ ἡλίθιος ἐκεῖνος Κελτός,
εἰσέβαλε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τῷ
Ὀθρυάδῃ κατακοπείς, τῆτον μὲν τὸν χρησμὸν
ἐξαίρει ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθησι δ' ἄλ-
λον ἀντ' αὐτῷ.

Μὴ σύγ' ἐπ' Ἀρμενίας ἐλάαν στρατὸν, ἔγὰρ
ἄμεινον,

Μὴ σοι θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξῳ ἀπο λυ-
γρὸν

Πότμῳ ἐπιπρῶϊείς, παύσῃ βίῳ τοιοῦ Φάεστε.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τῷτο σοφώτατον ἐπενόησε,
τὰς μεταχρονίως χρησμούς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κα-
κῶς προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων.
πολλάκις γὰρ τοῖς μὲν νοσᾶσι, πρὸ τῆς τελευ-
τῆς,

Deinde cum persuadere sibi passus stolidus ille
Gallus, irruptionem fecisset, sed male ei (nam
cum exercitu suo ab Othryade caesus est) expe-
ditio cessisset: hoc oraculum exemit e commen-
tariis, posuitque pro eo aliud:

Ducere in Armenios noli: nec enim bene ceder.

Ne tibi femineo vir amictu criste per arcum

Immittens fatum perimat cum lumine vitam.

28. Nam illud quoque callidum fuit viri com-
mentum, oracula post euentum facta, quibus
emendarentur ea, quae male praedicta abetraue-
rant. Saepa enim aegrotantibus ante mortem sa-
nita-

τῆς, ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο, ἀποθανόντων δέ,
χρησμός ἄλλος ἑτοιμος ἦν παλινωδῶν,

Μηκέτι δίζησθαι νέσοιο λυγρῆς ἐπαρωγῇ·

Πότμος γὰρ προφανής, ἔδ' ἐκφυγέειν δυ-
νατόν σοι.

Εἰδὼς δὲ τὰς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ
Μαλλῶ, καὶ αὐτὰς εὐδοκίμζοντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ
μαντικῇ ταύτῃ, Φίλῃς αὐτὰς ἐποίητο, πολλὰς
τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτὰς, λέγων·

Ἐς Κλάρον ἴσο νῦν, τὰμὲ πατρός ὡς ὅπ'
ἀκέσῃ.

καὶ πάλιν·

Βραγχίδεων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλῦς
χρησμῶν.

καὶ αὖθις·

Ἐς

nitatem promiserat: mortuis autem illis oracu-
lum praesto aliud fuit, quo prius retractaretur,

Auxilium tristi modo desine quaerere morbo;

Nam fatum apparet, tibi nec vitare licebit.

29. Caeterum quod sciret etiam Clarios, ac Di-
dymaeos et Mallenses celebrari simili vaticinandi
arte, eos sibi conciliauit, multis eorum, qui ad
se venirent eo ablegandis, dicens:

Iam Claron ito mei vocem patris auditurus:
et rursus:

Branchiaden adytis accede, oracula et audi.
et iterum:

Ἐς Μαλλὸν χῶρει, θεσπίσματα τ' Ἀμφι-
λόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὄρων μέχρι τῆς Ἰω-
νίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γα-
λατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε
τῷ μαντεῖι τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πό-
λιν ἐνέπεσεν, ἄδεις ὅσις ἔκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἤ-
πείγετο· οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμπον-
τες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον
ἄξιώμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος
καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥετιλιανὸς, ἀνὴρ
τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἐν πολλαῖς πράξε-
σι 9) Ῥωμαῖκαῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς
θεοὺς

*Ad Mallum, Amphiloebique auditum oracula
vade.*

30. Haec quidem intra terminos, usque ad Io-
niam, et Ciliciam, et Paphlagoniam, et Gallo-
graeciam. Cum vero in Italiam usque percre-
buisset oraculi fama, et in Romanorum urbem
incidisset; nemo fuit, quin alius prae alio festi-
naret; alii quidem venientes ipsi; alii vero mit-
tentes alios: et in primis potentissimi, maxima-
que dignitate in ciuitate praediti. Primus ho-
rum et caput quasi Rutilianus fuit, vir caetera
bonus et honestus, et in multis magistratibus
Romanis probatus: sed circa Deos religioso quo-
dam

9. Τάξεσι] Verte magistratibus. Guietus.

Πράξε-

θάξ πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν
 πεπιστευκῶς, καὶ εἰ μόνον ἀληθιμμένον περὶ λί-
 θον, ἢ ἐξεφανωμένον θεάσαστο, προσπίπτων
 αἰεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιπολὺ παρῆς, καὶ
 εὐχόμενος, καὶ τὰγαθὰ παρ' αὐτῶν αἰτῶν. οὗ-
 τος τοίνυν ἀνέσας τὰ περὶ τῆς χρηστηρίας, μικρῶς
 μὲν ἐδέξεν ἀφ' αἰεὶ τὴν ἐγκεχειρισμένην τὰξιν,
 εἰς τὸ τῆς Ἀβώνης τεύχος ἀναπτῆναι. ἔπεμπε
 δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι,
 ἰδιῶται τινες οἰκέται ῥαδίως ἐξαπατηθέν-
 τες,

dam morbo laborans, et absurdas de iis per-
 suasiones habens, qui si qua vñctum lapidem aut
 coronatum videret, accideret statim adorandi cau-
 sa, multumque adstans vota faceret, bonaque ab
 illo peteret. Hic de oraculo cum audisset, pa-
 rum aberat, quin mandato sibi munere relicto,
 ad Aboni castra aduolaret: misit certe alios super
 alios. Missi vero *qui essent*, imperiti quidam ser-

T 3

vi,

Πράξεσι] Quia *Soulius* iam sic mutauerat ex
 tribus Codd. et quartum quoque sic habere
 cognoui, quatuor Missi hoc dandum censui,
 vt illorum consensum vulgatae praeferrem,
 in lectione, quarum vtrique defendi potest.
 Πράξεις hic de negotiis publ. possunt accipi;
 nam de bellicis eo minus putem accipiendum,
 quod Ῥωμαϊκαῖς additur, quod vrbani re-
 bus magis proprium. Ἐξετάζεσθαι autem
 pro εὐδοκμεῖσθαι. *Reitz.*

τες, ἐπανήεσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόν-
τες καὶ ὡς ἀκῆσαντες διηγέμενοι, καὶ προσεπι-
μετρῶντες ἔτι πλείω τέτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν
παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκχιον γὰρ τὸν ἄθλιον γέ-
ροντα, καὶ εἰς μανίαν ἐρρώμενην ἐνέβαλλον.

Ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις
Φίλος ὢν, περιήει, τὰ μὲν διηγέμενος ὡς ἀκῆ-
σεις παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ'
αὐτῷ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' ἔν τῇ πόλιν,
καὶ διεσάλευσεν ἔτος, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τὰς
πλείους διεθορύβησεν, εἰ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἡ-
πείγοντο ἀκῆσαι τι τῶν καθ' αὐτάς. ὁ δὲ τὰς
ἀφικνημένους φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίοις
τε καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζό-
μενος

vi, facile decepti post reditum, alia a se visa,
alia tanquam visa et audita narrant, et plura his
corollariorum instar adiciunt, ut gratiosiores nem-
pe essent apud dominum. Accendunt ergo mi-
sellum senem et in robustam illum insaniam con-
iiciunt.

31. At ille qui amicus esset plerisque et poten-
tissimis, circumire et narrare partim quidem ut
audierat ex his quos miserat, partim etiam de suo
adiecta. Implet igitur urbem, et commouet hic
vir, et de aula plerosque sollicitat, qui statim
ipsi quoque festinant de suis rebus aliquid audi-
turi. At noster blande qui exciperet venientes,
hospitalibusque et aliis magni pretii muneribus
suos

μενος αὐτῷ, ἀπέπεμπεν, ἔκ ἐπαγγελῶντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεόν, καὶ τεράστια ὑπὲρ τῶ μαντεῖε καὶ αὐτοῦ ψευδομένους.

Ἀλλὰ καὶ μηχανᾶται τι ὁ τρισηκτάρατος ἐκ ἄσσοφον, ἔδὲ τῶ προστυχόντος ληστῆ ἄξιον. αὐτῶν γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὖροι ἐπισφαλές καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτός, καὶ ἔκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίως, καὶ μονονεχὶ ὅσας διὰ τὸ δέος ἔχοι τὰς πεπομφότας, μεμνημένους οἷα ἦν ἃ ἤροντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὸς τὰς πλαστούς καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύσεις πυν-
θαυς-

fuos faceret, dimisit illos, qui non renuntiarent modo interrogata, sed Deum etiam celebrarent, et prodigiola de oraculo, seque ipso mentirentur.

32. Ac machinatur quiddam homo execrabilis, non insipiens et latrone minime vulgari dignum: soluens enim libellos sibi missos et legens, si quid inueniret audax et periculosum in interrogationibus, retinuit ipse nec remisit, ut obnoxios et tantum non seruos sibi retineret isto metu eos, qui miserant, memores nimirum, qualia fuissent, de quibus interrogassent. Probe autem intelligis quas interrogationes proponi a diuitibus et potentibus

θάνεσθαι. ἐλάμβανεν ἔν πολλὰ παρ' ἐκείνων, εἰδότες ὅτι αὐτὰς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων.

Βάλομαι δέ σοι καὶ Ῥατιλιανῷ δοθέντων χρησμῶν ἐνίς ἐιπεῖν· πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ τῆ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς, παιδείας ὥραν ἔχοντος, ἐν τινὰ προσήσαιο διδάσκαλον τῶν μαθημάτων αὐτῆ; ἔφη·

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν αἰοιδόν.

Εἴτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῆ παιδὸς ἀποθανόντος, ὁ μὲν ἠπόρει, καὶ ἔδεν εἶχε λέγειν πρὸς τὰς αἰτιωμένους, παρὰ πόδας ἔτως ἐληλεγμένους τῆ χρησμῶ. ὁ δὲ Ῥατιλιανὸς αὐτὸς Φθάσας ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τῆ μαντείας, λέγων, τῆτο αὐτὸ προοδηλωκέναι τὸν θεόν, καὶ δι'

probabile sit. Ab his ergo multa accepit, qui scirent se intra illius retia conclusos.

33. Volo autem tibi oraculorum Rutiliano datorum quaedam dicere. Interroganti de filio suo e priori vxore suscepto, qui iam ad aetatem institutionis capacem peruenisset, *Quem discendi magistrum ei praefereret?* respondit:

Pythagoram, egregieque canentem praelia vatem. Puero deinde paucis post diebus mortuo, ipse quidem aestuare, nec habere quod accusantibus responderet, oraculo ita rebus praesentibus refutato. At ipse bonus vir Rutilianus ultro suscepta oraculi defensione dixit, hoc ipsum indicatum a Deo,

δι' αὐτὸ, ζῶντα μὲν κελεύσαι μηδένα διδάσκα-
λον ἐλῆσθαι, αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον
πάσαι τεθνεώτας, οἷς εἰκὸς τὸ μεράκιον ἐν ἅδᾳ
νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμψασθαι ἄξιον Ἀλεξάν-
δρῳ, εἰ τοιούτοις ἀνθρωπίσκοις ἐνδιατρίβειν ἤξιε;

Αὐτῷ δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ τὴν τίνος ψυ-
χὴν αὐτὸς διεδέξατο; ἔφη

Πρῶτον Πηλείδης ἐγένε'· μετὰ ταῦτα Με-
νανδρος·

Εἶθ' ὃς νῦν Φαίη, μετὰ δ' ἔσσεια ἡλιάς
ἀκτίς,

Ζήσεις δ' ἐγδῶκοντ' ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λυκά-
~~βαρτας.~~

Ὁ δ' ἐβδομηκοντέτης ἀπέθανε μελαγχολήσας;
ἔδὲ περιμέναις τὴν τᾷ θεῷ ὑπόσχεσιν.

Καὶ

Deo, ac propterea, non viuum illi praeceptorem
capī iussisse, sed Pythagoram atque Homerum
vita olim functos, quibuscum versari nunc pue-
rum apud inferos probabile sit. Quid vero repre-
hendendus est Alexander, si tales inter homi-
nones versari voluit?

34. Rursum interroganti, cuius ipse animam na-
ctus esset? ait:

Pelides primum fueras, post ista Menander,
Tum, qui nunc vivis; radius post omnia Solis,
Cum supra centum octoginta exegeris annos.

At ille septuagenarius diem suum obiit, morbo
atrabiliario, non expectata promissione Dei.

Καὶ ἔτος ὁ χρησμός τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρο-
μένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμου, ῥητῶς ἔφη·

Γῆμον Ἀλεξάνδρε τε Σεληναίης τε θυγάτηρ.

Διεδedώκει δὲ πάσαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς
ἦν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ
Σελήνην ἔρωτι ἀλῶναι αὐτῆ, καθεύδοντά ποτε
ἰδῶσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἑρᾶν τῶν
καλῶν. ὁ δ' ἔδεν μελλήσας ὁ συνετώτατος Ῥε-
πιλλιανός, εὐθύς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, κα-
τὰς γάμους συνετέλει ἐξηκοντούτης νυμφίος,
καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἐκατόμβαις
ἔλαις ἱλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπικρανίων εἰς καὶ
αὐτὸς αἰόμενος γεγονέναι.

Ὅ δ'

35. Etiam hoc erat vocalium vnum oraculorum.
Interroganti quondam de nuptiis diserte dixit:

Ducito Alexandro natam Lunaque puellam.

Nempe olim rumorem sparserat, filiam, quam
habebat, ex Luna sibi natam esse. Lunam
enim amore ipsius captam, quum dormientem
vidisset. Mos scilicet illius, dormientes formosos
amare. Prudentissimus autem ille Rutilianus ni-
hil cunctatus, statim misit ad arcessendam puel-
lam, nuptias celebravit sexagenarius sponsus, et
cum illa cubuit, placata prius socru Luna, totis
hecatombis, putansque se quoque iam caelestium
vnum esse factum.

36. At

Ὁ δ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω αἰεὶ προσεπενόει, καὶ πάντοσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπεμπε χρησιμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμὰς καὶ πυρκαϊὰς φυλάσσεσθαι, καὶ σεισμὰς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν, ὡς μὴ γένοιτό τι τέτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἓνα δὲ τινα χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτὸν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἐν·

Φοῖβος ἀκερσεκόρης λοιμῷ νεφέλην ἀπερύκει.
Καὶ τῷτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχῶς ἐπὶ τῶν πυλῶν γεγραμμένον, ὡς τῷ λοιμῷ ἀλεξιφάρμακον.
τό δ' ἐς τὰναντίον τοῖς πλείστοις πρὸςχώρει. κατὰ γάρ τινα τύχην αὐταὶ μάλις αἰ οἰκίαι ἐκένωθη-

36. At ille cum semel res Italicas attigisset, maiora semper adinuenit, et per omnes Romani imperii partes misit oraculorum nuntios, praedicens ciuitatibus, pestilentias et incendia ut caueant, et terrae motus: promisitque illis, ne quid tale fiat, valide se adiuturum. Vnum sane oraculum vocale ipsum quoque ad omnes gentes de pestilentia misit: erat autem versiculus vnus:

Intrusus nubem pestis depellit Apollo:

Eratque videre hunc versum vbique inscriptum portis, tanquam depellendae luis remedium. Hoc vero contra plerisque euenit. Forte enim fortuna quadam illae maxime domus exhaustae sunt, quibus

νώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ
 με νομίσης τῷτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλ-
 λυντο, ἀλλὰ τύχη τινὶ ἔτως ἐγένετο. τάχα
 δὲ οἱ πολλοὶ καὶ κατὰθάρρυντες τῷ σίχῳ, ἡμέ-
 λην, καὶ ῥαθυμότερον διητῶντο, εἰδέν τῷ χρη-
 σμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελῆντες, ὡς ἂν ἔχον-
 τες προμαχομένους αὐτῶν τὰς συλλαβὰς, καὶ τὸν
 ἀκερσεϊκόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν.

Πευθῆνας μάντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεσησάτο
 πάνυ πολλὰς τῶν συνωμοτῶν, οἱ τὰς ἐκάστου
 γνώμας διήγγελλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις
 προεμήνουσιν, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται· ὡς ἔτοι-
 μον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἤκειν
τὰς πεμπομένους, καταλαμβάνεσθαι.

Καὶ

quibus inscriptus fuerat versiculus. Et ne putes
 me hoc dicere, per ipsum illos versiculum per-
 iisse. Quin forte quadam ita factum est. Forte
 etiam vulgo homines fiducia versiculi, negligen-
 tius agebant, omiſſa victus cura, nihil adiuuan-
 tes oraculum contra vim morbi, qui haberent
 propugnaturas pro se *illius* syllabas, et intonsum
 Phoebum telis abacturum pestilentiam.

37. Verum etiam exploratores in ipsa Roma
 multos sane constituerat coniuratorum, qui sen-
 tentias vniuscuiusque sibi nuntiarent, et ante in-
 dicarent interrogationes, quaeque maxime cupe-
 rent, vt paratum ad responsiones, iam ante ad-
 ventum suum missi inuenirent.

38. Et

Καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ 10), ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προεμηχανᾶτο. τελετὴν τε γὰρ τινὰ συνίστατο, καὶ δαδασχίας, καὶ ἱεροφαντίας, τριῶν ἐξῆς αἰεὶ τελεαμένων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, πρόρρησις ἦν, ὥσπερ Ἀθήνησι, τοιαύτη· εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανός, ἢ Ἐπικουρείος, ἢ κει κατ' ἄσκοπος τῶν ὀργίων, Φευγέτω· οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγίνετο. καὶ ὁ μὲν ἠγείτο, λέγων, ἔξω Χριστιανός. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθόγγετο, ἔξω Ἐπικουρείας. εἴτα Λητῆς ἐγίνετο λοχεία, καὶ Ἀπόλ-

38. Et ad res Italicas haec et similia praeparabat. Mysteria etiam quaedam instituit, et facum gestationes, et sacrorum disciplinam, tribus deinceps diebus festo ritu peractis. Ac primo die edicebatur, ut Athenis, in hanc formulam, Si quis Atheus, aut Christianus, aut Epicureus venerit, orgiorum speculator, fugito: qui autem Deo credunt, initiantur bonis auspiciis! Deinde statim a principio fiebat exactio. Atque ipse initio dicebat Foras Christianos! Multitudo uniuersa subiiciebat, Foras Epicureos! Tum Latonae agebatur puer-

10. Τὰς ἐν τῇ Ἰτ.] Videtur legendum τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Neque enim est, quo commodè referatur τὰς. Ita certe interpretatus sum. Gesner.

Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Γλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γένεσις τῷ θεῷ.

Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίᾳ τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δαδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾶδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως, καὶ τικτομένη τῷ Ῥατιλλίανῃ ἡ γυνή. ἐδαδᾶχει δὲ καὶ ἱεροφάντει ὁ Ἐνδυμίων Ἀλεξάνδρος, καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατῆι δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ ἔρανῃ ἀντὶ τῆς Σελήνης, Ῥατιλλία τις ὠραιωτάτη, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτῷ, καὶ ἐν ἰφθαλ-

puerperium, et Apollinis partus, et Coronidis nuptiae, et nascebatur Aesculapius: altero autem die Glyconis aduentus et natiuitas Dei.

39. Tertio, Podalirii erant et matris Alexandri nuptiae. Dadis (*facularia*) autem illa dies vocabatur, et faces accendebantur. Tandem agebantur Lunae et Alexandri amores, nascentisque vxor Rutiliani. Facem porro gestabat, et praecipbat ceremonias alter Endymion, Alexander. Ac ipse quidem dormiens iacebat in medio, descende-
bat autem ad illum ex tecto tanquam e caelo pro Luna, Rutilia quaedam formosissima, procuratorum Caesaris cuiusdam vxor, vere illa amans Alexandrum, et amata vicissim ab illo, atque in oculis

ὀφθαλμοῖς τῷ ὀλεθρίῳ ἐκείνῳ ἀνδρὶ, φιλήμα-
τά τε ἐγίγνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί, εἰ
δὲ μὴ πολλά ἦσαν αἱ δῶδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν
ὑπὸ κόλπῳ ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ εἰσῆγε
πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ
σιωπῇ· καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ,
ἡ Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολου-
θῶντες, Εὐμολπίδα δῆθεν καὶ Κήρυκές τινες
Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑπεδεδεμένοι, πολ-
λὴν τὴν σκοροδάλμην ἐρυγγάνοντες, ἡ Ἀλέ-
ξανδρε.

Πολλὰκις δὲ ἐν τῇ δαδελχίᾳ καὶ τοῖς μουσικοῖς
σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μὴρὸς αὐτῷ ἐξεπίτη-
δες, χρυσῆς διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ
χρυσῷ

oculis miseri illius viri, osculaque intercedebant
in medio, et complexus; si vero minus multae
essent faces, forte etiam quiddam eorum quae
sub veste fieri solent, patratum est. Paruo au-
tem interiecto temporis spatio rursus intrabat, ut
Antistitem cerimoniarum decet, exornatus multo
cum silentio: magnaue voce dicebat, *Io Glycon*.
Succlamabant autem illum secuti, Eumolpidae
nimirum et Ceryces quidam e Paphlagonia, car-
batinis calceati, acrem alii odorem multum ru-
stantes, *Io Alexander*.

40. Saepe autem in illa facum gestatione et
mysticis saltationibus nudatum ipsius de industria
femur, aureum apparuit, circumposita, ut pro-
babile

χρῦσα περιτεθέντος, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν
λαμπάδων ἀποσίλβοντος. ὥς τε καὶ γενομένης
ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ
αὐτῆς, εἴτε Πυθαγόρα ψυχὴν ἔχει διὰ τὸν χρυ-
σῆν μηρὸν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζή-
τησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενεγκόν-
των, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀ-
πορίαν.

Πυθαγόρα ψυχὴ, ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλο-
τε δ' αὖξει.

Ἡ δὲ προφητεία, δίης Φρενός ἐστιν ἀπορ-
ξώξ.

Καὶ μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπα-
ρωγόν.

Καὶ πάλιν ἐς Διὸς εἶσι, Διὸς βληθεῖσα κε-
ραυνῷ.

Προ-

babile est, pelle inaurata, et ad lucernarum splen-
dorem refulgente. Itaque exorta aliquando di-
sputatione de illo inter duos stultitiae illius con-
sultos, *utrum Pythagorae animam haberet propter
aureum illud femur, an aliam illius similem?* eam-
que quaestionem ad ipsum Alexandrum referen-
tibus; Glycon rex oraculo dubitationem illam
dissoluit:

*Pythagorae vicibus mens alma peritque reditque:
Vatis at est animus Iouiali e mente propago:
Missus adest iussu patris auxiliator honestis,
Et redit ad patrem Iouiali fulmine tactus.*

41. Cum

Προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδείας συνουσίας, ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτοὺς τοῖόνδε τι ὁ γεννάδας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς καὶ ταῖς Παφλαγωνικαῖς, ἐπήγγελλε θεοπρόπας πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ προκριθέντας τὰς εὐγενεστάτας, καὶ ὠραιότατας, καὶ κάλλει διαφέροντας. πεμφθῆναι. οὗς ἐγκλεισάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρῆτο συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ νόμον δὲ ἐπεποίητο, ὑπὲρ τὰ ἑκτωκαίδεκα ἔτη, μηδένα τῷ αὐτῷ σώματι δεξιῶσθαι, μηδὲ Φιλήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνους τὰς ὠραίους κατεφίλει.

41. Cum pueri concubitu omnibus interdiceret, tanquam re impia, ipse tale quid vir ingeniosus cominentus est. Civitatibus Ponticis atque Paphlagonicis iniunxit, ut divini cultus ministros sibi in triennium mitterent, qui laudes Dei apud se canerent: oportebatque probatos ac praelatos caeteris generosissimos quosque, et formosissimos et honestissimos, mitti: quibus inclutis tanquam cunctis pecunia sua utebatur, dormiens cum illis et omni genere intemperantis contumeliae in illos utens. Insuper legem tulit, ne quis duodeviginti annis maior inter salutandum complectendumque ipsum oscularetur; verum aliis manum ad osculum cum offerret, solos

Φίλει· καὶ ἐκαλῶντο οὕτοι οἱ ἐντὸς τοῦ Φιλήματος.

Τοιαῦτα ἐντροφῶν τοῖς ἀνοήτοις διετέλει, γυναῖκάς τε ἀνέδην διαφθεύρων, καὶ παισὶ συνών. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτεν ἐκᾶσω, εἴ τινος γυναικὶ προσβλέψειεν· εἰ δὲ καὶ Φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθρόαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ᾤετο ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσρυσσασθαι· πολλὰ δὲ καὶ ἡύχουν II) τετοκέναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθεῖ λέγουσιν.

Ἐθε-

los aetate florentes osculabatur: dicebanturque hi intra osculum esse.

42. Hunc ad modum stupidis hominibus ad delicias vsque illudebat, corrupendis, prout collibitum esset, mulieribus, et pueris constituendis. Et magnum erat unicuique atque optabile, si cuius vxorem adspiceret: si vero osculo etiam dignaretur, confertim vt bona fortuna in domum suam influeret, futurum vnusquisque putabat. Multae vero etiam se peperisse ex eo gloriabantur, et vera illas dicere, mariti illis testabantur.

43. Vo-

II. Ἡύχων] Si ab εὐχομαι formatum esset hoc verbum, ἡύχοντο ex marg. Ald. recepissem, quia actiuum εὐχω non est in vsu, nec εὐχέω satis probatum; sed quum sit ab αὐχέω, recte se habet vulgata. Reitz.

Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι· τῷ
 Γλύκωνος, καὶ τῷ Σακέρδωτος, Τιανῷ τινος ἀν-
 θρώπου, ὁποῖον τινὸς τὴν σύνεσιν εἰσὴ ἀπὸ τῶν
 ἐρωτήσεων. ἀνέγνω δὲ αὐτὸν, χρυσοῖς γράμ-
 μασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τῷ Σακέρδω-
 τος οἰκίᾳ. εἶπε γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύ-
 κων, τίς εἶ; ἐγὼ ἦδ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος. ἄλ-
 λος παρ' ἐκείνον τὸν πρότερον. πῶς λέγεις; οὐ
 θέμις ἀκῶσά σε τῷτό γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη
 παρεμενεῖς χρησμοδῶν; τρίτον πρὸς τοῖς χι-
 λίοις. εἴτα, ποῖ μετασῆσθαι; ἐς Βάκτρα καὶ τὴν
 ἐκεί γῆν. δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τὰς βαρβάρους
 ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. τὰ δ' ἄλλα χρησιμὰ, τὸ
 ἐν Διδύμοις, καὶ τὸ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὸ ἐν Δελ-
 Φοῖς,

43. Volo tibi etiam colloquium referre Glyco-
 nis et Sacerdotis, Tianensis cuiusdam hominis,
 qui quam prudens fuerit, ex interrogationibus
 discere poteris. Legi autem illud colloquium, au-
 reis literis scriptum in Tio vrbe in domo Sacer-
 dotis. Nempe, Dic mihi, inquit, Domine Gly-
 con, quis es? Ego, inquit ille, Aesculapius iunior,
 diuersus ab illo priore. Quomodo ais? Non fas
 est te hoc audire. Quot vero annos manebis apud
 nos et dabis responsa? Tres supra mille annos. De-
 inde quo te conferes? Bactra, et ad vicinam regio-
 nem: oportet enim barbaros etiam frui mea inter
 homines peregrinatione. Oracula vero reliqua, Di-
 dymaeum, Clarium, Delphicum, habent progognito-

Φαῖς, ἔχῃσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρη-
 σμωδῶντα· ἢ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες
 ἐκῇ χρησμοί; μὴδὲ τῶτ' ἐθελήσης εἰδέναι, οὐ
 γὰρ θέμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν
 βίον; κάμηλος, εἴτα ἵππος, εἴτ' ἀνὴρ σοφός,
 καὶ προφήτης ἢ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα
 μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διηλέχθη. ἐπὶ
 τέλει δὲ χρησμὸν ἑμμετρον ἐφθέγγετο, εἰδὼς
 αὐτὸν Λεπίδῳ ἐταῖρον ὄντα·

Μὲ πείθῃ Λεπίδῳ· ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἶτος
 ὀπηδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκρου, ὡς προῖπον,
 ὥς τινα ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγ-
 γανείας αὐτῆ.

"Ενα

*rem meum Apollinem reddentem sibi oracula. Num
 mendacia sunt, quae ibi exeunt oracula? Neque
 hoc scire postules, neque enim fas est. Ego vero
 quid ero post hanc vitam? Camelus, post equus,
 post vir sapiens, et Propheta non minor Alexandro.
 Haec cum Sacerdote Glycon locutus est. In fine
 autem oraculum versu conclusum pronuntiauit,
 cum Lepido sodalem esse sciret:*

Ne Lepido credas, tristis manet exitus illum.

Vehementer enim, ut ante dixi, metuebat Epi-
 curum, tanquam hominem arte sua et sapientia
 praestigias ipsius oppugnantem.

Ἐν αὖ γὰρ τινὰ τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα καὶ διελέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, ἐν κίνδυνον ἔμικρόν κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φοῦῃ, Σὺ μὲντοι γὰρ, ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δαῖνα Παφλαγῶνα προσαγαγεῖν οἰκίστας αὐτῷ τῷ ἡγεμένῳ τῆς Γαλατίας, τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεκτονότας τὸν υἱὸν αὐτῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδεύομενον, ὁ δὲ νεανίσκος ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σῶ παραδοθέντων. τοιοῦτον δὲ τι ἐγγεγένητο. ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τῷ Κλύσματος (12), πλοία ἀναγομένης, ἐπέισθη καὶ αὐτὸς εἰς

44. Vnum igitur quendam Epicureorum audentem etiam multis praesentibus ipsum confutare, in periculum non paruum adduxit. Ille enim accedens ait magna voce, *At tu, Alexander, Paphlagoni* (quem nominabat) *persuasisti, ut apud Praesidem Gallograeciae postularer servos suos ultimi supplicii, tanquam qui filium suum Alexandreae doctrinae causa versantem interfecissent. Vivit autem adolescens, et saluus rediit post servorum interitum, bestiis a te obiectorum.* Factum vero eiusmodi quid fuerat. Adolescens, qui adverso flumine nauigarat in Aegyptum ad Clysmam usque, solvente commodum navis persuaderi sibi

V 3

passus

[12. Κλύσματος] Interpretatio nostra et verbis Lucia-

εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι, καὶ πειδῆπερ ἐβράδυνεν, οἱ
 δυσυχεῖς ἐκεῖνοι οἰκέται αὐτῷ, οἰηθέντες ἢ ἐν
 τῷ Νείλῳ πλέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον,
 ἢ καὶ ὑπὸ ληστῶν, (πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε) ἀνη-
 ρῆσθαι, ἐπανῆλθον ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ τὸν ἀ-
 φανισμόν. εἴτα ὁ χρησμός, καὶ ἡ καταδίκη·
 μεθ' ἣν ἐπέστη ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τῆς
 ἀποδημίας. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγ-
 χῳ, καὶ μὴ Φέρων τοῦ ὀνείδους τὴν ἀλή-
 θειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν
 αὐτόν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐναγεῖς ἔσσεσθαι, καὶ Ἐ-
 πικέ-

passus est, vt et ipse nauigare in Indiam. Cum-
 que cunctaretur, infelices illi serui ipsius, rati
 aut in Nili navigatione periisse adolescentulum,
 aut a latronibus, qui multi tum erant, sublatum,
 redierunt, amissum illum nuntiantes. Tum *se-*
cutum est oraculum, et condemnatio, post quam
 adfuit iuuenis, suam peregrinationem enarrans.
 Haec ille dixit.

45. Alexander vero indigne ferens se redargui,
 veraeque reprehensionis impatiens, iussit, qui
 praesentes erant lapidibus illum petere, alioquin
 ipsos quoque deuoti capitis futuros, eiusque ad-
 iutores

Luciani satisfacere nobis videbatur, constan-
 tique vsui verbi ἀνάγεσθαι quod *soluere*, *na-*
uigationem incipere significat; et Geographi-
 cae nulli obseruationi contradicere. *Gesner.*

πικάρης 13) κληθήσεται. τῶν δὲ βάλλεν ἀρ-
ξαμένων, Δημόστρατος τις ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ,
πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρρύσατο τῷ θανάτῳ τὸν
ἄνθρωπον, μικρὸν δὲ καταλευσθέντα, πάν-
τῃ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον Φρονεῖν ἐν τοσού-
τοις μεμνηόσι, καὶ παραπολαῦσαι τῆς Παφλα-
γόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκεῖνον, τοι-
αῦτα.

Εἰ δέ τινι προσκαλημένων κατὰ τάξιν τῶν
χρησμῶν (πρὸ μιᾶς δὲ τῆς τῷ θεᾷ πίσειν ἐγί-
γνετο,)

iutores vocatum iri. Cum iam lapidare incipe-
rent, Demonstratus aliquis peregrinatus in Ponto,
circumfusus primum homini, morti illum eripuit;
cum parum abesset, quin obrueretur lapidibus:
merito ille quidem. Quid enim referebat solum
sapere inter tot infanientes, et luere alienam Pa-
phlagonum stultitiam? Et haec de illo eiusmodi
erant.

46. Si vero eorum alicui, qui aduocarentur or-
dine oraculorum (fiebat autem hoc pridie quam
V 4 respon-

13. Ἐπικάρης] Si constans sit lectio, non du-
bito; ad ipsam appellationem respexisse vel
Lucianum, vel ipsam adeo Alexandrum;
idque expressi, cum ambiguitatem non ferat
Latinus sermo. Ἐπικάρων proprie esse, qui
adiuvat oppugnatum ab aliis, obseruat Schol.
ad Il. B, 130. Gesner.

γνετο,) καὶ ἐρομένη τῷ κήρυκος εἰ θεσπίζοις
 τῷ δὲ ἀνείπεν ἔνδοθεν· Ἐς κόρακας, ἐκ ἔτι τὸν
 τοῖτον ἔτε σέση τις ἐδέχετο, ἔτε πυρὸς, ἢ
 ὕδατος ἐπαιτῶναι, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνε-
 σθαι 14), ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον, καὶ Ἐπικού-
 ριον· ἥπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία.

Ἐν γὰρ καὶ γελοιότατον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξαν-
 δρος· εὐρὼν γὰρ τὰς Ἐπικύρως κυρίας δόξας, τὰ
 κάλλιστον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων, καὶ κεφα-
 λαιωδῶς περιέχον τῆς τάνδρος σοφίας τὰ δόγ-
 ματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην, ἔκλυεν
 ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέ-
 γων,

responderet) atque interrogante praecone, *An re-
 sponderet?* intus diceret: *Ad coruos!* hunc talem
 neque tectum amplius recipiebat, neque ignem
 ei neque aquam impertiebat quisquam; sed coge-
 batur e terra vna vagari ad aliam, tanquam im-
 pius homo, et atheus, et Epicureus, quod qui-
 dem maximum erat conuicium.

47. Vnum ergo maxime ridiculum fecit Ale-
 xander. Cum inuenisset sententias Epicuri prin-
 cipes, pulcherrimum, quod nosti, illius libro-
 rum et capitalem, qui placita sapientiae huius
 viri contineat, in medium forum prolatas ficul-
 neis lignis cremavit, quasi ipsum videlicet exu-
 reret,

14. Ἐλαύνειν] Ἐλαύνειν γῆν, *peruagari ter-
 ram.* Sic infra *Rhet. pr. c. 5.* et *Aelian. I. 33.*
 Reitz.

γων, καὶ τὴν σποδὸν εἰς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔ-
τι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγγάμενος·

Πυρπολεῖν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος·

Οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρατος ὥσων ἀγαθῶν τὸ βι-
βλίον ἐκείνο τοῖς ἐντυχᾶσιν αἴτιον γίγνεται, καὶ
ὅσων αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθε-
ρίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ Φασμάτων, 13
καὶ τεράτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαίων,
καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν· νῦν δὲ καὶ ἀληθείαν
ἐντιθέν, καὶ καθάρσον, ὡς ἀληθῶς, τὰς γυνώ-
μας, ἔσθ' οὐδὲ καὶ σκίλλη, καὶ ταῖς τοιαύταις
Φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ
παρρησίᾳ.

Εν

reret, et in mare abiecit cineres, oraculo ad-
iecto:

Edico decreta senis comburere caeci;

Ignorabat nempe homo execrabilis, quantorum
bonorum liber ille legentibus caussa fiat, quan-
tam in illis pacem, tranquillitatem, libertatem
efficiat, qui a timoribus, et spectris, et prodigiis
non minus, quam a spe vana et non necessariis
cupiditatibus eos liberet; sed intelligentiam et ve-
ritatem inferat, et vere mentes purget non face,
aut squilla, et nugis similibus, sed recta ratione,
et veritate, et libertate.

Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅν τι καὶ μέγιστον τόλμη-
μα τῷ μιὰρῷ ἀνδρὸς ἀκυσον· Ἐχων γὰρ οὐ μι-
κρὰν ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τὴν αὐλὴν,
καὶ τὸν Ῥατιλιανὸν εὐδοκιμῶντα [πάροδον, 15)]
διαπέρμπεται χρησμὸν τῷ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου
ἀκυσά-

48. Inter reliqua vero vnum quoddam et au-
dacissimum facinus impuri hominis audi. Cum
aditus faciles haberet ad Regiam atque aulam, et
Rutilianum gratia florentem, mittit ad illum ora-
culum vigente bello Germanico, cum Diuus
Mar-

15. Πάροδον] Adparet et *Gesnerum* hoc voca-
bulum cum *Iensio* eiectum velle, quod in
versione id non attigerit; nec ego ingererem;
si abesse a pluribus viderem. Posses autem
παρόδιον legere, ac vertere: *habens Rutilia-
num adiutorem*. pro *fulcro* enim columnae,
ex *Plat. Dom. Kubn.* ad *Polluc.* VI. S. 121.
adfert, vncinis tamen inclusi vt suspectum.
Alioqui cum πάροδος significet carmen quod
chorus primus in theatro canebat, vt *prolo-
gus* tam de oratore ipso quam de sermone ac-
cipitur: ita possis et πάροδος vtrovis more
accipere, et cogitare an *Rutilianus* non item
hic dicatur *praecensor* Alexandri, qui prae-
stigiatori suo praeludat ac populum alliciat?
Sed totum παρόδον eiicere, quam nimis ar-
gutari malo. Si vero probare possem, id
introducτοrem significare, omnino retinerem.
Reitz.

αἰμάζοντος· ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκο-
 μάνοις καὶ Κκάδοις συνεπλέκετο. ἡξία δὲ ὁ χρη-
 σμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας ἐς τὸν
 Ἰστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγα-
 λοπρεπῶν. ἄμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμὸν.

Ἐς δίνας Ἰστροιο διηπετῆος ποταμοῖο,
 Ἐμβλέεν κέλομαι δοῖς Κυβέλης θερά-
 ποντας,

Θῆρας ὀρειτρεφέας· καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδι-
 κὸς αἴθρ

Ἀνθέα, καὶ βοτάνας εὐώδεις· αὐτίκα δ'
 ἔσται

Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, ἀμ' εἰρήνη ἐρα-
 τεινῇ.

Γενομένων δὲ τῶτων, ὡς προσέταξε, τὰς μὲν
 λέοντας, ἐκνηξαμένους ἐς τὴν πολεμίαν, οἱ Βάρ-
 βαροι

Marcus iam Marcomannis et Quadis esset implic-
 tus. Postulabat autem illud oraculum Leones
 duo coniici viuos in Istrum multis cum aromatis,
 et sacrificiis magnificis. Sed melius est ipsum po-
 nere oraculum:

*Istri vorticibus, lapsis diuinitus undis,
 Praecipitare duos Cybeles, edico, ministros
 Montibus eductos: et, quos alit Indicus aer
 Flores, atque herbas fragrantēs, euenietque
 Mox victoria, maxima gloria, paxque benigna.*

Factis autem hisce vti iusserat, leones cum in ho-
 sticum enataissent, lignis confecere barbari, vti
 canes

βαροι ξύλοις κατειργάσαντο, ὥς τινὰς κύνας, ἢ
 λύκας ξενικὰς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα
 τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, διασφυρίων περὶ σχεδὸν
 ἀθρόων ἀπολομένων. εἴτα ἠκολέθησε τὰ περὶ
 Ἀκυληϊαν γενόμενα, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πό-
 λεως ἐκείνης ἄλωσις. ὁ δὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβη-
 κὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογίαν, καὶ τὸν
 τῷ Κροίσῳ χρησμὸν ψυχρῶς παρήγε, νίκην μὲν
 γὰρ προειπεῖν τὸν θεόν, μὴ μέντοι δηλῶσαι
 Ῥωμαίων ἢ τῶν πολεμίων.

Ἦδη δὲ πολλῶν ἐπιρρῶντων, καὶ τῆς πόλεως
 αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῷ πλήθους τῶν ἐπὶ τὸ
 χρηστήριον ἀφικναμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρ-
 κῇ μὴ ἐχέσης, ἐπινοεῖ τὰς νυκτερινὰς καλαμέ-
 νας

canes quosdam, aut lupos peregrinos: statimque
 maximum vulnus nostri accepere, viciis mille
 fere vno loco amissis. Deinde consecuta sunt ea,
 quae ad Aquileiam contigere, vrbisque illa pene
 capta. At ille ad euentum *excusandum*, Delphi-
 cam illam defensionem, et Croesi oraculum fri-
 gide protulit, victoriam nempe praedixisse Deum;
 neque tamen declarasse, Romanorumne ea esset
 an hostium?

49. Iam vero confluentibus multis, ipsaque
 vrbe pressa a multitudine venientium ad oracu-
 lum, nec satis rerum necessariarum habente, ora-
 cula excogitat, quae nocturna vocaret. Sumtis
 enim

νες χρησμές. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπει-
 κοιμᾶτο, ὡς ἔφατιεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὄναρ πα-
 ρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο, οὐ μέντοι σα-
 φεῖς τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ
 τεταραγμένους, καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεύσαι-
 τα περὶ τοῦ βιβλίου κατεσφραγισμέ-
 νον. ἔ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπελθόν ἄλλως
 ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρέπον καὶ τὸ τοιῶτον οἰς-
 μενος· καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τῷ καθή-
 μενοι, καὶ μισθὸς ἔκ ὀλίγης ἐνδέχοντες παρὰ
 τῶν τὰς τοιῶτας χρησμές ἀπολαμβάνόντων
 ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν. καὶ τῷτο
 αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἔτελεν γὰρ οἱ
 ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλαντον Ἀττικόν ἐ-
 κάτερας.

Ἐνίο-

enim libris, incubabat, prout dicebat, et quasi
 per quietem audita a Deo respondebat *oracula*;
 non tamen aperta pleraque, sed ambigua et per-
 turbata; in primis si quando videret curiosius ob-
 signatum libellum. Periculum enim *aperiendi*
 non subiens, quidquid in mentem veniret, sub-
 scribebat temere, oraculis illud quoque conueni-
 re ratus. Et erant constituti ad hoc ipsum inter-
 pretes, qui mercedes non tenues acciperent, in-
 terpretationis et explicationis causa, ab his, qui-
 bus talia oracula reddita fuerant. Hoc quoque illo-
 rum opus tributarium erat: pendebant enim inter-
 pretes Alexandro talentum unusquisque Atticum.

50. In-

Ἐνίοτε δὲ, μήτε ἐρομένῃ τινός, μήτε πεμ-
φθέντος, ἀλλ' ἔδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησµώδει
πρὸς ἐκπληξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τῆτο·

Δίξεαί ὤσις σὴν ἄλοχον μάλα πᾶγχυ λε-
ληθώς

Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σαλάγει κατὰ
δῶμα;

Δᾶλος πρωτογενής, τῷ δὴ σύ γε πάντα
πέποιθας.

Ὡπίεις γὰρ ἐκτὼν, ὃδ' αὖθις σὴν παρά-
κοιτιν'.

Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων.

Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ Φέρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ
τέτυκται,

Ὡς μήτ' εἰσαίοις, μήτ' εἰσοράας ἂ ποιῶσιν.

Εὐρή-

50. Interdum vero, licet neque interrogaret
quisquam, neque missus esset, quin neque o-
mnino esset, (ad quem pertineret oraculum) ora-
cula fundebat ad stuporem hominum insipientium:
quale est hoc quoque:

Scire cupisne tuam quis nuptam, Calligeniam,
In stratis furtim subigat tecto sub berili?

Serius Protogenes, is, cui tute omnia credis.

Is tibi quod dederat, dat ei rursus tua coniux,

Vindictam is repetit factis pro turpibus istam.

Tristitia iamque tibi per utrosque venena paratu,

Vt neque quae faciunt videas, nec ea audias
auris.

Ad

Εὐρήσεις δὲ κάτω ὑπὸ σῶ λέχει ἀρχέθι
τοίχῃ,

Πρὸς κεφαλῆς· καὶ σὴ θεράπαινα σύνοιδε
καλυψώ.

Τίς ἔκιν' Ἀν. Δημόκριτος διαταράχθη, ἀκέσας ἐνό-
ματα, καὶ τόπῃς ἀκριβῶς; εἴτα μετ' ὀλίγον
κατέσπτυσεν ἄν, συνείς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν;

Ἀλλὰ καὶ βαρβάρους πολλάκις ἔχρησεν, εἴ τις
τῇ πατρίῳ ἔροιτο Φωνῇ Συριζί, ἢ Κελτισί, οὐ
ῥαδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημῶντας ὁμοεθνῆς
τοῖς δεδοκόσι. διὰ τῆτο καὶ πολὺς ἐν μέσῳ
χρένος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς
χρησμωνδίας, ὡς ἐν τοσέτῳ κατὰ σχολὴν λύοιν-
τό τε οἱ χρησμοὶ 16) ἀσφαλῶς, καὶ εὐρίσκον-
το

Ad murum inuenies haec, et supposita cubili

Ad caput: est horum tua conscia serua Calypso.

Quis non Democritus confundatur auditis nomi-
nibus accurate et locis, ac deinde paullo post non
despuat intellectum illorum contentum?

51. Verum respondit saepe etiam barbaris, si
quis patria lingua interrogaret, Syriace aut Cel-
tice, non facile inueniens commorantes in vrbe
eiusdem gentis, cuius essent, qui darent libellos.
Propterea et multum temporis intercedebat inter
datos libellos, et ipsa oracula, vt interea per o-
tium soluerentur libelli secure, inuenirenturque
qui

16. Λύοιντο — χρησμοὶ] Λύειν χρησμούς est
inter-

το οἱ ἐρμηνεύσαι δυνάμενοι ἕκαστα, οἷος καὶ ὁ τῷ
Σκύθῃ δοθεὶς χρησμός ἦν·

Μόρφῃ 17) ἐβάργαλις εἰς σκίην χνέγχικραγκ
λείψει Φάος.

Ἄλλως

qui interpretari possent singula. Quale etiam fuit
oraculum Scythiae datum:

*Morphi ebargulis Cbneuchicranc morietur as
alter.*

52. Rur-

interpretari oracula. Sed hac de re hic ser-
mo non est; verum de resignandis caute, et
iterum obsignandis libellis eorum, qui ora-
cula poscerent. Itaque *χρημας* accipio
illos libellos, s. tabellas, in quibus subscri-
bendum erat interrogationi oraculum. Ita
paullo post *χρημοὶ ὀκτώ* sunt *quaestiones*,
siue *petitiones oraculorum* octo. *Gesner.*

17. Μόρφῃ] Vestigia quaedam linguae Scy-
thicae vid. in *Wachteri Glossario Germanico*.
Vel in specimine, quod prodiit Lipsiae an.
1727. in praef. §. XIV. *Mori marusa* maro
mortuum, quod *mor* iis erat *mare*, et *marou*,
mori. *mork*, mors. Sed rimari per tempus
non licet; quia non confido omnia explora-
ri posse; tantum tamen forsan adparebit, cre-
do, mortem alicui praedici hoc carmine,
nec planè desperarem ex Persica lingua et
Cimbricae reliquiis pleraque eruere. *Reitz.*

Ἄλλως πάλιν, ἔτε παρόντι, ἔτε ὅλως τινὶ ὄντι ἔφη ἄνευ μέτρου, ἀνατρέφειν ἐπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τῷ γείτονος Διοκλέους τήμερον, λησῶν προσελθόντων Μάνγῃ, καὶ Κέλερος, καὶ Βουβάλου, οἳ καὶ ἤδη δέδενται λευφθέντες.

Ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἀκουσον. ἐρομένη γὰρ με, εἰ Φαλακρός ἐστιν Ἀλέξανδρος; καὶ κατασημνημένῃ περιέργως, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμός νυκτερήσιος,

Σαβαρδαλάχῃ μάλαχ Ἄττις ἄλλος ἦν.

Καὶ πάλιν ἐμᾷ ἐρομένη ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὀμηρος ὁ ποιητής; ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ
ἐτέρῳ

52. Rurfus neque praesenti, neque omnino viventi cuiquam dixit extra versum, *Retro abi: qui enim te misit, interfectus est a Diocle vicino hodie, aecedentibus latronibus Mango; et Celere, et Bubalo, qui etiam capti iam sunt et vincti.*

53. Pauca etiam eorum quae reddita mihi sunt, audi. Interrogante me, *An calvus sit Alexander?* et curiose obliquante atque manifeste, subscribitur nocturnum oraculum

Sabardalachu malach Attis alius erat.

Rurfus, cum duobus libris interrogassem diuersis, et sub nominibus diuersis, interrogationem eandem, *Cuius Homerus Poëta fuisset?* alteri sub-

Luc. Op. T. IV.

X

scri-

ἐτέρῳ μὲν ὑπέγραψεν, ἑξαπατηθεὶς ὑπὸ τῷ ἐμῷ
νεανίσκῃ· ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὃ, τι ἤκε, θερα-
πείαν, ἔφη, αἰτήσων πρὸς ὁδύνην πλευρᾷ·

Κυτμίδι σε χρίσθαι κέλομαι, δροσίην τέ
κε Λητῆς.

Τῷ δὲ ἐτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τῷτο ἡκηκέει, ὡς ἐρο-
μένε τῷ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦστα ἐπ' Ἰτα-
λίαν, εἴτε περὶ πορῆσαι λῶον; ἀπεκρίνατο ἄδὲν
πρὸς τὸν Ὅμηρον·

Μὴ σύ γε πλωμέναι, περὶν δὲ καθ' οἶμον
ὁδεύε.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησά-
μην αὐτῷ· οἷον καὶ ἐκεῖνο. μίαν ἐρώτησιν ἐπέ-
ρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος·
τῷ

scripsit, deceptus a meo puero, qui quaerenti,
Cuius rei caussa veniret? responderat, *petitum cu-*
rationem ad dolorem lateris: ab hoc igitur indu-
ctus, scripsit:

Cymide te iubeo ac Latonae roribus ungi.

Alteri autem, cum et hoc audisset, interrogare
eum qui mitteret, *navigare melius esset in Ita-*
liam, an pedestre iter facere? respondit nihil ad
Homerum:

Nauibus ire caue, pedibus sed iter peragendum.

54. Multa enim in eo genere et ipse illi machina-
tus sum, ut illud quoque. Vnam modo quaestio-
nem cum rogarem, inscripsi libro ex consuetudi-
ne:

τῷ δαῖνος χρησμοὶ ὀκτώ, ψευδάμενός τι ὄνομα,
καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι
πρὸς ταύταις πέμψας· ὁ δὲ πιστεύσας τῇ ἀπο-
πομπῇ τῷ μισθῷ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τῷ βιβλίῳ,
πρὸς μίαν ἐρώτησιν (ἦν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσε-
ται μαγγανεύων Ἀλεξάνδρος;) ὀκτὼ μοι χρη-
σμὰς ἐπέμψεν, ἅτε γῆς, Φασιν, ἅτε ἔρανοῦ
ἀπτομένους, ἀνστήτες δὲ καὶ δυσνοήτας ἀπαν-
τας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥατιλ-
λιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τῷ γάμῳ, καὶ τῷ πάνυ
προσκειῖσθαι ταῖς τῷ χρηστηρίῳ ἐλπίσιν, ἐμίσει,
ὡς τὸ εἶκος, καὶ ἔχθισον ἠγάτητο. καὶ ποτε περὶ
ἐμῷ ἐρομένῳ τῷ Ῥατιλλιανῷ, ἔφη·

Νυκτι-

ne: *Illius* (ponebam fictum nomen) *oracula octo*,
et drachmas octo, quodque insuper efficitur, mi-
hi. At ille mercedi missae credens, et inscriptioni
libelli, ad vnam quaestionem, erat autem haec:
Quando deprehendetur ut praestigiator Alexander?
octo mihi responsa misit, quae neque terram,
aiunt, neque caelum tangerent, sensu carentia
autem et difficilia vniuersa. Quae postea cum
sensisset, et illud quoque, dehortatum me esse
Rutilianum a nuptiis, et ne nimis intentus esset
spei ab oraculo ostensae, oderat me, ut facile est
ad existimandum, et inimicissimum sibi putabat:
interrogantique aliquando de me Rutiliano re-
spondebat:

X 2.

Nocti-

Νυκτιπλάνοις ὁάροις χάρει, κοίταις τε
δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ· καὶ περὶ δὴ
ἐσελθόντα με εἰς τὴν πόλιν ἤσθετο, καὶ ἔμα-
θεν ὡς ἐκεῖνος εἶην ὁ Λακιανὸς (ἐπηγέρμην δὲ καὶ
στρατιώτας δύο, λογχοφόρον καὶ κοιτοφόρον,
παρὰ τῷ ἡγαμένῳ τῆς Καππαδοκίας, Φίλῳ τότε
ὄντος, λαβὼν, ὡς με παραπέμφειαν μέχρι πρὸς
τὴν θάλατταν) αὐτίκα μετασέλλεται δεξιῶς
πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν
δὲ ἐγὼ καταλαμβάνω πολλὰς περὶ αὐτόν· συνε-
πηγόμην δὲ καὶ τὰς στρατιώτας τύχη τινὶ ἀγα-
θῇ. καὶ ὁ μὲν πρῶτονέ μοι κῦσαί τὴν δεξιάν,
ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς, ἐγὼ δὲ προσΦύς
ὡς

Noctiuago gaudet coitu incestoque cubili.

55. Et in summa infensissimum merito sibi me
habuit. Cumque sensisset in urbem me ingres-
sum, et didicisset me illum esse Lucianum (ad-
duxeram autem mecum milites duo, hastatum et
contarium, quos a praefide Cappadociae, qui
amicus tum erat, acceperam, qui me ad mare
usque deducerent) statim inuitari me iubet de-
xtre sane et cum multa humanitatis significatione.
Adueniens ego multos cum illo deprehendo, ad-
duxeram autem mecum bona fortuna mea, mili-
tes. Et ille protendit mihi osculandam manum,
ut solebat vulgo: at ego applicito ore tanquam
ad

ὡς Φιλήσων, δῆγματι χρηστῷ 18) πάνυ μικρῶ
 δεῖν χωλὴν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν ἂν
 παρόντες, ἄγχειν με καὶ παῖειν κερῶντο, ὡς
 ἱερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες
 ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτόν, ἀλλὰ μὴ προφήτην
 προσεῖπον· ὁ δὲ πάνυ γεννικῶς καρτερήσας, κα-
 τέπαυέ τε αὐτὰς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασσόν με
 ἐφιδίως ἀποφανεῖν, καὶ δείξειν τὴν Γλύκωνος ἀ-
 ρετὴν, ὅτι καὶ τὰς πάνυ τραχυνομένους Φίλους
 ἀπεργάζεται, καὶ μετασησάμενος ἅπαντας, ἐδι-
 καιολογεῖτο πρὸς μὲ, λέγων· πάνυ με εἰδέναι
 καὶ τὰ ὑπ' ἐμῷ Ῥετιλλιανῷ συμβελευόμενα·
 καὶ

ad osculum, praeclaro morſu tantum non clau-
 dam feci viro manum. Praesentes ergo angere
 me et pulsare tentabant, pro ſacrilego, iam prius
 irati quod Alexandri ipſum nomine non Prophe-
 tae ſalutaueram. Ille vero generoſa illud patien-
 tia ſuſtinens, et ipſos ſedauit, promiſitque ſe man-
 ſuetum facile me redditurum, et vim Glyconis
 oſtenſurum, qui valde aſperos ad amicitiam ad-
 duceret. Tum arbitris remotis, mecum expo-
 ſtulat, dicens: *Me ſibi omnino notum, et quid Ru-
 tiliano*

X 3

18. Δῆγματι χρηστῷ] Bene monuerat *Solan.*
 conferendum infra *Sympos.* Inuenies enim
 ibi c. 4. χρηστῷ τραύματι ſimiliter dictum
 de magno vulnere, vel potius *opportuno*, i. e.
 quali et quo loco voluit is qui intulit. *Reitz.*

καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμενος
 ὑπ' ἐμᾶ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῶ; καὶ γὰρ
 ἄσμενος ἤδη ἐσχόμεν τὴν φιλοφροσύνην ταύ-
 την, ὁρῶν οἱ κινδύνους καθεῖσθαι· καὶ μετ' ἐλί-
 γον προῆλθον φίλος γεγενημένος. καὶ τῷτο οὐ
 μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, ἔγω μοι ῥα-
 δίας γενομένης μεταβολῆς.

Εἶτα δὴ με ἐκπλεῖν προκίχμενα, ξένια, καὶ
 δῶρα πολλὰ πέμψας (μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενο-
 φῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς
 ἐμὰς ἐς Ἀλασριν πρὸς κτεπομφῶς) ὑπισχνεῖται
 καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν καὶ ἐρέτας τὰς ἀπά-
 ξοντας· καὶ γὰρ μὲν ὥμην ἀπλὴν τι εἶναι, καὶ δε-
 ξίον. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγενόμην,
 δακρύ-

*tiliano auctor fuerim: et, qua de caussa, inquit,
 haec mihi fecisti, cum possis a me in magnum gra-
 dum apud ipsum prouehi? Hic ego lubens iam il-
 lam humanitatem accepi, videns quo in periculo
 constitissem; ac paullo post prodii factus illi ami-
 cus. Idque miraculum videbatur non paruum
 videntibus, ita facili circa me mutatione facta.*

56. Postea cum inde nauigare vellem, xenilis
 muneribusque multis missis; (solus autem cum
 Xenophonte iter faciebam, patrem et meos Ama-
 trim praemisfram) promittit etiam nauim se prae-
 biturum et remiges, qui me abducerent. Ac
 simpliciter illum et dextre facere ista putabam
 equidem. Cum vero medio in traiectu essem,
 flentem

δακρύοντα ἔρω·ν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύ-
ταις τι ἀντιλέγοντα, ἐκ ἀγαθὰς εἶχον περὶ τῶν
μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσαλ-
μένον ὑπὸ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἀραμένεος ῥίψαι ἡμᾶς
εἰς τὴν θάλασσαν· ὅπερ εἰ ἐγγεγνήητο, ῥαδίως
αὐτῷ ἐπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμέ. ἀλλὰ δακρύων
ἐκείνος ἐπεισε καὶ τὰς συνναύτας μηδὲν δεινὸν ἡ-
μᾶς ἐργάσασθαι· καὶ πρὸς ἐμέ ἔφη, "Ἐτη ἐξή-
κοντα, ὡς ὄρεας, ἀνεπίληπτον βίον καὶ ὅσιον
προβεβιωκώς, ἐκ ἂν βελσίμην ἐν τέτῳ τῆς ἡ-
λικίας καὶ γυνῶνα καὶ τέκνα ἔχων, μιάναμι Φό-
νω τὰς χεῖρας· δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλή-
φει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγ-
μένα.

Κατα-

flentem videns gubernatorem, et nautis aliqua
in re contradicentem, non multum boni de his,
quae futura essent, sperabam. Erat autem illis
ab Alexandro praeceptum, uti arreptos nos in
mare praecipitarent: quod si factum esset, facile
contra me debellatum erat. Sed ille lacrimis suis
reliquis etiam nautis persuasit, ne quid durum
in nos consulerent; atque ad me, *sexaginta an-
nos, inquit, ut vides, irreprehensam et sanctam
vitam cum vixerim, nolim hac aetate, qui coniugem
habeam et liberos, caede maculare manus*: indicans,
quo nos consilio recepisset, et quae sibi essent
mandata ab Alexandro.

Καταθέμενος δὲ ἡμᾶς ἐν Αἰγialiοῖς, ὧν καὶ ὁ
καλὸς Ὅμηρος 19) μέμνηται, ὀπίσω ἀπήλαυ-
νεν. ἐνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὐρῶν Βοσπορα-
νᾶς τινὰς πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τῷ βασι-
λέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀπιόντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς
ἐπετείᾳ συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν
περιστάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυ-
χῶν, ἀναληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασωζομαι ἐς
τὴν Ἀμασρίν, παρὰ τοσῶτον ἐλθὼν ἀποθανεῖν.
τὲν τεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεκορυσσόμενην αὐτῷ, καὶ
πάντα κάλων ἐκίνεον, ἀμύνασθαι βελόμενος, καὶ
πρὸ.

57. Cum autem exposuisset nos Aegialis, quo-
rum etiam pulcher Homerus meminit, retro na-
vigarunt. Ibi ego praeternaugantes cum inue-
nissem Bosporanos quosdam legatos, ab Eupatore
Rege abeuntes in Bithyniam ut annum tributum
afferrent, atque enarrassem illis impendens nobis
periculum, beneuolusque illos nactus, et rece-
ptus in nauim, Amastrim saluus peruenio, cum
in propinquum adeo mortis discrimen adductus
fuissem. Hinc et ipse in illum concitatus, o-
mnem funem, *aiunt*, mouebam, vlcisci homi-
nem

19. Καλὸς Ὅμηρος] Pulchrum nominat Ho-
merum, ut Sappho poëtriam pulchram vo-
care solebat Socrates apud *Maximum Tyrium*,
diff. 8. p. 90. *Dauis.* διὰ τὴν ὥραν τῶν με-
λῶν, καὶ τοὶ μικρὰν οὖσαν καὶ μέλαιναν.
Gesner.

πρὸ τῆς ἐπιβελῆς ἤδη μισῶν αὐτόν, καὶ ἔχθρ-
σον ἡγόμενος διὰ τὴν τῷ τρόπῳ μιανίαν, καὶ
πρὸς τὴν κατηγορίαν ὠρμήμην, πολλὰς συναγω-
νισὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τὰς ἀπὸ Τιμοκράτους
τῷ Ἡρακλεώτῃ Φιλοσόφῃ· ἀλλ' ὁ τότε ἡγού-
μενος Βιθυνίας καὶ τῷ Πόντῃ, αὐτὸς ἐπέσχε,
μονοναχίᾳ ἱκετεύων καὶ ἀντιβολῶν πύσασθαι.
διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥετιλλιανὸν εὐνοίαν, μὴ ἂν
δύνασθαι, καὶ εἰ Φανερωῶς λάβοι ἀδικῶντα, κα-
λάσαι αὐτόν. ἔτω μὲν ἀνεκόπην τῆς ὁρμῆς,
καὶ ἀνεπαυόμην, καὶ ἐν δέοντι θρασυνόμενος ἐφ'
ἔτω δικασθῆ διηκειμένῃ.

Ἐκεῖνο δὲ πῶς ἔ' μέγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τέλ-
μημα τῷ Ἀλεξάνδρῃ, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τῷ αὐ-
τοκρά-

nem cupiens, quem et ante infidias iam odissem,
et infensissimum propter morum impuritatem ha-
berem: iamque accusationem meditabar, subscri-
ptores habens multos, praesertim philosophos e
schola Timocratis Heracleotae. Sed qui tum Bi-
thyniam et Pontum regebat, impedit ipse, tan-
tum non supplicans obsecransque uti quiescerem.
Se enim propter amicitiam Rutiliani, non posse,
manifestis in criminibus licet deprehensum, sup-
plicio afficere. Itaque ab impetu repulsi ac-
quiesci, intempestive audax sub iudice sic affecto
futurus.

58. Illa vero nonne magna in reliquis audacia
Alexandri, quod petiit ab Imperatore, nomen

τοκράτορος μετωνομασθῆναι τὸ Ἀβώνε τείχος
καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καὶνὸν
ἐγκεχαρaxyμένον, τῇ μὲν τῷ Γλύκωνος, κατὰ
θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου, σέμματά 20) τὰ τοῦ
πάππυ Ἀσκληπιῶ, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην τοῦ
πατρομήτορος τῷ Περσέως ἔχοντος;

Προειπὼν δὲ διὰ χρησμῶ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι
ζῆσαι εἴμαρται αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα καὶ ἑκα-
τὸν, εἴτα κεραυνῷ βληθέντα ἀποθανεῖν, οἰκτί-

56

mutari Aboni castro, eamque urbem Ionopolin
vocari: et quod novus nummus percussus est,
hinc Glyconis *imaginem habens*, ab altera vero
parte Alexandri, coronam aui sui gerentis, Ae-
sculapii, et falcem illam materni progenitoris sui
Persei?

59. Cum vero praedixisset reddito de se ora-
culo, vitam sibi fato attributam annorum quin-
quaginta et centum, deinde fulminis ictu se mo-
ritu-

20. Στέμματα] Non occurrebat, quod po-
tius *σεμμάτων* nomine intelligerem, quam
corona laurea, quam, ab Apolline forte pa-
tre suo acceptam, tribuit illi Festus sub ti-
tulo: *In insula*. p. 189. Ed. *Amstel.* Et mox
ipse noster τὸ ἱεροφαντικὸν καὶ προφητι-
κὸν σέμμα nominat, quo *σεφανωθῆναι* vo-
lebant successores Alexandri huius. Sic apud
Aristoph. *Plut.* 39. Φοῖβος ἔλακεν ἐν τῶν
σεμμάτων. *Gesner.*

σω τέλει, ἐδὲ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγόνως, ἀπέ-
θανεν, ὡς Ποδαλيريὺς υἱὸς, διασπαεῖς τὸν πό-
δα μέχρι τῆς βεβῶνος, καὶ σκολήκων ζέσας,
ὅτε περ καὶ ἐφωράθη Φαλακρὸς ὢν, παρέχων
τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτῷ τὴν κεφαλὴν διὰ
τὴν οὐδύνην· ὃ ἐκ ἂν ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ οὐ-
χὶ τῆς Φενάκης ἀφρημένης.

Τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας, καὶ
αὕτη τῷ παντὸς δράματος ἡ καταστροφή ἐγένε-
το· ὡς εἰκάζειν περνοίας τινὲς τὸ τοιοῦτο, εἰ
καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτά-
φιον 21) αὐτῷ ἄξιον γενέσθαι τῷ βίῳ, καὶ ἀ-
γῶνα

riturum: miserrimo fine, annos nondum septua-
ginta natus, periit, ut filius Podalirii, putrefa-
cto ad inguen usque pede, et scatens verimibus:
quo tempore etiam caluus esse deprehensus est,
dum praebet propter dolorem medicis caput per-
fundendum, quod nisi ablato ficticio capillamen-
to facere non poterant.

60. Ille finis tragoediae Alexandri, haec to-
tius fabulae conuersio fuit, ut conicere quis pos-
sit, a quadam hoc prouidentia fuisse, etsi forte
tantum fortuna euenerit. Oportebat autem et-
iam parentari ei prout ista vita dignum erat, et
certa-

21. Τὸν ἐπιτάφιον] Quia Latinis *epitaphium*
neutro genere efferri solet, credent etiam
tirones τὸ ἐπιτάφιον scribendum. Sed ma-
sculi-

γῶνα τινὰ συζησασθαι ὑπὲρ τῆ χρηστηρίᾳ τῶν
 συνωμοτῶν, καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν,
 ἀνελθόντων ἐπὶ διατητὴν τὸν Ῥατιλιανόν, τί-
 να χρεὶ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδέξασθαι τὸ
 μαντεῖον, καὶ σεφανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ
 καὶ προφητικῷ σέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ
 Παῦτος ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολιώδης 22) ὢν,
 ἄτε

certamen institui pro oraculo *obtinendo*, cum con-
 iuratorum praestigiatorumque principes ad Ruti-
 lianum arbitrum venirent, quis ipsorum praelatus
 reliquis suscipere deberet oraculum, coronarique
 sacerdotali illa et prophetica corona. Erat inter
 illos etiam Paetus arte Medicus, cuius, (iam fere
 canus)

sculino genere Graeci vtuntur, quia intelli-
 gitur ἀγών. Vid. Bos. de Ellipsi p. 8. Sed
 et λόγος intelligitur alibi. Vid. eund. p. 81.
Reitz.

22. Πολιώδης] Etsi nescio qua auctoritate *Sal-*
murienfis Ed. id exhibeat ab omnibus priscis
 Edd. recedens, quae πολίτης habent; ta-
 men eius lectionem retinere malui quam
 πολίτης restituere, quod ad sensum nihili est.
 Medicum enim senem hic denotari ex statim
 sequentibus aequae ac praecedentibus patet,
 et sic iam *Erasmus* legisse verosimile est, qui
 canus vertit. Deest πολιώδης in Lexicis vul-
 garibus, sed habet *Steph.* vnum eius exem-
 plum. *Reitz.*

ἔτε ἱατρῷ πρέποντα, ἔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥατιλλιανός, ἀσεφανώτους αὐτὰς ἀπέπεμψεν, αὐτῷ τὴν προφητείαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν.

Ταῦτα, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δειγματος ἕνεκα γράψαι ἤξιώσα, καὶ σοὶ μὲν χαριζόμενος ἀνδρὶ ἐταίρῳ, καὶ Φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπὶ τε σοφίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπου πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίᾳ, καὶ δεξιότητι πρὸς τὰς συνόντας. τὸ πλεόν δέ, ἔπερ καὶ σοὶ ἡδίων, Ἐπικέρῳ τιμωρῶν, ἀνδρείῳς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν Φύσιν, καὶ μό-
νω

canus) qui quod neque medicum deceret, neque canum hominem, hac in re egit. Sed praeses huius certaminis Rutilianus, non coronatos remisit, Prophetae munus illi, postquam hinc discesserat, adhuc feruans.

61. Haec, amice, pauca de multis scribere speciminis causa volui, partim quidem tibi gratificatus, sodali, et amico, quomque ego maxime admiror, cum propter sapientiam et veritatis amorem, et mores mansuetos, tum propter aequitatem, et vitae tranquillitatem, dexteritatemque in coniectu: partim vero Epicuri vici-
scendi causa, viri vere sancti, et diuino ingenio,
qui que

νῶ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνώκετι, καὶ παρὰ
 δεδοκέτι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐ-
 τῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχῶσι,
 χρησίμὸν τι ἔχειν δόξει ἢ γραφῇ, τὰ μὲν διεξε-
 λέγχουσα, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων γνώ-
 μαις βεβαιῶσι.

quique solus cum veritate quae pulchra sunt co-
 gnouerit, tradideritque, liberatorque auditorum
 suorum factus sit. Puto vero *aliis* etiam qui in-
 ciderint, vtile quiddam continere visum iri hanc
 scriptionem, quae alia quidem refellat, alia vero
 in bene sentientium animis confirmet.

Περὶ ὀρχήσεως.

ΛΤΚ. **Ε**πεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινὴν τινα
 ταύτην κατηγορίαν ἐν πολλῷ, οἶμαι,
 παρσκευασμένος κατηγορήσας, ὀρχήσεών τε,
 καὶ αὐτῆς ὀρχησικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν
 χαιρόν.

De Saltatione.

LYC. **Q**uandoquidem ergo, Crato, grauem
 hanc accusationem, olim, puto, ad
 eam paratus, protulisti saltationum et ipsius sal-
 tandi artis, et nostrum insuper, qui tali specta-
 culo

χειρόντων τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, ὡς ἐπὶ Φαύλῳ καὶ
 γυναικείῳ πράγματι μεγάλην σπαδὴν ποιημέ-
 νων, ἄκιστον ὅσον τῷ ὀρθῷ διημέρησας, καὶ ὡς
 λήληθας σεαυτὸν, τῷ μεγίστῃ τῶν ἐν τῷ βίῳ
 ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ
 ἀρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκλη-
 ρὸν ἀγαθὸν ἡγαύμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατ-
 ηγορίας ἄξια εἶναι νενομίκας.

ΚΡΑΤ. Ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὧ λῶζε, καὶ ταῦ-
 τα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ Φιλοσοφίᾳ τὰ μέ-
 τρια ὀμιληκῶς, ἀφόμενος, ὧ Λυκίνε, τῷ περὶ
 τὰ βελτίω σπαδαίνει, καὶ τοῖς παλαίοις συνει-
 νῶν, κάθησαι καταυλόμενος, θηλυδρίαν ἄνθρω-
 πον ὀρῶν, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀκο-
 λάσοις

culo gaudemus, vt qui in vili et muliebri nego-
 tio magnum studium adhibeamus: audi iam,
 quantum a recta via aberres, et quam imprudens
 maximum in vita bonum accuses. Et ignoscen-
 dum tibi, si ab initio inde tristi vitae generi ad-
 fuetus, et, quod durum est, solum bonum esse
 iudicans, prae ignorantia earum rerum, dignas
 accusatione putasti.

2. CRATO. Tu vero quis vir es, o bone, is-
 que eruditioni innutritus, et cum philosophia ver-
 satus mediocriter, qui relicto optimarum rerum
 studio, et antiquorum consuetudine, sedens ti-
 biis mulcendum te praebeas, effeminatum spe-
 ctans hominem, molli vestitu, et lascivis canticis deli-

λάσοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμᾶμενον ἐρωτικά γύν-
 νηια τῶν πάλας, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ
 Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα
 πάντα ὑπὸ κρέμασι, καὶ τερετίσμασι, καὶ ποδῶν
 ἡτύπῳ καταγέλασα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ
 ἤκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷῳ σοὶ πρέποντα·
 ὥς ἐγὼ γε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεᾷ σχο-
 λάσοις, ἐκ ἡδέσθην μόνον ὑπὲρ σέ, ἀλλὰ καὶ
 ἡνίασθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστο-
 τέλους ἐκλαθόμενος, κάθῃσαι, τὰ ὅμοια πεπον-
 θῶς τοῖς τὰ ὦτα πτερῶ κινημένοις· καὶ ταῦτα,
 μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκασμάτων καὶ θαμάτων
 σπαδαίων, εἰ τέτων τις δέοιτο τῶν κυκλιμῶν
 αὐλή-

delicatum, et amatorias imitantem ex antiquita-
 te mulierculas, libidinofissimas, Phaedras, et
 Parthenopas, Rhodopas quasdam: et haec omnia
 ad pulsationes, et frequentamenta, et pedum
 (*scamillorumque*) strepitus, quae res oppido ridi-
 diculae, et minime virum liberalem et tui simi-
 lem decentes. Itaque ipse ego cum audirem tali
 te spectaculo vacare, non crubui modo vicem
 tuam, sed moleste tuli, si Platonis, et Chrysippi,
 et Aristotelis oblitus federas, iis similis, qui pin-
 nula aures titillant: idque cum sexcentae sint ho-
 nestae aurium et oculorum voluptates, si quis
 illos in circulis tibicines desideret, et qui ad ci-
 tharam

αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρα τὰ ἔννομα 1) προσφ-
δόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγωδίας, καὶ
τῆς Φαιδροτάτης κομῳδίας, ἅπερ καὶ ἐναγώνια
εἶναι ἡξίωται.

Πολλῆς ἔν, ὧ γενναῖε, τῆς ἀπολογίας σοι δεή-
σει πρὸς τὰς πεπαιδευμένους, εἰ βέλει μὴ παν-
τάπασιν ἐκκεκρίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπαρδαίων ἀ-
γέλης ἐξεληλάσθαι. καίτοι τόγε ἄμεινον ἐκείνῳ
ἔστιν, οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μη-
δὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιῦτον παρὰ νουμῆ-
σθαι σοι. πρὸς δὲ τῷ πτόν, ὅρα ὅπως μὴ λά-
θῃς ἡμῖν ἐξ ἀνδρὸς τῆ σάλας, Λυδὴ τις ἢ Βαί-
κῃς.

Χη

tharum legitimos modos accinunt; illa praesertim
gravis tragoedia, et comoedia hilaris, quae et-
iam certaminum publicorum materia esse merue-
runt.

3. Quare longa tibi, o generose, defensione
opus erit apud eruditos, si eiici non omnino ve-
lis, et ab honestis viris segregari. Quamquam
illud, puto, optimum erit, negatione totum hoc
sanare, neque fateri omnino tale quidpiam abs
te peccatum esse. In futurum quidem vide, ne
inscientibus nobis ex viro, qui olim fueras, Ly-
da

I. Τὰ ἔννομα] Τὰ ἔννομα sunt cantica con-
cinna, quae ad modum canuntur. contra,
ἄνομα. νόμος enim, quando de re musica
sermo est, modum denotat. Rei.

Luc. Op. T. IV.

Y

χη γενόμενος. ὅπερ ἔσόν αὖν ἔγκλημα εἴη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε κατὰ τὸν Ὀδυσσεά τῃ λωτῇ ἀποσπᾶσαντες, ἐπὶ τὰς συνήθεις διατριβὰς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθης τελέως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ σιρηνῶν κατεσχημένος. καί τοι ἐκείναι μὲν, τοῖς ὡσιμόνοις ἐπεβέβηκεον, καὶ διὰ τοῦτο κηροῦ ἐδέησε πρὸς τὸν παράπλου αὐτῶν. σὺ δὲ καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἑοικας ὅλος δεδουλωσθαι.

ΛΥΚΙ. Παπᾶ, ὦ Κράτιον, ὡς κάρχαρόν τινα ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτῇ κύνα. πλὴν τόγε παράδειγμα τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σιρηνῶν εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὣν πέπονθα. παρ' ὅσον τοῖς μὲν τῇ λωτῇ

da quaedam aut Baccha factus sis: quod quidem non tuum solius crimen fuerit, sed etiam nostrum, nisi te Vlyssis instar a loto abstractum ad consuetudina studia prius reduxerimus, quam non sentiens ab illis in theatro Sirenibus occuperis. Quamquam illae solis insidiabantur auribus, propter quod cera opus erat, ut quis praeternavigaret: at tu etiam per oculos omnino in servitutem videris redactus.

4. LYCI. Vah, Crato, quam asperum in nos laxasti canem tuum. Verumtamen exemplum illud, illam Lotophagorum et Sirenium imaginem, usque quaque dissimilem eorum protulisse mihi videris, quae mihi accidunt: in quantum his

λωτῶ γευσάμενοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀνέσασινι,
 ἑλεθρος ἦν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως
 τ᾽ ἐπιτίμιον. ἐμοὶ δὲ, πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν πα-
 ραπλὺ ἡδίων πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀ-
 ποβέβηκεν. ἔγὰρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, ἔδ' εἰς
 ἀγνωσίαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν περιΐζαμαι, ἀλλ' εἰ
 χρὴ μηδὲν ὀκνήσαντα εἰπεῖν, μακρῷ πιτυτώτε-
 ρος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ
 θεάτρου σοὶ ἐπανεληλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τῷ Ὀ-
 μῆρ' αὐτὸ εἰπεῖν καλόν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ
 θέαμα.

— τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.

ΚΡΑΤ. Ἡράκλεις, ὦ Λυκῖνε, οἷα πέπονθας,
 ὅς ἔδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομέ-
 νω

his qui Lotum gustauerant, quique audierant
 Sirenas, interitus, tanquam praemium eius il-
 lius auditionisue propositum erat; mihi vero,
 praeterquam quod voluptas multo suavior visa
 est, etiam finis euenit bonus. Neque enim in
 obliuionem rerum domesticarum, neque igno-
 rantiam mei ipsius incidi; sed siabsque cunctatio-
 ne dicendum est, multum prudentior et perspi-
 caciior ad negotia vitae ex theatro redii. Quin
 Homeri illud dicere fas est, qui vidit illud spe-
 ctaculum:

Doctior is patrias lapsus peruenit ad oras.

CRAT. Hercules, Lycine, quid tibi est, quem
 adeo non pudeat harum rerum, vt tibi etiam pla-

νω ἔοικας. τὸ γὰρ δεινότατον τῶτά ἐστιν, ὅτι
μηδὲ ἰάσεως τινὰ ὑμῖν ὑποφαίνης ἐλπίδα, ἐ-
παινεῖν τολμῶν τὰ ἔτως αἰσχρὰ, καὶ κατὰ-
πτυσθ.

ΛΥΚ. Εἴπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ
δρῆσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένων,
ιδὼν, πολλὰν αὐτὸς ἐπιτιμᾶς, ἢ ἀπείρατος ὢν
τῷ θαύματος, ὅμως αἰσχερὲν αὐτὸ καὶ κατὰπτυ-
σον, ὡς Φῆς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες 2), ἐξ
ἴσου ἡμῖν καὶ σὺ γεγένησαι; εἰ δὲ μὴ, ὅρα μὴ ἄ-
λογος ἢ ἐπιτίμησις εἶναι σε δόξη, καὶ θρασεία,
κατηγοροῦντος, ὢν ἀγνοεῖς. ΚΡΑΤ. Ἐτι γὰρ
τῶτό

cere iis videre. Grauiissimum enim hoc est, quod
neque curationis ullam nobis spem ostendis, qui
laudare audeas turpia adeo ac despuenda.

5. LYC. Dic mihi, Crato, istane de saltatione
atque his, quae in theatro fiunt, reprehendis,
cum saepe ea videris; aut spectaculum nunquam
a te usurpatum tamen turpe et despuendum, ut
ais, arbitrare? Si enim vidisti, nobis exaequa-
tus es: sin minus; vide, ne irrationabilis repre-
hensio tua esse videatur, et audax, qui quae
nescis, ea tamen accusas. CRAT. Nempe illud
adhuc

2. Εἰ μὲν γὰρ εἶδες] Puto hic dilemmate uti
Lucianum. Aut vidisti, aut non vidisti spe-
tacula. Si illud, non est, quod nobis ob-
iicias, idem enim fecisti; si hoc, parum
idoneus es iudex. *Gesner.*

τὸ μοι τὸ λοιπὸν ἦν ἐν βαθεῖ τῷ πύγῳ,
καὶ πολλὰ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυ-
ναίκοις, καὶ τοῖς μεμνημένοις ἐκείνοις θεαταῖς, κρο-
τᾶντά τε προσέτι, καὶ ἐπαίνας ἀπρεπεσάτους
ἐπιβοῶντα, ἐλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπων εἰς ἑδὲν δέον
κτακλωμένῳ; ΛΥΚ. Σύγγνωσά σε ταῦτα,
ὦ Κράτων· εἰ δέ μοι πεισθείης ποτὲ, καὶ ὅσον
πείρας ἔνεκα παράσχεις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας
τὰς ὀφθαλμούς, εὖ οἶδα, ὡς ἔκ ἀνάσχοιο αὖ,
μὴ ἔχῃ πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐν ἐπιτηδείῳ κα-
ταλαμβάνων· ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῆς, καὶ ἀκρί-
βῃ ἅπαντα. ΚΡΑΤ. Μὴ ὥραιοις ἄρα ἱκοίμην,
εἴ τι τοιοῦτον ἀνασχαίμην ποτὲ, εἴ ἂν δασύς τε
εἴην τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς
γυν

adhuc mihi supererat, cum proluxa istac barba,
et cano capillo federe medium inter mulierculas,
et spectatores furiosis similes, plaudentem infu-
per, et laudes indecentissimas inclamantem per-
dito alicui homini, praeter decorum se frangenti.
LYC. Ignoscendum tibi, Crato. Si vero mihi
obsecutus aliquando, vel experimenti caussa te
des ad spectandum, et oculos aperias: bene novum
te nihil intermissurum, quo ante alios spectacu-
lum idoneo loco occupes, unde et videas accu-
rate omnia, atque audias. CRAT. Male vero
peream, si quid tale unquam sustineam, quam
diu quidem hirsuta crura habuero, et mentum

νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐκβεβακ-
χευμένον.

ΛΤΚ. Βέλει ἔν ἀφένεμος, ὦ ἐταῖρε, τῶν
βλασφημιῶν τέτων, ἀνέσά με τι περὶ ὀρχή-
σεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς
ἔτερπνῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς
θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει,
καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὀρώντων τὰς ψυχὰς, καλ-
λίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζεσθαι, καὶ ἀρίστοις ἀκού-
σμασιν ἐνδιατρίβεσθαι, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ
σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ με-
τὰ μεσικῆς καὶ ῥυθμῆς, ταῦτα πάντα ποιεῖ,
ἔψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἐπαινος ἂν εἴη. ΚΡΑΤ.
Ἐμοὶ

non vulsum: itaque tui me iam miscret, plane
bacchico furore correpti.

6. LYC. Vis igitur, amice, ommissis maledictis
hiscē, audire me de saltatione aliquid dicentem,
et quae in illa bona insint, et quam non ad de-
lectationem modo pertineat, sed utilis etiam sit
spectantibus; et quot ad res instituat, et quae
doceat, quamque in ordinem redigat spectantium
animos, dum pulcherrimis illos in spectaculis
exercet, et optimis in rebus audiendis continet,
et communem quandam animi atque corporis
pulchritudinem ostendit. Quod enim etiam cum
musica et rhythmo facit haec omnia, ea non re-
prehensio illius, sed laus fuerit. C R A T. Mihi
quidem

Ἐμοὶ μὲν ἔκ πανυ σχολή μεμηνότος ἀνθρώπου
ἀκροᾶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτῇ ἐπαινέητος, σὺ
δὲ, εἰ βέλεις, λῆρην τινα καπασκεδάσαι με, ἑ-
τοιμος Φιλίην ταύτην λεπταργίαν ὑποσῆναι, καὶ
παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηρῶ παρακούειν
τῶν Φαύλων δυνάμενος. ὥς ἤδη σιωπήσομαι σοι,
καὶ λέγῃς ὅποσα ἐθέλοις, ὥς μηδὲ ἀκούοντός τινος.

ΛΥΚ. Εὐγε, ὦ Κράτωρ, καὶ τέττα ἐδέε-
μην μάλιχα. εἴση γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἴ-
ναι σοι δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτάν γε
ἐκεῖνο πάνυ ἡγνοηκέναι μοι δοκεῖς, ὥς ἔνεώτε-
ρον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τέττο ἐστίν, ἔδὲ
χθρὸς καὶ πρῶν ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τὰς προ-
πάτο-

quidem non omnino otium est, ad furiosum ho-
minem audiendum, qui morbum laudet suum.
Interca tu si velis nugis me tuis perfundere, pa-
ratus sum hoc tibi amici ministerium subire, et
praeberē aures, qui sine cera etiam tanquam non
auditas transmittere res nauci possim. Itaque
iam silentium tibi praebebo, et dic quidquid vo-
lueris, quasi nemo plane audiret.

7. LYC. Bene sane, Crato, hoc maxime pe-
tebam. Scies enim paullo post, num nugae tibi,
quae dicturus sum, videantur. Ac primo qui-
dem illud omnino videris mihi ignorare, quam
non recens sit hoc saltandi studium, neque heri
aut nudius tertius coeperit, verbi causa proge-
nitorum nostrorum aetate, eorumque, qui ho-

πάτεραις ἡμῶν, ἢ τὰς ἐκείνων, ἀλλ' οἱ γε τὰ-
 λαθέςατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογεῖντες, ἅμα
 τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὀλιῶν Φαῖεν ἂν σοι καὶ
 ἔρχησιν ἀναφῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ Ἐρωτι
 συναναφανεῖσαν. ἡ γὰρ χορεία τῶν ἀσέρον, καὶ
 ἡ πρὸς τὰς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή,
 καὶ εὐρυθυμὸς αὐτῶν ποινωσία, καὶ εὐτακτὸς ἀρ-
 μονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματα ἐσι.
 κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ
 βέλτιον αἰεὶ προσθήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν
 ἐς τὸ ἀμρότατον ἀπαρτεταλέσθαι, καὶ γεγενῆ-
 σθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πᾶν-
 μακρον ἄγαθόν.

Πρῶτον δέ Φασι Ῥεάν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν
 Φρυγίᾳ μὲν τὰς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς
 Κρη-

rum fuere maiores; sed qui verissimas tibi salta-
 tionis origines enarrant, illi cum primo omnium
 ortu natam tibi dixerint, quippe quae cum anti-
 quo illo Amore simul in conspectum prodierit.
 Etenim illa astrorum chorea, planetarum illa ad
 inerrantes coniunctio, et concinna illorum com-
 munitio, et ordinatus ille concentus, primigeniae
 illius saltationis documenta sunt. Cum autem
 paullatim creuerit, et accessionem subinde in me-
 lius nata sit, iam ad summum videtur perfecta,
 et euasisse varium quoddam, et consentiens vn-
 dique, et musarum plurimum bonum.

8. Primum autem dicunt Rheam, delectatam
 arte, in Phrygia Corybantes, Curetes autem in
 Creta,

Κρητὰς ὀρχεῖσθαι καλεῦσαι, καὶ ἂ τὰ μέτρια
 ὄνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχάμε-
 νοι διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥς καὶ σῶσρα
 εὐκέρως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλῃν ὁμολογοῖν αὐτοῖς,
 ἐκφυγόν διὰ τὴν αὐτῶν ὀρχησιν τὰς πατρῴας
 ὁδόντας· ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὀρχησις ἦν, τὰ
 ξίφη μεταξὺ κροτέντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ
 πηδῶντων ἐνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δέ,
 Κρητῶν οἱ κρᾶτιςοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐ-
 τὸ, ἄριστοι ὀρχησαὶ ἐγένοντο, ἔχι οἱ ἰδιῶται
 μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρω-
 τεύειν ἀξιῶντες. ὁ γὰρ Ὅμηρος τὸν Μηριόνην
 ἐκ αἰσχύναι βεβλόμενος, ἀλλὰ κοσμήσαι, ὀρχη-
 σήν

Creta, saltare iussisse, nec mediocrem retulit ar-
 tis illorum fructum. Illi enim circum saltando
 Iouem illi seruarunt, vt credibile sit etiam Io-
 vem fateri, se salutis suae illis praemia deberē,
 qui saltationis illorum beneficio dentes patris sui
 effugerit. Armata autem fuit illorum saltatio,
 qui interim gladios incuterent clypeis, et tan-
 quam diuinitus immisso furore bellico insultarent.
 Postea vero Cretenesium fortissimi quique, ope-
 roso studio hoc agentes, saltatores optimi facti
 sunt, neque de plebe modo homines et priuati,
 sed regibus proximi, et qui ad primatum adspī-
 rarent. Homerus enim Merionem non contume-
 liosa nota afficere volens, sed ornare, saltatorem

σὴν προσεῖπε, καὶ ἔτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ
 γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, ὥς ἂν οἱ
 Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσαντο περὶ αὐτῶ, ἀλ-
 λά καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καίτοι πολέμιοι ὄντες.
 Εὐρων γὰρ, οἶμαι, καὶ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ αὐ-
 τῷ καφότητα, καὶ εὐρυθυμία, ἦν ἐξ ὀρχήσεως
 ἐκείνητο. Φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδε πως.

Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχησὴν περ ε-
 ὄντα,

"Εγχος ἔμην κατέπαυσέ"

καὶ ὁμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἄτε γὰρ ἡσκη-
 μένος ἐν τῇ ὀρχησικῇ, ῥαδίως οἶμαι διεδίδρασκε
 τὰς ἐπ' αὐτόν ἀφάσεις τῶν ἀκοντιῶν.

Πολλὰς

appellavit. Et ita sane insignis erat et notus o-
 mnibus hac arte, ut non Graeci solum haec de
 illo scirent, sed Troiani quoque, licet hostes.
 Videbant enim, puto, etiam ipsius agilitatem
 in pugna, et concinnam mobilitatem, quam sal-
 tatione sibi parauerat. Ita autem fere versus di-
 cunt:

*Merione quamquam saltator maximus audi;
 Ista tamen forsā mea te confecerit hasta:*

Et tamen non confecit illum. Tanquam enim
 exercitatus saltandi arte, facile puto effugit emissa
 in ipsum iacula.

9. Mul-

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένους, ἱκανὸν ἡγήσασθαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλιστον αὐτῇ πρῶτον δεικνύοντα, Πυρρήχιον ἀπ' αὐτῷ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεύς ταῦτα ὑπὲρ τῶ παιδὸς πυνθαιόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτῷ. Τοιγαρὲν τὴν Ἰλιον τέως ἀνάλωτον ἔσαν ἡ ἐκείνου ὀρχησικὴ καθεύελε καὶ εἰς ἑδάφος κατέβηκεν.

Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δοκῶντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάστωρος καρνατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τῷτο εἶδος, ἐν

9. Multos autem alios etiam Heroum dicere cum possim iisdem in rebus exercitatos, qui illam tanquam artem habuere, satis puto, Neoptolemum, Achillis filium, saltandi arte praestantissimum, qui genus pulcherrimum adiecit Pyrrhichiam ab ipsius nomine (*Pyrrho*) dictam: et Achilles audiens ista de filio, magis arbitror eis gaudisus est, quam pulchritudine et virtute illius reliqua. Itaque Ilium inuictam ad eum diem urbem, illius saltatoria destruxit et solo aequauit.

10. Lacedaemonii quidem, qui fortissimi Graecorum esse videntur, a Polluce et Castore Caryaticam edocti (saltationis id genus est, quod Caryis,

ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαντα μετὰ μεσῶν ποιῶσιν, ἄχρι τῆς πολεμικῆς πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὐτακτον ἔμβασιν τῆς ποδῆς· καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαρὶν καὶ ἐκράτεν ἀπάντων, μεσικῆς αὐτοῖς καὶ εὐρυθυμίας ἡγεμένης. ἴδοις δ' ἂν καὶ τὰς ἐΦήβας αὐτῶν ἐμῆλον ὀρχεῖσθαι ἢ ὀπλομαχεῖν μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀπροχειρισάμενοι, καὶ παίσαντες, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει πάντωνται, εἰς ὀρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ. καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέσῳ κἀθῆται ἐπκυλῶν καὶ κτυπῶν τῷ ποδί, οἱ δὲ, κατὰ σοῖχον ἀλλήλοις ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται.

ryis, Laconicae pago, discitur) cum musis omnia faciunt, adeo ut etiam ad tibiam et rhythmum pugnent, et ordinatum pedis ingressum; et primum signum pugnae Lacedaemoniis canat tibia. Igitur etiam vicerunt omnes musica duce, et motuum concinnitate, videasque illorum adolescentes non minus saltare, quam pugnare armis discunt. Cum enim manibus iam confectis percussere, et percussi sunt, cum per vices quiescunt, in saltationem illis certamen exit. Ac sedet in medio tibicen, canens, pede solum percutiens: illi vero, ut in versus divisi sunt, se invicem secuti habitus ostendunt omnis generis,
ince-

ται, πρὸς ἑνθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικά, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικά, ἃ Διονύῳ καὶ Ἀφροδίτῃ Φίλα.

Τοιγαρὲν καὶ τὸ ᾠσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχόμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς ἐστι καὶ Ἑρώτων, ὡς συγκωμᾶζοιεν 3) αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾠμάτων (δύο γὰρ ᾄδεται) διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πρὶν γὰρ Φασιν, ὦ παῖδες, πόδα μετάβατε, καὶ κωμάξατε βέλτιον, τετέξιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὄρμον καλέμενον ὀρχόμενοι ποιᾶσιν.

Ὁ δὲ

incedentes ad numeros, iam quidem bellicos, paullo post autem saltatorios, Bacchō et Veneri gratos.

11. Quare etiam canticum, quod inter saltandum canunt, Veneris inuitatio est et Cupidinum, ut saltent secum, et tripudiant: alterum vero canticorum, duo enim canuntur, institutionem continet, quomodo saltandum sit. Porro enim aiunt, *οἱ παῖδες προτινέτε τὴν πόδα, καὶ κωμάξατε βέλτιον, τετέξιν, ἄμεινον ὀρχήσασθε*. Similia vero faciunt illi quoque, qui Hormum saltant.

12. Est

3. Συγκωμᾶζοιεν] Hic pariter et paullo post ad συγκωμάζειν et κωμάζειν interpretationem addit; hic testius, apertius deinde. Nempe videtur Dorum inprimis fuisse, quibus accensentur Laedaemonii, verbo κωμάζειν, vti de saltatione hilari. Gesner.

Ὁ δὲ ὄρμος ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων, παρ' ἓνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὄρμῳ ἐοικότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἔφηβος τὰ νεανικὰ ὀρχέμενος, καὶ ὅσοις ὕπερον ἐν πολέμῳ χρήσεται, ἡ παρθένος δὲ ἔπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκεισα, ὡς εἶναι τὸν ὄρμον 4) ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρίας πλερόμενον. καὶ αἱ γυμνοπαιδία δὲ αὐτοῖς 5) ὁμοίως ὄρχησίς ἐστιν.

“A δὲ

12. Est autem Hormus saltatio communis adulescentium atque virginum, alterna serie choreas agentium, monilique, qui Hormus est, re vera similitum. Ac ducit choream iuuenis, iuueniles gressus saltans, et quibus deinde in bello usus est: sequitur virgo decenter saltare suum sexum docens, ut adeo sit *monile* quasi ex modestia et fortitudine plexum. Gymnopaediae similiter saltatio apud eos est.

13. Quae

4. Τὸν ὄρμον] Ratio appellationis ea videtur, quod ὄρμος in quantum *monile* est, habet bacas, vniones, gemmas, diuerfas, ordine tamen certo alternoque eadem linea sibi iunctas. *Gesner.*

5. Γυμνοπαιδία] Festum erat apud Lacedaemonios celeberrimum, et in eo saltatio. Nudi saltabant chori duo, puerorum vnus, virorum alter. *du Soul.*

"Α δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τῷ χορῷ, ἐν αὐτῇ Δαίδαλος ἡσκησεν, ὥς ἀνεγνωκότι σοι παρήμι· καὶ τὰς ὀρχησάς δὲ τὰς δύο, αἳ ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβισθητῆρας καλεῖ, ἡγαμένους τῷ χορῷ· καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγει· Κῆροι δ' ὀρχησῆρες ἐδίνεον. ὥς τι κάλλισον τῷτο τῷ Ἡφαίστῃ ἐμποιῆσαντος τῇ ἀσπίδι. τὰς μὲν γὰρ Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσασθαι χαίρειν, ἀβρὰς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γὰρ Ὅμηρος τῷτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεῆα, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεώμενον.

Ἐν

13. Quae autem Homerus de Ariadne in Clypeo Achillis describendo fecit carmina, et de choro, quem illi exercuit Daedalus, apud te, qui legeris, praetermitto, et saltatores duo, quos ibi poeta in caput saltantes appellat, chori duces. Et quae rursus ait in clypeo, Saltantes iuvenes conuertebantur in orbem, velut pulcherrimum hoc quiddam in clypeo Vulcanus elaborauisset. Phaeaces quidem maxime consentaneum erat saltatione gaudere, delicatos homines, et in felicitate omni vitam agentes. Itaque Homerus hoc maxime in illis miratum induxit Vlysssem, Spectantemque pedes motu trepidante micantes.

14. In

Ἐν μὲν γε Θεσσαλίᾳ, τοσῶτον ἐπέδωκε τῆς
 ὀρχησικῆς ἢ ἀσκήσεως, ὥς τε τὰς προστάτας καὶ
 προαγωνισὰς αὐτῶν, προορχησῆρας ἐκάλεν. καὶ
 δηλᾷσι τῆτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί, ἐξ
 τοῖς ἀρισεύκσιν ἀνίστασαν. „Πρᾶκρινε γάρ, Φη-
 ει, „προορχησῆρα ἃ πόλεις. „καὶ αὐθις, „Εἰλα-
 τίων τὰν εἰκόνα ὁ δᾶμος εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν
 μάχαν.

Ἐὼ λέγειν ὅτι τελετὴν ἀρχαίαν ἐδεμίαν ἐστὶν
εὐρεῖν, ἀνευ ὀρχήσεως, Ὀρφείως δηλατὴ καὶ Μυ-
 σαίης καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν κατασητα-
 μένων αὐτάς, ὥς τι κάλλιπον καὶ τῆτο νομοθε-
 τήσαντων σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μυῖσθαι. ὅτι
δ' ἄτως ἔχει, (τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν
 ἀμυή-

14. In Thessalia tantum aucta fuerat saltatoriæ
 exercitatio, ut suos duces et propugnatores *Prae-*
sules dicerent: indicantque illud statuarum in-
 scriptiones, quas viris fortibus ob rem bene ge-
 stam posuere, *Elegit* enim ait una, *Praesulem*
ciuitas: et rursus, *Ilarioni statuam dedit populus*
bene saltata pugna.

15. Omitto dicere, quod initia antiqua inue-
 nire nulla est sine saltatione, cum nempe Orpheus
 et Musaeus et qui optimi erant illa aetate saltato-
 res, ea constituerint, qui tanquam pulcherrimum
 quiddam illud quoque in legibus posuerint, ut
 cum rhythmo et saltatione homines initiarentur.
 Rem ita se habere, ipsa quidem orgia tacere o-
 portet,

ἀμυνήτων ἕνεκα) ἐκεῖνο δὲ πάντες ἀνέκρινον, ὅτι τὰς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέγουσιν οἱ πολλοί.

Ἐν Δῆλῳ δέ γε ἔδὲ αἱ θυσίαι ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μασικῆς ἐγίνοντο παίδων χοροὶ συνελθόντες ὑπ' αὐλῇ καὶ κιθάρα· οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπὸρχεῖντο 6) δὲ οἱ ἀριστοί, προκρί-

portet, propter non initiatos: at illud omnes audiunt, eos qui enuntiant mysteria, extra sacrum chorum saltare vulgo dici.

16. In Delo autem neque sacrificia sine saltatione peragebantur, sed cum hac et cum musica fiebant. Nempe puerorum chori conuenientes ad tibiam ac citharam partim quidem agebant choreas, partim vero cantum et modos prae-

6. Ὑπὸρχεῖντο] Ὑπορχεῖσθαι non esse subsaltare vel saltationem aliis accommodare; sed tantum accommodare saltantibus, vult Spanhem. ad Callim. p. 514. Malui tamen convertere ita, vt appareat, doctores esse illos ὑπορχαμένους ac magistros saltandi, quos sequantur reliqui. Nimis apertus est locus Athenaei lib. 14. p. 628. E. Συνέταττον οἱ ποιηταὶ τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ἀδομένων — ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τοιαῦτα ἠγόρευον. Habet ὑπὸ in hac compositione eam vim, quam in ὑπόδειγμα, ὑπογραμμὸς, ὑποτύπωσις, et similibus. Etiam infra §. 66.

Luc. Op. T. IV.

3

ὑπορχ-

προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γὰρ τοῖς χοροῖς γρα-
φόμενα τέτοις ᾠσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖται,
καὶ συμπέλησο τῶν ποιῶτων ἡ λύρα.

Καὶ τί σοι τὰς Ἑλλήνας λέγω, ὅπως καὶ Ἰνδοί,
ἐπειδὴν ἔωθεν ἀναστάντες, προσεύχωνται τὸν
Ἥλιον, ὡς περ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἡ-
γάμεθα ἐντελῇ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐκεῖ-
νοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν σάντες, ἐρχήσεται τὸν Ἥ-
λιον ἀσπάζονταί, σχηματίζοντες ἑαυτὰς σιωπῇ,
καὶ μιμνήμενοι τὴν χορείαν τῷ θεῷ· καὶ τῷ ἑστῶτι
Ἰνδῶν καὶ εὐχῇ, καὶ χοροῖ, καὶ θυσίᾳ. διὸ καὶ
τέτοις ἱεῖνται τὸν θεὸν δις, καὶ ἀρχομένης καὶ
δυομένης τῆς ἡμέρας.

Αἰθίο-

praestantissimi ex eorum numero delecti. Car-
mina igitur scripta his choris, vocabantur hyp-
orchemata, quorum pleni sunt poëtae Lyrici.

17. Et quid Graccos tibi commemoro, cum
etiam Indi, postquam mane surrexerunt, ado-
rent Solem, non ut nos, qui ubi manum sumus
osculati, perfectam putamus a nobis esse adora-
tionem: sed stantes in orientem conuersi saltatio-
ne Solem salutant, silentio conformantes se, et
Dei huius saltationem imitantes. Et haec est In-
dorum adoratio, et chori et sacrificium: quare
etiam his rebus bis placant Deum, tum incipien-
te die tum occidente.

18. Ae-

ὑπορχεῖσθαι dici, qui exemplum praeit sal-
tando reliquis, apparet. Sic ὑπαυλεῖ, qui
tibia modos praeit. *Gesner.*

Αἰθίοπες δέ γε καὶ πολεμῶντες, σὺν ὀρχήσῃ
αὐτὸ δρῶσι· καὶ ἐκ αὐτῆς τὸ βέλος Αἰθίοψ
ἀνὴρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς (ταύτη γὰρ ἀντὶ
Φαρέτρας χρῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀκτινή-
δον τὰ βέλη) εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιοτο καὶ τῷ
σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προσεκφοβήσαιο τῇ ὀρ-
χήσῃ τὸν πολέμιον.

"Ἄξιον δέ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Αἰθιο-
πίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν
Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ· δοκεῖ γάρ μοι
ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον, t43
ἐκ ἄλλο τι ἢ ὀρχησὴν τινὰ γενέσθαι λέγειν, μι-
μητικὸν ἀνθρώπου, καὶ πρὸς πάντα σχηματί-
ζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ
ὑδα-

18. Aethiopes autem etiam dum praeliantur,
cum saltatione hoc faciunt: nec emiserit sagittam
vir Aethiops capite ablatam, (hoc enim vtuntur
pro pharetra, cui radiorum instar sagittas circum-
ponant) nisi saltauerit prius et habitu minatus sit,
et saltatione hostem ante terruerit.

19. Operae pretium autem est, cum Indiam
et Aethiopiam narrauerimus, etiam in vicinam
illis Aegyptum oratione descendere. Videtur
enim mihi antiqua fabula Aegyptium Protea ni-
hil aliud quam saltatorem quendam fuisse dicere;
virum imitandi facultate magna praeditum, qui
ad figuras se componere omnes, et mutare in

ὕδατος ὑγρότητα μιμῆσθαι καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν
 τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότη-
 τα, καὶ παρδάλεως θυμὸν, καὶ δένδρε δάνημα· καὶ
 ἔλως, ὃ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος παρα-
 λαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν Φύσιν αὐτῷ
 διηγῆσατο, ὡς γιγνομένα ταῦτα, ἅπαν ἐμιμῆ-
 το· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχαζέμενοις πρόσσεσιν.
 Ἰδοὺς τ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν
 ὡκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμημένους
 τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ χρὴ καὶ τὴν Ἐμπεισαν
 τὴν ἐς μυριάς μορφὰς μετὰβαλλομένην, τοιαύτην
 τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τῷ μύθου παραδέδωκεν.
 Ἐπὶ τέτοις δίκαιον, μηδὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρ-
 χήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν
 τῷ

omnia posset, adeo ut aquae mobilitatem imita-
 retur et celeritatem ignis motus vehementia, et
 leonis feritatem, et pardalis iracundiam, et agi-
 tationem arboris, et quidquid denique vellet.
 Sed fabula ea parte rem assumens, qua erat ad-
 mirabilior, naturam eius narrabat, quasi fieret
 illa omnia, quae imitaretur. Quod his etiam,
 qui nunc saltant, inest. Videas enim fillos eo-
 dem tempore celeriter immutari, ipsiisque ae-
 mulari Promethea. Coniicere licet, Empusam
 etiam illam in sexcentas species verti solitam, ex
 eo genere hominem a fabula esse traditam.

20. Praeter haec neque Romanorum saltatio
 oblivione praetermittenda est, quam generosissi-
 mi

τῷ πολέμικωτάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι καλέμενοι (ἰερωσύνης δὲ τῆτο ὄνομα) ὀρχήνται σμυνοτάτην τε ἄμα, καὶ ἰερωτάτην.

Βιθυνὴς δὲ μῦθος καὶ ἔτος, ἢ πάντων Ἰταλικῶν ἀλλότριος, εἰ τῶν Πρίαπον δαίμονα, πολεμιστὴν, τῶν Τιτάνων εἰμαρξία ἢ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, τῆτο ἔργον πεπειημένων, τὸ ἐνόπλια παιδεύειν, παραλαμβάντα παρὰ τῆς Ἥρας τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ καὶ πέρα τῆς μετρίας ἀνδρικόν, μὴ πρότερον ὀπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχήσθην ἀπειργάσατο. καὶ ἐπὶ τῆτι καὶ μισθοῦ αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας ἐγένετο, δεκάτην αἰεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου περὶγεννομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτῷ λαμβάνειν.

Τὰ

mi illorum, Salii vocantur, quae Sacerdotii appellatio est, Deorum bellicosissimo, Marti, ob-eunt, gravissimam sanctissimamque.

21. Bithyna autem fabula et ista est, ab Itali-cis non multum abhorrens, quae aiunt Priapum, bellatorem genium, Titanum puto unum aut Dactylorum Idaeorum, disciplinam vibrandi ar-ma professum, acceptum a Iunone Martem, pue-rum illum quidem adhuc, sed durum et supra modum virilem, non prius armis pugnare do-cuisse, quam saltatorem perfectum reddidisset. Hac de re merces illi a Iunone attributa, ut de-cimam semper eorum, quae bello ad Martem peruenirent ab eo acciperet.

Τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ, ὅμοια
 σε μὴ περιμένειν ἐμὰ ἀκῆσαι, ὅτι ὀρχήσεις ἐκεί-
 να πάντα ἦν. πρῶτον γέν' ἀσῶν τῶν γυναικωτά-
 των ὀρχήσεων, Κόρδακος, καὶ Σικιννίδας καὶ Ἐμ-
 μελείας, οἱ Διονύσιον θεράποντες. οἱ Σάτυροι
 ταύτας ἐφευρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμα-
 σαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυ-
 σος Τυρρηνὸς καὶ Ἰνδὸς καὶ Λυδὸς ἐχειρώσατο,
 καὶ Φῦλον ἔτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις
 κατωρχήσατο.

Ὡς τε, ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ἦ, κατ-
 ηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θεῖς τε ἅμα, καὶ μουσι-
 κῆ, καὶ τοσέτοις θεοῖς ἐσπεδασμένα, καὶ ἐπι-
 τιμῇ αὐτῶν δρωμένα, καὶ προσαύτην τέλειν ἅ-
 μα, καὶ παιδείαν ὠφέλιμον παρεχομένα. θαυ-
 μάσω

22. Dionsysiaca enim et Bacchica non puta te
 expectare ut ex me audias; saltationem fuisse illa
 omnia. Cum enim tria summa genera essent
 saltationis, Cordax, Sicinnis et Emteloeia; mi-
 nistri Dionysi Satyri has inuentas a se nomina-
 runt singulas. Et hac arte vsus Dionysius Tyr-
 rhenos et Indos et Lydos domuit, et gentem adeo
 pugnacem iisdem thiasis inducendis subegit.

23. Quae cum ita sint, vir admirabilis, vide
 ne impium sit accusare studium diuinum simul,
 et mysticum, et a tot diis cultum, et illorum ho-
 nori exercitum, et tantam delectationem simul, et
 vtilem lufum praebens. Miror vero illam etiam
 ratio-

μάζω δέ σε καί κεῖνο, εἰδὼς Ὅμηρον καὶ Ἡσιόδου
 μάλισα ἐραστὴν ὄντα σε (αὐτοῖς γὰρ ἐπὶ τὰς ποιη-
 τὰς ἐπάνειμι) πῶς ἀνταφθόγγεσθαι ἐκείνοις
 τελευτᾷς, πρὸ πῶν πάντων ὄρχησιν ἐπαινέσῃ.
 ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος τὰ ἡδίστα καὶ κάλλιστα κατα-
 λέγων, ὕπνον καὶ Φιλότητα καὶ μολπὴν, καὶ
 ὄρχησιν μόνην ταύτην ἀμύμανα ὠνόμασε, προσ-
 μαρτυρήσας, νῆ Δία, καὶ τὰ ἡδύ τῇ μολπῇ,
 ἅπερ ἀμφοτέρω τῇ ὄρχησικῇ πρόσεςσι, καὶ ὥδῃ
 γλυκερά, καὶ ὄρχηθμός ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μω-
 μασθαι ἐπικραεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς
 ποιήσεως·

Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆϊα ἔργα,

Ἄλλω δ' ὄρχησύν τε, καὶ ἡμερόεσσιν αἰοιδὴν.

Ἰμε-

fationem tuam, cum amatorem te Homeri atque
 Hesiodi in primis tribim, rursus enim ad poetas
 redeo; quomodo contradicere illis audeas, salta-
 tionem ante omnia laudantibus. Etenim Home-
 rus suavissima et pulcherrima dum enarrat, so-
 nnum et amorem et cantum, et saltationem solam
 hanc nominavit reprehensionis expertem, qui et-
 iam suavitatem suo testimonio cantui tribuat;
 quorum utrumque sane saltatoriae adest, cum
 cantus dulcis, tum saltatio reprehensionis expert,
 quam tu tamen nunc reprehendere audes. Et rur-
 sus alia parte poëtas:

*Istum namque Deus concinnat bellipotentem,
 Hunc alium choreaeque, et cantus qmabilis ornat.*

Ἰμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἢ μετ' ὀρχήσεως
ῥῶδῃ, καὶ δῶρον θεῶν τᾷτο κάλλισον. καὶ ἐοί-
κεν εἰς δύο διηρηκῶς ὁ Ὀμηρὸς τὰ πάντα πράγ-
ματα, πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τῷ πολέμου
μόνα ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιτεθειμένα.

Ὁ δὲ Ἡσίοδος, ἃ παρ' ἄλλων ἀνέσας, ἀλλ'
ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐθύς ὀρχαμέναι τὰς Μῦσας,
ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τᾷτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον
ἐγκώμιον διηγεῖται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πρὸς
ἄπαλοιῶσιν ὀρχεῦνται, τῷ πατρὸς τὸν βωμὸν πε-
ριχορεύσασα. ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ γενναῖε, μονομα-
χί θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχησικὴν.

Ὁ Σω-

*Amabilis enim re vera cantus cum chorea, et do-
num Deorum hoc pulcherrimum. Et videtur in
classes duas diuisisse Homerus res omnes, bel-
lum et pacem, ac bellicis rebus sola haec tanquam
pulcherrima opposuisse.*

24. Hesiodus vero, qui non audisset ab alio,
sed ipse vidisset mane statim saltantes Musas, in
principio carminis hanc maximam earum laudem
enarrat; quod

*Caeruleum circa fontem tenero pede saltant,
Et patris circum ductant altare choreas.*

At tu, generose, tantum non Deos oppugnans
contumeliose de saltatoria loqueris.

25. At

Ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶπε πι-
 σευτῶν τῷτο περὶ αὐτῶ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, ὃ
 μόνον ἐπῆνε τὴν ὀρχησικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκμαθεῖν
 αὐτὴν ἤξιε μέγιστον νέμων εὐρυθυμία καὶ εὐμασσία,
 καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνη τῷ κινη-
 μένῃ, καὶ ἐκ ἡδεῖτο γέρον ἀνὴρ, ἐν τῶν σπα-
 δαιοτάτων μαθημάτων καὶ τῷτο ἡγούμενος εἶναι.
 καὶ ἐμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχησικὴν ὃ μετρίως
 σπαδάσσεσθαι, ὅσγε καὶ τὰ μικρὰ ἐκ ὠκνεῖ μαι-
 θάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλη-
 τριδῶν ἐφοῖτα, καὶ παρ' ἐταίρας γυναικὸς οὐκ
 ἀπῆξιε σπαδᾶν τι ἀκχεῖν τῆς Ἀσπασίας· καί-
 τοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ἑώρα τότε τὴν τέ-
 χνην, καὶ ἀδέπω εἰς τοσούτον κάλλος διηρθρω-
 μένην.

25. At Socrates, vir sapientissimus, siquidem fi-
 des habenda dicenti hoc de ipso Pythio, non lau-
 dabat modo saltatoriam, sed discere etiam illam
 operae pretium putabat, qui plurimum tribueret
 concinnitati, et musicae venustati, et numerosis
 motibus, et decenti inter mouendum habitui;
 nec pudebat virum senem, qui nempe discipli-
 nam hanc quoque maxime seriam putaret. Nec
 mediocriter ille circa saltatoriam elaboraturus erat,
 qui parua etiam impigre disceret, quā tibicina-
 rum scholas frequentaret, et a meretrice Aspasia
 graue quiddam audire non dedignaretur. Quam-
 quam ille nascentem demum videbat artem, et
 nondum ad tantam pulchritudineam quasi articulis

μένην. εἰ δὲ τὰς νῦν ἐπὶ μέγιστον προαγαγόντας αὐτὴν ἐθεῶτο, εὖ οἶδα, πάντων ἂν ἐκείνός γε ἀφήμενός, μόνῳ τῷ θεάματι τέτω τὸν νῦν ἂν προσεῖχε, καὶ τὰς παῖδας ἐκ' αὐτῶν ἄλλο τι πρὸ αὐτῶν ἐδιδάξατο.

Δεκεῖς δέ μοι ὅταν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ἐπαυλῆς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἐκατέρῃ ἐκείνων ὀρχήσεως ἰδίον τι εἶδος ἐστίν, οἷον τραγικῇ μὲν, ἡ Ἑμμέλεια, κωμικῇ δὲ ὁ Κόρδαξ, ἐνίσταται δὲ καὶ τρίτης, Σικιννίδος προσλαμβάνομένης. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, καὶ αὐλητὰς κυκλίους, καὶ κιθαρωδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ τῶν

omnibus perfectam. Si vero eos vidisset, qui nunc ad summum eam *fastigium* eucxerunt, omnibus ille, bene noui, relictis, soli huic spectaculo aduertisset animum, nec prius quidquam pueros doceri iussisset.

26. Videris autem mihi cum comoediam laudas et tragoediam, oblitus esse, etiam in unaquaque illarum suum quoddam saltationis genus inesse, nempe Tragicæ *poesi* eam, quæ Emmeleia vocatur, Comicæ autem Cordacem: interdum vero tertium quoque, assumpta Sicinnide. Cum vero in principio etiam prætuleris saltationi Tragoediam et Comoediam, et illos in circulis tibicines, citharoedorum artem, quæ certaminis

mate-

τὸ το σείνὰ προσειπών· Φέρε νῦν ἀντεξέσσω-
μεν τῇ ὀρχήσῃ ἕκασον αὐτῶν. καί τοι τὸν
μὲν αὐλόν, εἰ δοκῇ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν·
μέρη γὰρ τῆς τῷ ὀρχηστῇ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα.

Τὴν τραγωδίαν δὲ γε ἀπὸ τῷ σχήματος πρώ-
τε καταμάθωμεν, οἷα ἐστίν, ὡς εἶδεχθὲς ἅμα
καὶ Φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἄρξυθμον ἡσκημέ-
νος ἄνθρωπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχήμενος,
πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατενόμενον ἐπικεί-
μενος, καὶ σῶμα κεχηνὸς πάμμεγα, ὡς κατα-
πίόμενος τῆς θεατῆς. ὧ λέγειν προσερνιδία
καὶ προγαερνιδία, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν
παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τῷ μήκει ἢ
ἄρξυθ-

materiem, et ob id ipsum honesta, appellares:
age iam componamus vnumquodque eorum cum
saltatione. Quamquam tibiam citharamque, si
videtur, praetermittamus: partes enim istae quo-
que ministerii saltatoris.

27. Tragoediam vero a primo illius habitu,
qualis fit, contemplemur. Quam otiosum finul
et terribile spectaculum in longitudinem incon-
cinnam exultus homo, cothurnis inuectus altis,
personam impositam gerens, quae ultra caput
emineat, et os latissime hians, quasi deuoraturus
esset spectatores: omitto dicere, antepectoralia,
et anteuentralia, adsciticiam et artificialem crassi-
tatem affluens, ne inconcinna longitudo in te-
nui

ἀρρυσμία ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχεται· εἴτ' ἐν-
δοθεν αὐτὸς κεκραγὼς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν 7) καὶ
κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιάδων τὰ ἱαμβεῖα,
καί, τὸ δὴ αἰσχισον, μελωδῶν τὰς συμφοράς,
καὶ μένης τῆς Φωνῆς ὑπεύθυνος 8) παρέχων ἐ-
αυτὸν.

nui corpore magis deprehendatur: deinde intra
personam ipse clamans, nunc sublata nunc de-
missa voce et fracta, nunc circumducta, canens
iambicos versus, et, quod turpissimum est, ad
modos praescriptos cantans *alienas* calamitates, et
soli se vocis auctorem praestans: reliqua enim
poetae

7. Ἐαυτὸν ἀνακλῶν] Ad verbum *refringens*
se et *infringens* interdum *circumcinens*.
Nempe verbum κλάω ad vocem relatum vim
quandam sono naturali et voci adeo illatam
notat. Ἀνακλῶν ἑαυτὸν est fursum vi qua-
dam agere vocem, vt altior, quam fert na-
tura, vox exeat: κατακλῶν contrarium est,
nempe infra modum illum et tonum natu-
ralem vocem deprimere: vtraque ratio effi-
cit κεκλασμένον *fractum* aliquid, quia non
pleno guttore vox funditur, etc. περιάδων
autem ex compositionis ratione intelligo de
circumducta in altum et profundum eadem
syllaba cantici. Quod ἱαμβεῖα hic memo-
rantur, meminisse oportet, iambicis senariis
maiorē partem constare Tragoedias etc.
Gesner.

8. Ὑπεύθυνον] Cum proprie *rens* sit ὑπεύθυ-
νος,

αὐτόν. τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε προ-
πολλὰ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρο-
μάχη τις, ἢ Ἑκάβη ἐστὶ, Φορητὸς ἢ ὠδή. ἔ-
ταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μενεδῆ, ἐπι-
λαθόμενος αὐτῆ, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδε-
σθεῖς, μήτε τὸ ῥόπαλον ὃ περίκειται, σολοικίαν
ἢ Φροῦν εἰκότως Φαίη ἂν τις τὸ πρᾶγμα.

Καὶ γὰρ αὖ, ἔπερ ἐνεκάλες τῇ ὀρχησικῇ, τὸ
ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας· κοινὸν τοῦ-
το

poëtae qui olim fuere curarunt. Et quamdiu An-
dromache quaedam aut Hecuba est, quae agitur,
tolerabilis cantus. Cum vero ingressus in scenam
ipse Hercules solus canit, oblitus sui, nec leo-
ninam reueritus, neque clauam, quibus indutus
est, soloecismum eam rem prudens merito voca-
verit.

28. Rursus enim, quod reprehendebas saltato-
riam, quod viri nati imitentur mulieres, illud
cominu-

vos, vel certe *ad rationem reddendam obliga-
tus*, quod non cadit nisi in eum, qui actio-
nis alicuius auctor est: hic mediam quandam
significationem habet, et simpliciter *aucto-
rem* notat. Tragico actori nihil neque ad
laudem neque ad turpitudinem imputatur,
praeter vocem, prout bene vel male pronun-
tiavit verba poëtae. Solius itaque vocis au-
ctor est. *Gesunt*.

το καὶ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας ἔγκλημα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν αἰ γυναικες.

Ἡ κωμωδία δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὰ καταγέλασον μέρη τῷ τερπνῷ αὐτῇ νεόμικεν, οἷα Δάων καὶ Τιβίων καὶ Μαγείρων πρόσσωπα· τὸ δὲ τῷ ὀρχηστῷ σχῆμα ὡς μὲν κόσμιον καὶ εὐπρεπές, ἂν ἐμὲ χρή λέγειν· ὅληα γὰρ τοῖς μὴ τυφλοῖς ταῦτα· τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς κἀλλισον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι ἐσικὸς, ἔκκεχηνός δὲ ὡς ἐκῆνα, ἀλλὰ συμμεμυκός· ἔχει γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῷ βεβῶντας.

Πάλαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ἦδον καὶ ὠρχέοντο· εἴτ' ἐπειδὴ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν ὥδην ἐπετάρατ-

commune Tragoediae pariter et Comoediae crimen fuerit: plures enim viris in vtraque mulieris.

29. Comoedia vero ridiculas sibi personas ipsas quoque, vt partem delectationis attribuit, quales sunt Dauorum et Tibiorum et coquorum personae. Contra saltatoris habitus, quam ornatus et decorus sit, non opus est vti dicam. Manifesta enim sunt ista his, qui coeci non sunt. Persona autem ipsa vt pulcherrima est, et subiectae actioni apta! non hians vt ille, sed clauso ore: nam multos habet pro se clamantes.

30. Etenim olim iidem canebant saltabantque: deinde cum mouentium se spiritus difficilius com-
means

τέραττεν, ἀμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπα-
δειν.

Αἱ δὲ ὑποθέσεις κοινὰ ἀμφοτέρους, καὶ ἔδεν
τι διακρινόμενα τῶν τραγικῶν αἰ ὀρχησικῇ,
πλὴν ὅτι ποικιλώτερον αὐτὰ, καὶ πολυμαθέ-
στερον, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσι.

Εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὀρχησις, ἐκείνην Φημί
εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξα τοῖς ἀγωνοθέταις μᾶλλον
καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥς εἰς ἐξέτασιν
καλεῖσθαι. ἐγὼ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ
Χαλκιδικῇ γένεσι ἡ ἀρίστη, καὶ τῷτο ὥσπερ τι
κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν.
Ἐθέ-

means turbaret cantum, commodius visum est
alios illis fuccinere.

31. Caeterum argumenta vtrisque communia,
neque differunt a Tragicis saltatoria, nisi quod
haec maiorem varietatem habent, et plus doctri-
nae, et mille mutationes.

32. Si vero certaminum publicorum materia
non est saltatio, eius rei hanc aio esse causam,
quod praesidiis certaminum maior res videtur
atque honestior, quam quae ad tale examen vo-
cetur. Omitto dicere illud, quod vrbs Italiae,
Chalcidici generis praestantissima, etiam hoc
quasi ornamentum quoddam certaminibus, quae
apud se aguntur, adiecit.

Ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολαγήσασθαι
 ὑπὲρ τῶν παραλειμμένων τῷ λόγῳ, παμπό-
 λων ὄντων, ὡς μὴ ὀξύνῃς ἀγνοίας ἢ ἀμαθείας
 πρᾶσχωμα. ἔ γάρ με λελήθεν ὅτι πολλοὶ
 πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν
 πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποίησαντο, πάν-
 τα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπεξίόντες, καὶ ὀνό-
 ματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἐκάστη, καὶ
 ὑφ' ὅτῃ εὐρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν
 ἡγόμενοι παρέξουσιν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ
 ταῦτα Φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψι-
 μαθῆναι καὶ ἐμαυτῷ ἀκαιρόν οἶομαι εἶναι, καὶ δια-
 τᾶτο παρήμην.

Ἐπει-

33. Volo autem hic tibi iam causam dicere
 pro his, quae in oratione mea, et multa quidem,
 praetermissi, ne ignorantiae aut incitiae opinio-
 nem praebeam. Neque enim fugit me, multos
 ante nos de saltatione qui scriberent, maiorem
 scriptorum suarum partem in eo consumsisse,
 ut omnes saltationis species percurrerent, et no-
 mina illarum recenserent, et quae esset vnaquae-
 que, et a quo inuenta esset, rati, se hanc mul-
 tiplicis doctrinae demonstrationem exhibituros.
 Ego vero in primis ambitiosum circa talia stu-
 dium ineptum, et hominis feri studiorum, et
 mihi intempestivum esse arbitror, ac propterea
 omitto.

34. De-

Ἐπειτα δὲ καί κ' αὖτό σε ἀξιῶ ἐννοεῖν καὶ με-
μῆσθαι, ὅτι μοι νῦν ἔπ' αἶσαν ὁρχήσιν πρόκειται
γενεαλογεῖν, ἔδ' ἔτ' ἐν τὸν σκοπὸν ὑπέσθ' α-
μην τῷ λόγῳ, ὁρχήσεων ἀνάματα καταριθμή-
σασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην·
τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλ-
λὰ τόγε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τῷ λό-
γῳ, τῷτό ἐστι, τὴν νῦν ὁρχήσιν καθ' ἐσῶσαν ἐ-
παινέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ
χρησιμὰ περιλαβῆσα ἔχει, ἔ' πάλαι ἀρξαμένη
ἐς τοσάτον κάλλος ἐπιδιδόναί, ἀλλὰ κατὰ τὸν
Σεβαστὸν μάλιστα. αἱ μὲν γάρ πρῶται ἐκείναι,
ὥσπερ τινὲς ῥίζαι καὶ θεμέλιοι τῆς ὁρχήσεως
ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελευτάτον
καρπὸν

34. Deinde vero illud etiam te cogitare et me-
minisse iubeo, mihi iam non propositum hoc
esse, ut vniuscuiusque saltationis origines perse-
quar, neque hunc libro huic scopum a me con-
stitutum, enumerare saltationum nomina, prae-
ter pauca illa, quorum ab initio mentionem feci,
cum summa earum genera proferrem. Sed sum-
ma mihi praesentis libri haec est, laudare saltatio-
nem ut nunc constituta est, atque ostendere quan-
tum illa delectationis et utilitatis complexa ha-
beat, cum non olim inceperit tanta pulchritudi-
nis incrementa habere, sed Augusto maxime im-
perante. Nam primae illae quasi radices quae-
dam et fundamenta erant saltationis: sed florem

Luc. Op. T. IV.

Aa

illius,

καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλιστα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀπο-
τετέλεσται, τῆτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρ-
χεται, παρείς τὸ θερμαῦςρίζειν, καὶ γέρανον ὀρε-
χεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύ-
τῃ ἔτι προσήκοντα. εἰδὲ γὰρ ἐκείνο τὸ Φρύγιον
τῆς ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμποτι-
κόν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλὰ-
κις πρὸς αὔλημα γυναικείον ὀρχαζμένων, σφο-
δρὰ καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς
ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρέλι-
πον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχήσῃ κοι-
νωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ
μὲν τινα εἶδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάντα ἀπα-
ξιοῖ,

illius, et perfectissimum fructum; qui nunc ma-
ximè ad summum perfectionis fastigium perue-
nit, haec nunc oratio nostra persequitur, omisso,
quid sit Thermaystrida vel gruem saltare, et re-
liqua, quae nihil iam ad hodiernam pertineant.
Neque enim illud Phrygium saltationis genus,
vinolentum illud et in ebriorum conuiuiliis exerce-
ri solitum, rusticorum saepe ad tibicinae cantum
saltantium saltus vehementes et laboriosos, qui
nunc adhuc inter rusticos frequentantur, igno-
rantia quadam praetermisi; verum quod haec ta-
lia nihil cum hodierna saltatione commune ha-
bent. Etenim Plato in legibus, quaedam huius
genera laudat, quaedam vero plane reiicit, diui-
dens

ξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ ἐς τε τὸ τερπνὸν καὶ τὸ χρήσιμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέ-
τερα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.

Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ
πάντα ἐπέξιστά μὴκύνειν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον.
ἃ δὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχεν χρεῖ, καὶ ὅπως δεῖ
ἡσυχῆσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν
τὸ ἔργον, ἡδη σοι δίδωμι, ὡς μάθης, ἔ τῶν ῥαδίων
καὶ τῶν εὐμεταχειρίσων ἔσαν τὴν τέχνην, ἀλ-
λὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφινε-
μένην, ἔ μωσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ
γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα,
τῆς τε φυσικῆς καὶ τῆς ἡθικῆς, τὴν γὰρ δια-
λεκτι-

dens illa ipsa in delectationem et utilitatem, et
remouens inde indecora, praeferens autem et
admiratione prosequens altera.

35. Ac de saltatione ipsa tantum. Omnibus
enim persequendis producere orationem, ine-
ptum fuerit. Quae vero saltatorem ipsum habere
oporteat, quomodo exercitatus esse debeat, et
quae didicisse et quibus rebus confirmare opus
suum, iam tibi enarro, vti discas, non inter fa-
ciles et leues tractatu esse hanc artem, sed ad
summum omnis doctrinae fastigium pertinere, non
musicae modo, sed rhythmicae etiam, et geome-
tricae, et philosophiae illius tuae maxime, tum
naturalis tum moralis, nam disputatricem illius

λεκτικήν αὐτῆς περιεργίαν ἀκαιρὸν αὐτῇ νεόμε-
 κεν. ἔ μὴν ἔδὲ ῥητορικῆς ἀφ᾽ ἑσῆκεν, ἀλλὰ καὶ
 ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἤθας τε καὶ πάθος
 ἐπιδεικτικῇ ἔσιν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες ὑλίσχονται.
 ἐκ ἀπήλλακται δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς,
 ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθυμίαν μάλιστα μι-
 μεμένη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν
 αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν.

Πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην καὶ τὴν θυγα-
 τέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἰλεὼν ἔχειν αὐτῇ πρέ-
 κεταί, καὶ μεμνησθαι περὶ αὐτῶν ἀπάντων. κα-
 τὰ γὰρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὄρχη-
 στήν, εἰδέναι, χρεὶ τὰ τ' ἔοντα, τὰ τ' ἐσσόμενα,
 πρὸ τ' ἔοντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ'
 εἶναι

subtilitatem intempestiuam sibi putauit. Verum
 ab oratoria non remouit se, sed huius quoque
 partem sibi vindicauit, in quantum mores atque
 affectus declaret, cuius rei etiam oratores cupidi
 sunt. Neque vero abhorret a pictura et plastice,
 sed harum artium concinnitatem in primis imi-
 tari deprehenditur, vt nihilo melior neque Phi-
 dias, neque Appelles illa esse videatur.

36. Ante omnia vero Mnemosynen eiusque
 Polymneian filiam propitiam habere illi proposi-
 tum est, ac meminisse tentat omnium. More
 enim Homericum illius Calchantis scire oportet sal-
 tatorem omnia quae sunt, et quae fient, quaeque
 fuerint, vt nihil ipsum fugiat, sed prompta sit illo-
 rum

εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστὶν ἐπισήμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστικὴ, καὶ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τῆς Περικλέους ἔφη, ἐπαυῶν τὸν ἄνδρα, τῆτα καὶ τὸ τῆς ὀρχήσεως ἀκρόατον ἂν ἐγκώμιον εἶη, γινώσκαι τε τὰ δέοντα, καὶ ἐρμηνεύσαι αὐτά. ἐρμηνεῖαν δὲ νῦν τὴν σαφηνεῖαν τῶν σχημάτων λέγω.

Ἡ δὲ πᾶσα τῶ ἐργῶ χορηγία ἢ παλακαὶ ἰσορία ἐστὶν, ὡς προείπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάατος εὐθύς, καὶ τῆς πρώτης τῆς κόσμου γενέσεως ἀρχάμενον, χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἀχρεῖ

rūm memoria. Et quantum ad capitale argumentum et propositum artis, scientia est imitandi, ostendendique et cogitata proferendi, et obscura declarandi: et quod Thucydides in laude Periclis dixit, illa summa etiam saltatoris laus fuerit, intelligere quid oporteat, et explicare. Explicationem autem nunc dico claram, vniuscuiusque habitus expressionem.

37. Apparatus omnis huius operis antiqua historia est, ut praedixi, et prompta illius tum memoria tum decora repraesentatio. Oportet enim illum, captis ab ipso statim Chao et prima mundi origine initiis, scire omnia, ad Cleopatram

ἄχρει ἄν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν.
 τέτω γὰρ τῷ διαστήματι περιωρίσθω ἡμῖν ἢ τῇ
 ὄρχησῃ πολυμάθεια, καὶ τὰ διὰ μέσσε μάλιστα
 ἴσω, Οὐρανῷ τομὴν, Ἀφροδίτης γονάς, Τιτά-
 νων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, Λίθου
 ὑποβολήν, Κρόνου δεσμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελ-
 Φῶν κλῆρον.

Εἴτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάσασιν, πυρὸς κλο-
 πὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθεὺς κόλασιν,
 Ἑρῶτος ἰσχὺν ἐκατέρε· καὶ μετὰ ταῦτα Δήλε
 πλάνην, καὶ Λητῆς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναί-
 ρεσιν, καὶ Τιτυῷ ἐπιβελήν, καὶ τὸ ἴμεσον τῆς
 γῆς εὐρεῖσκόμενον πτήσει τῶν αἰετῶν.

Δευ-

usque Aegyptiam. Hoc enim interuallo defini-
 tur nobis saltatoris scientia, eaque praesertim
 sciat, quae interiecta sunt, Caeli castrationem,
 natales Veneris, Titanum pugnam, Iouis nati-
 vitatem, fraudem Rheae, subiectumque lapidem,
 Saturni vincula, fratrum trium sortem.

38. Tum deinceps Gigantum seditionem,
 ignem furto subductum, homines formatos, Pro-
 methei poenam, vim vtriusque Amoris. Et post
 ista Deli *insulae sublatos* errores, et Latonae par-
 tum, et Pythonem sublatum, Tityi insidias,
 mediumque telluris *locum* volatu aquilarum de-
 prehensum.

39. Den-

Δευκαλίωνα ἐπὶ τῆτοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ
 πάντε τῷ βίῃ ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν λει-
 ψανον τῷ ἀνθρωπείῳ γένει. Φυλάττεσαν· καὶ
 ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν· εἴτα Ἰάνχῃ σπα-
 ραγμέν, καὶ Ἡρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατὰ-
 Φλεξιν, καὶ Διονύσῃ ἀμφοτέρως τὰς γυναικας, καὶ
 ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς, καὶ ὅσα Ἡφαίστου, καὶ Ἐρι-
 χθονίῃ, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς,
 καὶ Ἀλκίρροδιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πᾶ-
 γῳ κρίειν, καὶ ὅλως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθο-
 λογίαν.

Ἐξαιρέτως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κό-
 ρης εὐρεσιν, καὶ Κελεῶ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμῃ
 γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίῃ ἀμπελοαργίαν, καὶ τὴν Ἡ-
 ρεγό-

39. Deucalionem super haec, et magnum hoc
 vivente saeculi naufragium, et arcam vnam re-
 liquias humani generis servantem, et enatos rur-
 sus ex lapidibus homines. Tum Iachum lacerat-
 um, et Iunonis dolum, et combustam Semelen,
 et vtramque Dionysi natiuitatem, et quaecumque
traduntur de Minerua, et de Vulcano, et Erich-
 thonio, et contentionem de Attica, et *interfe-*
ctum a Marte Halirrhodium, et primum *de ea re*
 in Areopago iudicium, et Atticam in vniuersum
 mythologiam.

40. Praeter caetera vero errorem Cereris, in-
 ventamque Liberam, et Celei hospitium, et agri-
 culturam Triptolemi, et vineam ab Icaro cul-

γεγονῆς συμφορέαν, καὶ ὅσα περὶ Βορέα, καὶ ὅσα
 περὶ Ὀρεϊθυίας, καὶ Θησεώς, καὶ Αἰγέως· ἔτι
 δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὐθις εἰς Πέρσας
 Φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς
 Πανδίωνος· ἅτε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν.
 εἶτα ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλίς, καὶ ἡ προτέρα δὲ
 τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκύ-
 ρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἰππολύτου πάθος,
 καὶ Ἡρακλειδῶν κἀποδοσ. Ἀττικὰ γὰρ καὶ
 ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀ-
 θηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν
 τῶν παραλελειμμένων διήλθον.

Ἐξῆς δὲ τὰ Μέγαρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα,
 καὶ πορφυρεὺς πλόκαμος, καὶ Μίνως πόρος, καὶ
 περὶ

tam, et calamitatem Erigones, et quaecumque de
 Borea, et de Oreithyia, et Theseo, et Aegeo narra-
 tur. Ad haec receptionem Medae, et rursus fugam
 ad Persas, et Erechthei filias, et Pandionis, quae
 in Thracia vel passae sunt vel fecerunt. Postea
 tenendi sunt Acamas et Phyllis, et prior Helenae
 raptus, et Dioscurorum contra urbem expeditio,
 et quae acciderunt Hippolyto, et Heraclidarum
 reditus: Attica enim ista quoque videri possunt
 merito. Atque ista quidem Atheniensium, pau-
 ca sane speciminis ergo de multis omissis retuli.

41. Deinde *occurrunt* Megara, et Nifus, et
 Scylla et cincinnus purpureus, et profectio Mi-
 nois,

περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαρισία. οἷς ἐξῆς ὁ Κίθαι-
ρων, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πά-
θη, καὶ Κάδμω ἐπιδημία, καὶ βοὸς ἐκλασις, καὶ
ᾠφews ὀδόντες, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις, καὶ αὐ-
θις τῷ Κάδμω εἰς δράκοντα μεταβολή, καὶ πρὸς
λύραν τείχισις, καὶ μανία τῷ τειχοποιῷ, καὶ
τῆς γυναικὸς αὐτῷ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία,
καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγὴ, καὶ τὰ Πενθέως,
καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρα-
κλῆς σὺν τοῖς ἀθλοῖς αὐτῷ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν
παίδων σφαγὴ.

Εἶθ' ἡ Κόρινθος πλέα καὶ αὕτη μύθων, τὴν
Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα· καὶ πρὸ αὐ-
τῶν τὸν Βελλεροφόντην καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ
Ἥλιν

nois, ingratusque aduersus bene de se meritam
animis: post quae sequuntur Cithaeron, et Thé-
banorum, Labdacidarumque res, et Cadmi pere-
grinatio, et bos procumbens, et dentes serpen-
tis, et Spartorum exortus, ac rursus Cadmi in
serpentem mutatio, et aedificatio *Amphionis* ad
lyram, et furor structoris et vxoris illius Niobes
magniloquentia, et in luctu silentium, et Pen-
thei, et Actaeonis, et Oedipi res, et Hercules
fuis cum laboribus omnibus, et liberorum illius
caedes.

42. Tum Corinthus plena et ipsa fabularum,
quae Glaucen habeat et Creontem, et ante hos
Bellerophontem et Sthenoboeam, et Solis atque

Ἡλίου μάχην, καὶ Ποσειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦτα τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν Νεφέλης παίδων ἐπὶ τῇ κριῇ τὴν διασείον Φυγὴν, Ἴνου καὶ Μελικέρτα ὑποδοχὴν.

Ἐπὶ τέτοις τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆναι, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰναχος, καὶ Ἰώ, καὶ ὁ Φρερὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσαῖν δέρας, καὶ Πελοπείας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ, καὶ Κλυταμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων ἢ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἢ τῶν Φυγάδων γαμβρῶν τῇ Ἀδράστῃ ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμός, καὶ ἢ τῶν πεσόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μενοικέως ἀπώλεια.

Καὶ

Neptuni pugnam: ac post haec Athamantis furem, et liberorum Nephelae aëriam in ariete fugam, Ino et Melicertam mari exceptos.

43. Post haec Pelopidarum res et Mycenae, tum quae ibi, ante hos quoque, gesta sunt: Inachus, atque Io, ipsiusque Argus Custos, et Atræus ac Thyestes, et Aerope, et aureum vellus, et Pelopeiae nuptiae, et caedes Agamemnonis, et poena Clytaemnestrae: et ante haec etiam septem ducum ad Thebas expeditio, receptioque generorum Adraști exulum, oraculumque de illis, et infepulti qui ibi ceciderant, et Antigones propter ista Menoeceique interitus.

44. Et

Καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ δὲ, ἡ Ὑψιπύλη καὶ Ἀρχέ-
μορος, ἀναγκασιότατα τῷ ὀρχηστῇ μνημονεύμα-
τα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δανάης παρ-
θένηυσιν, καὶ Περσέως γέννησιν, καὶ τῶν ἐπὶ
τὰς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ προηρημένον, ὧ οἰκεία
καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιέπεια καὶ Ἀν-
δρομέδα, καὶ Κηφεὺς, ἕς καὶ ἄστροις ἐγκατέλε-
ξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίσις. καὶ κειῖνα δὲ τὰ
ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτου καὶ Δαναῶ, εἴσεται καὶ
τὴν ἐπιθαλάμιον ἐπιβελήν.

Οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαιμόνων τοιαῦτα
παρέχεται· τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τῷ Ἀπόλ-
λωνος ἀντρασὴν Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσ-
κῳ τῷ μειρακίᾳ σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τῷ αἵματος
ἄνθος,

44. Et quae in Nemea acciderunt, Hypsipyle
et Archemorus, res saltatori memoratu maxime
necessariae. Et ante ista sciet custoditam Danaës
virginitatem, et natum ex ea Perseum, propo-
situmque illi contra Gorgonas certamen; cui do-
mestica etiam illa Aethiopica narratio, Cassiopeia
et Andromeda, et Cepheus, quos astris etiam ad-
numeravit fides posterior. Illa quoque antiqua
sciet de Aegypto et Danao, et illas in nuptiali
toto infidias.

45. Non pauca vero etiam Lacedaemon talia
paebet. Hyacinthum, et rivalem Apollinis Ze-
phyrum, et caedem pueri a disco, et florem ex
sanguine

ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζουσαν ἐπιγραφὴν,
καὶ τὴν Τυνδάρεω ἀνάσσειν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τῷ
τῷ κατ' Ἀσκληπιῷ ὄργην. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πά-
ριδος ξενισμὸν, καὶ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν, μετὰ
τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν.

Νομίζουσιν γάρ τῇ Σπαρτιατικῇ ἰστορίᾳ, καὶ τὴν
Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν ἔσταν καὶ πολυπρόσ-
ωπον. καθ' ἑκάστον γένε τῶν ἐκεί πεσόντων,
δράμα τῇ σκηνῇ πρόκειται. καὶ μνησθῆναι δεῖ
τέτων αἰεί, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς εὐθύς ἄ-
χρι τῶν ἐν τοῖς νόσοις γεγεννημένων, καὶ τῆς Αἰ-
νεΐς πλάνης καὶ Διδῶς ἔρωτος, ὧν ἔκ ἀλλότρια
καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν
Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τεταλμημένα. ἔκ ἀπώδᾳ δὲ
καὶ

sanguine, inscriptionemque in illo, lugubrem:
et excitatum ab inferis Tyndarum, Iouemque
propterea iratum Aesculapio. Porro hospitium
Paridis, et Helenae raptum, post iudicium de
pomo.

46. Putandum enim, Spartanae historiae Iliacae quoque connexam esse, quae multa est et multarum personarum: de vnoquoque enim eorum qui ibi ceciderunt, actus aliquis scenae propositus est: et meminisse horum oportet semper, maxime statim inde a rapina usque ad ea, quae in reditu cuiusque facta sunt, et errorum Aeneae et Didae amorum, a quibus non alieni actus circa Oresten, et quae in Scythia Heros ille ausus est.
Nec

καὶ τὰ πρὸ τέτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰάσαιοις συγγενῇ,
Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένους, Ὀδυσσεὺς
μανία, καὶ Φιλοκτήτη ἐρημία, καὶ ὅλως, ἡ πᾶ-
σα Ὀδυσσεὺς πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγο-
νος, καὶ ἡ Αἰόλη τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ
ἕλλα μέχρι τῆς τῶν μνηστῆρων τιμωρίας· καὶ
πρὸ τέτων ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβελή, καὶ ἡ
Ναυπλίς ὀργή, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θα-
τέρη ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια.

Ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἥλις τοῖς δεχέ-
σθαι πειρωμένοις, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρτί-
λον, τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τὰς πρώτας τῶν Ὀ-
λυμπίων ἀγωνιάς.

Πολλή

Nec abhorrent ab hisce quae ante gesta sunt, sed
cognata rebus Iiacis, Achilles in Scyro pro vir-
gine commoratio, furor *simulatus* Vlyssis, Philo-
ctetes destitutus, et tota, in vniuersum, Vlyssæ
peregrinatio, et Circe, et Telegonus, et Aeoli
in ventos potestas, et reliqua ad poenam usque
procorum. Et ante haec structae Palamedii infi-
diae, et Nauphii irae, et furor Aiacis, et alterius
Aiacis in scopulis interitus.

47. Habet multas occasiones Elis quoque pro
saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Sa-
turnum, Iouem, primos Olympiorum certatores.

48. Mul-

Πολλή δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία, Δάφνης Φυγή, Καλλιστὴς θηρίωσις, Κενταύρων παροιμία, καὶ Πανὸς γοναί, Ἀλφειῶ ἔρως, καὶ ὕψαλος ἀποδημία.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκη τῷ λόγῳ, πᾶμπολλα καὶ κεῖθεν ἡ ὄρχησις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάην, τὰς Ταύρας ἀμφοτέρως, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρόγεον, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἴκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυίδε μαντικὴν, τὸν Τάλω, τὸν χαλκὸν τῆς Κρήτης περίπολον.

Καὶ εἰς Αἰτωλίαν μετέλθης, καὶ κεῖ πολλά ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει· τὴν Ἀλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν δαλόν, καὶ πο-
ταμῶ

48. Multa quoque circa Arcadiam fabularum materies, Daphnes fuga, Callistus in feram mutatio, Centaurorum ebrii furores, Panis natiuitas, amor Alphei et iter sub mari.

49. Verum etiam in Cretam si commemoratio-
ne pergat, multa inde quoque sibi saltatio colli-
git, Europen, Pasiphaën, et utrobique Tauros, Labyrinthum, Ariadnen, Phaedram, Andro-
geon; Daëdalum, Icarum, Glaucum, Polyidi
vaticinandi artem, Talum illum aeneum per Cre-
tam erronem.

50. Et in Aetoliam si transferis, etiam ibi multa
inuenit saltatio: Althaeam, Meleagrum, Atalan-
tam, fatalem illum torrem, Herculis cum fluuio
luctam

ταμῆ καὶ Ἡρακλέους πάλιν, καὶ Σειρήνων γένε-
σιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μα-
ρίαν Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα Νέσσον καὶ Δει-
ανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν ἐν Οἷτῃ πυρεάν.

Ἐχει καὶ Θράκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγ-
καῖα, τὸν Οὐφέα, τὸν ἐκεῖνος σπαραγμὸν, καὶ
τὴν λάλον αὐτῆ κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέεσαν τῇ
λύρᾳ, καὶ τὸν Αἴμον, καὶ τὴν Ροδόπην, καὶ τὴν
Λυκέρην κόλασιν.

Καὶ Θεσσαλία δὲ ἔτι πλείω παρέχεται, τὸν
Πηλῖαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἀλκίησιν, τὸν τῶν
πεντήκοντα νέων σόλον, τὴν Ἀργῶ, τὴν λάλον
αὐτῆς τρόπιν.

Τὰ ἐν Λήμνῳ τὸν Αἰήτην, τὸν Μηδείας ὄνει-
ρον, τὸν Ἀψύρτη σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ
παρά-

ductam, Sirenum natales; et ortas Echinadas, et
furore discusso Alcmaeonis constitutam familiam.
Tum Nessum et Deianirae zelotypiam, ex ea-
que *Herculis* in *Oeta* rogam.

51. Habet etiam Thrace multa saltaturo ne-
cessaria: Orpheum, eius laniationem, caput illius
loquax lyrae innatans; et Haemum, et Rhodo-
pen, et Lycurgi supplicium.

52. Ac Thessalia multo etiam plura exhibet,
Peliam, Iasonem, Alcestin, quinquaginta iuue-
num classem, Argo, loquacem illius carinam.

53. Ea quae in Lemno acta sunt, Aeetem, Me-
deae somnium, laceratum Absyrtum, et gesta
in

παράπλω γένόμενα· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρω-
τεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμειαν.

Καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλὰ καὶ
καὶ δράματα· ἡ γὰρ Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυ-
κράτης πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέχρι
Περσῶν πλάνη· καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἡ τῆς
Ταντάλης Φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἐξά-
σις, καὶ ἡ Πέλοπος κρεουργία, καὶ ὁ ἐλεφάντι-
νος ὤμος αὐτῆς.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ ὁ Ἑριδανὸς, καὶ Φαέθων,
καὶ Αἰγυριοὶ ἀδελφαὶ θρηνᾶσαι, καὶ ἤλεκτρον
δακρύσαι.

Εἴσεται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ
τὸν Φρεξρὸν τῆς χρυσοῦς ὀπώρας δράκοντα, καὶ
τὸν

in praeternavigando: et post ista Protefilaum et
Laodamian.

54. Et si in Asiam rursus transeas, multae ibi
etiam actiones. Statim enim occurrit Samus et
Polycratis calamitas, filiaeque ipsius ad Persas
usque error: et antiquiora adhuc, lingua Tantali
incontinens, Deorum apud illum epulae, maesta-
tus Pelops *redditusque illi humerus eburneus*.

55. In Italia vero Eridanus, et Phaëthon, et
sorores illius populi plorantes electri lacrimas.

56. Norit talis etiam Hesperides, et custo-
dem aurei autumnii draconem, et Atlantis
labo-

τὸν Ἀτλαντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ
τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν.

Οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορ-
φώσεις ἀπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ
ὄρνεα ἠλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες
ἐγένοντο, τὸν Καινέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν,
καὶ τὰς τοιαύτας.

Καὶ ἐν Φοινίκη δὲ Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον
ἐκείνο πένθος μεριζόμενον 9). καὶ ταῦτα εἴσεται.
καὶ

laborem, et Geryonem, et boues ex Erytheia ab-
actos.

57. Neque ignorabit fabulosas formarum im-
mutationes, quae in arbores, aut bestias, aut
aves mutatae sunt, et quae ex mulieribus viri
factae, Caeneum dico et Tiresiam, et similes.

58. In Phoenice Myrrham, et Assyrium illum
luctum alternum. Haec, inquam, norit. In-
super

9. Μεριζόμενον] Μεριζόμενον hic *alternum* ver-
tere malui. Adonis, Myrrhae filius, alter-
nis lugetur apud Assyrios, quam diu nem-
pe est cum Proserpina, ἐν αἰδή, quam diu
latet anni fertilitas, hieme quasi sepulta;
deinde iterum gaudii materiem praebet, cum
est cum Venere, secundam facit naturam
etc. Igitur diuinus inter Venerem et Pro-
serpinam Adonis alternis, quod dixi, apud
Assyrios lugetur. *Génér.*

Luc. Op. T. IV.

Bb

καὶ τὰ νεώτερα δέ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων
ἐρχίν ἐτολήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρως, καὶ παρὰ
Σελεύκω ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωτι.

Τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυθικώτερα ὄντα εἴσεται
μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείζεται, τὸν Ἐπα-
Φον λέγω, καὶ τὸν Ὅσιριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν
εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ τὰ πε-
ρὶ τῆς ἔρωτος αὐτῶν, καὶ αὐτῶ τῷ Διὶ, καὶ
εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκέυασεν.

Εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν ᾧδῃ ἅπασαν τραγωδίαν,
καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἐκάστῃ αἰτίας, καὶ
τὴν Πειρίθου καὶ Θησέως ἄχρι τῶ ᾧδῃ ἐταιρείαν.

Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἔδεν τῶν ὑπὸ τῷ Ὀμή-
ρῳ καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ
μάλι-

super vero etiam, recentiora, quae post *magnum*
illud Macedonum imperium suscepta sunt ab An-
tipatro, et a Seleuco amore Stratonices.

59. Aegyptiorum illa occultiora sciet quidem,
sed per signa tantum quaedam demonstrabit: E-
paphum dico, et Osirin, et mutatos in animalia
Deos: ante omnia vero amores illorum, ipsius-
que adeo Iouis, et in quos se habitus mutauerit.

60. Sciet etiam totam illam apud inferos tra-
goediam, supplicia, et singulorum causas, et
Perithoi atque Thesei ad inferos usque amicitiam.

61. Vt breuiter comprehendam, nihil eorum,
quae ab Homero et Hesiodo, et optimis poetis

et

μάλις α τῆς τραγωδίας λεγομένων, ἀγνοήσει. ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος ἐξελών, τὰ κεφαλαιωδέσδερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ᾄδειν ἀφείς, καὶ τοῖς ὀρχησαῖς αὐτοῖς δεικνύειν, καὶ σοὶ προσεξευρίσκειν καθ' ὁμοιότητα τῶν προειρημένων, ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἕκαστον τῷ ὀρχηστῇ προπεπορισμένα, καὶ προτεταμιευμένα κῆσθαι ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ μιμητικός ἐστι, καὶ κινήμασι τὰ ἀδάμενα δείξειν ὑπισχνεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφηνεῖαν ἀσκεῖν, ὡς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτῷ δηλᾶσθαι, μηδενὸς ἐξηγητῆ δεόμενον. ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικός

et maxime tragicis dicuntur, ignorabit. Haec pauca sane de multis, vel potius multitudinem de infinitis numero decerpens, enumeraui praecipua, reliqua tum poetis canenda relinquens, tum ipsis ostendenda saltatoribus, tibi que ad similitudinem praedictorum inuenienda, quae omnia in promptu, et vnoquoque tempore iam ante praeparata, et in penu quasi reposita esse saltatori necesse est.

62. Quandoquidem vero imitator est, et motibus ostendere ea quae canuntur promittit, opus est illi, quemadmodum et oratoribus, exercere diluciditatem, ut vnumquodque eorum, quae ostenduntur ab illo, declaretur, neque interprete opus habeat: sed quod dixit oraculum Py-

θικὸς χρησμὸς, δεῖ τὸν θεώμενον ὄρχησιν, καὶ
κωφῶ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος (τῷ ὄρχηστῇ)
ἀκούειν.

“Ὁ δὲ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέ-
γουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοίᾳ σοι κατηγορεῖ
τῆς ὄρχηστῆς, λέγων τῷ αὐτῷ, καὶ τῶν συρίγ-
γων καὶ τῶν κτύπων, παρεργέν τι τὸν ὄρχηστὴν
εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελέοντα,
κινέμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν καὶ μάταιον,
ἐδενὸς αὐτῇ νῦν προσόντος· τῶν δ’ ἀνθρώπων
ταῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένων, ἐσθῆτι Ση-
ρικῇ καὶ προσωπεῖω εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τε-
ρετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς
κοσμεῖσθαι μηδὲν ἂν τὸ τῷ ὄρχηστῇ πρᾶγμα. ὁ

τότε

thicum, oportet a spectatore saltationis et mutum
intelligi, et audiri nihil loquentem saltatorem.
63. Quod etiam Cynico Demetrio accidisse
aiunt. Cum enim et ipse similibus argumentis,
quibus tu, usus accusaret saltatorem, dicens ti-
biae et fistularum et percussionum accessione
esse saltatorem, qui nihil ipse ad actionem con-
ferat, sed moveatur temere, motu quodam irra-
tionabili atque vano, quippe cui intellectus nul-
lus insit, fascinati interim hominibus per ea
quae adiuncta rei sunt, vestem Sericam, et per-
sonam decentem, et tibiam atque contillationes,
bonasque canentium voces, quibus exornari di-
ceres opus saltatoris, quod per se nihil esset: sal-
tator

ἔστε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκίμων ὀρχηστῆς, καὶ
 ἀσύνετος, ὡς Φασιν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐν
 τε ἰσορίας μνήμῃ, καὶ κινήσεως κάλλει διενεγκών,
 ἐδόθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεσάτην, οἶμαι,
 τὴν δέξιν, ἰδεῖν ἄρχαμενον, ἔπειτα κατηγο-
 ρεῖν αὐτῶ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνευ αὐλῆς, καὶ
 ἀσμάτων ἐπιδείξεσθαι αὐτῷ· καὶ ἔτιως ἐποίη-
 σεν· ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυπῆσι, καὶ τοῖς
 αὐλῆσι, καὶ αὐτῷ παραγγεῖλας τῷ χορῷ, αὐ-
 τὸς ἐφ' ἑαυτῶ ὠρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ
 Ἄρεος μοιχείαν, Ἥλιον μνημόντα, καὶ Ἥφαι-
 στον ἐπιβελώντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους,
 τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα,
 καὶ τοὺς ἐφεσώτας θεοὺς ἕκασον αὐτῶν, καὶ
 αἰδομένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδεδοικότα
 δὲ

tator qui tum floreret, Neronis temporibus, non
 imprudens, ut aiunt, sed si quis alius, et histo-
 riae memoria, et motus decentia, praestans, pe-
 titit a Demetrio rem aequissimam, puto, ut sal-
 tantem se videret, deinde accusaret: promisitque,
 se absque tibia et canticis copiam sui facturum.
 Idque fecit. Imperato enim *scamilla* pulsantibus
 et infantibus tibias, choroque ipsi, silentio, ipse
 per se saltavit Martis atque Veneris adulterium,
 solem indicantem, insidiantem Vulcanum, et
 vincula vtriusque, Veneri ac Marti, iniicientem,
 adstantiumque Deorum vnumquemque: et Ve-
 nereim quidem pudore suffusam, aliquantum

δὲ καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσοφίᾳ ταύτῃ πρόσθεν, ὥς τε τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τῆτον ἔπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνέκραγε γὰρ, καὶ μεγάλη τῇ Φωνῇ ἀνεφθέγγετο· Ἀνέω ἄνθρωπε ἀποιεῖς, ἔχ ὁρῶ μόνον, ἀλλὰ μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐτῶς λαλεῖν.

Ἐπὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἰσμέν τῷ λόγῳ, βέλομαι καὶ βαρβάρῃ ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀρχηστῇ γενόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαινος ὀρχηστῆς γένοιτ' αὖν. τῶν γὰρ ἐκ τῷ Πόντου βαρβάρων βασιλικὸς τις ἄνθρωπος κατὰ τι χρέος ἡκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἔθεᾶτο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκείνον, ἔτω σαφῶς ὀρχέμενον,

metuentem vero et supplicantem Martem, et quaecumque insunt in hac historia; adeo ut supra modum his quae fierent delectatus Demetrius, hanc saltatori laudem maximam tribueret. Exclamavit enim et maxima voce: audio, inquit, homo, quae facis, non solum video: sed ipsis mihi manibus loqui videris.

64. Quando vero circa Neronem nostra versatur oratio, volo etiam, quid barbaro homini in eodem saltatore acciderit, commemorare, quae quidem maxima saltatoriae artis laus fuerit. Regii generis homo de Barbaris ad Pontum, qui negotii cuiusdam sui causa ad Neronem venerat, spectabat cum aliis saltatorem illum saltantem ita dilu-

μενον, ὡς καὶ τοὶ μὴ ἀπακούοντα τῶν ὀδομένων
(ἡμιέλλην γὰρ τις ὢν ἐτύγχανε) συνιέναι ἀπάν-
των. καὶ δὴ ἀπὼν ἤδη εἰς τὴν οἰκίαν, τῷ Νε-
ρωνος δεξιμένῳ, καὶ ὃ, τι βάλοιτο αἰτεῖν κε-
λεύοντος, καὶ δώσειν ὑπισχνεμένῳ, τὸν ὀρχη-
σὴν, ἔφη, δὲς τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τῷ δὲ
Νέρωνος ἐρομένῳ, Τί ἂν σοι χρησῖμος γένοιτο
ἐκεῖ; Προσοίκαε, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ
δομολώπτες, καὶ ἐρμηνέων οὐ ῥαδίον εὐπορεῖν
πρὸς αὐτάς. ἦν ἔν τινος δέωμαι, διανεύων οὗ-
τος ἕκαστά μοι ἐρμηνεύσει. τοσῶτον ἄρα καθί-
κετο αὐτῷ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός
τε καὶ σαφὴς φανεῖσθαι.

Ἡ δὲ

dilucide, vt, licet ea quae cantabantur non asse-
queretur, semi-Graecus enim erat, omnia tamen
intelligeret. Itaque cum reditum iam pararet,
Nerone illum complectente, et, quidquid vel-
let, iubente petere, atque dare pollicente, Bea-
veris, inquit, si saltatorem illum mihi dederis. In-
terrogante autem Nerone, *Qui nam tibi utilis ibi
esse possit? Accolas*, inquit, *babeo barbaros lin-
guae diuersae, et difficile est interpretes ad illos nan-
cisci: si quid igitur opus babuero, hic nutibus suis
omnia mihi explicabit.* Adeo in animum illius de-
scenderat imitatio saltationis, quae insignis et di-
lucida illi videretur.

Ἡ δὲ πλείστη διατριβὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρη-
 χησιτικῆς ἢ ὑποκεισὶς ἐστίν, ὡς ἔφην, κατὰ τὰ
 αὐτὰ καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μά-
 λιστα τοῖς τὰς καλεσμένας ταύτας μελέτας δι-
 ξιῶσιν. οἶδε 10) γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπ-
 αινεμένη, τῷ ἔοικέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώ-
 ποις, καὶ μὴ ἀπὸ δὲ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰς-
 αγομένων ἀριστεύων 11), ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πε-
 νήτωι,

65. Caeterum maxima occupatio et scopus sal-
 tatoriae artis est actionis assimilatio, vti dixi, cui
 eodem modo rhetores dant operam, et illi maxi-
 me, qui eas quas declamationes vocamus, per-
 sequuntur. Solet enim in illis quoque laudari
 vehementer, cum congruunt personis subiectis,
 eaque quae dicuntur non abhorrent ab his, qui
 introducuntur viris fortibus, aut tyrannicidis,
 aut

10. Οἶδε] Puto dedisse Lucianum εἶωθε.
 Certe ita interpretatus sum. *Gesner*. Illud
 οἶδε certe intolerabile videtur, sed quia va-
 riis modis corrigi potest, et aequae in οἶδε
 — ἐπαινέμενοι ac in αἷ δε — εἶναι. Aequae
 in εἶωθε, quam in ἢ δὲ mutari, ideo ni-
 hil muto, quia incertum est, quid Lucianus
 reliquerit. *Gesneri* εἶωθε optimum videre-
 tur, si cum ἐπαινέμένη satis cohaerere pos-
 set. Et si enim alias participium pro intini-
 tiuo vtitur, cum hoc verbo id noster sal-
 tem adhibere non solet. *Reitz*.

11. Ἀριστεύων] Non satis assequitur vna vox
 Lati-

νήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἐνάσῳ τέτων τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐξαίρετον δείκνυσθαι.

Ἐθέλω γὰρ σοὶ καὶ ἄλλα βαρβάρῃ ῥῆσιν ἐπὶ τέττοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα (τοσῆτον γὰρ μερῶν τὸ δράμα ἦν) ἐζήτει, ἕνα ὁρῶν τὸν ὀρχηστῆν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ λοιπὰ προσώπεια εἶεν; ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρινέται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, Ἐλελήθεις,

aut pauperibus, aut agricolis; sed in vnoquoque horum, quod proprium est, quod eximium, demonstratur.

66. Volo autem tibi etiam alterius Barbari de hisce rebus dictum referre. Videns enim quinque personas saltatori paratas, tot nempe partium erat actio, et vnum modo videns saltatorem, interrogavit, *Quinam saltaturi et acturi reliquas personas essent?* Cum vero audisset, eundem acturum, et modos praecitatum omnes, *Nesciebam,*
Bb 5 inquit,

Latina vim quae subiecta est τοῖς ἀριστεῦσι. Sunt enim, qui insigne et eminens fortitudinis documentum edidere, quod praemio dignum leges iudicant, qui non bene tantum sed *oprimere*, comparatione aliorum, gesserunt reipublicam. Latina declinatorum schola *fortes* vocat simpliciter, aut *fortiter fecisse* dicit. *Gesner.*

θεις, ἔφη, ὦ βέλτισε, σῶμα μὲν τέτο ἐν, πολ-
λά; δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος.

Οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρ-
χηστὴν παντόμιμον καλεῖσιν, ἀπὸ τῆ δρωμένης
σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραίνεσις
ἐκείνη, τὸ, ὦ παῖ, Ποντίε θηρὸς πετραίε νέον
ἔσχων, πάσαις πολίσσιν ἐμίλει, καὶ τῷ ὀρχει-
στῇ ἀναγκάῃ. καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμα-
σι συνοικεῖν ἑαυτὸν ἐκάσῳ τῶν δρωμένων. τὸ
δὲ ὅλον, ἥθη καὶ πάθη δείξεν καὶ ὑποκρινεῖ-
σθαι ἡ ὀρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρῶντα,
νῦν δὲ ὀργιζόμενόν τινα εἰσάγεσθαι, καὶ ἄλλον με-
μηνότα, καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα
ταῦτα

*inquit, vir optime, te corpus quidem hoc unum,
animas autem multas habere. Haec Barbarus.*

67. Non absurde autem Itali saltatorem appel-
lant Pantomimum, (*imitatorem animium*) ab eo
quod fit fere. Pulchra enim illa quoque poetica
adhortatio: *Fili, beluae in saxismarinae* (Polypi)
modo adhaerens vrbes populosque frequenta, et sal-
tatori necessaria, oportetque rebus adhaerescen-
tem familiarem se et quasi domesticum unicuique
eorum, quae aguntur, reddere. Atque in uni-
versum mores atque affectus se demonstraturam
atque actione expressuram, saltatio pollicetur,
nunc amantem, nunc irascentem aliquem indu-
cens, et furem alium, affectum alium tristi-
tia,

ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γὰρ παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμηνώς, ἄρτι δὲ Ἰνώ Φοβεμένη δαίκεται· καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτός, καὶ μετὰ μικρὸν Θυέσης, εἴτα Αἰγισθοῦς, ἢ Ἀερόπης· καὶ πάντα ταῦτα εἰς ἀνδρῶπος ἐστίν.

Τὰ μὲν ἔν ἄλλα θεάματα καὶ ἀνέσματα ἐνὸς ἐνάσε ἔργῳ τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλὸς ἐστίν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ Φωνῆς μελωδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελωτοποιία. ὁ δὲ ὅρ-
χιστὴς τὰ πάντα ἔχει συλλαβῶν. καὶ ἐνεσιπικίαν καὶ παμμιγῇ τὴν παρασκευὴν αὐτῷ ἰδεῖν, αὐλὴν, σύριγγα, παδῶν κτύπον, κυμβάλῃ ψό-
φον, ὑποκριτῷ εὐφωνίαν, ἀδόντων ὁμοφωνίαν.

Ἔτι

tia, et sua vnumquodque mensura. Quod enim in primis admirabile est, eodem die iam quidem Athamas furens, iam perterrita Ino ostenditur: et alias idem est Atreus, ac paullo post Thyestes, tum Aegysthus, aut Aërope, et omnia haec vnus homo est.

68. Igitur spectacula quidem reliqua et acroamata, vnius cuiusdam operis specimen edunt: aut enim tibia est aut cithara, aut vocis cantus, aut tragica actionis repraesentatio, aut comica risus affectatio: et saltator omnia complexus habet, et licet varium illius et mixtum ex omnibus apparatus videre, tibiam, fistulam, pedum percussionem (*scamillum*) cymbali strepitum, actoris vocalitatem, canentium concentum.

69. Por-

Ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θυτέρε τῶν ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ ἔργα ἐσί· τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώμα-
τος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει ἀμφοτέρω συμμέμικται,
καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει,
καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέ-
γιστον ἢ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω
λόγου. Λεσβώναξ γὰρ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ κα-
λὸς καὶ ἀγαθὸς, χειριστόφως τὰς ὀρχησὰς ἀπε-
κάλει, καὶ ἦεν ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς βελ-
τίων ἀναστρέψων ἀπὸ τῆς θαάτρου. Τιμοκράτης
δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῷ ἰδὼν πατεῖ ἅπαξ ἐκ ἐξε-
πίτηδες ἐπιστὰς, ὀρχησὴν τὰ αὐτῷ ποιοῦντα,
Οἷα με, ἔφη, θεάματος ἢ πρὸς Φιλοσοφίαν
αἰδῶς ἀπεστέρηκεν.

Εἰ

69. Porro reliqua alterius vtrius partis in ho-
mine opera sunt, partim animae, partim corpo-
ris: at in saltatione commixta sunt vtraque. Nam
et intellectus demonstrationem habent, quae ibi
fiunt, et corporalis exercitationis efficaciam: ma-
ximum autem est sapientia in his quae aguntur,
et nihil extra rationem. Lesbonax igitur Myti-
lenaeus, vir honestus et bonus, manu sapientes
vocabat saltatores, atque ad spectacula eorum
ibat, tanquam melior e theatro reuersurus. Ti-
mocrates autem illius magister, cum vidisset se-
mel, non dedita opera adstans, edentem opus
suum saltatorem, *Quali*, dixit, *spectaculo philo-
sophiae me verecundia priuauit?*

70. Si

Εἰ δ' ἔσιν ἀληθῆ ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστῆς δείκνυσσι, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρώντας ὑποκρίνεται, τὸ λογιστικόν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλιναγωγῇ· τῆτο μὲν γὰρ ἐν ἁπικνυτοῖς τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ ἀφῆ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι, παρέσπαρται. κάλλος δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπαληθεύει, τὸ κάλλος ἐκαινέντος, καὶ μέρος τρίτον ἡγεμένον τὰ γὰρ καὶ τῆτο εἶναι. ἡ καὶ δὲ τίνος καὶ περιττότερόν τι νηανιευμένον ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχηστικῶν προσωπείων σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ Πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίττεται.

Ἔτι

70. Si vera sunt, quae de anima dicit Plato; tres partes illius pulchre saltator ostendit; iram, cum irati personam gerit, cupiditatem cum amantes agit; rationem, cum passionem unamque inque frenis quasi moderatur, quod quidem in unaquaque saltatione, quemadmodum in sensibus tactus, disseminatum est. Pulchritudini vero, dum prospicit, et speciei in saltationibus, quid aliud quam verum esse Aristotelis illud demonstrat, laudantis pulchritudinem, et tertiam hanc quoque boni partem esse dicentis. Audivi etiam, qui iuvenatiler lasciuiret de personarum saltationum silentio, etiam hoc Pythagoricum quoddam dogma intui.

71. Prae-

Ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τερπνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνυμένων, μόνῃ ἡ ὄρχησις ἄμφω ἔχει. καὶ πολὺ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσω μετὰ τῷ τερπνῷ γίνεται. πόσω γὰρ τῷτο ὄρᾳν ἡ διον, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκας, καὶ αἵματι ῥεομένους, καὶ παλαίοντας ἄλλας ἐν κόνει, ἔς ἡ ὄρχησις πολλὰν ἀσφαλέςτερον ἅμα καὶ εὐμορφώτερον καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν ἔν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὄρχησικῆς, καὶ τροφὰς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπτιασμούς, τοῖς μὲν ἄλλοις τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὁρῶσι· τοῖς δὲ ἐνεργᾶσιν αὐτοῖς, ὑγιεινότερα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα καὶ

71. Praeterea cum studia alia partim quidem iucunditatem, partim vero vtilitatem promittant, sola vtrumque habet saltatio. Ac tanto plus prodest vtilitas, quatenus cum iucunditate contingit. Quanto enim hoc videre iucundius, quam pugnis contententes iuuenes, et sanguine fluentes, luctantesque alios in puluere, quos saltatio saepe tutius simul, et formosius repraesentat et iucundius. Contentior ergo ille motus saltatoriae, et conuersiones, et circumductiones, et saltus, et refupinati flexus corporis, aliis videntibus iucunda visu accidunt; ipsis vero efficientibus saluberrima. Exercitationum quippe omnium pulcherrimam

καὶ εὐρυθυμότατον τῷτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλάττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον, καὶ κεν-
φίζον, καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδά-
σκον, ἰσχύν τε ἔμικρὰν περιποιῶν τοῖς σώμασι.

Πῶς ἔν ἐπαναρμόνιον τι χρεῖμα ἢ ὄρχησις,
θήγχεσα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκεῖσα δὲ καὶ τὸ σῶ-
μα, τέρπεσκα δὲ τὰς ὀφθαλμοῦς, διδάσκεσα δὲ
πολλὰ τῶν πάλας ὑπ' αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις,
καὶ μελῶν εὐρυθυμία, καὶ κηλήσει, διὰ τε ὀφ-
θαλμῶν, καὶ ἀκοῆς; εἰ γὰρ Φωνῆς εὐμοιρίαν ζη-
τεῖς, πᾶν ἂν ἀλλοχόθι εὐροῖς, ἢ ποῖον πολυφω-
ρότερον ἄκρομα; ἢ ἐμμελέστερον; εἴτε αὐλῆ καὶ
ἐντεγγος τὸ λιγυρώτερον, ἅλις καὶ τῶτων ἐν
ὄρχήσει ἀπολαῦσαι σοὶ πάρεσιν, ἐὼ λέγειν ὡς
ἀμεί-

rimam simul hanc et maxime concinnam esse,
equidem dixerim, quae subigat corpus, et fle-
xat, et leuius reddat, et ad omnem mutatio-
nem expeditum esse doceat, roburque non par-
vum conciliet.

72. Quidni ergo res vndique conueniens salta-
tio, animum acuens, exercens corpus, oblectans
videntes, multaque antiqua docens, inter tibiae,
et cymbala, et canticorum concinnitatem oculos
auresque demulcens. Si igitur vocis oblectatio-
nem quaeris, ubi alias inuenias? aut quem au-
dias vocum plarium modulatioremque concen-
tum? siue tibiae fistulaeque argutiores sonos; sa-
tis etiam his frui in saltatione tibi datur. Omitto
dicere,

ἁμείνων τὸ ἥθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, γενήσῃ, ὅταν ὁρᾷς μὲν τὸ θεάτρον μισῶν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδεκρύνον δὲ τοῖς ἀδικημένοις· καὶ ὅλως τὰ ἥθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγῶν.

Ὁ δ' ἔσι μάλιστα ἐπὶ τῶν ὀρχηστῶν ἐποινέσαι, τῷτο ἤδη ἐρῶ. τὸ γὰρ ἰσχύον τε ἅμα καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ἐμοίως παράδοξον εἶναι μοι δοκεῖ, ὥς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλέους τὸ καρτερόν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἀβρόν δεικνύοι.

Ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ, ὅποιον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὀρχηστὴν ἐν τε ψυχῇ καὶ σώματι. καίτοι τῆς μὲν ψυχῆς προεῖπον
τα

dicere, te meliorem etiam quod ad mores futurum, tali in spectaculo si verferis, cum videas theatrum odisse, quae male fiunt, illacrimare autem his qui opprimuntur iniuria, et in uniuersum mores spectantium regere.

73. Quod autem maxime in saltatoribus laudandum est, illud iam dicam. Quod robori simul et mobilitati membrorum studere hic licet, aequae admirabile mihi videtur, ac si quis eodem momento Herculis robur, et delicatos Veneris motus ostendat.

74. Volo iam illud oratione tibi declarare, qualem esse optimum saltatorem anima pariter et corpore oporteat. Quamquam animae pleraque
iam

τὰ πλεῖστα· μνημονικόν τε γάρ, καὶ εὐφυᾶ, καὶ
 ξυνητόν, καὶ ὁξὺν ἐπινοῆσαι, καὶ καιρῷ μάλιστα
 ἐσυχάσθαι Φημί δεῖν αὐτόν· ἔτι δὲ κριτικόν τε
 ποιημάτων, καὶ ᾠσμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρί-
 στων διαγνωστικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων
 ἐλεγκτικόν.

Τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτη κανόνα
 ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν
 ἔσω, καὶ πέρα τῆς μετρίας ἐπιμήκης, μήτε τα-
 πεινός, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἔμμετρος
 ἀκριβῶς· ἔτε πολύσαρκος, ἀπίθανον γάρ, ἔτε
 λεπτός· εἰς ὑπερβολὴν· σκελετῶδες γὰρ τοῦτο
 καὶ νεκρικόν.

ἘΘΕ-

iam dixi. Nam et memoria praestare, et inge-
 niosum esse, et prudentem, et acutum in cogi-
 tando, et opportunitatibus recte uti oportere il-
 lum, aio: ad hacc indicare posse de poematibus,
 et cantica atque modulos optimos dignoscere et
 male facta redarguere.

75. Quantum vero ad corpus, ad Polycleti re-
 gulam illum iam demonstraturus mihi videor.
 Neque enim procerus sit nimium, et ultra mo-
 dum longus, neque humili statura et nano simi-
 lis: sed iustae exactaeque mensurae: neque car-
 nosus, neque enim probari sic potest, neque ad
 excessum usque tenuis, ut skeleton referat aut
 mortuum.

Lic. Op. T. IV.

Ce

76. Vo.

Ἐθέλω γέν σοι καὶ δῆμα τινὸς ἔ Φαῦλα πα-
 τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι βραὺς εἰπεῖν. οἱ γὰρ
 Ἀντιοχεῖς εὐφροσύνη πόλις, καὶ ὄρχησιν μά-
 λιστα πρεσβεύεσθα, ἔτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομέ-
 νων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μη-
 δὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικρὸν μὲν γὰρ ὄρχη-
 σθ εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἑκτορα ὄρχεμένον, μιᾷ
 Φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀστυάναξ 12),
 Ἑκτωρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δέποτε μηκίσου τινὸς
 ὑπὲρ τὸ μέτριον ὄρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπι-
 χειρῶντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεί-
 χεσιν, Ὑπέρβηθι ἔφασαν τὸ τεῖχος, ἔδέν σοι
 δεῖ

76. Volo tibi etiam populi cuiusdam, non
 mali ad talia notanda, clamores narrare. An-
 tiochenfes enim ingeniosissima ciuitas, et maxi-
 me saltationem commendans, ita quae dicuntur
 et fiunt singula obseruat, vt neminem illorum
 quidquam effugiat. Paruo enim ingresso salta-
 tore et saltante Hectorem, vna voce exclamarunt
 omnes, *Hic Astyanax, Hector autem ubi?* Alio
 vero tempore cum ultra modum longissimus ali-
 quis saltare Capaneum inciperet, et inuadere The-
 banorum moenia, *Transcende murum* dicebant,
scalis

12. Ὡς Ἀστυάναξ] Legendum ἔπος. Corru-
 ptio orta ex compendio, quo pronomen il-
 lud scribere solebant antiqui librarii. *Gesner.*

δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τῇ παχέος δὲ καὶ πιμε-
λῆς ὀρχησῆ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένε, Δεόμε-
θα ἔφασαν Φῆσαι τῆς θυμέλης 13). τὸ δὲ
ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, Καλῶς
ἔχε, ὡς νοσῶντι. τᾶτων δ' τῇ γελοῖα ἕνεκα
ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδης, ὅτι καὶ δῆμοι ἔλοι
μεγάλην σπεδὴν ἐποίησαντο ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ,
ὡς καὶ εὐθυμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχροῦ αὐ-
τῆς δύνασθαι.

Εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τῆτο πάντως ἔσω, καὶ
τὸ σῶμα λευμένους τε ἅμα, καὶ συμπεπηγώς, ὡς
λυγί-

scalis nihil opus habes. Ac de crasso pinguique
saltatore, magnos tentante saltus, *Debemus*, aiunt,
parcere thymelae. Contra, vehementer attenuato
succlamarunt velut aegrotanti, *Bene habebas!* Ho-
rum non ridiculi causâ mentionem feci, sed ut
videas, populos quoque integros magnum in sal-
tatoria arte studium posuisse, ut etiam quae de-
ceant illam, quae dedeceant, quâ ad normam
possent exigere.

77. Mobilis deinde omnino sit *saltator*, et cor-
pore soluto pariter et compacto, ut et inflecti op-
C c 2 portu-

13. Τῆς θυμέλης] Thymelen, orchestrae par-
tem mediam, locum proprium, et in centro
totius theatri positum, eorum, qui specta-
culo esse deberent, satis eleganter ac diluci-
de declaravit *Boindinus* in *Comment. Acad.*
Inscriptt. Tom. I. p. 186. Edit. Holland. *Gesn.*

λυγίζεσθαι τε ὅπη καιρὸς, καὶ συνεξάσθαι καρτερῶς, εἰ τὰ τε δέοι.

Ὅτι δὲ ἐκ ἀπήλλανταὶ ὄρχησις καὶ τῆς ἐπαγωνίης χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμῆ καὶ Πολυδεύκας καὶ Ἡρακλέας ἐν ἀθλήσει καλῶν, ἰδοὺς ἂν ἐκάζη τῶν μιμήσεων ἐπισχῶν. Ἡρόδοτῳ μὲν ἐν τῇ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πισυότερα εἶναι τῶν ὠτων δοκεῖ. ὄρχησις δὲ καὶ τὰ ὠτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσσεσιν.

Οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥς ἂν ἐρῶν τις, εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθῃ ἰδὼν ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπη ἐχόμενος, ἐξ-
έρχε-

fortune, et firmiter consistere, vbi opus est, possit.

78. Non abhorrere autem saltationem nec ab illa visitata in sacris certaminibus manuum gesticulatione, sed partem habere eorum, quae in Mercurii pariter et Pollucis et Herculis certaminibus pulchra sunt, videas, si vnicuique harum imitationum attendere animum volueris. Herodoto quidem ea, quae per oculos ad sensum perveniunt, fideliora esse auribus videntur: at saltationi aurium pariter et oculorum perceptiones adsunt.

79. Ita vero saltatio mulcet, ut si quis amans in theatrum veniat, resipiscat visis multis adeo malis amoris finibus. Et tristitia aliquis affectus exit

ὄρχεται τῷ θεάτρῳ Φαιδρότερος, ὥσπερ τι φάρμακον ληθεδανόν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπενθές τε καὶ ἀχολὸν πιών. σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γιγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τῷ γνωρίζειν ἕκαστον τῶν ὁρῶντων τὰ δακνύμενα, τὸ δακρύνει πολλάκις τὰς θεατάς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ ἐλεεινὸν φαίνεται. ἡ μὲν γὰρ Βακχικὴ ὄρχησις ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπευδαζομένη, καίτοι Σατυρικὴ ἔσα, ἔτω κεχείρωται 14) τὰς ἀνθρώπους τὰς ἐκεῖ, ὥς κατὰ τὸν τεταγμένον ἕκαστοι καρὸν ἀπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, κάθονται δι' ἡμέρας, Τίτᾱνας καὶ Κορίβαντας, καὶ Σατύρους καὶ Βακκόλους ὁρῶντες. καὶ ὄρχωνται

exit theatro hilarior, quasi epoto obliuionis quodam poculo, aut secundum poetam, *luctus bilisque medela*. Quam vero familiaria sint *naturae nostrae*, quae fiunt *in saltatione*, et quam agnoscat unusquisque, quae demonstrantur, illud signum est, quod lacrumantur saepe spectatores, quum triste aliquid et miserabile apparet. Bacchica quidem saltatio, cui in Ionia praesertim et in Ponto seria datur opera, Satyrica licet sit, ita tamen qui ibi sunt homines subegit, ut statotempore vniuersi reliquorum omnium obliti, totos dies sedeant, ac Titanas et Corybantes, Satyrosque, et pastores spectent: saltantque ista etiam ge-

Cc 3

nero-

14. *Κεχείρωται*] Rursus passiuum praeteritum actiue intelligendum. *Reitz.*

ὄρχωνται γε ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρω-
τεύοντες ἐν ἐκάσῃ τῶν σέλων, ἔχ' ὅπως αἰδέ-
μενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα Φρονῶντες ἐπὶ τῷ πραγ-
ματι μᾶλλον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείας καὶ λειτε-
ργίαις καὶ ἀξιώμασι προγοστικοῖς.

Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχηστικὰς, ἄ-
νε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν ἔν ἐν σώ-
ματι ἤδη ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας, ἕτως
ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύναο αὐ. πολλοὶ γὰρ αὐ-
τῶν ὑπ' ἀμαθίας (ἀμήχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι
σοφῆς) καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπι-
δείκνυνται· οἱ μὲν ἄλογα κινούμενοι, καὶ μηδέν,
ὥς Φασι, κρὸς τὴν χορδὴν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ
πᾶς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὐρυθμα
μέν,

nerosissimi et principes vniuscuiusque ciuitatis,
quos tantum abest vt pudeat eius rei, vt potius
sibi valde in ea placeant, magis quidem, quam
nobilitate, aut muneribus, aut dignitatibus ma-
iorum.

80. Quandoquidem vero virtutes dixi saltato-
rias, atudi nunc etiam vitia. Ac corporis quidem
quae sint, iam ostendi: mentis vero, sic puto
obseruare possis. Multi enim illorum prae insci-
tia, (neque vero fieri potest, vt omnes sint sa-
pientes) etiam graues Soloecismos in saltatione
committunt: alii quidem irrationabiliter mouen-
tes se, et nihil, aiunt, ad chordam: alia enim
pes illorum, alia rhythmus indicat. Alii nume-
rose

μὲν, τὰ πράγματα δὲ μετάχρονα ἢ πρόσχρονα, οἷον ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς γονὰς ὀρχόμενός τις, καὶ τὴν τῷ Κρόνῳ τεκνο-
 Φαγίαν, παρωχεῖτο τὰς Θυέσου συμφορὰς, τῷ ὁμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλῃν ὑποκρινόμενος βαλλομένην τῷ κεραυνῷ, τὴν Γλαυκὴν αὐτῇ εἶκαζε, μεταγενεσέραν ἔσαν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ γε τῶν τοιούτων ὀρχηστῶν, ὀρχήσεως αὐτῆς, οἶμαι, καταγνώσειον, οὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσιν, ἐμαθεῖς νομιζέον. ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐννύμως καὶ κατὰ ἔνδοξον τῆς τέχνης ἱκανῶς ἑκάστα δρῶντας.

“Οὕτως

rose quidem illi, sed res ipsae aut post tempus *inustum* aut ante fiunt. Quale quid ego quondam videre me memini. Iouis enim natales saltans aliquis, et Saturni in liberis suis vorandis crudelitatem, aberrabat saltatione in Thyestis mala, similitudine abductus: et alius Semelen agens dum feritur fulmine, Glaucen illi assimilavit tempore posteriorem. Sed non puto tales propter saltatores, ipsam damnandam esse saltationem, neque odio ipsum opus esse prosequendum, sed illos quidem pro imperitis, quales sunt, habendos, laudandos vero, qui legitime, et concinno artis ordine omnia faciunt.

Ὡς δὲ τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταρχοῦσθαι ἀπη-
κρίβωσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὐρυθμον, εὐμορ-
Φον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ ἑοικὸς, ἀσυκο-
Φάντητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐλλιπὲς, ἐν
τῶν ἀρίστων κεκραμένον· τὰς ἐνδυμήσεις ὁρῶν
τὴν παιδείαν βαδῶν· τὰς ἐννοίας ἀνθρώπων
μάλιστα. ὁ γὰρ ἔπαινος αὐτῷ τότε ἂν γίγνοιτο
ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν
ὄρωντων γνωρίζῃ τὰ αὐτῷ· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν
κατόπτρῳ, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ
πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ
ἑδὲ κατέχον ἑαυτὰς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς
δύνανται, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέον-
ται.

81. In vniuersum autem oportet vndique per-
fectum exactumque esse saltatorem, vt omnia
sint concinna, formosa, mensuris sibi responden-
tibus, omnia sibi similia, calumnia et reprehen-
sione superflora, deficient nusquam, temperata
sint ex optimis. Saltatorem ipsum oportet esse
acutum in cogitando, profunda eruditione, hu-
manissimo praeferlim animo. Nam tum denique
laus ipsi perfecta a spectatoribus contigerit, cum
spectantium vnusquisque sua quaedam agnoscet,
vel potius tanquam in speculo, sic in saltatore,
se ipsum videbit, quaeque sentire ipse, et quae
solet facere. Tunc enim ne continere quidem se
possunt prae gaudio homines, sed confertim in
laudes

ται, τὰς τῆς ἑαυτῆ ψυχῆς εἰκαστος εἰκόνας ὁρῶν-
τες, καὶ αὐτὲς γινώσκοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ
Δελφικὸν ἐκεῖνο τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΕΑΤΤΟΝ ἐκ τῆς
θεᾶς ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέρχον-
ται ἀπὸ τῆ θεάτρας, ὅτε χρὴ αἰρεῖσθαι, καὶ ἃ
φεύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν
διδαχθέντες.

Γίγνεται δὲ ὡσπερ ἐν λόγοις, ἔτω καὶ ἐν ὀρχή-
σει ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοδηλία, ὑπερ-
βαινόντων τὸ μέτρον τῆς μεμήσεως, καὶ πέρα τῆ
ἡσόντος ἐπιτενόντων, καὶ εἰ μέγα τί δέξῃ δέσει,
ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἀπαλὸν, καὶ
ὑπερβολὴν θηλυνομένων· καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρη
τῆ ἀγρίε καὶ θηριώδους προαγόντων.

Οἶδν

laudes effunduntur, suas quisque animae viden-
tes agnoscentesque imaginem. Plane enim Del-
phicum illud *NOSCE TE IPSVM* ex hoc
illis spectaculo paratur: abeuntque e theatro, quae
eligenda sint, quae fugienda, moniti, edocuique
quae antè ignorauerant.

82. Existit autem quemadmodum in oratione, sic
in saltatione etiam ea quae cacozelia vulgo dicitur,
eorum qui egrediuntur modum imitationis, et
ultra quam par est contendunt; et si quid ma-
gnum ostendendum sit, immensum ostendunt;
et si molle, ad excessum usque effeminatum; ea-
que, quae virilia sunt, ad agrestem usque ferita-
tem producant.

Οἷον ἐγὼ πότε μέμνημαι ἰδὼν ποιῶντα ὄρχη-
 σήν, εὐδοκίμῶντα πρότερον, συνετὸν μὲν τὰλλα,
 καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, ἐκ οἷδα δὲ
 ἢ τινὲ τύχῃ εἰς ἀσχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβο-
 λὴν μιμήσεως ἐξοκείλαντα. ὄρχεμένος γὰρ τὸν
 Αἴαντα, μετὰ τὴν ἦτταν εὐθὺς μακρόμενον, εἰς
 τοσῶτον ὑπερεξέπεσεν, ὥς ἐχ' ὑπεκρίνασθαι
 μανίαν, ἀλλὰ μαινέσθαι αὐτὸς εἰκότως ἂν τινι
 εἴδοιεν. ἑνὸς γὰρ τῶν τῶσιδηρῶ ὑποδήματι κτυ-
 πέντων, τὴν ἐσθῆτα κατέρρηξεν. ἑνὸς δὲ τῶν
 ὑπαυλάντων τὸν αὐλὸν ἀρπάσας, πᾶ' Ὀδυσσέως
 πλησίον ἐσώτας καὶ ἐπὶ τῇ νύκτι μέγα φρονέοντας
 διεΐλε τὴν κεφαλὴν κατενεγκιών· καὶ εἶπε μὴ ὁ
 πῖλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέ-
 ξατο,

83. Quale quid ego quondam memini facien-
 tem videre saltatorem, qui ante haec florebat lau-
 dibus, prudentem illum quidem de caetero, et
 admiratione vere dignum, sed qui nescio quo
 fato in indecentem actionem per excessum imita-
 tionis incidisset. Saltans enim Aiacem furemtem,
 cum primum victus esset, adeo modum omnem
 egressus est, non ut ageret iam furemtem, sed fu-
 rere ipse facile alicui videretur. Vnius enim eo-
 rum qui ferrea solea humum feriebant, vestimen-
 ta lacerauit, modos autem tibia accinentium vni
 ereptam tibiam, Vlyssis prope adstantis et victo-
 ria sibi placentis capiti ita impexit, ut diuideret,
 et nisi obstitisset pileus, maioremque plagae par-
 tem

ξάτο, ἀπολώλει ἂν ὁ κηλοδαίμων Ὀδυσσεύς,
 ὄρχησῃ παραπαίοντι 15) περίπεσών· ἀλλὰ τότε
 θεάτρον ἅπαν συνεμεμήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπή-
 δων καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπερρείπταν·
 οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τᾶτο ἰδιῶται, τῇ
 μὲν εὐσχήμονος καὶ ἐσοχασμένοι, ἀδὲ τὸ χεῖρον ἢ
 τὸ κρεῖττεν ὀρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τὰ πά-
 θας τὰ τοιαῦτα αἰόμενοι εἶναι· οἱ ἀσεϊότεροι δὲ,
 συνιέν-

tem excepisset, perierat nobis infelix Vlysses, qui
 in infanientem saltatorem incidisset. Verum to-
 tum adeo theatrum cum Aiace furebat; exulta-
 bant, clamabant, abiciebant vestes. Nenipe
 de plebe homines, et plane idiotae, decorum
 ipsum non assecuti peius aut melius quid esset,
 non videbant, sed talia perfectissimam perturba-
 tionis esse imitationem putabant: urbaniores au-
 tem,

15. Παραπαίοντι] Accidit hic quoque, ut di-
 ctionis suauitatem assequi Latina lingua non
 possit. Παραπαίειν proprie et ad verbum est
 pulsando aberrare, ferire, quod non desti-
 naueras: ponitur deinde, ut insanire, deli-
 rare certe, et a recta ratione aberrare signifi-
 cet. Hinc Pantomimus dum nimium εὐ-
 Φαντασίωτος est, et furoris non imaginem
 tantum, sed ipsum quasi corpus animo con-
 cipit, ferit quod non debebat, παραπαίει,
 propria simul et translata significatione.
Gesner.

συνιέντες μὲν, καὶ αἰδέμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις,
ἐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα, τοῖς δὲ
ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἄνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπι-
καλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες ὅτι ἐκ Αἴαν-
τος, ἀλλ' ὀρχησᾷ μανίας τὰ γιγνόμενα ἦν. ὁ
γὰρ ἄρκεσθεις τέτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μα-
κρῷ τῷ γελοϊότερον ἔπραξε. καταβάς γὰρ εἰς
τὸ μέσον, ἐν τῇ βελῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐκα-
θέζετο, πᾶν δὲ διότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥσ-
περ κριὸν μασιγῶσιν λαβῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ
μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων, οἱ δὲ ὑπώπτευσον,
μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως εἰς τὴν τῷ πάθους
ἀλήθειαν ὑπηνέχθη.

Καὶ

tem, licet intelligerent, et puderet eos illorum
quae fierent, silentio tamen non arguebant fa-
ctum, sed laudibus ipsi quoque tegebant saltato-
ris amentiam, cum distincte viderent, non Aia-
cis furores, sed saltatoris esse, quae fiebant. Nec
enim satis habebat vir fortis ista fecisse, sed *ali-*
quid multo magis ridiculum hisce designabat.
Descendens enim in medium, in Senatu, me-
dius inter Consulares duos assidebat, valde me-
tuentes, ne de ipsis etiam aliquem vt arietem ar-
reptum flagellaret. Eamque rem alii quidem ad-
mirari, videre alii, alii suspicari, num quid ni-
mio imitandi studio, in verum furorem delatus
esset.

Καὶ αὐτὸν μέντοι, Φασίν, ἀνανήψαντα θῶ
 μετανοῶσαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥς καὶ νοσῆσαι
 ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμέ-
 νον· καὶ ἐδήλωσέ γε τᾷτοσαφῶς αὐτός. αἰτάν-
 των γὰρ αὖθις τῶν συζασιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴ-
 ῤαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασησάμενος τὸν
 ὑποκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θέατρον· Ἰκανόν ἐσι
 ἅπαξ μανῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀντ-
αγωνιστής, καὶ ἀντίτεχνος· τᾷ γὰρ ὁμοίᾳ Αἴ-
 ῤαντος αὐτῷ γραφέντος· ἔτω κοσμίως καὶ σω-
 φρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι,
μείνας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ πα-
 ροινήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

Ταῦτά,

84. Ipsum quidem aiunt, cum resipuisset, adeo
 poenituisset factorum suorum, ut etiam in mor-
 bum ex aegritudine incideret, seque veri ipse fu-
 roris damnaret. Et satis aperte hoc declaravit
 ipse. Cum enim rursus Aiace[m] ut sibi saltaret,
 factionis illius homines peterent, et actorem alium
 commendans dixit ad theatrum: *Satis est semel*
insaniisse. Maxima vero illum molestia adfecit
 aduersarius in certamine et artis aemulus. Cum
 enim similis illi scriptus esset Ajax; adeo decen-
 ter, modeste adeo simulauit furorem, ut lauda-
 retur, quod mansisset intra terminos saltationis,
 nec ebrioso quasi furore actionem violasset.

85. Haec

Ταῦτά σοι ὦ Φιλότης, ἐλίγα ἐκ παμπολλῶν
παρέδειξα ἐρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς
μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά.
εἰ δὲ βεληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς Θέας, εὖ
οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενόν σε, καὶ ὀρχησομα-
νῆσοντά γε προσέτι. ὥς ἐδὲν δεήσομαι τὸ τῆς
Κίρκης ἐκεῖνο πρὸς σὲ εἶπέν· τὸ,

Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς ἔτι πινὼν τάδε Φάρ-
μαν' ἐδέλχθης.

Θελχθήσῃ γάρ, καὶ μὰ Δί' ἐκ ὄνα κεφαλῇν, ἣ
σοὺς καρδίαν ἔξεις· ἀλλ' ὁ μὲν νῶς σοι ἐμπεδω-
τερος ἔσται, σὺ δὲ ὑφ' ἡδονῆς ἐδὲ ἐλίγον τᾷ Κυ-
κεῶνος ἄλλῳ μεταδώσεις πιεῖν. ἔπερ γὰρ ὁ Ὀ-
μηρεὺς περὶ τῆς Ἑρμῆ ῥάβδου τῆς χρυσοῦς λέγει·
ὅτι

85. Haec tibi, amice, pauca de plurimis pro-
posui saltationis opera atque studia, ne omnino
aegre feras me cupide illa spectare. Si vero in
partem venire spectaculi mecum volueris, bene
nouī captum te iri, et insuper ad furorem usque
ainaturum saltationem. Itaque non opus habe-
bo Circes illud apud te dicere:

Mirror, nec puto demulctum te te esse veneno.

Demulceberis enim, et medius fidius non asini ca-
put, aut suis cor habebis; sed stabilior tibi mens
erit, tuque prae voluptate non parum de poculo
illo alii quoque bibendum imperties. Quod
enim de aurea Mercurii virga Homerus:

— Vi.

ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὧν
 ἐθέλει, τὰς δ' αὐτὲ καὶ ὑπνῶοντας ἐγείρει, τᾶ-
 τε ἀτεχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλ-
 γουσα καὶ ἐγρηγορέναι ποιεῖσα, καὶ ἐπεγείρουσα
 τὴν διάνοιαν πρὸς ἑκάστων δρωμένων. ΚΡΑΤ.
 Καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ, ὦ Λυκίνε, πείθομαι τέ σοι,
 καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμ-
 ματα. καὶ μέμνησό γε, ὦ Φιλότης, ἐπειδὴν
 εἰς τὸ θέατρον ἦς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θεῶν
 καταλαμβάνειν, ὥς μὴ μόνος ἐκείθεν σοφώτε-
 ρος ἡμῶν ἐπανόισις.

— *Virorum hac dulci lumina somno*

Muket quum lubuit, somnos dispellit eadem:
 Hoc planissime facit saltatio, tum demulcens ocu-
 los tum vigilare illos faciens, et mentem ad sin-
 gula quae fiunt excitans. CRAT. Quin nunc
 iam, Lycine, in sententiam tuam traductus sum,
 apertosque et hiantes habeo cum auribus oculos.
 Ac memineris, amice, cum in theatrum ieris,
 etiam mihi iuxta te occupare spectaculum, ne
 solus inde nobis sapientior reuertaris.

ΛεξιΦάνης.

ΛΤΚ. **Λ**εξιΦάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίῃ. ΛΕΞ.
 Νῆ Δί', ὦ Λυκίνε, γράμμα ἐς τη-
 τινὸν τι τῶν ἐμῶν κοιμῶν νεοχμὸν. ΛΤΚ. Ἦ-
 δὴ γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῶν γράφεις; Λ Ε Ξ.
 Οὐ δῆτα, ἐδὲ αὐχμὸν εἶπον, ἀλλ' ὥρα σοι τὸ
 ἀρτιγραφεὺς ἔτω καλεῖν, σὺ δὲ κυψελόβυσα ἔορ-
 κας ἔχειν ὦτα. Λ Τ Κ. Σύγγνωθι, ὦ ἐταῖρε.
 πολὺ γὰρ τῷ αὐχμῷ τὸ νεοχμὸν μετέχει. ἀλλ'
 εἰπέ μοι, τίς ὁ νῆς τῷ συγγράμματι; Λ Ε Ξ.
 Ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίσωνος ἐν αὐτῷ. ΛΤΚ.
 Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίσωνες· σὺ δὲ ὅσον ἀπὸ τῷ
 συμπο-

Lexiphanes.

LYC. **L**exiphanes ille pulcher cum libro *quid*
sibi vult? LEX. Per Iouem, Lycine,
 scriptum est horum quoddam de meis, musteum.
 LYC. Nempe de musto aliquid nobis scribis?
 LEX. Minime equidem; neque mustum nomi-
 nauit: sed memineris musteum vocare quod mo-
 do scriptum est. At tu sordibus (*Gr.* Cypseli)
 obturatas habere aures mihi videris. LYC. Igno-
 sce mihi, sodalis, multum enim de musto ha-
 bet musteum. Sed dic mihi quod scripti consi-
 lium est? LEX. Conuiuio instruendo aemulor
filium Aristonis. LYC. Multi sunt Aristones:
 tu vero, quantum e conuiuii *mentionem suspicor,*
 dicere

συμποσίῃ, τὸν Πλάτωνά μοι δοκεῖς λέγειν. ΛΕΞ.
 Ὅρθῳς ἀνέγνως· τό δὲ λεγόμενον, ὡς ἄλλω
 παντὶ ἀνόητον ἂν ᾔην. ΛΥΚ. Οὐκ ἔν ὀλίγα μοι
 αὐτῷ ἀνάγνωθι τῷ βιβλίῳ, ὅπως μὴ παντάπα-
 σιν ἀπολειπομένην τῆς ἐξιάσεως. νέκταρος γάρ τι-
 νος ἔοικας οἶνοχοήσῃν ἡμῖν ἀπ' αὐτῷ. ΛΕΞ.
 Τὸν μὲν εἰρώνα πεδοῖ κατὰ βάλαν. σὺ δὲ εὐπορα
 ποιήσας τὰ ὦτα, ἥδη ἄκχε· ἀπέσω δὲ ἡ ἐπι-
 βύζρα ἡ Κυψελίς. ΛΥΚ. Λέγε θάρρῳ· ὡς
 ἔμοιγε ἔτε Κυψελός τις, ἔτε Περιάνδρος ἐν τοῖς
 ὧσι κάθηται. ΛΕΞ. Σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως
 διαπεραίνομαι, ὧ Λυκίνε, τὸν λόγον, εἰ εὐαρ-
 χός γε ἐσὶ, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύ-
 μενος, καὶ εὐλαξίς, ἔτι δὲ εὐώνυμος. ΛΥΚ.
 Ἔοι-

dicere mihi Platonem videris. LEX. Recte agno-
 visti: sed quam istud dictum ignorabile fuit cui-
 vis alii! LYC. Ergo mihi pauca lege de libro,
 ne omnino conviviū illo excludar. Videris enim
 nectar nobis de illo ministraturus. LEX. Illum
 quidem cum irrisione simulatorem *animum et lin-*
guam solo allide: tu vero commeabiles fac aures,
 et iam audi: absit vero obturatrix illa Cypselis.
 LYC. Quin tu audacter dicito: neque enim Cy-
 pselus, neque (*filius illius*) Periander in auribus
 mihi residet. LEX. Considera autem interea quo-
 modo peragam, Lycine, sermonem, num bene-
 principiatus sit, multamque beneloquentiam o-
 stendens, et bonis verbis constans, bonisque in-
 Luc. Op. T. IV. D d super

Ἔοικε τοῦτος εἶναι, σός γε ὢν, ἀλλ' ἄρξαι ποτέ.

ΛΕΞ. Εἴτα δειπνήσομεν, ἥ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς·
 εἴτα τὸ δειπνὸν περιδνησόμεθα ἐν Λυκείῳ· νῦν
 δὲ ἤδη καιρὸς ἐστὶ χρίεσθαι τὸ ἡλιακάς, καὶ πρὸς
 τὴν εἴλην θέρεσθαι, καὶ λουσαμένους, ἀρτοσιτεῖν·
 καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, σλεγγίδα
 μοι, καὶ βύρσαν, καὶ Φωσώνια, καὶ ῥύμματα,
 ναυσολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τὰ πύλιντρα κο-
 μίζειν. ἔχεις δὲ χαμάζε παρὰ τὴν ἐγγυοθή-
 κην δύο ὀβολῶ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξι-
 Φανες, ἥξεις, ἢ ἐλινύσεις ἐτι αὐτόθι, καὶ γὰρ
 ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλαι λαιτῶ. ἐν εὐπύρῳς τε γὰρ
 ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τραμὶν μαλακίζομαι, ἐπ'
 ἀστρά-

super nominibus. LYC. Videtur talis esse, tuus cum fit. Sed incipe tandem.

2. LEX. Tum coenabimus, inquit Callicles: tum ad vesperam giros faciemus in Lyceo. Nunc autem tempus est ungi in sole, et ad vaporem illius calefieri, et cum lauerimus, panem gustare. Et iam eundum. Tu vero puer, strigilem mihi, et pellem, et lintea, et saposnes, classe aduebito in balneum, et balnearioris mercedem ferio: babes autem buni prope armarium obolos duo. Tu vero quid ages, Lexiphanes, venies ne, an hic adhuc moraberis. Quin ego etiam, inquam, ter olim est quod lauaturio: nec enim satis bene habeo, et circa perinaeum infirmus sum, clitellaria mula vectus. Aga-

ἀσραβῆς ὀχηθεῖς. ὁ γὰρ ἀσραβηλάτης ἐπέ-
 σπερχε, καίτοι ἀσκηλιάζων αὐτός· ἀλλὰ καὶ
 ἐν αὐτῷ καὶ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ
 τὰς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερυνὴν ὥδην· τὰς
 δὲ τάφον τῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συν-
 τυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῆσι
 τὰ ἀνδρᾶ, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας,
 ἐκείνας μὲν διαφῆκα, τὰ τε κρύας ἐνεκα, καὶ
 ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφο-
 δρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν
 τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὖρον ἐν αὐτοῖς πε-
 Φυκότα, καὶ γηπαττάλας τινὰς ἀνορύξας, καὶ
 τῶν σκανδίκων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος,
 ἔτι δὲ κάχρυσ πριάμενος (ἔπω δὲ οἱ λειμῶνες
 ἀνθο-

*so enim nimis urgebat, quamquam ipse claudicatio-
 nem per vires ludens. Sed neque in ipso rure fa-
 tigationis expertus fui: deprehendebam enim operas ae-
 stiuam canzionem minurientes, partim vero sepul-
 crum parantes meo patri. Cum ergo effodissem
 cum illis sepulcrum, et his, qui ad ripas terram ag-
 gerant et ipse manibus laborem adiuvissem, illos qui-
 dem dereliqui, cum frigoris caussa, tum quod essent
 ustiones: nosti autem in frigore vehementi ustiones
 existere. Ego autem obiens veruac̃ta, alliaque in-
 veni ibi nata, et effossis quibusdam terrae clavis, et
 scandicibus, et bracanis pro olere lectis, erutisque
 insuper cachrybus, (nondum autem odorifera erant
 prata,*

ἀνθοσμίας ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζον) ἀνα-
τεθείς ἐπὶ τὴν ἀσράβην, ἐδάρεν 1) τὸν ὄρεον.
καὶ νῦν βαδίζω τε δέννηρῶς, καὶ ιδίῳ θαμά,
καὶ μαλακιῶ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διανεῦσαι ἐν
τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖσον, χαίρω δὲ μετὰ καίματος
ἀπολαρόμενος.

Ἀποθρέξομαι ἐν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα 2), ἐν
εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λεκιθοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ γρυ-
μαιο-

*prata, ut meis ipse pedibus ambulare mallet) in
mulam iterum impositus excoriatum sum in perinaeo,
— et nunc incedo cum dolore et sudo frequenter, et
langueo corpore, atque opus habeo pernatere in aqua
plurimum. Gaudeo autem fessus ablui.*

3. *Decurram igitur ipse quoque ad puerum, quem
credibile est aut apud pisorum venditricem, aut sal-
famen-*

1. Ἐδάρεν] Quod est in omnibus, quos vi-
di, editis, nihili esse puto. Legi et inter-
pretatus sum ἐδάρεν. Nota vocis δέρω signi-
ficatio. Vidit idem, credo, *Micyllus*, qui
vertit *attriui summum podicem*, melius ad in-
tellectum: sed volebam propius adsequi ver-
bilegulum *Lexiphanem*. *Gesner*.

2. Αὐτὸς τὸν παῖδα] Puto hic excidisse prae-
positionem, legendumque ὡς τὸν παῖδα.
Κακοζηλία non videtur in omissa praeposi-
tione, sed in composito ἀποθρέξομαι. *Λε-
κιθοπώλιδα* quae statim sequitur interpre-
tari etiam licebat *ouorum venditricem*, si cre-
dimus

μαιοπώλῃ με περιμένειν. καὶ τοὶ προηγόρευτο
 αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σέλγη ἀπαντᾶν. ἀλλ' εἰς καιρὸν
 ἔτοςι αὐτὸς ἐμπολήσας γε ὡς ὁρῶ πυριάτην τέ-
 τινα, καὶ ἐκρυφίας, καὶ γήτεια, καὶ Φύκας,
 καὶ οἶβον τετονί, καὶ λωγάνιον, καὶ τῷ βοὸς
 τὸ πολύπτυχον ἐγκατον, καὶ Φώκτας. Εὐ-
 γε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας 3)
 τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ, Ἐγὼ δὲ, ἥ δ' ὅς, σίλλος,
 ὦ δέ-

*samenarium me expectare. Quamquam praedictum
 ipsi fuerat, ut occurreret ad panes. Sed opportune
 hic ipse adest, mercatus, ut video, clibanarium pa-
 nem, et alios subcinericios, et cepas, et fucas, et
 illum oëbum, et illud multorum foliorum bouis in-
 testinum, et phoëtas. Euge Atticio, compendi mihi
 fecisti maiorem viae partem. Ego vero, inquit ille,
 Dd 3 strabus,*

dimus scholiis ad h. l. et ad *Aristoph. Plut.*
 v. 427. *Gesner.*

3. "Ἀβατον ἐποίησας] Ἀβατος ex eo genere
 est, ex quo ἀχρηστος et ἀφόρητος, cum hoc
 non intolerabilem, sed nondum gestatum, il-
 lud non inutilem, sed nondum usurpatum si-
 gnificat. ita nempe ἄβατος ἐδὸς non inac-
 cessa, sed quam non opus fuit facere. Cae-
 terum videtur Atticionem studio vocasse hunc
 seruum Lucianus, ut absurdam Atticismi af-
 fectationem notaret, ac deinde *Onomacritum*,
 ac postea *Onomarchum* quasi tu iudicem, prin-
 cipemue nominum dicas. *Gesner.*

ὦ δέσποτα, γεγέννημαι, σὲ περιορῶν· σὺ δὲ πῶς
 χθρὸς ἐδείπνεις; μὲν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ἢ μὰ
 Δί', ἣν δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόνδε ὥχόμεν, ψύτ-
 ταν κατατείνας 4), οἶσθα δὲ ὡς Φίλαργός εἰμι,
 ὑμεῖς δὲ ἴσως ὥςθ' ἐμε καταγεῖν κοττάβους·
 ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἡδύνειν, καὶ
 τὴν ἀνδροπονον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοιτε ἡμῖν.

Ἐγὼ δὲ ξηραλοιφῆσω ἀπέλθων. καὶ ἡμεῖς,
 ἥδ' ὅς ὁ Φιλῖνος, ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ
 Ἑλλάνικος ἐτοσὶ ἐψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων
 σιά-

strabus, here, factus sum, te dum circumspicio.
Tu vero ubi coenabas beri? num apud Onomacri-
tum? Non per Iouem, inquam, verum tus abie-
ram, cito percurrens: nosti autem quam sim amans
ruris. Vos autem forte putabatis me sonare coti-
bos. Sed intro abi, haecque et alia condito, et ex-
purga mactram, ut lactucinas nobis subigatis.

4. Ego vero ad siccam vñctionem discedam. Nos
 vero, inquit Philinus, ego nempe, et Onomarchus
 et Hellanicus sequemur. Etenim gnomon mediam
 iam

4. Ψύτταν κατατείνας] Suspicabar legendum
 ψύττα κατατείνων, atque ψύττα esse ὠνο-
 ματοπεποιημένον, celeritatem motus indi-
 cans: suadere id mihi videbatur praeter scholia
 ad h. l. ipse *Hesychius*, qui ψύττα, inquit,
 ἐπὶ τῇ ταχέως ἀποδραμεῖν λέγεται. Est
 autem hoc κακόζηλον maxime in scripto se-
 rio talia immiscere. *Gesner.*

σκιάζει μέσσην τὴν πόλιν. καὶ δέος μὴ ἐν λου-
τρίῳ ἀπολυσώμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων,
μετὰ τοῦ σύρφακος βύζην ὠσιζόμενοι. καὶ ὁ
Ἑλλάνικος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ
τὰ κέρα μοι ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδαμυκτῶ
θαμά, καὶ ἀρτίδακρὺς εἰμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι
Φαρμακῶ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδε τινὸς ὀφ-
θαλμοσόφου, ὃς ταραξῆας, καὶ ἐγχέας μοι φάρ-
μακον, ἀπερυσθριάσαι ποιήσει τὰς ὀφθαλμούς,
καὶ μηκέτι λημάλεα εἶναι, κηδὲ διερὸν βλέπειν.

Τοιαῦτα αὐτὰ διεξίοντες ἅπαντες οἱ παρόν-
τες, ἀπῆειμεν· καὶ περὶ ἧκομεν εἰς τὸ γυ-
μνάσιον ἀπὸσθημένοι ἤδη, ὃ μὲν τις ἀκροχει-
ριασμῷ, ὃ δὲ τραχηλισμῷ, καὶ ὀρθοπόλῃ ἐχρῆ-
το,

*iam aream inumbrat, et metus est ne in turbida
aliorum sordibus balneo abluamur, post Cariman-
tes, cum fece plebis conferamur trudendi. Et Hella-
nicus, Ego vero, inquit, etiam aegre video; et
enim utraque mihi pupilla turbida est, ac frequen-
ter convitueo, et facilis lacrimarum sum, et medi-
camenta desiderant oculi, atque Asclepiade quodam
oculorum sapiente indigeo, qui confuso et infuso
medicamento faciat ut erubescere desinant, ut non
amplius lipposi sint, neque humidum videant.*

5. Talia quaedam disputantes praesentes omnes,
abiiimus. Et cum venissemus in Gymnasium exue-
stii iam, unus quidem exercitatione extremarum
manuum, alius supinandi, et luctae erectae vireba-

το, ὁ δὲ λίπα χρисάμενος, ἐλυγίζετο, ὁ δὲ αὐτὸς
 ἔβαλε τῷ κωρύκῳ, ὁ δὲ μολυβδαίνας χειρμα-
 δίας ἀράγδην ἔχων, ἐχειροβόλει. εἶτα σιτιτρι-
 βέντες, καὶ ἀλλήλας κατανωτισάμενοι, καὶ ἐμ-
 παίζαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φιλῆος
 ἐν τῇ θερμῇ πυέλῳ καταιονηθέντες, ἐξήειμεν·
 οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχροβαφὲς καὶ αὖθις ἀλλοῖς ἀλλὰ ἐδρῶμεν. ἐγὼ μὲν
 ὑποδησάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδοι-
 τωτῇ ξύσσει. καὶ γὰρ ἐκ κηπίον, ἀλλὰ σκαφίον] ἐκ κηπίον

tur. Alius vero pingui unctus inflectebat se: alius
 obiciebat se coryco: alius autem plumbeas manuum
 implentes cum fragore manibus iactabat. Deinde
 contriti (frictione vti) cum tergis nos inuicem por-
 tassemus, atque illussissimus (lulsissimus in) Gy-
 mnasio, ego quidem et Pbilius in labro calido per-
 fusi exiimus. At reliqui caput frigidae Delphino-
 rum instar immergentes, admirabiliter sub aqua ad-
 natabant. Reuersi autem rursus alio, alia alii fa-
 ciebamur. Ego quidem subligatus, radebam caput
 radula ex dente faba (pectebam) quippe non in
 finiam,

5. Κηπίον — σκαφίον] Duplex genus tonsu-
 rae hic indicari clarum est. Etiam hoc ap-
 paret, qui κηπίον tondetur illi non opus
 esse pectine, opus esse, qui σκαφίον. Iam
 κῆπον et κῆβον esse finiae genus, notum est.

Ita-

ἐνεκάρμην, ὡς ἂν ἔπρὸ πολλῶ τὸν ἰόννον, καὶ
τὴν κορυφαίαν ἀποκεκομηκώς. ἄλλος ἐθερμο-
τράγει, ὁ δὲ ἤκει τὸν νῆσιν, ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν
τὰς ῥαφανίδας, ἐμυσίλατο τῷ ἰχθυηρῷ ζῶμα,
ἄλλος ἦσθιε Φαυλίας, ὁ δὲ ἐξ' ἐξοφειτῶν κριθῶν.

Κάπειδὴ καιρὸς ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδειπνᾶμεν,
ἔκειντο δὲ καὶ οὐλαδία, καὶ ἀσκάντα. τὸ μὲν
δὲ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. 6) παρεσκευάσθαι
δὲ

*finiam, sed in scaphium tonsus eram, qui non ita
pridem, barbam et verticem decornauerim (toton-
derim,) alius lupinos edebat: alius vomebat ieiun-
num: alius excauatis raphani frustis hauriebat ius
pisculentum: edebat alius pbaulias: (oliuas) sorbe-
bat alius de bordeis.*

6. Ac deinceps cum tempus esset, cubito nixi coe-
nabamus: positae autem erant sellae et grabatuli.
Ac coena quidem ipsa erat de collationibus. Pa-
D d 5 rata

Itaque notatur forte tonsura ἐν χροῶ, brevis
admodum, qua qui vtuntur, non habent
quod peccant: Scaphion forte liberat frontem,
aures, ceruicem, crinibus, qui tegere illas
partes possint, cranio autem, quod σκάφη
appellatur, pilorum tantum, quod peccati pos-
sit, relinquit. Gesner.

6. Ἀπὸ συμφορῶν] Συμφορὰν, quae calami-
tatem significat, posuit pro συμβολῇ colla-
tione, ex etymo scilicet. Gesner.

δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, δίχηλα ὕεια, καὶ σχελίδες, καὶ ἡτρεῖα, καὶ τοκάδος υἱὸς τὸ ἐμβρυοδόχον ἔντερον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγήνης, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβυστάκη, καὶ τοιαῦτά τινες καρυνεῖαι, καὶ θρυμμάτιδες, 7) καὶ θρίξ, καὶ μελιττᾶται. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ἐσθλάκινα τὸ δέρμα, καὶ τεμάχη ποντικὰ τῶν ἐκ σαργάνης, καὶ κωπαῖδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἡδὴ ἀπώδός, καὶ ἰχθῦς ἦν παράσιτος. καὶ οἷν δὲ ὅλων ἱπποναῆ εἶχομεν, καὶ βοὸς λειπτογνώμονος κωλήν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σφ-
 Φαῖοι, ὃ Φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νεμήνιοι, ὑπερήμα-
 ροι

rata autem erant multa et varia, et bifida (pedum extrema) suilla, laterum pulpae, sumina, et porcae foedae intestinum embryonem recipiens (vulva) et lobus ex sartagine, et alliatum, et ahyrtace, similesque quaedam conditurae, et thrymnatides, et inuoluta foliis, et mellita. Et e marinis cartilaginosa multa, et quae corium habent testaceum, et frusta Pontica de sporta, et Copaicae (anguillae) et gallina domestica, et gallus qui iam capere desuit: et piscis conuictor. Quem autem etiam habuimus totam in furno assatam, atque edentuli bovis pedem anteriorem. Verum panes erant siliaginei non mali, et alii de nouilunio, qui sero ad festum venerant,

7. Θρυμματίδες] Placentae genus. aliis intritum. Guierus.

ροὶ τῆς ἐορτῆς· καὶ λάχανα τὰ τε ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑπερφυῆ· οἶνος δὲ ἦν ἔγερων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ Βύρσης, ἥδη μὲν ἀγλευκῆς, ἀπεπτος δὲ ἔτι.

Ποτήρια δὲ ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινίδος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης Μεντορζυγῆς, εὐλαβῇ ἔχων τὴν κέρκον, καὶ βομβυλῖος, καὶ δειροκύπελον, καὶ γηγενῇ πεπλά, οἷα Θηρικλῆς ὄπτα, εὐρυχαδῇ τε, καὶ ἄλλα εὖσομα. τὰ μὲν Φωκαῖθεν, τὰ δὲ Κνιδόθεν· πάντα μέντοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμενόζηκκα. κυμβία δὲ ἦν, καὶ Φιαλίδες, καὶ ποτήρια γραμματικά. ὥς μεζὸν ἦν τὸ κυλικεῖον.

Ο

nerant, et olera tum quae sub terra, tum quae supra illam crescunt. Vinum autem erat non senex, sed de vire, non illud quidem adhuc mustum, sed nondum tamen percoctum.

7. Pocula posita erant omnis generis in Delphica mensa, fronticerum illud, et triclauium illud, Mentoris opus, caudam habens capiendo commodam, et bilbiens (angusti colli) et ceruicatum illud, et terrigena multa, qualia assabat Thericles, late hiantia, et alia ore commodo, e Phocaea quaedam, alia e Cnido, omnia quidem, quae ventus auferret (prae leuitate) et testam membranae (instar tenuem) habentia. Cymbia autem erant, et phialae minutae, et literata pocula: itaque plenum erat pocularium (poculorum armarium.)

Ὁ μὲντοι ἱππολάβης, ὑπερπαφλάζων, ἐς κε-
 Φαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τὰς ἀνδρακας. ἐπίνομεν
 δὲ ἀμυσι, καὶ ἤδη ἀκραθώρακες ἦμεν· εἴτ' ἐ-
 χριόμεθα βακχαρίδι. καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῖν
 τὴν ποδοκτύπην, καὶ τριγωνίστριαν. μετὰ δὲ ὁ
 μὲν τις ἐπὶ τὴν κατήλιφα ἀναρρήχισάμενος,
 ἐπιφόρημα ἐζήτει, ὁ δὲ ληκίνδα ἔπαιζεν, ἄλλος
 ἐρρικνῆτο. σὺν γέλῳ τι τὴν ὁσφύν.

Καὶ ἐν ταυτῷ λελχμένῳ, εἰσεκώμασαν ἡμῖν
 αὐτεπάγγελτοι, Μεγαλώνυμος τε ὁ διμαδίφης,
 καὶ Χαίρεας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νῶτα ποι-
 κίλας, καὶ ὁ Ὠκοάταξις Εὐδήμος. καὶ γὰρ ἡρό-
 μην αὐτὰς, τί παθόντες ὥψε ἤκοιεν. ὁ μὲν ἔν
 Χαίρεας, Ἐγὼ ἦδ' ἐς, λείρον τινα ἐκρόταν, καὶ
 ἄλλο-

8. Sed lebes camini supra modum ebulliens in ca-
 put nobis evertit carbones. Bibimus autem amyssi-
 da: et iam bene poti eramus, cum vingeremur bac-
 charide: atque intro voluit nobis aliquis pedisonam
 (saltatricem) et trigonistriam (psaltriam). Postea
 alius quidem in cantherium enisus, insulium para-
 bat: alius ludebat crepitu: alius crispabat cum risu
 lumbum.

9. Eodem tempore loci commissatum non vocati
 ad nos venire Megatonymus ille causarum subactor,
 et Chaereas aurifaber ille tergo varius, et ille con-
 fractor ouorum Eudamus. Et ego interrogavi illos,
 Qua caussa sero adeo venirent? Ac Chaereas qui-
 dem: Ego, inquit, segmentum quoddam concinnabam,

ἐλλόβια, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ
 διὰ τῷτο ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀΦῖγμα. Ἐγὼ δὲ
 ἦδ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν
 γὰρ ἄδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴξε, καὶ ἄλογος· ὡς ἂν
 ἂν ἐχεγλωττίας ἔσης ἔτε ῥησιμετρεῖν εἶχον, ἔτε
 ἡμερόλεγδον, ὡς ὑδρονομεῖσθαι. πυθόμενος δὲ
 ὅτι ὁ στρατηγὸς ὀπτὸς ἔστι, λαβὼν ἄχρησα ἱμά-
 τια, εὐήτρια, καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξέ-
 φρησα ἑμαυτόν.

Εἴτ' εὐθὺς ἐντυγχάνω δαδᾶχῳ τε, καὶ ἱερο-
 Φάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρήτοποιοῖς, Δεινίαν
 σύρασιν ἀγδὴν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἔγκλημα ἐπά-
 γοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτὰς, καὶ ταῦτα εὖ εἰ-
 δὼς, ὅτι, ἐξ ἔπερ ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοι τέ
 εἰσι,

*bam, et inaures, et compedes filiae, ac propterea
 post coenam vobis adsum. Ego vero, inquit Me-
 galonymus, aliud agebam. Erat enim, ut scitis,
 sine iudicio, sine oratione dies, cum igitur lingui-
 stizium esset, neque admetiri verba habebam, nec
 aquae demensum ubi acciperem. Cognito autem, vi-
 sibilem esse (adiri posse) Praetorem, sumtis vesti-
 bus inusitatis (novis) boni staminis, calcēis autem
 ingestis (novis) extuli me ipsum.*

10. Deinde statim incido in facigerum et hiero-
 phantam et reliquos infanda (sacra occulta, my-
 steria,) facientes, qui Diniam raptim in ius irabe-
 rent, crimen obiciētes hoc, quod illos nominasset,
 idque cum bene sciret, a quo tempore consecrati
 essent,

εἰσι, καὶ ἐκέτι ὀνομαστοί, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἦδη γεγεννημένοι. Οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ἐν λέγεις, τὸν Δεινίαν· ἐκάλει δ' ἔν με τ' ὄνομα. "Ἔστιν, ἦ δ' ὅς, ἐν τοῖς σκυραφείοις ἐγκαψικίδαλος ἄνθρωπος, τῶν αὐτοληκῦθων, καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων, αἰὲ κριῶν, ἐνδρομίδας ὑποδέμενος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί ἔν, ἦν δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηγέπη δίκην, ἢ λάξ πατήσας ὥχετο; Καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦ δ' ὅς, ὁ τέως αὐλάμενος 8), ἦδη ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ σφατηγός, καὶ τοὶ ἀτιμυγελοῦντι καρπώδεσμά τε αὐτῷ
 περι-

essent, anonymos esse nec iam nominabiles (nomine suo appellandos) qui sacro iam nomine gaudeant. Non novi, inquam, quem dicas Diniam. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit, in foris aleatoris cepiuorior homo, ex illo genere qui lecythum ipsi sibi portant, qui farinam ipsi sibi subigunt, semper horrido capillitio sunt, enadromides aut baucides soleas semper gerens, habensque tunicam utrinque manicatam. Quid ergo, inquam, dedirne poenas aliquo modo, an iactatis calcibus abiit? Cum ille, inquit, qui tum saltauerat, iam immortuus est. Praetor enim, licet segregare (et subducere) se vellet,

8. Αὐλάμενος] Verti quasi legeretur ἀλλόμενος, saltans, exultans lascive, vt respondeat illὶ λάξ πατήσας. Si quis αὐλάμενος melius intelligat, libenter festinatum a me esse confitebor. *Gesner.*

περιθείς, καὶ περιδέραϊον ἐν ποδοκάκαις, καὶ πο-
δοςράβαις, ἐποίησεν εἶναι· ὥς ἐν δεσμοῖς ὦν,
ὑπεβδύλαξ τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῶν δέους, καὶ
πορδαλέος ἦν, καὶ χεῖματα ἀντίψυχα δίδόναι
ἤθελεν.

Ἐμὲ δὲ, ἥ δ' ἔς ὁ Εὐδήμος, ὑπὸ τὸ ἀκροκνε-
φές μετεσεύλατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλη-
τῆς, καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἤδη ὑπὸ γήρεως ἑξαθ-
λος ὦν. οἶσθα τὸν χαλκῆν τὸν ἐς ὧτα ἐν τῇ
ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πιττῶν 9), τὰ δὲ εὖων,
διετέ-

*vellet, et manicis circumdatis et collari, in cippis et
neruo illum esse fecit. Quare vinctus infelix sup-
pedebat prae metu, et crepitabundus erat, et opes
pretium animae dare volebat.*

II. *Me autem, Eudemus inquit, summo crepu-
sculo arcessiuit Damastias, Athleta olim et multorum
victor, iam vero prae senectute expers certaminum.
Nosti aeneum illum in foro stantem (cuius statua
est in foro) et partim quidem coquendo, partim
affando*

9. Πιττῶν] Πιττῶν quid sit, nescio an ali-
quis doceat: πιττῶν *picans*, quod alii ha-
bent, nondum reperio, qui huc faciat. Eu-
demus ὠκατάταξις, quasi tu dicas *ouifraCTOR*,
coquus videtur, vocatus summo mane ad
nuptiales epulas parandas. Εὖεν quod apud
Homerum *torrere* est, *adurere*, pilos v. g.
suis mactati, forte hoc ipso intellectu hic ca-
pitur, forte quidam ea tempestate pro euli-
nae

διετέλεσα. ἐξοικιεῖν γὰρ ἔμελλε τήμερον εἰς ἀνδρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλυνεν αὐτήν. εἴτα μερμέριόν τι κακὸν ἔμπεσόν, διέκοψε τὴν ἐορτήν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτῆς ὁ Δίων, ἐκ οἷδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεῖς, μᾶλλον δὲ θεοεχθία σχεθεῖς, ἀπηγγέεν ἑαυτόν. καὶ, εὖ ἴδε, ἀπολώλει ἄν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπιστάς, ἀπηγγώνισαί τε αὐτόν, καὶ παρέλυσα τῆς ἐμβροχῆς, ἐπιπολύ τε ὀκλάξ παρακαθή-

affando occupatus fui. Elocare enim destinabat hodie viro filiam, et iam illam comabat. Deinde sollicitum malum quoddam incidens festum diem turbavit. Filius enim illius Dio, nescio qua re dolens, vel potius, deorum odio implictus, ipse se suspendit. Et, scitote, perierat, nisi superueniens ego, ablaqueassem illum, et soluissem a nexu, multumque geni-

nae altero opere *affare* posuerunt, cui πέσ-
σων, πέττων, πέπτων, *coquens* cognatum
significatione est, et a πιστῶν vel πυσσῶν
non nisi apice vno alteroque abhorret. Id
igitur interea secutus sum. Si tamen vtrum-
que participium *πιττῶν* et *εὖων* ad infamem
prope artem dropacistarum et *glabradorum*,
pice et psilathris mollium hominum quid-
quid vsquam pilorum est euellentium, re-
ferre malis, ipsa verba non repugnant; sed
non video, qui ὠπάταξις huc conuenire
possit. *Gesner.*

καθήμενος, ἐπινύσσω τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλῶν, καὶ διακωδωνίζων, μή πῃ ἔτι συνεχῆς εἴη τὴν Φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὄνῃσαν, ἐκείνο ἦν, ὅτε ἀμφοτέραις κατασχὼν αὐτ᾽ τὰ ἄκρα διεπίεσα.

Μῶν ἐκείνον, ἦν δ' ἐγὼ, Φῆς Δίωνα, τὸν καταπύγωνα, καὶ λακκοσχέαν, τὸν μύρτωνα καὶ σχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλωῖντα, καὶ βλιμάζοντα, ἦν τινὰ πεώδη καὶ πόσθωνα αἰσθητὰ μὴ εἶναι. ἐκείνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλὰ τοῦ γε τὴν θεὸν, ἥ δ' ὃς ὁ Εὐδήμος, θαυμάσας. Ἄρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπάδειον ἔργον. ταύτῃ προσπεσόντες, ὃ, τε Δαμασίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτ᾽, πρεσβύτες ἤδη, καὶ τὴν

geniculatim affidens, fodiens hominem, titillans, explorans undique, ne qua adhuc continens (compressus, elusus) esset gula. Quod autem maxime profuit, illud erat, quod ambabus illius extrema tenens compressi.

12. Numquid illum, inquam ego, Dionem ais, cinaedum, laxo et pendente scroto, illum effeminatum, et lentiscum rodentem adolescentem, illum masturbantem et lascivie contrectantem, si quem bene vasatum, et improbe mutonium senserit, illum admittens. Ille quidem et patellarius: sed Deam, inquit Eudemius, adorans, Diana enim illis est in media aula, scopadeum opus, haec igitur supplicantes, Damascius et uxor illius, senex iam, et cana caput

Luc. Op. T. IV.

Et

accura-

τὴν κεφαλὴν πολιὰς ἀκριβῶς, ἐκέτευον ἐλεῆσθαι
σφῶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπένευσε· καὶ σῶς ἦν, καὶ
νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφανῶς Ἀρτεμίδω-
ρον ἔχουσι τὸν νεανίσκον. ἀνέθρεσαν ἔν αὐτῇ τά-
τε ἄλλα, καὶ βέλη, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει τοῦ-
τοις· τοξόταις γάρ, καὶ ἐκκβέλος, καὶ τηλέμα-
χος ἢ Ἀρτεμης,

Πίνωμεν ἔν, ἥδ' ὅς ὁ Μεγαλὼνυμος, καὶ γὰρ
καὶ λάγυνον πατρὸς παρηβηκότος, ἥκω ὑμῖν κο-
μίζων, καὶ τυρᾷ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαι-
πετεῖς· φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγίσιν θρι-
πηδεσάτοις, καὶ ἄλλας ἐλαίας νεύσας, καὶ πῆ-
λινά ταυτὶ ποτήρια, ὀξύσφρακα, εὐπυνδαίνωτα,
ὥς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακῆντα ἐξ ἐντέρων
κρωβυ-

*accurate, obsecrabant, ut sui misereretur: at illa
statim intuit, et saluus erat; et nunc Theodorum
(Deodatum), aut magis aperte Artemidorum (Dia-
nidatum) habent adolescentulum. Dedicarunt igi-
tur illi tum alia, tum tela et sagittas, quod his
gaudet: sagittaria enim, et procul-iaculans, emi-
nus-pugnans est Diana.*

13. Bibimus ne igitur, inquit Megalonymus.
Etenim lagenam hancce effoeti vini, vobis attuli,
et casei recentis massas, et oliuas caducas, (seruo
autem illas sub sigillis verminum opera praeclare ero-
sis) et alias oliuas colymbades, (natatiles) et lu-
tea ista pocula, acutitestacea, bono fundo, ut ex
illis bibamus: et placentiam ex intestinis cincinnati
plexu

κρωβυλώδῃ τὴν πλοκήν· σὺ δ', ὦ παῖ, πλέον
μοι τῷ ὕδατος ἔγχει, ὥς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξάι-
μην, κατὰ σοι τὸν παιδοβοσκήν καλῶ ἐπὶ σέ.
ἴσε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπιλον ἔχω τὴν κε-
φαλὴν.

Μετὰ δὲ τὸν ποτὸν συνυθλήσομεν, οἷα καὶ
ἄττ' εἰώθαμεν· ἐ γὰρ ἄκακρον δῆπρ' ἔστιν ἐνοίνο-
φλύσιν. ἐπαινῶ τ' ἔτο, ἦν δ' ἐγώ, καὶ γὰρ ὅ-
τι περ Ὀφελος ἐσμέν τῆς Ἀττικίσσεως ἄκακρον. εὖ
λέγεις, ἦ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἐρεσχυελεῖν
ἀλλήλους συχνάκις, λαλησθιγάνη γίγνεται. ἐγὼ
δὲ, ἦ δ' ὅς ὁ Εὐδημος, κρύος γὰρ ἐσιν, ἥδιον αὖ
εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι· καὶ μὲν χειμοθνής
εἰμι, καὶ χλιανθεῖς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χει-
ροσό-

*plexu formatam. At tu, puer, plus mihi aquae
infunde, ne grauari caput incipiam, deinde tibi
puerulcum (paedagogum) contra te aduocem. Sci-
tis enim quam cruciet, et quam compactum atque
minime peruium vaporibus caput habeam.*

14. *Post potum attem coniugabimur, qualia es
quae solemus: neque enim intempestiuum sane in
vino garrere. Laudo hoc, inquam: etenim flos ipse
et medulla sumus Atticissationis. Bene dicis, inquit
Callicles: saepe enim inuicem nugari coricula fit lo-
quelae. Ego vero, inquit Eudemus, frigus enim
est, libentius meraciore pocula suffrequentarem,
oceniim frigore enectus sum: ex calefactus libentius*

ροσάφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆς βαρβιτωδοῦ.

Τί ταῦτα εἶπες, ᾧ Εὐδήμῃ, ἦν δ' ἐγώ· ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἀσέμοις ἔσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις· ἐμοὶ δὲ ἡ γλῶττα τέ ἤδη λογαῖ, καὶ δὴ ἀπαγγέλλῃ· γε ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ κατανίψων ἀπὸ γλώττης 10) ἀπαντας· ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ὀλκιάδα τριάρμενον ἐν ἔριώ πλέεσσαν, ἐμπνευματωμένῃ τῇ ἀκατίῃ, εὐφορεῖσάν τε, καὶ ἀκρεκυ-

audirem mansapientes illos, et iibicinem, et barbicitinem.

15. *Quid haec, inquam, Eudeme, indiſtionem (ſilentium) nobis iniungis, quaſi ore carentibus, et elinguaſis. Mibi vero et lingua iam ſermocinaturit, et iam prouehabar, ut qui antiquo apud vos ſermone uſurus eſſem, et nunc vos de lingua mea conſpuiturus omnes. At tu ſimile quid feciſti, ac ſi quis trium uelorum onerariam nauem, ſecundo nauigantem, ſinuatis uelis ſcaphae, felici curſu per ſum-*
mos

10. Κατανίψων ἀπὸ γλώττης] Illud, credo, apparet hic qui Homerum legerunt, κατανίψων hoc deriuandum a κατανίψω, reſpici- que ad Homericum Neſtora, eiufque ἐπεα νιφάδεσσιν εἰομότα χειμαρήσιν: ut neque Horatii lectoribus ignotus eſſe poteſt ille Furius, qui hibernas cana niue conſpuit. Alpes, ad quem interpretatio noſtra alludit. Geſner.

ἀεροκυματῶσαν, ἐκτὸς τῆς ἀμφιστόμης, καὶ
 ἰσχυρὰς σιδηρεῖς ἀφεί, καὶ ναυσιπέδας, ἀνα-
 χιτίζου τῇ δρόμῳ τὸ ῥόδιον, Φθόνια τῆς εὐη-
 νεμίας. εἰπὼν, ἡδ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ θέλει, πλεῖ-
 ῃ καὶ νῆϊ καὶ πᾶσι κατὰ τῇ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ ἀπό-
 γειος, πίνων ἄμα, ὥσπερ δ' τῇ Ὀμήρῳ Ζεὺς, ἡ
 ἀπὸ Φαλαίκρων 11) ἢ ἀπὸ τῆς ἀμετράνειας, ὅμο-
 ιαυ διαφερόμενον σέ τε, καὶ τὴν καὶν πρύμνη-
 θεν ἀπὸ τῇ ἀνέρι κατερῆμένην 12).

ΛΤΚ.

*mos fluctus latam, dimissis quibusdam tenacibus an-
 cipitibus, aut habenis ferreis, et compedibus nauium,
 comis retrabat impetuofum illud cursus, inuidia
 venti ferentis, Igitur, inquit ille, tu quidem, si
 volueris, nauiga et nata et curve pex fluctum: ego
 vero e terra, bibens interim, ut Homericus ille Ju-
 piter, aut de glabri montis specula, aut de caeli
 arce, videba te differri, ac nauim de puppi a vento
 secundo flatu impelli.*

Ee 3

16. LYC.

11. Ἀπὸ Φαλαίκρων] Φαλαίκρα vel Φάλα-
 κρα speciatim Idae montis vertex, vnde
 Homericus Iupiter imperat non minus, quam
 de caelo. *Gesner.*

12. Κατερῆμένην] Vt caetera in hac metapho-
 ra nauigationis absurdissima et verè κακό-
 ζηλα sunt, ita hoc praesertim: κατερῆσθαι
 est permingi, sed de nomine ἄρος et ἄριος
 dat illi Lexiphanes intellectum, quem in-
 terpretatio exprimit. Tales sunt lusus in

ΛΤΚ. Ἄλῃς ὦ Λεξίφανες καὶ ποτὶ καὶ ἀνα-
γνώσεως. ἐγὼ γὰρ ἤδη μεθύω σοι καὶ ναυτιῶ,
καὶ ἢν μὴ τάχιστα ἐξέλθῃς ταῦτα πάντα ὑπό-
στα διεξελήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσει μοι
δοκῶ, περιβαμβέμενος ὑφ' ὧν κατεσκευάσας
με ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελαῖν
ἐπῆει μοι ἐκ' αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάν-
τα ἕματα ἦν, ἤλθεν σε τῆς κακοδαμονίας, ὁρῶν
εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτοκότα καὶ νο-
σῶντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχό-
λῶντα.

Ζητιῶ

16. LYC. Satis Lexiphanes, conuiuui et lectio-
nis: ego enim iam ebrius tibi sum et nauseo, ac
nisi celeriter euomuerō haec omnia, quae recita-
sti, Corybanticum, scito, morbum nactus
mihi videor, circumsonantibus, quibus perfudi-
sti me, verbis. Quamquam primum ridere illa
subibat. Cum vero multa essent, et similia in-
ter se omnia, miseratus sum infelicitatem tuam,
qui viderem, in labyrinthum te incidisse e quo
fuga nulla sit, et morbo laborare maximo, vel
atra potius bili esse percitum.

17. Quae-

ἑκτορες, ἰσχαδες, et aliis, in quibus scili-
cet etyma dum spectat, alienam et nouam
significationem contingit. Gesner.

Ζητῶ ἔν' πρὸς ἑμαυτὸν, ὅπόθεν τὰ τῶσδε
κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὅποιον χρόνῳ, καὶ ὅπως
κατακλείσας εἶχες τοσῶτον ἐσμὸν ἀτόπων καὶ
διαστροφῶν ὀνομαζόντων, ὥς τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίη-
σας, τὰ δὲ κατωρρωγμένους ποθέν ἀνασπῶν,
κατὰ τὸ ἱαμβεῖον,

"Ολοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς
τοσῶτον βόρβορον συναρπάσας, κατήντησας
μα, μηδέν σε δεινὸν εἰργασμένον. δοκεῖς δὲ μοι
μήτε φίλον τινά, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὐναν ἔχον, μή-
τε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρρησίαν ἄ-
γούτι ἐνταυχυκήμεναι, ὃς τάλιθ' εἰπὼν, ἔπαυ-
σεν ἂν σε ὑδέρω μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τῷ πά-
θῳ διαρρήγῃναι κινδυνεύοντα, σκυτῶ δὲ εὐ-
σαρκον

17. Quaero igitur apud me ipse, unde tot
mala collegeris, et quanto tempore atque ubi tan-
tum examen absurdorum distortarumque nomi-
num concluderis, quorum partem quidem ipse
fecisti, partim vero sepulta alicundo eruisti, ut
ex iambico illo tibi dici possit, Percas male morta-
lium mala eligens! tantum coeni collectum in me
effudisti, qui nulla te iniuria laeserim. Videris
autem mihi neque amicum quemquam, aut fa-
miliarem, aut benevolum habere, neque in vi-
rum liberum unquam, et fiducia utentem inci-
disse, qui vera dicendo liberaret te a quoque tumo-
re correptum, et, ne a morbo illo rumparis, pe-
riclitantem, dum te corpus fecisse putas, et fir-

σαρκον εἶναι δοκᾶντα, καὶ εὐρωσίαν οἰόμενεν τὴν συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινε-
μενον, ἀγνοούντων ἅ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πε-
παιδευμένων, εἰκότως ἐλεέμενον.

Ἀλλ' εἰς κελὸν γὰρ τετονὶ Σωπολιν ὄρω τὸν
ἰατρὸν προσιόντα, φέρε τέτῳ ἐγχειρίσαντές
σε, καὶ διαλεχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσε, ἰασίν τι-
νὰ σοι εὐρώμεθα, συνετὸς γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολ-
λὰς ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κο-
ρυζῶντας, ἀπὴλλαξεν, ἐγχείας φάρμακον. χαῖρε
Σώπολι, καὶ τετονί. Λεξιφάνην παραλαβὼν ἐ-
ταῖρον, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρω δὲ νῦν, καὶ ξέ-
νη περὶ τὴν Φωνὴν νόσῳ ζυγόντα, καὶ κινδυνεύοντα,
ἤδη τελέως ἀπολωλέναι, σῶσον ἐνίγῃ τῷ τρόπῳ.

Λ Ε Ξ.

mam validudinem esse, quae calamitas est: et ab in-
sanis quidem laudaris, morbum tuum ignorantibus,
eruditis autem misericordiam moues merito.

18. Verum enim vero, accedentem enim video
praeclarum hunc Sopolin medicum, huic te com-
mendamus, age, et sermone de morbo instituto
curationem tibi aliquam inueniamus. Prudens
enim vir est, qui iam multos tui similes furori
proximos, et pituita laborantes, medicamento
infuso liberauit. Salve Sopolī, et assumptum hunc
Lexiphonem, sodalem, ut nosti, meum, verum
in delirio iam et peregrino circa linguam morbo
versantem, et ne iam plane perierit periclitan-
tem, serua quacunque demum ratione licuerit.

19. L E X.

ΛΕΞ. Μὴ ἐμὲ, Σώπολι, ἀλλὰ τῆτονι Λυκί-
νον, ὃς περὶ Φανῶς μακροῦ, καὶ ἄνδρας πεφρενω-
μένους ὀλισθαγνῶμειν οἶσται, καὶ κατὰ τὸν Μνη-
σάρχη τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν
ἡμῖν ἐπιβάλλει· ἀλλὰ μὰ τὴν ἀνάσχυτον Ἀ-
θηναίαν, καὶ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα,
ἐδ' ὅσους τὰ γρύ καὶ τὰ Φνεί φροντίζμεν αὐτῷ.
ὅττεύομαι ἐν μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ· εἰ-
καδὲ καὶ ῥίναυσησιν 13), τοιαῦτα ἐπιτιμῶν-

τος

19. LEX. Non me, Sopoli, sed huncce Ly-
cinum, qui manifeste maccus est, et homines
cordatos labi sententia arbitratur, ut Samius ille
Mnesarchi F. silentium nobis et linguotium im-
ponit. Sed per impudentem (*quam nemo pudore
afficiet*) Mineruam, et magnum monstripugna-
cem Herculem, neque gry neque phnei illum
curabimus, quare abominor etiam omnino in il-
lum incidere. Videor mihi etiam nasum corru-
gaturus, cum tot ipsius reprehensiones audiam:

E e 5

et

13. ῥίναυσησεν] Verbum ῥίναυσησεν nec in-
telligo, nec unde derivatum sit communi-
scor, neque cur *ringi* dederit Micyllus vi-
deo; nisi quod de origine nominis αὐσηρὸς
forte somnare aliquid lubeat. Certe *os con-*
trahunt austera; quae molesta sunt *corrugant*
nares, bilis sedem. Sed hoc est hariolari, ut
et illud, quod cogitabam, an ῥίναυλήσειν
q. d. *naso ut tibia canere*, locum habere pos-
sit;

τος ἀνδρῶν. καὶ ἤδη γε αἶπομαι παρὰ τὸν ἐταί-
ριον Κλεινίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνῳ ἤδη ἀνά-
σαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ ταύτην νο-
σεῖν, ἅτι μὴ ῥεῖ. ὥς ἐκέτι εἴδ' ἀναβαίνει αὐ-
τὴν, ἀλλ' ἄβατος καὶ ἀνήροτός ἐστι.

ΣΩΠ. Τί δὲ νοσεῖ, ὦ Λυκίῃ, Λεξιφάνης;
ΛΥΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, ἐκ ἀκοῖας,
οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμῶς τὰς νῦν πρесоμιλῶν-
τας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέ-
γεται, διασρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ
ἀλόκοτα συντιθεῖς, καὶ σπεδὴν παιζέμενος ἐπ'
αὐ-

et iam quidem abeo ad sodalicium meum Cli-
niam, quod audio tempore iam *satis* longo im-
puram (non purgatam) illi esse mulierem, eam-
que aegrotare, quod non fluit. Itaque non am-
plius incendit illam, sed inuia et inarata est.

20. SOP. Quid vero aegrotat, Lycine, Lexi-
phanes? LYC. Ipsum hoc, Sopolι, non audis?
quae loquatur, et nobis qui iam cum ipso ver-
samur, relictis, ante mille annos *recepto sermone*
nobiscum loquitur, linguam ipsam peruertens,
et absurda illa componens, studiumque in illis
collo-

fit; quod ad risum de nare etiam cum sibi
lo profusum, et *uncis naribus indulgentem*,
quod Persius ait, referebam. Quin video
praesidium huic lectioni et interpretationi in
vetustis Scholiis esse. Itaque huc inclino.
Gesner.

αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν, εἴτι ξενίζοι καὶ τὸ
καθεστηκὸς νόμισμα τῆς Φωνῆς παρακόπτοι.
ΣΩΠ. Μὰ Δί', ἔ' μικράν τινα λέγεις τὴν νέσον,
ὦ Λυκῖνε. βοηθητέα γὰρ τῷ ἀνδρὶ πάσῃ μη-
χανῇ, καὶ κατὰ θεὸν γάρ, τῶν χολωτῶν τινι
Φάρμακον τετὶ κερασάμενος ἀπῆεν, ὡς πίων
ἐμέσεις· Φέρε πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ ΛεξιΦα-
νες, ὡς ὑγιῆς ἡμῶν καὶ καθαρός γέναιοι, τῆς τοι-
αύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθεῖς· ἀλλὰ περὶ
σθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥέων ἔσῃ. ΛΕΞ.
Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δράσετέ με, ὦ Σώπολι, αὐτὲ,
καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τετρεῖς τῷ Φαρμάκῳ.
δέδοικα γὰρ μὴ πτόμα γένοιτό μοι τῆτο τῶν
λόγων τὸ πόμα. ΑΥΚ. Πίθι, καὶ μὴ μέλ-
λε,

collocans, quasi magnum quiddam esset, si vt
peregrinum se instituat, et constantem linguae
monetam adulteret. SOP. Non paruum profē-
cto morbum, Lycine, narras. Succurrendum
igitur omni ope viro, et diuina quadam sorte
atribulario cuidam hoc poculum temperavi, iam-
que ibam ad illum, vt eo pota voveret. Age
prius ipse bibe, Lexiphanes, vti sanus nobis et
purus fias, exhausta illa sermonum absurditate.
Quin obsequere mihi et bibe, habebisque mol-
lius. LEX. Nescio quid acturi mecum sitis, So-
poli, tuque Lycine, potantes me hoc medica-
menti poculo. Metuo enim ne loculum mihi
verborum paret hoc poculum. LYC. Bibe, ne
cuncta-

κε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίσις, καὶ λέγοις.
ΛΕΞ. Ἴδὲ πείθομαι, καὶ πίομαι. Φεῦ, τί
τῆτο; πολὺς βορβορυγμός. ἐγγαστριβυθόν 14)
τινα εἶοικα πεπωκέναι.

ΣΩΣΤ. Ἀρξαι δὴ ἐμεῖν βαβαί. πρῶτον τα-
τί τὸ μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἐξελήλυθε τὸ,
καῖτα· εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἦδ' ὅς, καὶ ἀμη-
γέπη, καὶ λῶσε, καὶ δῆπεθεν, καὶ συνεχές τὸ
ἄττα. βίασαι δ' ὁμως, καὶ κάθευ εἰς τὴν Φά-
ρυγγα

cunctare, vt humanum iam sapias et loquare.
LEX. En obsequor, et bibo, phy; quid hoc
est? multus intestinorum tumultus. Videor mi-
hi profunda ventris mouens daemouia glutuisse.

21. SOST. Incipe ergo vomere. Vah, pri-
mum hoc μῶν; deinde post illud exiit καῖτα.
Tum post illa, et ἦ δ' ὅς et ἀμηγέπη, et λῶσε,
et δῆπεθεν, et frequens illud ἄττα. Attamen
vim tibi adhibe, demitte in gulam digitos. Non-
dum

14. Ἐγγαστριβυθόν] Ἐγγαστριμύθον, puto,
in mentem venit, quisquis vocem hanc in-
solentem et forte ἀπαξ λεγομένην inspicit.
Verum meminerimus, quis loquatur: est
ille Lexiphanes, verborum faber abstruso-
rum, qui emoueri sibi ima ventriculi queri-
tur. Lusit igitur et ex ἐγγαστριμύθῳ con-
cinnant ἐγγαστριβυθόν, quasi tu dicas, in
ventris ima, et fundum ipsum, se pene-
trantem. *Gesner.*

ρυγγα τὰς δακτύλους, ἔδέπω τὸ ἱκταρ ἐμήμε-
 νας, ἔδὲ τὸ σκορδιᾶσθαι, ἔδὲ τὸ τευτάζεσθαι,
 ἔδὲ τὸ σκύλλεσθαι, πολλὰ ἔτι ὑποδέδυκε, καὶ
 μερὴ σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. ἄμεινον δὲ εἰ καὶ κά-
 τω διαχωρήσειεν ἂν ἕνια. ἡ γὰρ σιληπορδία,
 μέγαν τὸν ψόφον ἐργάζεται συνεκπεσῶσα μετὰ
 τῷ πνεύματι. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς ἔτοσί,
 πλὴν εἴ τι μεμνήηκεν ὑπάλοιπτον ἐν τοῖς κατῷ ἐν-
 τέροις· σὺ δὲ τὸ μετὰ τῷτο, παραλαβὼν αὐ-
 τὸν, ὦ Λυκῖνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε ἅ-
 χρῇ λέγειν.

ΛΤΚ. Οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώπολι, ἐπειδὴ
 περ ἡμῖν προωδοποιήται τὰ παρὰ σῶ· καὶ πρὸς
 σὲ τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξίφανες, ἡ συμβαλή. εἴ-
 περ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λό-
 γοις,

dum enim ἱκταρ euomisti, neque σκορδιᾶσθαι,
 neque τευτάζεσθαι, neque σκύλλεσθαι. Multa
 adhuc subiere, plenusque tibi illis venter. Melius
 fuerit, si deorsum etiam quaedam decedant. Σι-
 ληπορδία enim magnum crepitum edet cum spi-
 ritu vna elabens. Sed iam purus hic est, nisi si
 quid mansit reliquum in inferioribus intestinis.
 Verum tu postea assumtum, Lycine, aliter in-
 stitue et doce quae dicenda sunt.

22. LYC. Sic faciemus, Sopoli, quandoqui-
 dem via nobis a te munita est. Ac tuum de
 caetero est consilium, Lexiphanes. Si volueris
 vere laudari ab oratione, et in multitudine cele-
 brari,

γοις, καὶ τοῖς πλήθεσιν εὐδοκίμειν, Ἰὰ μὲν
 τοιαῦτα πάντα Φεῦγε, καὶ ἀποτρέπε, ἀρξά-
 μενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ δι-
 δασκάλοις αὐτὲς ἀναγνῆς, μέτιθι ἐπὶ τὰς ῥήτο-
 ρας, καὶ τῇ ἐκείνων Φωνῇ συντραφῆς, ἐπὶ τὰ
 Θεκυδίδε καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πολ-
 λὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγω-
 δίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τέτων ἅπαντα
 τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις
 ὡς νῦν γε ἐλελήθης σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κορο-
 πλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις εἰκῶς,
 κενρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ'
 ἐνδοθεν, πῆλινός τε καὶ εὐθρυπτος ὢν.

Ἐὰν ταῦτα ποῶς, πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ
 ἀπαιδευσίᾳ ἑλεγχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδεσθεῖς
 μετα-

brari, talia quidem omnia fuge, et auersare.
 Facto autem initio a poetarum optimis, cum ma-
 gistrorum opera eos cognoueris, ad oratores transi,
 eorumque linguae innutritus, ad Thucydidis et
 Platonis libros tempestiue transi, multum in pul-
 chra etiam Comoedia et Tragoedia grati exer-
 citandus. Ab his enim si pulcherrima quaeque
 florum instar decerpseris, eris aliquid in eloquen-
 tiae studio, qui nunc imprudens similis fuisti his,
 quae a figulis in forum finguntur, rubrica quidem
 ac caeruleo pictus, cum intra luteus sis et fragilis.

23. Haec si feceris, et pauxillo tempore incisi-
 tiae reprehensionem sustinueris, neque discere
 de

μεταμανθάνων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθε-
σι, καὶ ἔ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, ἐδὲ δια-
βόματος ἐπὶ τῷ χεῖρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλη-
να καὶ Ἀττικὸν ἀπικαλόντων σε, τὸν μηδὲ βαρ-
βάρων ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον.
πρὸ πάντων δὲ ἐκείνο μέμνησέ μοι, μὴ μιμεῖ-
σθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν
τὰ φαυλότατα, μηδὲ περισθίειν 15) ἐκεῖνα, ὥσ-
περ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζη-
λῶν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μηδὲ
σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναί τῶν λόγων, ἀλλὰ
κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ σερῆά σοι τρο-
φή

Φη

de nouo te pudeat: cum fiducia multitudinem al-
loqueris, neque deridebere vt nunc, neque in
deteriorem partem in ore eris praestantissimorum,
Graecum te Atticumque per contemptum vocan-
tium, qui neque in barbarorum disertissimis nu-
merari dignus sis. Ante omnia vero hoc mihi
memento, ne imiteris Sophistarum, qui paullo
ante nos fuere, pessima, neque studiose illa con-
fecteris, vt nunc; verum talia conculces, ex-
empla autem antiqua aemuleris. Neque demul-
ceant te verborum inodori et caduci flores: sed
ex lege athletarum, solidus tibi cibus consuetus
sit.

15. Περισθίειν] Interpretantur depascere: neu-
trum bene percipio. Suspicio περιέπειν
fuisse, quod studium et curam intentiorem
significat. Gesner.

Φῆ συνηθῆς ἔσω, μάλις δὲ χάρισι καὶ σαφηνείᾳ θύε, ὧν πάμπαν λίαν νῦν ἀπελέλειψο.

Καὶ ὁ τύφος δὲ καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύνεσθαι, καὶ λαρυγγίζειν ἀπέσω, καὶ τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἶσεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτός, ἣν τὰ πάντων συκοφαντῆς. καὶ μὴν καὶ κείνο εἰ μικρόν, μάλλον δὲ τὸ μέγιστον ἀμαρτάνεις, ὅτι εἰ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσκευασμένος, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἣν περ ῥῆμα ἔκφυλον εὗρης, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῆς εἶναι καλόν, τέτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ παρβύσης αὐτόπερ, καὶ τῷ λεγομένῳ μὴδ' ἀναγκᾶν

fit. Maxime vero Gratiis et Perspicuitati litato, a quibus longissime iam relictus es.

24. Tumor vero et iactantia, et mala consuetudo, et grauitatis illa ac sonorae dictionis affectatio absit, et infectatio aliorum, et ne putes primum te fore ipsum, si omnium scripta calumniaris. Etenim illud quoque non paruum, sed potius maximum peccas, quod non prius, quam verba, sententias comparatas, verbis deinde exornas nominibusque; sed si qua verbum extra suam tribum quasi oberrans inueneris, aut ipse confictum a te pulchrum putaueris, huic studes aptare sententiam, et damnum iudicas, si illud non aliquorsum infercias, etiamsi ei, quod dicitur

καῖον ἢ· οἷον πρώην, τὸν ἐμάλωπα, εἰδὼς
ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, εἰδὲν εἰκότα τῷ
ὑποκειμένῳ. καὶ εἰ μὲν ἰδιώται πάντες ἐτεθή-
πεισαν, ὑπὸ τῷ ξένῳ πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ
πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς
ἐπανδύουσιν, ἐγέλων.

Τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκείνόν ἐστιν,
ὅτι ὑπεράττικτος εἶναι ἀξιώων, καὶ τὴν Φωνὴν εἰς
τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἐνία,
παλλοῦν· δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λό-
γοις, ἀ μὴδὲ πᾶσι ἀρτι μανθάνων ἀγνοήσκειν.
οἷον ἐκείνῳ πῶς οἶει κατὰ γῆς δύναι· ἠυχόμενῳ,
ἀκύνῳ σὺ ἐπιδεικνυμένῳ· ὅτε χιτώνιον μὲν,
καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὥς λέγεσθαι· ἐελάρια δὲ, καὶ
τὰς

tur plane necessarium non sit. Vt nuper ἐμάλωπα illud, cum neque quid significaret scires, proiecisti, nihil argumento conueniens. Atque imperiti quidem omnes obstupescabant, cum aures illorum feriret peregrinitas: sed eruditi utroque, et te, et laudatores illos risere.

25. Maxime autem ridiculum illud est, quod, cum super omnes esse Atticos postules, et ad antiquissimam rationem linguam expoliisse, tamen talia quaedam, potius vero plurima immisces orationi, quae neque puer modo discens ignorare possit: ut illa, quid putas? terram mihi hiscere optabam, cum audirem te, specimen eloquentiae edentem. χιτώνιον etiam virorum dici puta-

τὰς ἄρρενας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλει· ἃ τίς
 καὶ οἶδεν ὅτι χιτῶνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθῆς, δε-
 λάρια δὲ τὰ θήλεα καλεῖσι; καὶ ἄλλα πολὺ τέ-
 των προφανέστερα, οἷον τὸ, ἵπτατο, καὶ τὸ,
 ἀπαντῶμενος, καὶ τὰ, καθεσθείς, ἐδὲ μετοι-
 κικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς. ἡμεῖς δὲ ἐδὲ ποιη-
 τὰς ἐπαινῶμεν τὰς κατὰ γλῶτταν γράφοντας
 ποιήματα· τὰ δὲ σὰ, ὡς περὶ μέτροις παρα-
 βάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιπιδεὺς βασιμὸς ἂν εἴη,
 καὶ ἡ τῆς Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἐτι
 τέτων τὴν Φωνὴν κακοδαμονέστερος· ἂν ταῦτα
 ζηλώσης, καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βασιλευμένος
 ὑπὲρ σεαυτοῦ εἴη. ἦν δὲ λαθῇς αὐθις εἰς τὴν
 λιχνείαν κατελισθῶν, ἐμεῖ μὲν ἀποπεπληρω-
 ται,

re, δελάρια αὐτεῖν etiam mares pedissequos ap-
 pellares: quae quis nescit, χιτῶνιον mulierum
 esse vestitum, δελάρια autem feminas modo illos
 vocare; et alia multo his apertiora, quale est
 ἵπτατο, et ἀπαντῶμενος et καθεσθείς, quae
 neque aliunde delata domicilium in Attico ser-
 mone acceperunt. Nos vero neque poëtas lau-
 damus poëmata scribentes ad quae glossario opus
 est. Tua vero, vt pedestria metris comparem,
 sicut Dosiadae ara fuerint, aut Alexandra Lycop-
 phonis, et si quis adhuc est linguae quam isti
 infeliciores. Haec si studiose dediscas, optime
 tibi consulueris. Sin imprudens iterum in de-
 licias illas fallente velut vestigio labaris, admoni-
 tione

ται ἡ παράνομις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἀνγὰ καὶ ξυνῆς χείρων γενόμενος.

tione ego defunctus sum, tu vero te accusabis, si quidem aliquando deteriore te factum intelliges.

Εὐνούχος.

ΠΑΜΦ. Πόθεν, ὦ Λυκίνα, ἡ τί γελῶν ἡμῖν ἀφίξαι; αἰ μὲν γὰρ Φαιδρὸς ὦν τυγχάνεις. τὰ δὲ πλέον τῷ συνήθους εἶναι μοι δοκεῖ, ἐφ' ὧν μηδὲ κατέχειν δυνατόν ἐστι τὸν γέλωτα. ΑἴΤΚ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἤκω σοι, ὦ Πάμφιλε· τὸ γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινωνὸν ποιήσομαι σε, ἢν ἀκρότης οἷα δίκη δικαζομένη παρεγενόμην, φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντων. ΠΑΜΦ. Καὶ τῷτο μὲν ὡς ἀληθεῖς γελῶν

Eunuchus.

PAMPH. Vnde nobis, Lycine, aut quid ridens aduenis? Nam semper quidem hilaris esse soles: hoc autem solito plus mihi videtur, in quo neque risum continere potes. LYC. E foro tibi adsum, Pamphile: risus autem statim faciam te participem, si audieris, cui causae disceptandae interfuerim contendentibus inter se philosophis. P A M P H. Illud ipsum quidem

λοῖον λέγεις, τὸ, φιλοσοφῶντας διαμάζεσθαι
πρὸς ἀλλήλους· δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ'
εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.

ΛΥΚ. Ποθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκεί-
νοι, οἳ γε συμπεσόντες, ὅλας ἀμάξας βλασφη-
μιῶν κατασκέδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ
ὑπερδιατεινόμενοι; ΠΑΜΦ. Ἦπερ, ὦ Λυκίνε,
περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα,
ἐτερόδοξοι τυγχάνοντες. ΛΥΚ. Οὐδαμῶς· ἀλλ'
ἐτεροῖον τι τῆτο ἦν. ἐμόδοξοι γὰρ ἀμφώ, καὶ
ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων· δίκη δὲ ὁμῶς συνεισέ-
κει, καὶ δικασαὶ ψηφοφορῶντες ἦσαν οἱ ἄριστοι,
καὶ πρεσβύτατοι καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πό-
λει, καὶ ἐφ' ὧν ἂν τις ἠδέσθῃ, παρὰ μέλος τι
Φθον-

vere ridiculum narras, philosophos iure inter se
experiri, qui debeant, si quid etiam sit magnum,
pacate inter se crimina dissolvere.

2. LYC. Vnde illi, sodalis, pacate? qui com-
missi inter se plaustra conuiciorum tota in se con-
gesserunt inuicem, clamantes et ultra quam pos-
sent contendentes? PAMPH. Numquid de literis
disceptabant solennia illa, cum diuersae essent
sententiae atque sectae. L. Y. C. Minime. Sed
aliud quiddam hoc erat. Eiusdem enim ambo
sententiae, et disciplinae eiusdem. Et tamen iu-
diciū constitutum est, et suffragia ferebant iu-
dices optimates, et aetate maxime prouedi et sa-
pientissimi ciuitatis: apud quos merito pudet ali-
quem.

Φθονήσας, ἔχ' ὅπως ἐς τοσαύτην ἀνασχυρ-
 τίαν τραπόμενος. ΠΑΜΦ. Οὐκ ἔν λέγοις ἂν
 ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὥς καὶ αὐτὸς εἰ-
 δείην ὃ, τι σοι τὰ κεκινηκὸς εἴη τὸν τασᾶτον
 γέλωτα.

ΛΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὥς
 εἶσθα, ἐκ βασιλέωςμισθοφορὰ τις ἔφαύλη
 κατὰ γένη τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω,
 καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς
 ἐκ τῆς Περιπάτης, τὰ ἴσα τέτοις ἅπασιν. ἔδει
 δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τίνος, ἄλλον ἀντικαθί-
 σασθαι, δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ
 τὰ ἄλλα, ἃ βοήη τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν,
 εἰς ἱερῆιον, ἀλλὰ μύριον κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἔφ'
 ὅτω

quem, extra numerum quidquam dicere, ne-
 dum vt eo impudentiae progrediatur. PAMPH.
 Quin tu igitur dicis iam caput causae, vt et ipse
 sciam, quid tantum tibi risum mouerit.

3. LYC. Constituta sunt, quod nosti, Pam-
 phile, ab imperatore salaria non contemnenda
 generatim philosophis, Stoicis dico, et Platoni-
 cis, et Epicureis, insuper etiam Peripateticis,
 aequalia omnibus. Oportebat autem in mortui
 alicuius locum surrogari, probatum suffragiis opti-
 matum. Praemium certaminis non *bubula pellis*
erat, secundum poëtam, *neque victima*, sed de-
 cies millenae quotannis drachmae, vt iuuenes do-

ὅτω συνεῖναι τοῖς νέοις. ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καί τινα Φασίγ αὐτῶν ἐνάγχος ἀποδανεῖν, τῶν περιπατητικῶν οἶμα τὸν ἕτερον. ΛΥΚ. Αὐτῇ, ὦ Πάμφιλε, ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμανομάχουν πρὸς ἀλλήλας· καὶ ἄχρι γε τῆς, γελοῖον εἶδεν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ Φαιλόσοφος εἶναι. Φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν· ἔπειτα ὑπὲρ τῶν, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύσεως, καὶ ἰσθῶν πατρῶων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων; ἀγωνίζεσθαι. ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τὸτό γε ἐστὶ τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ πρῶτον τι ἀγαθὸν καὶ τὸτό οἶσθαι. ΛΥΚ. Ὅρθῶς λέγεις. Φασὶ γὰρ ἐν ταῦτα. καὶ κατὰ τὰ πατρια ἐγίγνετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος.

Τὰ

ceret. PAMPH. Noui ista, et aiunt quendam illorum nuper mortuum, Peripateticorum puto alterum. LYC. Haec, Pamphile, Helena erat, pro qua depugnabant inter se inuicem: et hactenus ridiculum illis erat nihil aliud, quam quod qui philosophos se dicerent esse, et pecunias contemnere, deinde pro his, tanquam pro patria periclitante, et sacris patriis, et sepulcris maiorum suorum, decertarent. PAMPH. Quin etiam hoc dogma est Peripateticis, non valde contemnere diuitias, sed tertium quoddam bonum illud quoque putare. LYC. Recte dicis. Aiunt scilicet ista, et ex patria disciplina bellum ab iis gestum est.

4. Quae

Τὰ μετὰ ταῦτα δέ, ἤδη ἄμκε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντος ἐκείνῃ ἠγωνίζοντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριστοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτερος, οἶσθα ἐν λέγω, τὸν ἐρισικόν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνύχος εἶναι δοκῶν· τὰ μὲν ἐν τῶν λόγων προηγωνίσα αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπαρίαν ἐκάτερος τῶν δογματῶν ἐπεδέδεκτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἶχετο· καὶ μὰ τὸν Δι', ἑξέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν.

Τὸ δ' ἐν τέλος τῆς δίκης ἕς τῷτο περιέστη· ἀφήμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τῷ δεικνύοντι τὰ αὐτοῦ, μετέβηκεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχειν ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταυτὰ δὲ

4. Quae autem post consecuta sunt, iam audi. Multi enim alii quoque in funebribus defuncti ludis pugnabant. Duo autem maxime erant, quorum anceps certamen, Diocles senex, nosti quem dico, contentiosum illum: et Bagoas, qui putatur eunuchus. Ac doctrinae certamen iam ante certatum illis fuerat, peritiamque dogmatum vterque demonstraerat, seque Aristoteli eiusque sententiis addictum esse. Et sane neuter illorum erat melior.

5. Finis ergo causae huc evasit. Diocles omisso ostendere sua merita, ad Bagoam transiit, et vitam maxime illius reprehendere tentavit: ea-

δὲ καὶ ὁ Βαγώας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνῃ βίον.
 ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκίνε· καὶ τὰ πλείω γέ
 τῷ λόγῳ περὶ τῆς μαῖλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς·
 ὡς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιού-
 τῳ τὸ πλεῖον διατρίψαι ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἀμει-
 νον βιᾶντα μαῖλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς
 προχειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῇ νίκῃ
 νομίζων.

ΛΥΚ. Εὖ λέγεις, καὶ μὲ ὁμόψηφον ἐν τῷ
 ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἀλὶς μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἄ-
 λὶς δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἤδη ὁ Διοκλῆς
 ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι τῷ Βαγώᾳ
 μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ
 ἀρισεύων, εὐνέχω γε ὄντι, ἀλλὰ τὰς τοιούτους
 ἔχ

dem ratione vero etiam Bagoas contra in illius
 vitam inquisivit. PAMPH. Merito illud quidem,
 Lycine: ac maior pars orationis versari illis circa
 hoc potius debebat. Equidem si iudex essem,
 in hoc praecipue immoraturus mihi videor, quae-
 ramque potius, vter melius vixerit, quam qui
 promptior sit oratione, eumque magis affinem vi-
 ctoriae iudicem.

6. LYC. Bene dicis: meque ea in re suffragan-
 tem tibi habes. Cum vero satis haberent conui-
 ciorum et criminum, denique iam negavit Dio-
 cles, omnino fas esse Bagoae tractare philosophiam,
 et praemia illius affectare, qui eunuchus sit: ta-
 les

ἔχ' ὅπως τέτων ἀποκλειῖσθαι ἤξιε, ἀλλὰ καὶ
 ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιῤῥαντηρίων, καὶ τῶν κοι-
 νῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσοιώνισόν τι ἀπο-
 φαίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἔωθεν
 ἐξιών ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι κοιᾶτόν τινα. καὶ πο-
 λὺς ἦν ὁ περὶ τῆς λόγος, ἔτε ἀνδρα ἔτε γυ-
 νᾶκα εἶναι τὸν εὐνᾶχον λέγοντος, ἀλλὰ τι σύν-
 θετον, καὶ μικτόν, καὶ τερατώδες, ἔξω τῆς
 ἀνθρωπείας φύσεως. ΠΑΜΦ. Καινόν γε τὸ
 ὄγκλημα φῆς, ὦ Λυκίνε, καὶ ἤδη γελᾷν καὶ αὐ-
 τὸς, ὦ ἐταῖρε, προάγομαι, τῆς παραδόξε ταύ-
 τῆς κατηγορίας ἀκέων. τί δ' ἔν' ἄτερος; ἄρα
 τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐ-
 τὸς ἀντειπεῖν ἐτόλμησε;

Λ Τ Κ:

les vero non modo his rebus excludendos affir-
 mauit, sed sacris ipsis, et lustralibus vasis, et
 communibus vniuersis coetibus; ostenderis inau-
 spicatum et abominabile spectaculum; si quis
 mane domo egressus, talem quendam viderit.
 Et fuit illi multus hac de re sermo, cum neque
 virum neque feminam esse eunuchum diceret,
 sed compositum quiddam, et mixtum et prodi-
 giosum, et a natura humana abhorrens. PAMPH.
 Nouum crimen narras, Lycine, iamque ipse ad-
 risum, sodalis, adducor, inexpectatam accusa-
 tionem audiens. Quid igitur alter? Numquid
 quieuit? an ipse quoque contra haec dicere quid-
 quam ausus est?

F f 5

7. LYC.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδῆς, καὶ δουλίας (οἰκῆιον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιῦτον) ἐπιπολὺ ἐσιώπα, καὶ ἡρυθρία, καὶ ἰδίων Φανερὸς ἦν· τέλος δὲ λεπτόν τι καὶ γυναικῆιον ἐμφθεγξάμενος, ἡ δίκαια παιεῖν ἔφη τῇν Διοκλέα, Φιλοσοφίας ἀποκλείοντα, εὐνῆχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξὶ μετέεινα· καὶ παρήγγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα, καὶ Θαργῆλία, συνηγορήσασα αὐτῷ· καὶ τις Ἀκαδημαϊκὸς εὐνῆχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκιμήσας ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ Διακλῆς δὲ καίκενον αὐτὸν, εἰ περιῆν, καὶ τῶν ὁμοίων μεταποιεῖτα, εἰρξεν ἄν, ἡ καταπλαγείς αὐτὴ τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν· καὶ τινας καὶ αὐτὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκείνον ὑπὸ

τε

7. LYC. Primo quidem prae pudore, ac metu, quod familiare his est, multum tacebat, aestuabat, et manifeste sudabat: tandem vero tenue quiddam sonans ac muliebre, inique facere dixit Dioclem, qui philosophia arceat eum qui sit eunuchus, quam mulieres etiam vindicare sibi possint, adducebanturque Aspasia, ac Diotima, et Thargelia, quae causam ipsius iuarent; atque aliquis Academicus e Gallia eunuchus, qui paullo ante nostram aetatem inter Graecos floruerit. At Diocles illum ipsum quoque, siquidem fuisset, et eadem tractasset, arcebat, nihil commotus ipsius apud vulgus gloria: et quaedam ipse memorabat dicta, in illum quoque a Stoicis, et Cy-

nics

Στωϊκῶν καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένως πρὸς τὸ γελοιότερον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τῆς σώματος.

Ἐν ταῖς ἦν τοῖς δικασαῖς ἡ διατριβή· καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη τῆς σκέυματος τῆτο ἐτύγγανεν ὅν, εἰ δοκιμασέας εὐνῆχος ἐπὶ φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων προσεστίαν ἐγγχειρισθῆναι ἀξίων· τῆ μὲν καὶ σχῆμα καὶ σώματος εὐμορφίαν προσεῖται φιλοσοφῷ δὲν λέγοντος, καὶ τὸ μέγιστον, πῶγων βαθὺν ἔχειν αὐτὸν, καὶ τοῖς προσεῖσι καὶ μινθάνειν βελομένοις ἀξιόπιστον, καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, αἷς χρητὰ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεσθαι· τὸ δὲ τῆ εὐνῆχα, καὶ τῶν βακῆλων χεῖρον εἶναι. τὰς μὲν γὰρ καὶ πεπειρασθαι

niciis maxime, ridicule in corporis illud vitium iacta.

8. In his agebant iudices, et caput caussae iam in eo vertebatur, probandusne esset eunuchus, philosophiam profiteri, et adolescentium praefecturam sibi demandari postulans? altero dicente, Habitum et integritatem partium omnium corporis inesse philosopho debere, praesertim, prolixam eum barbam habere, quae fidem ei apud accedentes et discere volentes auctoritatemque praestet, dignam denique decem millibus, quae ab imperatore acciperet. Eunuchi vero conditionem, exlectorum etiam statu deteriore. Hos enim tamen aliquando expertos esse virilitatem; hunc

ῥᾶσθαί ποτε ἀνδρείας, τᾷτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θύς ἀπεκεκόφθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι
κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἷ μήτε περιφεραῖς
μήτε κέρασιν ἐναριθμοῖντο ἄν.

Τῷ δὲ ἑ σωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν,
ἀλλ' ἄλλην ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν
δεῖν γίνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπιστή-
μης. εἴθ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μάστις τοῦ
λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν
εὐνῆχον, τὸν ἐκ τῷ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι
τῷ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ ταυτὰ τοῖς θεοῖς.
καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγώας τοιῷ-
τον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερος εὐνῆχος τοῖς νέοις
διδασκαλὸς, οὐδὲ διαβολὴν τινα πρὸς αὐτὸς
ἐνδέ-

hunc autem ab initio statim abscissum, et ambi-
guum quoddam animal esse, cornicum instar,
quæ neque in columbis neque in coruis nume-
rentur.

9. Altero autem contendente, Non corporis
hoc esse iudicium, sed robur animi *spectari*, et
examen mentis oportere fieri, atque scientiæ do-
gmatum: tum Aristoteles citabatur testis eius ora-
tionis, qui supra modum admiratus sit Hermiam
eunuchum, Atarnensem tyrannum, usque eo,
ut etiam illi eodem modo quo Diis rem sacram
faceret. Quin etiam illud adiicere ausus est Ba-
goas, Multo aptiorem esse adolescentibus eunu-
chum magistrum, in quo neque haerere aliqua
illo-

ἐνδέξασθαι δυνάμενος, εἰ δὲ τῷ Σωκράτει ἐκεί-
 νο ἐγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθεῖρων τὰ με-
 ράκια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγέμετον μάλιστα ἐσκό-
 Φθη, χαριέντως τῷτα ὡς γέν ὤετο, προσεῖρη-
 ψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πώγωνος, ἔφη, βαθέος κρι-
 νεσθαι δεῖοι τὰς φιλοσοφῶντας, τὸν τρέχον ἂν
 δριμυτότερον προκριθῇναι πάντων.

Ἐν τῷ τρίτῳ ἄλλος παρὲς ὡς (τὸ δὲ ὄν-
 μα ἐν ἀφανεί κείθω) Καὶ μὴν, ἔφη, ὦ ἄνδρες
 διμασαί, ἔτασι ὁ τὰς γυναῖκας λῆτος, καὶ τὸ Φά-
 νημα γυναικείος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνέχω ἐοικώς, εἰ
 ἀποδύσασθαι, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῶν φανέται· εἰ
 δὲ μὴ ψεύδονται οἱ περὶ αὐτῶ λέγοντες, καὶ μοι-
 χὸς ἐάλω ποτέ, ὡς ὁ Ἀλέων φησὶν, ἄρδρα ἐν
 ἄρδροις

illorum respectu calumnia possit, neque Socratis
 illud crimen locum habere, quasi corrumpere
 adolescentulos. Cum in mentum imberbe in
 primis iacta quaedam essent, lepide hoc, ut sibi
 quidem videbatur, adiecit. Si enim, inquit, a
 barba proluxa iudicari philosophos oporteat, ca-
 prum iustius praeferrī omnibus.

10. Inter haec tertius alius superveniens, cu-
 ius nomen in obscuro relinquatur, Verum tamen,
 inquit, iudices, iste leuibus genis, muliebrī
 voce, et reliqua eunucho similis, si exuatur, vi-
 rilis valde vobis videatur. Si vero non men-
 tiuntur, qui de isto narrant, etiam moechus ali-
 quando deprehensus est, membra, quod ait ta-
 bula

ἄρθεαί· ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνῆχον
 ἀναφυγὼν, καὶ τῷ κρησφύγετον εὐρόμενος,
 ἀφείθη, ἀπισησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε
 δικάσων, ἀπὸ γε τῆς φανερᾶς ὀψεως. νῦν δὲ
 καὶ παλινωδῆσαί μοι δοκεῖ, τῷ προκειμένῳ μι-
 σθῆ ἔνεκα.

Τῶν δὲ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέ-
 λως ἐγίγνωστο, ὡς τὸ εἶκος. Βαγῶας δὲ μᾶλλον
 ἐταράττετο, καὶ πάντοίς ἦν ἐς μύρια τραπὶ-
 μενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἰδρῶτι ῥέομε-
 νος, καὶ ἔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας
 ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ᾤετο, ἔτε ἀχρεῖον αὐ-
 τῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀ-
 γῶνα ἡγεῖτο εἶναι. ΠΑΜΦ. Γελοῖα, ὦ Λυκί-

νε,

bula Solonis, in membris habens. Sed tūm qui-
 dem ad eunuchum se recipiens, inuento illo per-
 fugio, absolutus est, fidem crimini, qui tum
 iudicabant, negantibus, ex specie manifesta:
 iam vero etiam retractaturus mihi videatur propo-
 sitae mercedis causa.

II. His vero dictis, omnium quidem risus,
 ut facile est ad existimandum, ortus est. Bagoas
 vero inagis etiam est perturbatus, in mille formas
 atque colores versus, frigidoque sudore diffuens:
 qui neque honestum putaret adulterii crimen non
 refutando fateri, neque vero inutile sibi crimen
 ad praesens certamen iudicaret. PAMPH. Ridi-
 cula

νε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν ἔτι τὴν τυχεύσαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' ἐν τέλει τί ἐγένετο, καὶ πῶς ἐγνώσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ δικασταί;

ΛΥΚ. Οὐχ ἐμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ μὲν ἤξιον ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τὰς ἀργυρωνήτας ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν τά γε πρὸς τῶν ὄρχεων· οἱ δὲ ἔτι γελοϊότερον μετασειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναικῶν, καλεῦσαι αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ὀπυῖσιν, καὶ τινὰ τῶν δικαστῶν τὸν πρεσβυτάτον τε καὶ πιστάτον ἐφεσῶτα ὄραν εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ ἐπεὶ πάντας γέλως κατεῖχε, καὶ ἄδεις ὅσους οὐ τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτῷ, ἐγνώσαν

cula profecto ista, quaeque non vulgarem vobis oblectationem videantur praebuisse. Sed quid tandem factum est, et quomodo iudices de illis decreuerunt?

12. LYC. Non in eadem omnes erant sententia, sed alii postulabant illum exutum instar mercipiorum inspicere, possetne, quantum quidem ad testiculos, philosophari? alii, magis ridicule arcessitis quibusdam de lupanari mulierculis, iubere illum congredi, et inire, et iudicium aliquem, aetate maximum et fide dignissimum adistere, ac, num philosophetur, videre. Postea vero, cum risus occupasset omnes, et nemo esset cui non concu-

σαν ἀναπόμπιμον ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην.

Καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὡς Φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται καὶ κατηγορίαν συζηροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἐγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ καὶ ἔτος κατὰ τὰς Φαύλας τῶν ρητόρων τέτο ποιῶν, καὶ εἰς τὰς ἀνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τῷ ἐγκλήματος καταλέγων. τῷ Βαγῳα δὲ ἑτέρα, ὡς Φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, κρηπύσειν ἐλπίζει, ἣν ἐπιδείξῃ ὡς εὐδὲν χείρων ἐς ἰσῶν τὰς ἵππας ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γάρ, ὡς ταῖρε, Φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις ἔοικεν εἶναι, καὶ

concussa dolerent ilia, decreuerunt reiicere et remittere caussam in Italiam.

13. Et nunc alter quidem ad eruditionis ostentationem ut aiunt, exercet se et comparat, et accusationem componit, et adulterii crimen movet, maxime sibi contrarium: isque more malorum caussidicorum hoc agit, et inter viros aduersarium suum hoc ipso crimine recenset. Bagoae autem alia, aiunt, cura tenet, et pro viro se gerit frequenter, et prae manu rem habet, et denique superaturum se sperat, si ostendat, nihilo se afinis, qui equas, ineunt, deteriores. Illud enim, sodalis, optimum videtur Philosophiae criterium esse,

καὶ ἀπέδειξίς ἀναντίλεκτος. ὥς καὶ τὸν υἱὸν
(ἔτι δέ μοι κομιδῇ νέος ἐστίν) εὐξαίμην ἄν, οὐ
τὴν γνώμην, εἰδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰ-
δοῖον ἔτσιμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχων.

¶ Ne, haec demonstratio cui contradici nihil pos-
sit. Itaque filium (est autem mihi admodum iu-
venis) optauerim, non mentem neque linguam,
sed verecundam partem philosophiae aptam ha-
bere.

Περὶ τῆς ἀστρολογίας.

Αμφί τε ἔρανῃ, ἀμφί τε ἀσέρων ἡ γραφὴ
ἐκ αὐτέων ἀσέρων, εἰδ' αὐτέων ἐρί ἔρα-
νῃ, ἀλλὰ μαντείας, καὶ ἀληθείης, ἡ δὲ ἐκ τε-
τέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λό-
γος ἐχ' ὑποθημοσύνην ἔχει, εἰδὲ διδασκαλίην
ἐπαγγέλλεται ὅπως ταύτην τὴν μαντοσύνην διε-
νεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ἐνόσοι σοφοὶ ἔόντες,
ταῖ

De Astrologia.

De coelo deque stellis haec scriptio est: non
ipsis de astris, ipso de caelo, sed de diui-
natione ac veritate, quae ab hisce ad hominum
vitam peruenit. Neque vero praecepta hic libel-
lus habet, neque disciplinam promittit, quomo-
do excellere hac diuinatione quis possit, sed re-
prehendo, quotquot docti cum sint, alia quidem

Luc. Op. T. IV.

Gg

exer-

τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέεσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἐωυτέων ἀπηγέονται· μένην δ' ἀστρολογίην ἔτε τιμέεσιν, ἔτ' ἐπασκέεσι.

Καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιή, ἔδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀπίνετο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλῶν θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίη καὶ ῥαθυμίη, καὶ προσέτι μισοπονίη, κείνοισί τε ἀντίζοα φρονέεσι, καὶ εὖτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι ψευδεᾶ μαντευομένοισιν, ἄσρων τε κατηγορέεσι, καὶ αὐτὴν ἀστρολογίην μισέεσιν, ἔδέ μιν ἔτε ὑγίεια ἔτε ἀληθεᾶ νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδεᾶ, καὶ ἀνεμῶλιον, ἔ δικαίως, ἐμοὶ δοκέει, φρονέοντες. ἔτε γὰρ τέκτονος αἰδρεῖν, τεκτοσύνης αὐτῆς ἀφυΐη, αὐλητέω ἀμυσίη, μυσικῆς ἀσοφίη.

ἀλλ'

exercent, et suis omnibus enarrant, solam autem astrologiam neque honorant, neque exercent.

2. Ac sapientia quidem *huius rei*, antiqua, neque recens demum ad nos venit, sed opus est antiquorum regum Dis carorum. Verum qui nunc sunt, incitia et socordia, atque insuper laboris odio, cum contraria illis sentiunt, tum si quando in homines incidunt falsa diuinantes, et fidera accusant, et ipsam oderunt astrologiam, eamque neque sanam neque veram arbitrantur, sed disciplinam mendacem et ventosam, inique, ut mihi videtur, sentientes. Neque enim fabri incitia, fabrilis ipsius artis mala indoles; neque imperitia tibicinis, musicae ipsius est inertia.

Sed

ἀλλ' οἱ μὲν ἀμαθῆς τῶν τεχνέων, ἐκάσῃ δ' ἐν
ἑωυτῇ σοφῇ.

Πρῶτον μὲν ὧν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀν-
θρώποισι κατέστησαντο. αἰτὶν δὲ αὐτέοισι, τὰ
μὲν ἡ σοφίῃ τῷ ἔθνει (καὶ γὰρ τὰλλα τῶν ἄλ-
λων σοφώτεροι Αἰθίοπες) τὰ δὲ καὶ τῆς οἰκή-
σεως ἡ εὐμοιρίῃ· αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίῃ καὶ γα-
ληναίῃ περιέεσται· ἔδὲ τῶν τῷ ἔτεος τροπέων
ἀνέχοντα, ἀλλ' ἐν μιῇ ὥρῃ οἰκέουσιν. ἰδόντες
ὧν πρῶτα τὴν σεληνάην ἐκ ἐς πᾶμπαν ὁμοίην
φαينوμένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην, καὶ
ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ μορφῇ τροπομένην, ἐδόκειν αὐ-
τέοισι τὸ χρεῖμα θωύματος καὶ ἀπορίης ἄξιον.
ἔνθεν δὲ ζητέοντες, εὗρον τουτέων τὴν αἰτίην,
ὅτι

Sed isti quidem artium imperiti, vnaquaeque au-
tem ars per se sapiens est.

3. Primi ergo Aethiopes hanc rationem homi-
nibus constituerunt. Causa illis partim sapientia
gentis, nam reliquis etiam in rebus sapientiores
caeteris Aethiopes; partim etiam habitandi fors
commoda. Semper enim illos serenitas et tran-
quillitas circumiacet, neque anni vices patiuntur,
sed in vna eademque tempestate habitant. Cum
igitur cernent lunam non eandem semper appa-
rere, sed plures accipere species, et in aliam alias
formam verti: visa est illis res admiratione et du-
bitatione digna. Inde igitur quaerendo inuene-

ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἡελίος ἔρχεται.

Εὐροῦ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων τὴν φορὴν, τὰς δὲ πλανήτας ἡμῖς καλούμεν (μῆνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀστέρων κινέονται) φύσιν τε αὐτέων, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα, τὰ ἕκαστος ἐπιτελέσσειν. ἐν δὲ καὶ ὀνόματα αὐτέοισιν ἐπέθεσαν, καὶ ὀνόματα, ὥς ἐδόκουν, ἀλλὰ σημήϊα.

Ταῦτα μὲν ὧν Αἰθίοπες ἐν τῷ ἄρχοντι ἐπέβλεψαν· μετὰ δὲ, γείτοσιν ἔσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδοσαν, Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφῶν ἐνδεξάμενοι ἡμιεργέα τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἡγοῖραν μέτρα τε τῆς ἑκάστης κινήσεως ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ
ὥρέων

runt caussam harum rerum, quod non sua lunae lux, verum a sole illi venit.

4. Inuenerunt vero aliorum quoque siderum motum, quos quidem planetas nos vocamus, soli enim reliquorum siderum mouentur: naturamque illorum et potestatem, et opera, quae singuli efficiunt. Imposuerunt autem illis quoque nomina: non *nuda* nomina, ut videbantur, sed *signa ipsarum naturarum*.

5. Haec igitur Aethiopes in caelo conspexerunt. Post vicinis suis Aegyptiis imperfectam artem tradiderunt: Aegyptii vero, quam accepere ab illis ex parte modo altera absolutam diuinandi rationem, in maius extulerunt, mensuram motus vniuscuiusque signarunt, et annorum numerum,

ώρεών διατάξαντο. καὶ μηνῶν μὲν σφίσι μέτρον ἡ σεληναία, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετο· ἔτεος δὲ ἡ ἥλιος, καὶ ἡ τῆς ἡελίως περίφορος.

Οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλῶν μεζωτετέων. ἐκ γὰρ δὴ τῆς παντὸς ἡέρος, καὶ ἀστέρων τῶν ἄλλων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσαθέων, καὶ ἑδαμᾶ κινεομένων, δωδέκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεομένοισι I), καὶ οἰκεῖα ζῶα ὄντα, ἕκασον αὐτέων ἐς ἄλλην μορφήν μεμιμέαται, τὰ μὲν ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνῶν.

Ἀπὸ

rum, et mensium atque horarum ordinarunt. Et mensium quidem illis modus luna eiusque conversio fuit, anni autem sol, atque solis circuitus.

6. At ipsi alia quoque his multo maiora machinati sunt. Ex omni enim aëre, et stellis reliquis incerrantibus atque fixis, et haudquaquam mouentibus se, duodecim partes resecuerunt, in quibus illae alterae mouerentur. His cum assignassent suum cuique animalia, in aliam singula formam expressere, marina alia, alia vero hominum, alia bestiarum, volucrum alia, alia iumentorum.

Gg 3

7. Vn-

- I. [Ἐν τοῖσι κινεομένοισι.] Non puto hunc locum esse integrum, sed verba quaedam temporum iniuria excidisse. Interpretationem interim dedi, non quam verba subiicerent, quippe quae non intelligebam, sed quam res ipsa postulare visa est. *Gesner.*

Ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἰρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιεῖται. ἔ γάρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δωῶδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἀλλοίησι μοιρέησιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβουσιν, ὀκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δὲ ἔ σιτέονται, ὀκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο· ἔδὲ τραγὸν κτείνουσιν ὅσοι αἰγόκερων ἤδεσαν· καὶ οἱ ἄλλοι τᾶλλα ὡς ἕκαστοι, ἱλάσκονται. καὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τῷ ἡερίᾳ ταύρῳ σεβίζονται. καὶ ὁ Ἄπις αὐτέοις χρῆμα ἰσώτατον, τὴν χώραν ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊον τε ἀνατιθέασι, σημήϊον τῆς ἐκεῖναι τῷ ταύρῳ μαντικῆς.

Οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τῷ λόγῳ· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τῷ Ἀμμωνος,

7. Vnde etiam sacra apud Aegyptios multorum generum fiunt. Nec enim Aegyptii omnes ex duodecim partibus *iisdem* omnibus diuinabant; sed aliis alii partibus diuersisque vrebantur. Atque arietem quidem colunt, quotquot respiciebant Arietem: pisces non edunt, qui pisces *nomine illo* signauerant: neque caprum mactant, quicunque nouerant Capricornum: atque alii alia, ut cuique *visum est*, placant. Sane etiam taurum in honorem caelestis tauri colunt, atque est illis Apis res sanctissima, qui regionem illorum depascatur, cui oraculum ibi constituerint, signum diuinationis illius *caelestis* tauri.

8. Non ita multo post Libyes etiam hanc rationem amplexi sunt. Nam Libyum etiam oraculum

νος, καὶ τῷτο ἐς τὸν ἥερα καὶ ἐς τὴν τετέα σα-
Φίην εἶρητο, παρὰ 2) τὸν Ἀμμωνα, καὶ ἔτοι κριο-
πρόσωπον ποιεόνται.

Ἐγνωσαν δὲ τετέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι,
ἔτοι μὲν λέγασσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ δο-
κεῖ, πολλὸν ὕψερον ἐς τετέας ὁ λόγος ἀπίκετο.

Ἕλληνες δὲ ἔτε παρ' Αἰθιοπῶν, ἔτε παρ'
Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι ἔδεν ἤκασαν, ἀλλὰ
σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρε καὶ Καλλιόπης, πρῶ-
τος τὰ δε ἀπηγήσατο, ἔ μάλαι ἐμφανέως, ἔδὲ
ἐς Φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' εἰς γοη-
τείην, καὶ ἱερολογίην, οἷη διανοίη ἐκείνη. πηξά-
μενος

culum Ammonis, ipsum quoque ad caelum eius-
que sapientiam, relatum est: quatenus Ammo-
nem hi etiam arietis vultu sibi faciunt.

9. Agnouerunt autem horum singula etiam Ba-
bylonii. Hi enim dicunt, etiam ante alios; mi-
hi vero videtur, multo post ad ipsos hanc ratio-
nem peruenisse.

10. Graeci autem neque ab Aethiopibus neque
ab Aegyptiis de astrologia quidquam audiere:
sed ipsis Orpheus Oeagri et Calliopes F. primus
haec enarrauit: non ille manifeste valde; neque
in lucem totam rationem protulit, sed ad incan-
tationem et sacramenta quaedam, sola mens illi

Gg 4

specta-

2. Παρὰ] Tenui mutatione παρὰ mutandum
in παρ' ὃ, quod cum sententia postulare
videretur, in interpretando secutus sum.
Gefner.

μενος γὰρ λύρην, ὄργια τε ἐποιέετο, καὶ τὰ ἱερά
 ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη, ἐπτάμιτος ἔῃσα, τὴν τῶν
 κινεομένων ἀσέρων ἀρμονίην συνεβάλλετο. ταῦ-
 τα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα θαυμάζων,
 πάντα ἔθελε, καὶ πάντων ἐκράτεεν. οὐ γὰρ
 εἰκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν, ἥδε οἱ ἄλλης ἔμελε
 μασσεργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη.
 Ἕλληνες τε τὰδε τιμέοντες, μοῖρην ἐν αὐτῷ οὐ-
 ρανῷ ἀπέκριναν, καὶ ἀσέρες πολλοὶ καλέονται
 λύρη Ὀρφέως, ἣν δέ ποτε Ὀρφέα ἴδης, ἡ λί-
 θοισίν, ἡ χρυσῇ μεμιμημένον ἐν μέσῳ ἔξεται ἱε-
 λος αἰδοντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμ-
 Φι δέ μιν ζῶα μυρία ἔσηκεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος,
 καὶ

spectabat. Lyra enim constructa faciebat orgia,
 et sacra canebat. Lyra autem septem chorda-
 rum quae esset, errantium stellarum harmoniam
 symbolo quodam signabat. Haec inquirens Or-
 pheus, et haec mouens, mulcebat omnia, et
 omnia vincebat. Neque enim illam, *quam fe-*
cebat sibi, lyram spectabat, neque alia illi cor-
 di erat musica; sed haec magna lyra Orphei.
 Honorantes vero ista Graeci, partem ipso in
 caelo ei decreuerunt, et stellae plures lyra vo-
 cantur Orphei. Si vero videris aliquando Or-
 phea, vel lapidibus, vel colore assimilatum, in
 medio sedet canenti similis, in manibus habens
 lyram: circa ipsum autem animalia stant sex-
 centa, in quibus homo etiam, et taurus, et leo,
 eo-

καὶ ταῦρος καὶ λέων· καὶ τῶν ἑκαστον· εὖ τ' ἂν
 ἐκείνα ἴδης, μέμνησό μοι ταυτέων, κοίη ἐκείνου
 κοῖδῃ, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος,
 ἢ οὐκοῖος λέων, Ὀρφέως ἐπαίχσιν, ἣν δὲ τὰ λέ-
 γω αἴτια γινοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ ἔρανῳ δέξῃς
 ἑκαστον ταυτέων.

Λέγῃσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιωτίον, τῷ δὲ
 κλέος μαντοσύνης περὶ πολλὸν αἰρείεται, τῷτον
 τὸν Τειρεσίην ἐν Ἑλλήσιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλα-
 νεομένων ἀσέρων, οἱ μὲν θήλεες, οἱ δὲ ἄρρενες
 ἔχοντες, ἐκ ἴσα ἐκτελέσσι· τῷ καὶ μιν διΦυέα
 γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέ-
 σιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυ, ἄλλοτε δὲ ἄρρενα.

Ἀτρεῶς δὲ καὶ Θυέσῃ περὶ τῇ πατρῷῃ βα-
 σιληΐῃ Φιλονεικέωντων, ἥδη τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀνα-
 Φαν-

eorumque singuli. Ea vero cum videris, ho-
 rum mihi memento, qualis ille fit cantus, qua-
 lis lyra, qualis etiam taurus, et qualis leo, Or-
 pheum audiant. Si vero quas dico causas nosse-
 rum tu etiam in caelo vnum quodque videres.

11. Aiunt vero Tiresiam, virum Boeotium,
 cuius diuinandi gloria multum elata est, hunc
 igitur Tiresiam inter Graecos dixisse ferunt, er-
 rantium siderum alia quae sint feminina, alia ve-
 ro masculina, non eadem efficere: vnde etiam il-
 lum duplicis naturae fuisse atque vitae Tiresiam
 fabulantur, alias feminam, alias vero marem.

12. Atreo autem et Thyeste de regno paterno
 contendentibus, iam Graeci aperte astrologiam

Φανδὸν ἀσρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς ἑρμηνείας
 μάλισ' ἔμελλε. καὶ τὸ ξυνὸν τῶν Ἀργείων, ἄρχαι
 ἐγνώσαν ἑαυτῶν, ὅσις τῷ ἑτέρῳ σοφίην προφαι
 ρέσερος. ἔνθα δὴ Θυέστης μὲν κριὸν σφίσι τῶν ἐν
 τῷ ἑρμηνείᾳ σημηνάμενος, ὑπέδειξεν· ἀπὸ τῶν δὲ
 ἄρνα χρύσειον Θυέστη γενέσθαι μυθολογέουσιν.
 Ἀτρεὺς δὲ τῷ ἡελίῳ πέρι καὶ τῶν ἀνατολέων αὐ
 τέα λόγον ἐποιήσατο, ὅτι ἐκ ἐς ὁμοίην φορὴν
 ἡελίος τε, καὶ ὁ κόσμος κινεῖνται, ἀλλ' ἐς ἀντί
 ξοον ἀλλήλοις ἀντιδρομέουσι. καὶ αἱ νῦν δύσεις
 δοκέουσαι τῷ κόσμου δύσεις εἶναι, τοῦ ἡελίου
 ἀνατολῆς εἶσι. τὰδε εἰπόντα, βασιλῆα μιν
 Ἀργεῖοι ἐποιήσαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίᾳ
 αὐτέα ἐγένετο.

Ἐγὼ

et caelestem sapientiam vehementer sectabantur:
 et commune Argiuorum regnare eum apud se de
 creuerunt, qui altero quantum ad hanc sapien
 tiam esset praestantior. Hic Thyestes quidem
 arietem illum, qui in caelo est, designatum mon
 strauit: a quo auream ouem Thyesti fuisse fabu
 lantur. Atreus verò de sole, et ortibus illius ser
 monem habuit, non versus eandem plagam so
 lem atque mundum moueri, sed contrarium sibi
 inuicem cursum tenere: et qui nunc occidens
 sit, et mundi occidens videatur, solis ortum esse.
 Haec illum dicentem Regem suum Argiui fece
 runt, magnaue fuit sapientiae illius gloria.

13. Ego

Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιαύδε Φρονέω· πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον ἔ· μάλα πείθομαι, δοκέω δὲ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέγοντα, ὑψηλά τε Φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ὁμιλέοντα, ἕς ἔρανεν ἔχι τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ.

Ἴσα δὲ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρήσθω, τὸν δὴ κριῶ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλάσσαι μυθέονται. καὶ μέντοι καὶ Δαίδαλεν τὸν Ἀθηναῖον (ξείνη μὲν ἡ ἰσχυρία, δοκέω γὰρ μιν ἐκ ἔξω ἀστρολογίης) ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδί τῷ ἑωυτῷ κατηγήσατο.

Ἰκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χρεόμενος, καὶ ἐκ ἐπιεικτὰ διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλον ἀερεθεῖς τῷ

13. Ego vero etiam de Bellerophonte eadem sentio. Alatum quidem equum illi fuisse, persuaderi mihi non patior; Puto autem illum sapientiae huius studiosum, sublimia cogitasse, et versatum cum astris, in caelum non equi operam adscendisse, sed animo.

14. Eadem mihi etiam in Athamantis Phryxum filium dicta sunt, quem ariete aureo per aethera vectum fabulantur. Quin etiam Daedalum Atheniensem: peregrina quidem et mira historia: sed puto illum non fuisse ab astrologia alienum. Verum ea cum ipse maxime usus, tum filium eam suum docuit.

15. Icarus autem iuventute et temeritate usus, et inconcessa quaerens, sed animo in polum ipsum subla-

τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ πάντος ἀ-
πεσφάλη τῷ λόγῳ, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη
ἀβύσσων πρηγμάτων· τὸν Ἕλληνας ἄλλως μυ-
θολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτέῳ ἐν τῇδε τῇ
θαλάσσῃ Ἰκάρειον εἰκὴ καλέουσι.

Τάχα δὲ γὰρ ΠασιΦάη παρὰ Δαίδαλῳ ἀκ-
σασα ταύρῳ τέπερι, τῷ ἐν τοῖς ἄστροισι Φαινο-
μένῳ, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τῷ λό-
γῳ ἀπίκετο, ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν
τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ μέρη τὴν ἐπισήμην διε-
λόντες, ἕκαστοι αὐτέῳ ἄλλα ἐπενέησαντο, οἱ
μὲν τὰ ἐς τὴν σεληναίην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ
τὰ ἐς ἥλιον συναγείραντες, δρόμῳ τε αὐτέων
πέρι κινήσεως, καὶ δυνάμεως.

Καὶ

sublatus, vero excidit, et ab tota ratione aberravit,
et in mare decedit negotiorum fundo ac fine caren-
tium. De quo aliam fabulam narrant Graeci, et ab
illo sinum in hoc mari temere vocant Icarium.

16. Fortasse etiam Pasiphaë quae audisset ex
Daedalo de tauro sidere in astris lucente, et ipsa
astrologia in minorem doctrinae deuenit: unde pu-
tant eam a Daedalo conciliatam tauro esse.

17. Sunt vero etiam qui diuisa in partes disci-
plina, alia singuli excogitarunt, alii quae ad lu-
nam pertinent, alii, quae ad Iouem, alii quae
ad solem, colligentes, deque cursu illorum, mo-
tu, et potestate.

18. At-

καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ εἰς τὴν σεληνάην δια-
τάξατο.

Φαέθων δὲ, τῷ ἡλίῳ δρόμον ἐτεκμήρατο, ὃ
μὲν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολι-
πὼν, ἀπέθανεν. οἱ δὲ τὰ γε ἀγνοέοντες, ἡλίῳ
παῖδα Φαέθοντα δοκέεσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐ-
τέῳ ἔδαμᾶ πιπλὼν διηγέονται. ἐλθόντα γάρ μιν
παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τῷ Φω-
τὸς ἄρμα ἡνιοχεύειν, τὸν δὲ δῆναι τε οἱ, καὶ
ὑποθέσθαι τῆς ἵππασίης τὸν νόμον. ὃ δὲ Φαέ-
θων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα, ἡλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ,
ἄλλοτε μὲν πρόσγειος ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν
τῆς γῆς ἀπαιρέμενος· τὰς δὲ ἀνθρώπους κρύος
τε καὶ θάλλπος ἐκ ἀνισχυτὸν διέφθειρεν. ἐπὶ
τοῖσι.

18. Atque Endymion quidem quae ad lunam
pertinent ordinavit.

19. Phaëthon autem solis cursum designavit,
non sane exploratis omnibus, sed imperfectam
artem relinquens mortuus est. Qui autem ista
ignorant, solis filium Phaëthontem putant et fa-
bulam de eo nulla parte credibilem narrant: ve-
nisse nempe ad Solem patrem, ab eoque petiisse,
ut lucis currum regere sibi liceret, illum vero de-
disse, et legem aurigationis subiecisse. At Phaë-
thon conscenso curru prae iuuentute et imperitia
alias quidem terrae nimis vicinus aurigatur, alias
nimium a terra sublatus, unde homines frigus
calorque intolerabilis perdidit. Inter haec Iovem
indi-

τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα βαλεῖν πρὸς ἡρι-
 Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν αἱ ἀδελ-
 Φαὶ περισᾶσαι, πένθος μέγα ἐποίησον, ἔς τε μετ-
 έβαλλον τὰ εἶδεα, καὶ νῦν εἰσιν αἰγέρι, καὶ
 τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σαλάσσειν. ἔχ-
 ᾗτω ταῦτα ἐγένετο, ἔδδ' ὅσιον αὐτέοισι πείθε-
 σθαι, ἔδδ' ἥελιος παῖδα ἐποίησατο, ἔδδ' ὁ παῖς
 αὐτέῳ ἀπέθανε.

15 Λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα,
 τοῖσιν ἐγὼ ἔ μάλα τι πείθομαι. κῶς γὰρ δὴ
 ὅσιον πισεῦσαι παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης
 γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλα-
 Φον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμείῳ; ἀλλ' ἔτοι ἕκαστος
 αὐτέων θεοφιλέες ἐγένοντο, καὶ σφίσι γενομέ-
 νοισι, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς,
 τῷ

indignatum fulmine magno Phaëthontem ferisse.
 Cadentem circumstantes sorores luctus habuere
 magnos, donec formas mutarent; et nunc sunt
 populi, lacrumamque super eo electrum stillant.
 Non ita gesta haec sunt, nec fas est eadem iis ad-
 iungere. Neque filiam Sol genuit, neque filius
 ipsi mortuus est.

20. Dicunt autem alia multa fabulosa Graeci,
 quibus ego non multum fidei tribuo. Quomodo
 enim fas sit credere filium Aeneam fuisse Venē-
 ris, et Iouis Minoem, et Martis Ascalaphum, et
 Autolycum Mercurii? At singuli horum cari Deo
 fuere, nascentesque hunc Venūs, hunc Iupiter,
 hunc

τῷ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ἐνόσοι γὰρ δὴ ἀν-
θρώποισι ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδεσποτέσσιν,
ἔτοι ὅπως τοαῖες ζωυτοῖσι πάντα ἱκελα ἐκτε-
λέσσι, καὶ χροῖην, καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ
θανοῖην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μῖνως, Διὸς ἡγεσ-
μένε, καλὰς δὲ Αἰνεῖης Ἀφροδίτης βελήσετέγε-
γετο· κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος, ἡ δὲ οἱ κλεπτι-
κῇ ἐξ Ἑρμῆω ἀπῖκετο.

Οὐ μὲν γὰρ ἐδὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, ἐδὲ ἐς
τάρταρον ἔρριψεν, ἐδὲ τὰ ὅλλα ἐμήσατο, ἐνό-
σα ἄνθρωποι νομίζουσιν· ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ
Κρόνος τὴν ἔξω Φορὴν, πολλὸν ἐπ' ἡμέων, καὶ
οἱ κωθρήτε ἡ κίνησας, καὶ ἐρηκίῃ τοῖσι ἀνθρώ-
ποισι ἐρέσθαι· διὸ δὴ μιν ἐσαναυ λέγουσιν
ὅπως

hunc Mars respexerunt. Quicunque enim ho-
minibus in hac genitura domum, *ut domini vel*
decani, regunt, illi tanquam parentes similia sibi
omnia efficiunt, et colorem, et formam, et opē-
ra, et animum: ac rex quidem Minos Ioue duce,
pulcher autem Aeneas Veneris voluntate fuit: fur
autem Autolycus, furandique illi ars a Mercurio
venit.

21. Iam verò neque Saturnum Iupiter vinxit,
neque in tartarum detrusit, neque reliqua ma-
chinatus est, quæ putant homines. Sed enim
fertur Saturnus per orbem extimum procul a no-
bis, estque illi languidus motus, neque obser-
vatu facilis hominibus. Propterea nempe stare

Luc. Op. T. IV.

Hh

illum

ὥως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τῇ πολλὸν τῷ
ἤερος, τάρταρος καλεῖται.

Μάλιστα ἐκ τε Ὀμήρου τῷ ποιητῷ, καὶ τοῦ
Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἂν τις τὰ πάλαι τοῖς ἀ-
στρολόγεσιν ὁμαθισμένοντα. εὐτ' ἂν δὲ τὴν σει-
ρὴν τῷ Διὸς ἀπηγένηται, καὶ τῷ ἡελίῳ τὰς βο-
λὰς, τὰ δὴ ἐγὼ ἡμακα εἶναι συμβαλλόμεναι, καὶ
τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀστυδί. Ἡφαιστος ἐποίη-
σέν τ' αὐτά, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀλυσὴν. τὰ μὲν
γὰρ ὁκόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτῃν αὐτέῃ καὶ τῷ Ἀ-
ρεῷ τὴν μοιχαίην δέλεται, καὶ τὰ ἐμφανέα
ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς δὲ τῆς σοφίης πεποιημένα.
ἡ γὰρ δὴ ὦν Ἀφροδίτης καὶ τῷ Ἄρεος ὁμοδρεμὴ
εἴην Ὀμήρου αἰοδὴν ἀπεργάζεται. ἐν ἄλλοις δὲ
ἔπεσι

illum aiunt tanquam vincitum compedibus. In-
gens autem caeli profunditas tartarus vocatur.

22. Maxime ex Homeri poetae et Hesiodi ver-
sibus discat aliquis, de quibus olim cum Astro-
logis conuenerit. Quando vero catenam Iouis
refert, et solis iacula, hos utique dies esse conii-
cio; et vrbes, quas in clypeo Achillis fecit Vul-
canus, et chorum, et vineam, ad astrologiam
perlinere arbitror. Nam illa quidem, quae in
Venerem ab illo et in Martis adulterium dicta
sunt, ipsa quoque manifesto non aliunde, quam
ex hac sapientia ficta sunt. Coniunctio nempe
Veneris et Martis Homeri cantum efficit, ac veri
aliquid habere ostendit. Aliis vero versibus ope-

ἔπειτα τὰ ἔργα ἐκάσκη αὐτέων διωρίσασθαι, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπὼν·

Ἀλλὰ σὺ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
τὰ δὲ τῷ πολέμῳ·

Ταῦτα δ' Ἀρηϊ φασὶ καὶ Ἀθήνη πάντα
μελέσσει.

Ἀπερ οἱ παλαιὰ ἰδόντες, μάλιστα μαντήσιον
ἐχρέοντο, καὶ ἀπαρτίζον αὐτὴν ἐποιέοντο· ἀλλ'
ἔτε πόλεως ὤκισον, ἐδὲ τείχεα περιβάλλοντο,
ἔτε φόνους ἐργάζοντο, ἔτε γυναῖκας ἐγάμοιο,
πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων ἀκῆσαι ἔκαστα· καὶ
γὰρ δὴ τὰ μακτῆρια αὐτέοις ἐκ ἔξω ἀστρολογίης
ἦν· ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς παρθένος ἔχει τὴν
προφητείαν, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς ἑρμηνείας,
καὶ

ra vniuscuiusque illorum definiuit, cum Veneri
dicit:

*Dulcia nampe tibi sunt conubia curae:
de bellicis autem:*

*Mars celer ista quidem Pallasque armata per-
trahunt.*

23. Quae cum viderent veteres, maxime ute-
bantur diuinationibus, nec obiter illam tracta-
bant: sed nec vrbes condebant, neque ducebant
moenia, nec praelium committebant, neque vxo-
res ducebant ante, quam a vatibus audirent sin-
gula. Etenim neque oracula illis expertia astro-
logiae erant. Verum Delphis quidem virgo va-
ticinandi munus habet, caelestis virginis symbo-

καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ
ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φάνεται· καὶ ἐν Διδύ-
μοις δὲ μαντήϊον τῷ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκεῖ,
καὶ τῷτο ἐκ τῶν ἡερίων Διδύμων ὀνομάζεται.

Οὕτω δὲ αὐτέοισι χρημα ἰρώτατο· ἡ μαντο-
σύνη εἰόκεν, ὥς· δὴ Ὀδυσσεύς, ἐπεὶ δὲ ἔκαθε
πλανεόμενος, ἐθαλήσας ἀτρεπὲς ἀκῆσαι περὶ τῶν
ἑωυτῷ πρηγμάτων, εἰς τὸν αἶδην ἀπῆκετο, ἐκ
ἔφρα ἰδὴ νέκυας, καὶ ἀτερπέα χῶρον, ἀλλ' εἰς
λέγας ἐλθεῖν Τειρεσίην ἐπιθυμέων. καὶ ἐπεὶ δὲ
εἰς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἐνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ
ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολ-
λῶν νεκύων παρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μη-
τρὸς τῆς ἑωυτῷ, τῷ αἵματος πιεῖν ἐθέλοντων,
ἔ· πρό-

lum: et Draco sub tripode vocem emittit, quo-
niam inter sidera quoque lucet Draco. Quod au-
tem Didymis est Apollinis oraculum, ut mihi
videtur, ipsum quoque a caelestibus Geminis
(*Didymis*) dictum.

24. Adeo res sanctissima illis visa diuinitas est.
Itaque Ulysses cum in errore illo suo laboraret,
verum audire cupiens de rebus suis, ad inferos
descendit, non *Cerneret ut junctos vita, illacra-
bile regnum*; sed in colloquium Tireliae venire
qui desideraret. Et cum venisset in locum, quem
pesignauerat Circe, et fossam fodisset, mactasset-
que oues; mortuis multis praesentibus, interque
illos matre ipsius, ac bibere de sanguine volen-
tibus,

ἔπρότερον ἀΦῆκεν ἔδειν, ἔδδ' αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι, ὥστε πῶν οἱ τὸ μαντήϊον· καὶ ἀνέσχετο διψῶσαν ὀρεῶν τῆς μητρὸς τὴν σκίην.

Λακεδαιμονίοισι δὲ Λύκωργος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐκ τῷ ἔραν' διατάξατο, καὶ νόμον σφίσιν ἐποιήσατο μηδαμᾶ μηδὲ ἐς πόλεμον προχωρεῖν, πρὶν τὴν σεληνάην πληρεᾶ γενέσθαι· ἔγὰρ ἴσῃν ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανόμενης τῆς σεληναίης, καὶ ἀφαιζομένης· πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέσθαι.

Ἀλλὰ μὲνοι Ἀρκάδες ταῦτα ἐκ ἐδέξαντο, ἔδδ' ἐτίμησάν αἱσρολογίην· ἀνοίῃ δὲ καὶ ἀσοφίῃ λέγῃσι καὶ τῆς σεληναίης ἔμμεναι προγενέστεροι.

Oi

tibus, non prius permittitur cuiquam, nec ipsi matri adeo, quam Tiresias gustasset, eumque ipse coegisset edere sibi oraculum, sustinuitque sitientem matris vinbram videre.

25. Lacedaemoniis autem Lycurgus rem omnem publicam ex caeli rationibus constituit, et legem illis posuit, ne vltquam in bellum ante procederentur, quam plena luna esset. Neque enim aequalē putabat esse potentiam augescentis lunae et decrescētis, omniaque ab illa administrari.

26. Sed soli ista Arcades non recepere, neque in honore habuerunt Astrologiam; sed amentia quadam et insipientia dicunt ipsa se Luna esse antiquiores.

Οἱ μὲν ὦν πρὸ ἡμέων ἔτω κάρτα ἦσαν Φιλο-
μάντις, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα εἶ-
ναι λέγουσιν ἀνθρώποισι τέλος εὑρεσθαι μαντι-
κῆς. ἔ γὰρ εἶναί μιν ἔτε πεισὴν, ἅτε ἀληθέα;
ἔδὲ τὸν Ἀρεά ἢ τὸν Δία ἐν τῷ ἔρανω ἡμέων ἐνε-
κακινέεσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνθρωπότηων πρη-
γμάτων ἔδεμῖν ὥρην ἐκείνοι ποιοέονται, ἔδ' ἔ-
στιν αὐτέοισι πρὸς τὰδε κρινωνή· κατὰ σφέας
δὲ χρεΐη τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται.

Ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα
δ' εἶναι λέγουσιν. ἔ γὰρ ὑπὸ μαντοσύνη ἀλλάσ-
σεσθαι, ὅκόσα τῆσι μοίρησι δοκέοντα ἐπέρχεται.

Ἐγὼ

27. Maiores igitur nostri valde adeo diuinationis erant studiosi: sed qui nunc sunt, partim illi quidem fieri posse negant, ut inueniant homines finem *certainque fundameutum* diuinationis. Neque enim fidam illam esse, neque veram: neque Martem aut Iouem in caelo nostra caussa moueri; sed humanarum rerum curam illos plane nullam habere, neque communionem adeo ipsis cum hisce rebus nostris ullam intercedere; sed suae rei caussa atque quod necessarius sit ille ipsis circuitus, conuerti.

28. Alii vero astrologiam mendacii quidem, sed eandem utilitatis quoque expertem aiunt. Neque enim ob diuinationem immutari, quae fatorum decreto eueniant.

29. Ego

Ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα αὐφωα ἐκείνα ἔχω εἰπεῖν,
ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες ἐν τῷ ἔρασι τὴν σφαιρὴν εἰ-
λάττονται, παράγον δὲ σφίσι τῆς κινήσεως τῶν
κατ' ἡμέας ἕκαστον ἐπιγίγνεται. ἡ ἐθέλεις ἴπ-
πε· μὲν θεόντος, καὶ ὀρνέθων, καὶ ἀνδρῶν κλο-
νεομένων λίθους ἀνασκαλεύεσθαι, καὶ κάρφους δο-
ρῆσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῶν δρόμους, ὑπὸ δὲ πᾶ-
σιν τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίνεσθαι; καὶ ἐν
μὲν ὀλίγῃ πυρὸς ἀπορροίῃ ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ
τὸ πῦρ ἔ· δι' ἡμέας καίει τι, ἐδὲ οἱ μέλει τῶν
ἡμετέρων θάλπεος· ἀστέρων δὲ ἐδεμῖν ἀπορροίην
δεχόμεθα; καὶ πάντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν
Φαῦλα ἐσθλὰ ποιῆσαι ἀδύνατά ἐσιν, ἐδὲ ἀλλά-
ξαι τὶ τῶν ἀπορρέοντων πρηγμάτων· ἀλλὰ τὰς

χρῆσται

29. Ego autem ad haec ambo illa habeo dice-
re, Stellas quidem in caelo suam sibi viam volui-
sed obiter, praeter suum illum motum, nostrae
quoque peragunt. Aut vis tu equo quidem cur-
rente, aut aibus, hominibusve commotis emo-
veri lapides, et festucas agitari a vento, quem
effecit cursus; a stellarum autem vertigine aliud
nihil fieri? Et ex parvulo quidem igni aliquid ad
nos defluit, et tamen ignis non propter nos vixit
quidquam, neque ille nos vt calefiamus curat:
stellarum autem influxum non recipimus? Et
sane Astrologiae quae mala sunt in melius
mutare non licet, neque mutare quidquam re-
rum quae inde fluunt; sed qui ea vtuntur, illis
prodest

χρησόμενος τὰ δὲ ὠφελεῖ, τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδόν-
τας ἀπιζόμενα, πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφρανέει,
τὰ δὲ φαῦλα εὐμαρῶς δέχονται. ἔγὰρ σφίσι
ἀγνοήσι ἐπέρχεται. ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ προσ-
δοκίῃ ῥηΐδια καὶ πρηέα ἡγεῖται. τὰ δὲ ἀστρολο-
γίης πᾶρι ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

prodest eatenus: bona euentura praemonitos
multo ante exhilarant, mala autem facilius acci-
piunt: neque enim imprudentes opprimunt, sed
exercitatione et expectatione facilia leniaque du-
cuntur. Haec de astrologia mihi videntur.

H istoriae verae liber primus	I
Historiae verae liber secundus	65
Tyrannicida	127
Abdicatus	163
Phalaris prior	217
Phalaris alter	239
Alexander, seu Pseudomantis	249
De Saltatione	334
Lexiphanes	416
Eunuchus, seu Pamphilus	451
De Astrologia (non videtur Luciani)	465

LISTA E
EX OFFICINA SOMMERIA